

Treball de Fi de Grau

Títol

Autoria

Professorat tutor

Grau

Tipus de TFG

Data

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:

Castellà:

Anglès:

Autoria:

**Professorat
tutor:**

Curs:

Grau:

Paraules clau (mínim 3)

Català:

Castellà:

Anglès:

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Castellà:

Anglès:

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	1
2. UNA APROXIMACIÓ TEÒRICA A LA CULTURA, AL POBLE I A LA COMUNICACIÓ LOCAL: ELEMENTS ALLIBERADORS, PROPERES I CANVIANTS	3
2.1. Cultura i territori: Una interrelació subtil i permanent.....	3
2.2. La cultura (popular) i allò popular	6
2.2.1. La cultura com a esquema jerarquitzat	8
2.3. La cultura pel poble i al paper	9
2.3.1. La cultura dins del periodisme cultural	10
2.4. El periodisme popular... i de proximitat	13
2.4.1. El paper dels ajuntaments	15
2.4.2. Com distingir el periodisme de proximitat?	16
2.4.3. Iniciatives d'arrel local i de caire excepcional	17
2.5. Quan la cultura és proximitat: reforç de la identitat comuna	18
2.6. La premsa de proximitat a Catalunya avui	22
2.6.1. Paisatge general de la premsa a Catalunya	24
2.6.2. El paper, el suport equivalent a la proximitat	25
3. HIPÒTESIS: LA CULTURA, EL POBLE I EL RELAT COM A PUNTS DE PARTIDA	28
4. METODOLOGIA	28
4.1. Descripció de la mostra	29
4.1.1. Per què diaris?	30
4.1.2. Per què en paper?	30
4.1.3. Per què en català?	31
4.1.4. Per què de pagament?	32
4.2. Capçaleres de la mostra: fundació i estructura organitzativa	33
4.2.1. <i>Regió 7</i>	33
4.2.2. <i>Segre</i>	34

4.2.3.	<i>El Punt Avui-Girona</i>	35
4.2.4.	<i>Diari de Tarragona</i>	36
4.3.	Factors de la mostra	37
5.	EXTRACCIÓ I ANÀLISI DE RESULTATS	39
5.1.	Anàlisi del diari <i>Regió 7</i>	39
5.1.1.	Anàlisi estructural i resultats	39
5.1.2.	Anàlisi d'autories i fonts i resultats	40
5.1.3.	Anàlisi temàtica i resultats	43
5.1.4.	Anàlisi genèrica i resultats	45
5.1.5.	Anàlisi de contingut cultural des de les perspectives de gènere i socials	47
5.2.	Anàlisi del diari <i>Segre</i>	49
5.2.1.	Anàlisi estructural i resultats	49
5.2.2.	Anàlisi d'autories i fonts i resultats	51
5.2.3.	Anàlisi temàtica i resultats	52
5.2.4.	Anàlisi genèrica i resultats	53
5.2.5.	Anàlisi de contingut cultural des de les perspectives de gènere i socials	55
5.3.	Anàlisi del <i>Punt Avui-Girona</i>	56
5.3.1.	Anàlisi estructural i resultats	56
5.3.2.	Anàlisi d'autories i fonts i resultats	58
5.3.3.	Anàlisi temàtica i resultats	59
5.3.4.	Anàlisi genèrica i resultats	60
5.3.5.	Anàlisi de contingut cultural des de les perspectives de gènere i socials	62
5.4.	Anàlisi del <i>Diari de Tarragona</i>	63
5.4.1.	Anàlisi estructural i resultats	63
5.4.2.	Anàlisi d'autories i fonts i resultats	65
5.4.3.	Anàlisi temàtica i resultats	66
5.4.4.	Anàlisi genèrica i resultats	68
5.4.5.	Anàlisi de contingut cultural des de les perspectives de gènere i socials	69

6. CONCLUSIONS	71
7. PERIODISME CULTURALS ALS ÀMBITS DE PROXIMITAT: DECÀLEG PER A LES BONES PRÀCTIQUES	77
8. BIBLIOGRAFIA	78
8.1. Referències documentals	78
8.2. Referències web	80
8.3. Referències basades en informes en línia	84
8.4. Referències estadístiques	85
8.5. Referències personals	86
9. ANNEXOS	87

*“La visió enfocada ens enfronta
al món mentre que la perifèrica
ens embolcalla en la carn del
món.”*

Juhani Pallasmaa, arquitecte finlandès

AGRAÏMENTS

A la meva **mare** i el meu **pare**, per contribuir a forjar dins meu les inquietuds i conviccions que em defineixen. Per ensenyar-me que la perseverança és el motor de tot allò que em proposi. Per la curiositat enjogassada, la sensibilitat, la voluntat i les oportunitats. Pel teló de fons "per això, malgrat la boira, cal caminar". Els meus pares són el llegat del qui sóc jo avui: l'un són les arrels, l'altre són les ales.

A casa meva, **Solsona i el Solsonès**: la comarca de les mil masies. Arrelar és fàcil quan l'entorn t'hi empeny inconscientment. Avui no puc explicar qui sóc sense dir que sóc solsonina. Per una comunitat que m'ha vist a néixer, m'acull sense preguntes, em recull l'ànima quan tot sembla un trencadís i m'abraça amb la intensitat del viure més sincer.

A totes aquelles persones substancials, que hi eren i hi són, **amics, amigues i Aleix**. Per aquelles coses que no es trenquen ni es fan miques, sinó que es fan més fortes. Quina aventura més bonica la vida si és amb vosaltres.

I primordialment a la **Laura**, la meva germana, que no és la meva ànima bessona malgrat ser bessones. El cert és que ens assemblem com el desert podria assemblar-se a l'Àrtic. "Els ulls inquiets, el cos altiu i amb la rialla dels teus dits" m'omple tots els buits que sóc incapaç de completar. "I si l'atzar et porta lluny, que els déus et guardin el camí, que t'acompanyin els ocells, que t'acaronin els estels. I en un racó d'aquesta veu, mentre la pugui fer sentir, hi haurà amagat **SEMPRE** el teu so." **MAI** no ha mancat el teu alè, Laura. GRÀCIES.

A la bona gent de **Núvol**, que juntament amb els orígens m'han ensenyat que avui som intrínseques a la cultura i que està a les nostres mans creure'ns el que tenim.

Finalment a la **Gemma**, per la seva justa, atenta i dolça presència i ajuda. Per constatar-me que el periodisme només hi entén de bones persones, bones persones des de l'arrel.

Gràcies infinites a **totes**, al **periodisme** i a la **vida**.

1. INTRODUCCIÓ

Una recerca sense raó de ser perd tot el sentit d'ésser recerca. El treball que es pot llegir a continuació es troba impregnat d'una finalitat molt i molt determinada, que deriva del sentiment de ser, estar, creure i estimar. Ser què i com desitgem, estar en contacte amb la terra que fa viure els cirerers, creure'ns i estimar-nos el que tenim i ser hàbils amb les eines que ens permeten reforçar la cultura de casa i, de retruc, la identitat comuna. La voluntat de ser i sentir han dut a forjar una recerca vertebrada a partir d'una tríada d'elements: la cultura, el poble i el relat. Són tres ingredients que cal emmarcar en l'escena local i comarcal, per tant, en els àmbits de proximitat. D'aquesta manera, l'objecte d'estudi present correspon a l'anàlisi del relat cultural local publicat a les capçaleres catalanes de proximitat i d'informació general.

La inquietud d'una recerca d'aquestes característiques neix d'unes conviccions merament culturals que reposen sobre un sentit de país. És sabut que durant la darrera dècada, Catalunya ha viscut una lluita ideològica que ha qüestionat les entranyes i també les fortaleses de la seva raó de ser. Durant aquest temps, part de la població ha pogut viure un arrelament que fins ara no era percebut com a tal. En certa manera, la consciència de les arrels reforcen la identitat comuna i, de retruc, la identitat individual. Les conviccions d'un poble s'han apoderat dels seus carrers i n'han despertat sentiments de pertinença d'allò més palpables, sensacions que passen per preguntar-se d'on venim, on som i on anem.

En aquest sentit, l'arrelament acostuma a produir-se amb més força i intensitat en aquelles comunitats més reduïdes on també l'estil de vida de les seves membres defineix el poble en tot detall. Per aquest motiu, s'ha cregut convenient que el corpus de l'anàlisi present es vestís de les publicacions que s'han encarregat de fer ressò de la seva activitat social, política, econòmica, rural, urbana... En definitiva, de la vida seguida. Avui, la vida de qualsevol comunitat és indicatiu d'un moviment cultural que neix i creix moltes vegades a l'ombra de les esferes tradicionalment més mediàtiques. Per això, els àmbits de proximitat han estat i són productors d'un relat cultural que les publicacions locals i comarcals han contribuït a reproduir i exposar. Aquesta recerca situa fixa i intensament la mirada en el relat que el periodisme de proximitat s'ha esmerat a produir i en planteja un *savoir faire* proper al periodisme cultural que descobreix que el periodisme de proximitat també disposa de les eines necessàries per elaborar i oferir un discurs cultural qualitatiu i, alhora, emparat amb la realitat local, que en moltes ocasions va més enllà de l'habitual cultura-espectacle.

L'anàlisi és preponderant per poder bastir una recerca que té com a objectiu el següent: la projecció i elaboració d'un decàleg per a les bones pràctiques sobre el tractament informatiu cultural en els àmbits de proximitat dirigit a les professionals de la informació així com futures periodistes. En aquest sentit, la recerca s'estructura en dues fases: per una banda, s'ha dut a terme una anàlisi qualitativa analíticodescriptiva setmanal dels continguts culturals del corpus seleccionat, és a dir, quatre diaris impresos comarcals escollits, tots ells amb difusió de pagament. Ara bé, cal assenyalar que inicialment es preveia també un corpus format per revistes locals i comarcals de zones geogràfiques més infrarepresentades, ja que d'aquesta manera es considerava el territori català de forma més general i se'n podia teixir un relat molt més complet. Abans d'iniciar el mostreig, es va decidir descartar l'anàlisi de les revistes atès el seu caràcter merament especialitzat, a més de problemes d'accés a les publicacions així

com una conseqüent alteració de la temporització prevista marcada per la situació derivada de la Covid-19. Així doncs, es va optar únicament pel mostreig de diaris.

La segona fase consisteix en la confecció del decàleg esmentat i que es troba organitzat en deu punts. Ambdues parts se sostenen sempre sobre l'evolució conceptual que ha patit la cultura al llarg dels segles i que es pot consultar a l'aproximació teòrica que se'n realitza just a l'inici de la investigació. Amb tot, el treball es troba acompanyat de dues veus procedents del camp periodístic cultural així com el de la comunicació local i que han estat emparaulades per tal de disposar del testimoni directe del subjecte professional *in situ* així com la mirada dipositada al periodisme actual.

D'aquesta manera, el treball que es desplega a continuació traça un periple interessant en termes d'identitat i cultiu cultural. En aquest sentit, les capçaleres de proximitat contribueixen a materialitzar el relat derivat i a explicar que avui tots i totes som part activa de la cultura que tenim i volem.

Sens dubte, malgrat tractar-se d'un treball acadèmic, l'objecte d'estudi de la recerca es troba d'allò més vinculat a unes motivacions professionals que posen la mirada al periodisme de proximitat i al periodisme cultural a la vegada. Per aquest motiu, s'ha cregut rellevant poder estudiar la relació entre ambdues formes de comunicar i d'aproximar-se al públic lector així com desgranar les possibilitats del relat la llavor del qual és casa. I casa avui també és cultura.

Així doncs, la recerca en qüestió també pretén interrogar l'ànima de totes aquelles que no han trobat i/o bé no han volgut emmirallar-se amb l'entorn i n'han ignorat la dimensió més cultural. Per tant, el treball que es desplega a continuació no vol ser cap reglamentació professional, però sí una orientació per a totes aquelles professionals de la informació que creguin que el poble és cultura i que el relat que n'emana és preponderant per l'ara i pels dies que vindran perquè "la visió enfocada ens enfronta al món... mentre que la perifèrica ens embolcalla en la carn del món", per això, tal com reflexiona l'escriptora Stefanie Kremser, "la identitat es va formant en un món petit i, segur i, també en un de gros i desconegut".

2. UNA APROXIMACIÓ TEÒRICA A LA CULTURA, AL POBLE I A LA COMUNICACIÓ LOCAL: ELEMENTS ALLIBERADORS, PROPERES I CANVIANTS

2.1. CULTURA I TERRITORI: UNA INTERRELACIÓ SUBTIL I PERMANENT

La història no va trigar gaire a incorporar el concepte de “poble” a la cultura, el resultat del qual se n’ha dit cultura popular, avui convertit en un debat lluny d’haver conclòs. La història dels termes “cultura” i “poble” revela algunes implicacions d’allò més suggerents.

És fàcil dir que qualsevol plantejament de la cultura popular remet a un debat substancial sobre la cultura, un camp multidisciplinari, heterogeni i extens. Des d’una perspectiva antropològica, la mateixa a la qual ens van embarcar antropòlegs socials com **James Frazer** i **Bronislaw Malinowski** a principis de segle XX, cultura és “tot allò humà de tots els pobles (humans)”: una perspectiva aparentment antagònica a una altra de més crematística i estètica, és a dir, la cultura com l’art i el cultiu de l’esperit. Tenint en compte que la primera definició, de caràcter més antropològic i remet a un subjecte col·lectiu, es descobreix una de les primeres contradiccions de la mateixa conceptualització: amb la cultura pretenem la universalitat mentre que tots els pobles hi projecten damunt la seva diferència. Per això, qualsevol formulació sobre la “cultura popular” apel·la indissociablement una controvèrsia permanent sobre el concepte de “poble”.

Per tant, amb el reconeixement que qualsevol altra manera de viure de qualsevol altra comunitat humana és “cultura”, la història comença a atribuir explícita i intrínsecament el terme “cultura” al poble, encara que per molts pobles resulti escandalós. D’aquesta manera, i tenint present que “cultura” és un terme culte —un cultisme— denominacions com “cultura popular”, “cultura de les elits”, “cultura burgesa” o fins i tot “cultura política o administrativa” són fórmules redundants buides de significat, però, alhora, carregades de sentit. Què posa de manifest aquesta afirmació? L’existència d’una nova contradicció, en aquest cas, entre l’aplicació del relativisme cultural i un exercici continuat de diferència o de distinció (si bé recordeu, intrínsec al concepte de “cultura”).

En certa manera, l’antropologia ha tractat de generalitzar el concepte de “cultura”, un terme introduït presumiblement en el Renaixement on documents com el *Diccionari d’Autoritats* va introduir-ne algunes excepcions, concretament tres: “la labor del camp o l’exercici en el qual s’utilitza el pagès o el jardiner”; “cura i aplicació per a que alguna cosa es perfeccioni com l’ensenyament a un jove per tal que pugui lluir el seu enteniment”; “sentit de reverència o adoració”. De totes maneres, tradicionalment el terme s’ha acabat referint a totes les formes de vida de tots els pobles de la Terra. Ara bé, seria un error oblidar que el concepte originàriament prové d’una societat agrícola que emprava el terme per designar el cultiu de la terra. De fet, pel que fa a les llengües anglesa i francesa, els primers significats documentats, que daten del segle XV, es refereixen a l’agricultura (Williams, 1976; Imbert, 1979). La cura i l’esforç dedicat al treball agrícola sembla haver estat un model per un altre procés de perfeccionament, tal com l’educació de les joves. En aquest sentit, podem parlar de la metàfora següent: l’exigència d’un esforç i una disciplina per tal d’aconseguir la recol·lecció d’uns fruits: en el camp de l’agricultura el significat és literal, però en el cas de l’ensenyament, el sentit és figurat. Per tant, és la metàfora d’una societat agrícola que concep i assimila la

transformació de la naturalesa en cultura. Així doncs, la cultura és entesa com un procés de dedicació i perfeccionament.

Després d'aquest primer desplaçament metafòric, el terme es va desgranar metonímicament fins a designar l'evolució de la humanitat des d'un punt de vista del tot etnocèntric. Tot i que el Diccionari d'Autoritats (1726) no recull aquest desviament lingüístic —abans del S. XIX, la idea de cultura no està del tot definida ni conceptualitzada ni formalitzada—, els teòrics de les *Geisteswissenschaften* consideren que la cultura a Europa es difon per oposició a la naturalesa i designa l'expressió de l'esperit i del “geni” d'un poble. És més, l'antropòleg **Gustav Klemm** en va considerar el contingut bàsic del terme que inclou tradicions, arts, habilitats i costums, la religió, la vida privada i la vida pública. De tot aquest procés metonímic, segons l'antropòleg **Honorio M. Velasco** (1992), el més interessant i rellevant és que finalment s'ha denotat el resultat i connotat el procés.

Així doncs, les extensions de significat han dibuixat un camp semàntic d'allò més complex i, alhora, relativament confús. En aquest sentit, **Raymond Williams**, sociòleg i teòric dels Estudis Culturals i, alhora, fundador de l'Escola de Birmingham amb la qual va renovar les formes d'estudiar la cultura, proposa tres direccions de significat (totes elles recullen la seva màxima, que consistia en la concepció de la cultura com un conjunt de pràctiques socials): en primer lloc, el procés general de desenvolupament intel·lectual, espiritual i estètic; en segon lloc, la forma de vida particular i en tercer i últim lloc, les obres i mètodes de l'activitat intel·lectual i específicament artística. Tot i així, sembla que el significat més consolidat sigui el darrer, el mateix que fa al·lusió a un “domini limitat” del tipus canònic, estètic i distintiu, “un món anomenat cultura que comprèn obres i pràctiques d'artistes format a base de creacions i reproduccions, lectures, audicions, interpretacions i contemplacions” (Velasco, 1992). Aquesta definició entén la cultura com una sèrie de canons normatius que imposen patrons de consum així com industrials. Parlem d'un concepte vergonyosament discriminatori també perquè la definició passa per preguntar-se qui té més o menys cultura. Per tant, aquesta cultura és anhelada com una mena d'ascensor social que permet fugir de la classe postergada i situar-se en jerarquies vistes més cultes.

Segons el compositor i crític musical **Maurice Imbert** (1979), aquest “domini limitat” és més ampli a causa del creuament de tensions múltiples entre academicisme i subversió, tradició i innovació i classicisme i avantguardisme. El domini en qüestió s'ha acabat materialitzant en la construcció de la modernitat urbana, industrial i cultural, és a dir, espais com ara museus, biblioteques, galeries, cinemes, filmoteques, teatres, etc, la qual cosa ha convertit el domini en un principi moral.

Aquest domini de “cultura” s'ha arribat a instituir com un més a la vida dels pobles afegit als dominis social, polític, ecològic, econòmic, tècnic, religiós... Tota aquesta resta de dominis, a voltes, releguen la cultura en posicions perifèriques o superficials, fins i tot supèrflues. Tot i així, per una banda, la cultura no ha perdut mai el sentit de “procés”, de “perfeccionament”. Per tant, és un terme que ha anat i continua sent associat a l'educació amb diverses conseqüències: per una banda, cultura consisteix essencialment a llegir i escriure; per altra banda, adquirir cultura consisteix a assimilar la informació transferida a través de la lectura i l'escriptura. Tal com constata Velasco (1992), les conseqüències esmentades posen en valor el desplaçament metonímic del procés al resultat.

Ara bé, és sabut que durant segles la cultura va ser gestada amb l'emergència i consolidació dels estaments burgesos provocant així la distinció del procés, és a dir, la desigualtat d'accés a la cultura, especialment, per les comunitats campestres i les altres classes treballadores: precisament, els mateixos grups socials que han estat sempre compresos en el mot ambigu i complex de "poble" (Velasco, 1992). És aquí, enmig de tanta ambigüitat i complexitat, que la cultura ha significat també una mena de coneixement general més enllà de l'àmbit acadèmic que inclou costums i habilitats adquirides amb l'ampliació del cercle social. En aquest sentit, el terme ha exigint "tant el reconeixement intern de sectors socialment marginats (infants, dones, persones amb discapacitats físiques o mentals...) com el reconeixement de diverses societats humanes" (Velasco, 1992). En ambdós casos, s'atribueix la cultura a un subjecte col·lectiu —el "poble, els pobles—, de manera que ha estat paradoxalment tant el nucli legitimador de l'abolició de l'esclavitud i altres desigualtats socials com el vèrtex legitimador dels nacionalismes i les pugnes contra els imperialismes. A més a més, cultura ha estat l'antídot ideològic del concepte de "raça", històricament enverinat, i, al mateix temps l'estàndard ideològic dels moviments d'emancipació política, fins i tot també el referent revolucionari de la contracultura, les mobilitzacions juvenils de la dècada dels setanta.

En certa manera, els vessants sociològics i antropològics del terme requereixen la supressió de qualsevol significat que restringeixi "les obres i pràctiques de l'activitat intel·lectual i artística". Tot això ens fa pensar en una funció multidisciplinària del terme. De fet, l'historiador **Charles Martínez Shaw** ens diu que la cultura ha rebut una ampliació enorme de significat "fins a convertir-la en un sistema de significats i també en les formes simbòliques en les quals el poble s'expressa" (1986). Respecte l'increment de significats, Martínez Shaw l'atribueix a camps com ara l'activisme, la religió, la memòria històrica i la llengua.

En definitiva, la cultura atorga consistència a la distinció del poble, si bé recordem un subjecte col·lectiu que s'expressa a través del mateix mot de forma diferencial. En aquesta línia, Velasco (1992) considera que la diferència que treballa la cultura és qüestió de "pobles", tots ells definits socialment. Més enllà de les formes acadèmiques i socials, antropològicament **cultura és una manera de viure** que abasta tot el que l'antropòleg britànic **Edward Burnett Tylor** va especificar, és a dir, "coneixement, creences, les arts, la moral, les lleis, els costums i altres actituds i hàbits adquirits". En aquesta direcció, estem parlant de moltes formes possibles de cultura, tantes com esferes socials freqüentades per individus. Amb la teorització de Tylor, podem saber que la cultura és atribuïble a totes les membres d'una comunitat determinada; "No és cultura el que distingeix només alguns/es, sinó el que ens distingeix a tots i a totes", constata Velasco.

Segons **David Vidal i Castell** (2019), periodista i professor de periodisme cultural, aquesta definició implica un punt de vista no normatiu, contràriament prescriptiu a línia del policentrisme (no hi ha una única teoria que defineix el cànon ni que defineix de forma elitista què és cultura) i el relativisme cultural. No hi ha cultures de primera ni de segona, totes elles diferents i valorables. Aquesta dimensió més antropològica de la cultura, per bé que amplia i descriptiva, atorga directament contingut identitari als individus que hi pertanyen. Segons Clàudia Rius, periodista cultural, la cultura en realitat és societat: sense la societat la cultura no existiria, per tant, fem cultura per enriquir-nos entre tots i totes (veure Annex 1; C. Rius, comunicació en línia, 28 de maig de 2020). Per tant, el terme "cultura" és indissociable a la identitat de les persones: ens definim en base les cultures que defineixen els nostres entorns. De fet, Umberto Eco va arribar dir que la cultura és un sistema de signes. D'alguna forma,

Vidal, Velasco, Williams, Eco i Tylor ens han dit que la cultura no pot existir sense el poble, de la mateixa manera que no hi ha poble sense cultura.

2.2. LA CULTURA (POPULAR) I ALLÒ POPULAR

Es pot escapar de la cultura? Hom s'atreviria a dir que no. Es fa gairebé impossible veure-hi un món aliè. Per què? Perquè més enllà de la perspectiva canònica i normativa que ha concebut durant molts anys el terme, la cultura ens abraça, ens acarona l'ànima, ens refugia i, paradoxalment, també ens allibera. L'antropologia així ho ha comprovat tal com s'ha pogut veure a l'apartat anterior. És la cadena, el cademat i també la clau, fins i tot, tot allò que imaginem que farem quan siguem lliures. Però si avui la cultura ho és tot, com podem discernir-ne l'evolució present? Podem saber a partir de quan ens vam sentir abraçats per ella? La primera vegada que ens va acaronar l'ànima? Quan vam trobar la clau? Quan vam córrer lliures amb i gràcies a ella? La seva metamorfosi ha anat en consonància al desenvolupament dels pobles?

Hi ha un cert paral·lelisme entre la història de les complexitats semàntiques de “cultura” i de “poble”, tot i que amb desplaçaments cap a posicions contràries. L'apartat anterior explica el fet que la cultura, en un sentit més canònic, ha arribat a ser restringida per designar el corpus d'obres intel·lectuals artístiques impreses per metonímia del creixement espiritual humà. Mentrestant, el terme “poble” també ha servit per designar les persones no cultivades, és a dir, els grups socials comuns i ordinaris, en definitiva, el “poble pla”. Tractar d'enllaçar ambdós desplaçaments metonímics, el de poble cap allò comú i el de cultura cap allò distingit, pot ser temptador. El cas és que mentre que la cultura hagi estat un domini fomentat per la distinció social (intrínsecament també econòmica), el “poble” i allò “popular” s'ha delimitat com el marc referencial respecte el qual assenyalar aquesta distinció” (Velasco, 1992).

El terme “popular” va començar a utilitzar-se al segle XVI en documents de tipus legal i polític on designaven el poble com una unitat política constituïda. Més tard, durant el segle XVIII, “popular” adopta referències als plebeus i a inicis de segle XIX, ja inclou connotacions negatives que impliquen caos i vulgaritat. Però, i l'acció popular? Segons Velasco (1992), ha estat tota iniciativa que s'anuncia de la gent o que és accessible per a tothom. És rellevant subratllar la connotació d'accessibilitat, atès que adopta especial valor a principis de segle XVIII, quan el mot “popular” s'associa a accions que avui reconeixem com a “culturals”. Les “biblioteques populars” així com la “premsa popular” en serien dos exemples rellevants. Tot i així, l'accessibilitat no va aconseguir suprimir el component pejoratiu d'allò popular, sinó que va perjudicar les produccions culturals massives, les mateixes dirigides als interessos més estesos del poble. En certa manera, l'accessibilitat ha permès la “popularització”, que ha acabat sent un equivalent a la divulgació i vulgarització, si bé amb una substància adherida a l'enviliment.

Ara bé, durant el segle XIX es produeix una variació en el significat de “poble”. Si **Umberto Eco** va definir l'alta i la baixa cultura, bé és sabut que l'Escola de Birmingham considerava la cultura com una forma de vida compartida. Entre ambdues teories, es pot llegir entre línies un nou concepte que irromp a finals del segle XVIII i a principis del XIX. Així doncs, el filòsof i crític literari **Johann Gottfried Herder** es considera el primer autor en utilitzar el terme “cultura popular”. En els seus inicis, l'ús d'aquest concepte va ser força limitat. A diferència del mot

“cultura”, el substantiu “popular” presenta una extensa llista de definicions i referències que causen confusió a nivell conceptual i un efecte directe en el debat sobre *què és la cultura popular*. Sense anar més lluny, l'Enciclopèdia Catalana inclou sis entrades diferents per definir el concepte “popular” on s’hi subratlla el doble joc metonímic següent: “fet per al poble” i “fet pel poble”¹. Tal dualitat simbiòtica així com contradictòria comparteix un tret comú: l’adjectiu “popular”, que ve de poble, significa pertanyent al *poble*. Però què és el poble?

Anteriorment, hem esmentat que el “poble” també ha servit per designar col·lectius socials comuns i ordinaris. Aquesta en va ser la primera definició que dirigia el terme a les classes subalternes sota el domini de les classes dominants, tot i que contràriament, la segona definició fa referència al conjunt de persones que viuen en un lloc. Pel que fa a la primera definició, l’etnògraf i antropòleg **Raffaele Corso** (1966) per referir-se al “poble” va parlar de “la història que va romandre a l’ombra fins aleshores, la història dels humils, dels ignorants, dels oblidats, dels sense nom, la història dels agricultors, pastors, obrers, dones i infants: la història del verdader poble: història política, literària, natural, religiosa i dels costums”.

De la conceptualització de Corso se’n llegeix entre línies una interpretació del tot folklòrica. La imatge de poble aquí apareguda és precisament aquella corresponent als sectors socials no considerats subjectes de la Història formal però sí continuadors de tradicions prèvies a la mateixa Història i permanents dins d’ella. Per tant, parlem d’una imatge que comprèn la concepció d’un subjecte col·lectiu permanent en el temps, la permanència del qual es pot veure precisament a la seva “cultura” i tradicions, valgui gairebé la redundància. La transferència de la connotació de “permanència” entre el poble i la cultura ha quedat en evidència després d’haver pogut demostrar a través d’estudis recents que moltes tradicions, en realitat, van ser inventades i els mateixos folkloristes hi van contribuir (Velasco, 1992; Hobsbawm i Range, 1975).

En certa manera, les essències del folklore se sustentaven sobre allò tradicional i popular, que segons Velasco (1992) donaven pas a un concepte que permetés reconèixer que “poble” és un camperol, una magistrada o un comerciant a la vegada. Per tant, la imatge de poble, si bé reelaborada, recull nous significats i n’inclou encara alguns de més antics. Un poble és “tradicional pel seu caràcter permanent, és comú, manca d’entitat política, té un fons anònim perquè té més pes com a conjunt que no pas com una segregació d’individus i perquè l’anonimat és la millor expressió de la popularització” (Velasco, 1992). També es troba circumscrit a un lloc. Fins i tot, es concep que el poble està tan vinculat genèricament a la terra que fins i tot en procedeix. D’aquesta manera, les “arrels” són la metàfora amb la qual es designa i, alhora, es vincula la “cultura popular”.

La figura de “poble” exposada anteriorment té la pretensió d’ésser una imatge de l’autèntic poble, un element construït amb i mitjançant la “cultura”, des d’aleshores la “cultura popular”, que va ser descoberta per un grup d’intel·lectuals europeus quan creien que estava a punt d’extingir-se. Ara bé, els mateixos que hi van posar llum i van promoure-la no pertanyien pròpiament als estrats socials on van localitzar-la, és a dir, les classes populars. De la mateixa manera, qui va descobrir que tenia una relació estreta amb el folklore sense saber-ho van ser jornalers, jornaleres, criats, criades i, en definitiva, la gent dels barris i del camp. La gran majoria van descobrir amb astorament i esbalaïment —també amb desafecció i incredulitat—

¹ <https://www.enciclopedia.cat/search/site/popular>

que tenien “cultura” sense tenir-ne consciència. Així doncs, la cultura popular comença a capitalitzar esforços per plantar cara a una cultura segregacionista i elitista, a diferència que la cultura urbana que edifica cànons propis i postulats més trencadors. Aquesta cultura urbana es basa en el realisme, és a dir, en una culminació de l'evolució literària (Vidal i Castell, 2019).

De fet, amb el realisme, la classe obrera es converteix en protagonista del relat cultural artístic. Les classes mitjanes i baixes es converteixen en classes amb aspiracions. Amb la Modernitat —es recuperen els costums, cançons, danses, llegendes—, s'inventa la cultura popular al mateix temps que l'absorbeix. La recuperació, tal com diria **Pierre Bourdieu** (1988), va consistir en la transformació del capital simbòlic de les classes populars en capital cultural.

Per això, en aquest punt és prudent no confondre la cultura popular amb el concepte “popularitat”, ja que amb el temps ha adquirit connotacions axiològiques diverses. Es tracta d'una qualitat mesurable, susceptible d'increment o de disminució i vinculada amb els mitjans de comunicació de masses (Velasco, 1992). Per tant, sembla ser un atribut construït des de la dimensió comunicativa i social. En aquest sentit, el “poble” s'equipara en la imatge de “públic”, un mer receptor passiu. De fet, la cultura popular comença a ser cosmopolita amb el naixement de la cultura de comunicació de masses. Segons Velasco, aquesta associació és una espècie de desnaturalització aparentment apropiada per tal de referir-se a formes culturals. Així doncs, en aquest cas, ens trobem davant d'una deriva d'allò “popular” respecte el terme “popularitat”, atès que no sembla haver-se després completament de les al·lusions al “poble pla”.

2.2.1. LA CULTURA COM A ESQUEMA JERARQUITZAT

Tot plegat, posa de manifest l'esquema jerarquitzat a través del qual s'ha construït la cultura, que compta amb diversitat de perfils i també de crítiques. La primera de les concrecions rau en la confrontació entre “cultura dominant” i “cultura subalterna”, ambdues adherides a una relació dialèctica de classes. La “cultura dominant” s'ha desenvolupat mitjançant altres conceptualitzacions com ara “cultura burgesa”, “cultura capitalista”, “cultura patriarcal”, “cultura occidental” o dit d'una altra manera, “cultura imperialista”. Segons Velasco (1992), totes aquestes cultures anunciades assumeixen els dos següents postulats: “la coexistència semàntica entre ideologia i cultura i la pretensió d'instituir-se com una cultura única, homogènia i universal”. Més tard, l'escriptor i filòsof italià **Antonio Gramsci**, amb la intenció de trencar la jerarquizació cultural d'aleshores, va posar llum a les claus de la “cultura popular” —recollides per l'obra *Cuadernos de la cárcel: pasado y presente* (2009)— tot reconeixent la capacitat del poble d'haver generat una reproducció i reelaboració simbòlica de les seves relacions socials a través de les condicions laborals i de vida.

Un dels altres perfils enfronta la “cultura de les elits” i la “cultura de masses” entenent la darrera com un flux unilateral i, especialment, degradat de la cultura de les elits. Una perfilació similar seria la diferenciació entre “cultura cultivada” i “cultura popular”. La cultura cultivada, històricament associada a allò “formal”, adopta una configuració institucional que es reconeix legítimament preeminent davant d'allò “informal”, “popular” (Velasco, 1992). La concepció de la cultura respecte aquest perfil assumeix que l'esquema en qüestió té fonaments evolutius.

En aquest sentit, la civilització s'acaba creuant amb l'alta cultura (la de les elits, la dominant) com una superació de la cultura popular. Tot i així, el mateix Velasco (1992) considera que el component institucional de l'alta cultura és paradoxalment el seu punt dèbil, ja que l'acaba esclerotitzant i rutinitzant estancant així les seves possibilitats d'evolucionar. Pel que fa als moviments socials dels últims temps, també cal fer-hi incidència: els moviments feministes, estudiantils, climàtics i, en general, tots els sectors històrica i subtilment marginats han desenvolupat perfils d'un esquema cultural jerarquitzat mitjançant la reformulació d'alguns dels perfils esmentats anteriorment.

Per tant, en els nivells superiors de l'esquema s'hi posiciona una concepció homogènia i universal de la cultura, mentre que en les posicions més inferiors hi trobem una diversitat cultural immensa corresponent a diferents pobles. Així doncs, la pretensió d'universalitat i homogeneïtat nega la diversitat que se'ls oposa, una diversitat de la diferència que en moltes ocasions ha derivat en distinció o fins i tot, desigualtat. Aquesta conversió de la diversitat cultural en diferència també significa el traspàs entre els "pobles" i el "poble" homogeni. De fet, el reconeixement com a cultura en alguns pobles va ser a costa de dissoldre la seva diversitat. En aquest cas, és urgent denunciar que l'esquema jerarquitzat de la cultura ha malviscut d'un caràcter desimbolt per part d'una falsa cultura superior, hegemònica i única que beu d'un entorn estancat. Per això, l'autèntic drama no ha estat tan sols la legitimació de la cultura dominant com a cultura única, sinó haver exigint que els "pobles" s'hi comportin d'acord i en consonància.

2.3. LA CULTURA PEL POBLE I AL PAPER

La premsa més destacada de l'època va fer-se ressò de l'atemptat de les bombes al Liceu de Barcelona l'any 1893. El 8 de novembre d'aquell any, *La Vanguardia* dedicava una crònica d'allò més extensa a l'afer titulada sota el nom "El crimen del Liceo" (veure annex 2). La tragèdia va commocionar la ciutat, especialment el públic liceístic. De fet, "la bomba del liceu" va potenciar i, a voltes, també distorsionar la imatge classista del gran teatre. Però alguna publicació explicava regularment què passava i què s'hi feia al Liceu, un espai que es va erigir com el gran aparador social d'una burgesia refinada i prestigiosa abans de l'episodi anarquista?

Aquell 8 de novembre de 1893, la pedagoga **Francesca Bonnemaison** era al Liceu². 16 anys després, l'any 1909, Bonnemaison va convertir una biblioteca parroquial en un centre anomenat Biblioteca Popular de la Dona per a les dones que no tenien accés a la universitat. En certa manera, Bonnemaison va contribuir a construir "la història dels humils, dels ignorants, dels oblidats, dels sense nom, la història del poble verdader" (Corso, 1966); però en aquest cas, especialment, una història en clau de dona. La **Biblioteca Popular de la Dona**, inicialment modesta, va acabar tenint un èxit extraordinari. La llibertat que van poder respirar moltes dones de classe treballadora al que després es va convertir en l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona va ser insòlita, malgrat que l'esclat de la guerra civil esfondrés el projecte. Tot i l'èxit assolit per Bonnemaison, la premsa d'aleshores no va parar-hi l'atenció que es mereixia.

² https://www.sapiens.cat/historia-casa/francesca-bonnemaison_13399_102.html

Què n'era de la **mediatització cultural** aleshores? A l'informe *Mediatización: reencuadrando el análisis de los efectos de los medios* (2016) de **Stig Hjarvard**, la mediatització apareix referida als “processos pels quals s'intensifica i transforma el significat dels mitjans en la cultura i societat quedant supeditades a les lògiques mediàtiques diverses institucions socials i esferes culturals”. Els mitjans s'independitzen progressivament de la resta d'institucions i es converteixen en una institució autònoma i, al mateix temps, s'integren en un nombre creixent de contextos socials i culturals. La mediatització de la societat va desencadenar en la mediatització de la cultura, és a dir, la mediatització de les formes de vida en general. En aquesta línia, els mitjans van poder crear un procés de culturalització que va implicar diversitat d'àmbits i institucions a llarg termini, un d'ells la cultura *per se* en la seva ramificació més canònica, a diferència de l'antropològica.

2.3.1. LA CULTURA DINS DEL PERIODISME CULTURAL

Però quin és el concepte de cultura que hi ha darrere de l'anomenat **periodisme cultural**? S'ha pogut comprovar que el terme “cultura” va ser abordat des de diferents disciplines i postures ideològiques: per una banda, una de més normativa basada en el “saber”, el “bon gust” i la diferenciació entre els col·lectius cultes i els incultes; per altra banda, una altra de molt més àmplia i integradora explicada des de l'antropologia cultural.

Iván Tubau, al seu llibre *Teoría y práctica del periodismo cultural* (1982) defineix el periodisme cultural com “una forma de conèixer i difondre els productes culturals d'una societat a través dels mitjans massius de comunicació.” Per altra banda, el periodista argentí **Jorge Rivera** (1995) concep la disciplina com “una zona complexa i heterogènia de mitjans, gèneres i productes que aborden propòsits crítics, creatius, reproductius o divulgatoris les “belles arts”, les “belles lletres”, les corrents del pensament, les ciències socials i humanes, l'anomenada cultura popular i molts altres aspectes que tenen a veure amb la producció, la circulació i consum de béns simbòlics sense que n'importés l'origen o destinació estamental”. Tant una conceptualització com una altra ocupen una zona heterogènia on, en paraules de **María J. Villa** (1998), doctora en Ciències de la Informació, “coexisteixen els textos de naturalesa informativa periodística amb allò literari i l'assaig, sent a més a més, l'espai de legitimació per a cadascun dels gèneres abordats”³.

Si es consideren totes les variables que resulten del terme “cultura”, totes les definicions ens durien a pensar que el periodisme cultural les hauria d'abastar necessària i completament i, per tant, considerar que “tot periodisme és un fenomen cultural pels seus orígens, objectius i procediments”⁴. Amb les revistes de divulgació, els suplementes d'espectacles i algunes col·leccions fasciculars irromp la definició més integradora, la mateixa que proporciona una àmplia varietat d'ofertes culturals. Més tard, tot això es transforma en suplementes culturals de diaris així l'antecedent directe dels quals són les revistes culturals (o revista literària) que tenen la seva base significativa en el periodisme cultural. Segons Villa (1998), la dicotomia entre suplement i revista, que actualment coexisteixen en un mateix espai discursiu, rau en l'espai lector al qual es dirigeixen⁵: per una banda, el diari és un producte amb ressonàncies culturals i socials polivalents; per altra banda, les revistes impliquen un camp específic

³ <http://www.revistalatinacs.org/a/83mjv.htm>

⁴ <http://www.revistalatinacs.org/a/83mjv.htm>

⁵ <http://www.revistalatinacs.org/a/83mjv.htm>

l'estratègia comunicativa de les quals és un "lector model" que segons el semiòleg Umberto Eco "sigui capaç de cooperar en l'actualització textual" tal com escriu al llibre *Lector in fabula* (1993). En aquest sentit, cal posar en relleu que els productes pròpiament dits "culturals" majoritàriament recullen el vessant il·lustrat i elitista de la cultura.

No obstant això, al seu moment, autores com **Julia Kristeva** i **Yuri Lotman** van plantejar la necessitat d'incloure les pràctiques significants i la construcció social del sentit com a elements constitutius de la cultura en tant que fenomen dinàmic i permutable en el temps. Segons Villa (1998), "aquestes aproximacions ens duen a pensar la cultura com a comunicació en tant que trama oberta amb diverses xarxes recurrents i multiplicitat d'interaccions"⁶. Així doncs, com més complexa és la vida social, més ho és la cultura. Aquesta visió més mutant posa sobre la taula la "Teoria del Polisistema" que concep la cultura com una estructura oberta i dinàmica. Per tant, és necessari valorar la cultura com a idees i només la cultura com a fets (veure Annex 1; C. Rius, comunicació en línia, 28 de maig de 2020).

A l'obra *De la escritura y sus fronteras* (1991), **Silvia Barei**, exponent de la Teoria del Polisistema i experta en Teoria Literària, explica que els mecanismes de transformació cultural passen pel canvi entre nucli i perifèria, és a dir, els textos de la perifèria desplacen els textos centrals. Per tant, tot allò que constitueix la trama d'allò visible i invisible correspon a posicions intercanviables. Per això, el periodisme cultural, tot i que inicialment no té aquesta intenció, s'adona que el seu propòsit honest és vincular centre i perifèria, alt i baix, intel·lectual i popular, en definitiva, visible i invisible.

Per tant, la denominació de periodisme cultural s'aplica a un camp extens i heretogeni. El mateix enunciat suggereix relacions i, alhora, oposicions entre els dos camps: per una banda, el camp periodístic i, per altra, el camp cultural. En certa manera, tot periodisme és un fenomen cultural pels seus orígens, objectius i procediments, tot i que poguem trobar-nos davant d'una zona d'indefinició⁷, tal com l'anomena Villa, situada, per una banda, entre el que s'entén per periodisme i literatura i, per altra, la difusió de productes culturals qualificats d'artístics. Segons el llibre *Redacción periodística. Los estilos y los géneros en la prensa escrita* (1974), el seu autor **Martínez Albertos** considera que dins la secció cultural d'un diari hi tenen cabuda tots els gèneres periodístics: notícies de fets culturals formulats i presentats a partir de reportatges, entrevistes, notícies, cròniques i crítiques així com manifestacions no pròpiament periodístiques com assaigs, novel·les, narracions de ficció, vinyetes, fotografies i, fins i tot, passatemps —com ara mots encreuats— d'un to més aviat erudit i cultural. Tanmateix, **Mary Luz Vallejo Mejía** parla de premsa literària al llibre *La crítica literaria como género periodístico* (1993) i s'hi refereix com aquella que consisteix en el desenvolupament, la divulgació, la crítica i la creació literària. A més, la divideix en quatre grans blocs: diari de les lletres, revistes, suplementos literaris i pàgines culturals de la premsa diària. Així doncs, ens trobem davant d'un camp amb intensa connotació literària. Ara bé, no s'ha d'oblidar d'altres qüestions culturals i simbòliques que són examinades per Pierre Bourdieu a través de la teoria dels camps.

⁶ <http://www.revistalatinacs.org/a/83mjv.htm>

⁷ <http://www.revistalatinacs.org/argentina2000/09villa.htm>

Segons Bourdieu, els camps es presenten com espais estructurats de posicions o de llocs les propietats dels qual depenen de la seva posició en determinats espais i poden analitzar-se de forma independent de les característiques dels seus ocupants. Els camps es troben constituïts per dos elements: en primer lloc, per l'existència d'un capital simbòlic comú i, en segon lloc, per la lluita per la seva apropiació. Cada camp s'estructura a través d'un interès específic però, al mateix temps, disposa d'una autonomia relativa, atès que té contacte amb d'altres camps. Per això, hi ha relacions entre el camp polític i el camp econòmic, l'intel·lectual i el de la producció literària. Tot plegat, constitueix el capital cultural que comprèn lluites simbòliques. El capital cultural, per tant, consisteix en una sèrie d'agents i institucions interrelacionades i definides pels seus rols en la divisió del treball i que un objecte cultural té, a més a més d'un valor comercial, un valor cultural que el constitueix com un bé simbòlic.

D'alguna manera, Bourdieu ha contribuït de valent a la tematització que s'ha fet de la cultura, ja no només a nivell social, sinó també a escala mediàtica, malgrat una perspectiva massa elitista i burgesa. Tot i així, avui parlar de cultura significa també parlar de qui participa directa o indirectament en els seus camps i fer-ho des de la multiplicitat de perspectives que la cultura duu intrínseques. En aquest sentit, és important subratllar les paraules següents de Silvia Barei a *El sentido de la fiesta en la cultura popular* (1993, pàg. 24): "Qualsevol sistema cultural tendeix a l'equilibri i l'equilibri neix dels diàlegs, els creuaments, les textures en les quals s'entremescla allò popular i allò massiu, allò arcaic i allò emergent, allò hegemònic i allò perifèric: memòria i oblit, esborrament i reconeixement de petjades".

Tot plegat, posa de manifest la uniformitat en el contingut i en l'aspecte formal del periodisme cultural, conegut com una especialitat dins de l'exercici periodístic. Per això, es fa confús a l'hora de trobar respostes a qüestions com ara: Hi ha mecanismes narratius que es diferencien a la informació cultural respecte la resta d'informació periodística? Quina és la trama de subjectes i temporalitats així com espais de representació? Qui són els subjectes lectors/es? Què té cabuda a la secció cultural d'una capçalera i què no? Qui té el dret de discernir què és cultura i què no?

Per una banda, el periodisme cultural pretén promocionar esdeveniments l'essència dels quals siguin les arts i l'artesanat (Tubau, 1982). Per altra banda, el periodisme cultural guarda propòsits creatius, crítics, reproductius o divulgatoris els terrenys de les "belles arts", "les belles lletres", els corrents del pensament, les ciències socials i humanes, la dita "cultura popular" i molts altres aspectes que tenen a veure amb la producció, circulació i consum de béns simbòlics, sense importar-ne l'origen o destinació estamental" (Rivera, 1995).

Ara bé, segons Villa (2000), l'especialització periodística irromp gràcies a l'exigència d'un públic cada vegada més sectoritzat i per la necessitat dels mitjans de tractar temàtiques amb major profunditat⁸. Per això, històricament els suplementos culturals mostren un discurs que reforça la cultura reconeguda com a "superior" o, fins i tot, "legítima" tot abordant contingut de caràcter acadèmic. Tot i que aquestes línies discursives encara persisteixen, el contingut cultural periodístic cada vegada és més heterogeni. Així, comença a respondre a la cultura mitjana, que d'alguna manera es troba condicionada per l'anomenada cultura superior, sense deixar de correspondre a les exigències mercat. Per tant, dins d'aquest camp ja hi trobem patrimonis de coneixement d'esferes diverses i d'allò més variades (televisió, cinema,

⁸ <http://www.revistalatinacs.org/argentina2000/09villa.htm>

fotografia, documentals...). Pel que fa a la cultura “baixa”, es troba limitada quant a legitimitat. S’inclouen produccions com ara la música popular, les cròniques esportives... Ara bé, segons Clàudia Rius, periodista cultural, el que és clar és que la cultura ha d’arribar a tot arreu. Per tant, cal intentar deixar enrere l’elitisme cultural i els productes culturals inaccessibles i els elements primordials per aconseguir-ho són l’absència de discriminació i l’accés universal a la cultura (veure Annex 1; C. Rius, comunicació en línia, 28 de maig de 2020).

En certa manera, Villa considera que la cultura beu de camps profunds, arrelats en el saber ancestral i perllongats fins al dia d’avui. La cultura tematitza a mesura que les classes aconseguixen ser visibilitzades i reivindicades també des de la perspectiva mediàtica. Així doncs, la cultura “superior”, “mitjana” i “baixa” són, al capdavant, d’espais on es complementa la funció informativa i opinativa de la producció cultural i s’erigeixen sota l’etiqueta de “periodisme especialitzat” legitimitat pel camp cultural i intel·lectual. En aquest sentit, les periodistes tenen el deure d’arribar tant a les creadores i, a la vegada, al gran públic, ja que és el poble el motor de la producció simbòlica. Per tant, conferir espais a la producció simbòlica dels pobles és responsabilitat del periodisme cultural, per això cal treballar i tractar sempre amb sensibilitat la part emocional de la informació (veure Annex 1; C. Rius, comunicació en línia, 28 de maig de 2020).

2.4. EL PERIODISME POPULAR... I DE PROXIMITAT

Arribades a aquí, hem pogut comprovar que cultura i poble, malgrat haver-se refusat en algunes ocasions, fa segles que s’interrelacionen d’una manera o altra; s’interrelacionen i es retroalimenten de forma fins i tot inconscient. De ben segur que és pertinent preguntar-se què és un poble sense cultura. M’atreiria a dir que ni abans ni avui ni demà és alguna cosa tan buida com el mot “res”. De fet, Tylor va veure que la cultura és atribuïble a totes les membres d’una comunitat determinada, ja que ens distingeix a tots i a totes.

Aquest caràcter plural, sensible, just i tolerant de la cultura —malgrat descobrir-se més tard— posa en valor la diferència en un món de diferents i, per tant, atorga contingut identitari a les persones. La cultura brilla a les places dels pobles i llueix a les grans sales de teatre de la ciutat... Ens ha costat aprendre que la plaça del poble també pot convertir-se fàcilment en una gran sala de teatre. La cultura resideix al cor de les persistents, de les arriscades, de les no convençudes, de les que han marxat, de les que hi són i de les que han de venir. La cultura ens allibera, ens encoratja i ens obre l’ànima. La cultura impregna el llogarret del pastor, crema a la cabanya dels solitaris, encén l’esperit de la família, acarona els carrers, atorga valentia a l’ànima poruc, ens petoneja amb passió i una delicadesa paradoxals i sempre, sempre, sempre arriba a les orelles. Xiuxiuejant, et diu a cau d’orella que tot anirà bé. La cultura era, és i serà una escletxa de llum a qualsevol indret del món. Si el món és avui alguna cosa és cultura. Per tant, es reitera: Si avui la cultura ho és tot, com podem saber a partir de quan ens vam sentir abraçats per ella? La primera vegada que ens va acaronar l’ànima? Quan vam trobar la clau? Quan vam córrer lliures amb i gràcies a ella? De fet, segons Vidal (2019), la cultura és possiblement l’eina més alliberadora per a l’ésser humà.

Sí, la cultura no pot existir sense el poble i el poble no pot ésser sense cultura. Segons Rius, la cultura és col·lectiva, de tots i totes, i l’enriquiment humà rau en aquesta força col·lectiva

(veure Annex 1; C. Rius, comunicació en línia, 28 de maig de 2020). En certa manera, el poble ha aconseguit una de les grans fites per a la humanitat respecte la cultura: l'accessibilitat. Tal com s'ha comentat a l'apartat referent a *La cultura (popular) i allò popular*, l'acció popular va fer possibles espais populars culturals com ara les biblioteques o la premsa. Pel que fa a la premsa popular, cal tenir ben present que no es va tractar pas de cap producte efímer. Els vestigis, o més ben dit, el corpus testimonial i l'evolució de la premsa popular —consolidada en l'últim segle i mig— és avui l'anomenada premsa de proximitat, més coneguda com la premsa local i/o comarcal, a Catalunya referida inicialment al periodisme que es feia fora de les grans ciutats.

Aquest tipus de comunicació d'arrel popular es “recupera” a Catalunya a principis de la dècada dels vuitanta del segle passat amb un cert interès per conèixer de primera mà la realitat més propera. Parlem d'una premsa local i comarcal que constitueix un model de premsa popular i, malgrat el seu dinamisme, és una premsa fluctuant, modesta, de tirades curtes i no professional que fomentava el voluntarisme, l'associacionisme i incloïa qüestions principalment de tipus cultural. De fet, l'episodi en qüestió coincideix amb la també recuperació de la cultura en molts municipis, que es comença a dinamitzar de valent. En aquest cas, els ajuntaments són l'òrgan que permet el desenvolupament cultural sobretot als municipis més petits.

Amb la restauració de la democràcia, es recuperen moltes capçaleres fins aleshores en mans de la Prensa del Movimiento, capitanejada pel dictador Francisco Franco. El final del règim dictatorial va significar el naixement d'un fenomen: “la societat civil democràtica, cansada dels diaris corró, anhelava tenir uns mitjans de comunicació que expliquessin la realitat propera, aquella que els mitjans de Barcelona ignoraven i els locals del règim maquillaven”⁹ en paraules d'**Estanis Alcover** (2013), consultor i assessor en comunicació expert en el món editorial i en mitjans de proximitat. L'objectiu era reconvertir les publicacions en diaris democràtics i lliures.

Així doncs, revistes com *El 9 Nou* i diaris com ara *Diari de Tarragona*, *El Punt Avui* i *Regió 7* —vigents encara avui dia— neixen o es recuperen gràcies a petites accions populars, és a dir, iniciatives que s'anuncien de la gent amb una voluntat clara: l'accessibilitat, és a dir, amb el mateix esperit que el de l'antiga premsa popular (Guillamet, 1983). D'aquesta manera, i malgrat que el procés de professionalització fos lent, els i les periodistes residents a comarques, sobretot les més joves, aprofiten per fer un periodisme més explicatiu i pedagògic. A l'entrevista a **Vicente Rabadán**, professor de comunicació expert en periodisme de proximitat, però, el mateix professor subratlla que a nivell local, parlem d'una activitat periodística que potencialment té un rigor molt exigible, atès que en la majoria de continguts els receptors de la comunicació són els protagonistes de la informació, i, per això, existeix una certa capacitat de comprovació del que està passant (veure Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020). Per tant, la realitat és molt més acaparable des de la proximitat. Per això, en el context que ens ocupa hi ha una inquietud molt viva de trepitjar carrer part dels i les cronistes locals, un dels primers perfils professionals als mitjans de proximitat caracteritzats per un coneixement exhaustiu del territori. A més, es tractava d'una premsa que va apostar també pel català. En aquest sentit, el periodista cultural **Joan Burdeus** considera que “tot això és especialment puixant pel periodista cultural català, que ha de

⁹ <http://www.estanis.cat/el-model-de-comunicacio-de-proximitat-a-catalunya/>

redoblar esforços per mantenir viu l'idioma en un ecosistema digitalment salvatge, dedicar paràgrafs a la llengua i la nació amb molta més freqüència que els envejats companys de cultures alliberades i, sobretot, sobreviure a l'esquizofrènia entre militant i crític”¹⁰.

Una premsa en català i de proximitat tenia tots els números de ser tractada com a premsa de segona i així va ser. Alcover explica que durant molt de temps es va haver de lluitar contra aquest estigma, però “als anys noranta la premsa local i comarcal ja era, a molts indrets, una realitat consolidada, moderna i plegament homologable”¹¹. De fets, als anys noranta es produeix la consolidació de les revistes comercials (a la fleca, al tren...) que també són definides de proximitat, si bé amb pocs recursos, i han estat aparadors comercials, de propaganda i d'actualitat. Quan es desenvolupa el fenomen de la comunicació local, queden zones molt poblades densament que no senten la necessitat de reivindicar i disposar d'informació de proximitat i específicament cultural en català, però sí que ho és a la resta del territori i, en certa manera, “és normalíssim” (consulta Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020). El mateix Rabadán afegeix que molts dels projectes com el propi *Regió7* o *El Punt* van partir de fer informació en català i aquest era pròpiament un actiu. A més, l'activitat cultural de la immensa majoria de pobles i comarques catalanes, a excepció feta de l'àrea metropolitana i les seves poblacions, era amb la llengua del país, és a dir, el català.

A banda de publicacions impreses, el periodisme de proximitat en català també ocupa l'espai radiofònic i televisiu. Ràdio Arenys es converteix en la degana de les emissores municipals de Catalunya i d'Espanya iniciant les seves emissions el 8 de setembre de 1979, fruit novament de l'acció popular que amb l'arribada del primer ajuntament democràtic a Arenys de Mar, decideixen crear una ràdio d'àmbit municipal i en llengua catalana. Tot just l'any sobre, aterra dins el panorama televisiu la televisió de Cardedeu, la primera televisió local d'Espanya i la primera en català del món. Segons la tesi *La televisió local a Catalunya: gestació, naixement i transformacions (1976-2006)* de **Josep Àngel Guimerà** (2006), es tracta de la primera televisió que supera les limitacions polítiques, econòmiques i tècniques de posar en marxa una televisió d'àmbit local. Gràcies a les característiques com la disposició d'una cobertura local, l'afany voluntarista i sense lucre, la programació de producció pròpia local i en català i les emissions periòdiques setmanals en dilluns, la televisió de Cardedeu esdevé el paradigma de la TVL tolerada (Guimerà, 2006; Messeguer, Rovira i Vilar, 2005).

2.4.1. EL PAPER DELS AJUNTAMENTS

La comunicació en àmbits locals i comarcals ha evolucionat de manera molt notable a Catalunya. La conjuntura social i política que va tenir lloc al final de la dictadura amb la transició democràtica. En aquesta evolució hi trobem l'eclosió de mitjans com la ràdio, la televisió i Internet així com “estructures empresarials que comparteixen el panorama amb les publicacions més o menys populars i voluntaristes d'àmbit local” tal com explica Rabadán en una intervenció a l'obra *La premsa local y la premsa gratuita* de **Rafael López, Francisco Fernández i Ángeles Durán** (2002). En tot això, els ajuntaments han jugat un paper fonamental i no tan sols com a font informativa en el seu territori, sinó com a responsables directes de nous mitjans d'informació locals (Rabadán, 2002). En aquest sentit, la premsa

¹⁰ <https://www.nuvol.com/pantalles/cultura-digital/curs-de-periodisme-cultural-el-catala-i-tu-62496>

¹¹ <http://www.estanis.cat/el-model-de-comunicacio-de-proximitat-a-catalunya/>

municipal va començar a materialitzar-se amb els butlletins d'informació municipal (BIM), publicacions informatives editades per consistoris amb continguts, tal com apunta Rabadán, "convencionalment entesos com a periodístics". Tanmateix, els BIM són uns exemples de comunicació local pot tractar per a la investigació: un fet explícit és "la inexistència de censos fiables que aprofundeixin en les seves tipologies i funcions" (Rabadán, 2002).

En moltes ocasions, els BIM s'han concebut com a eines partidistes, responsables d'actuar en termes propagandístics amb la finalitat de potenciar la imatge dels equips de govern. Per això, les voluntats dels primers anys de democràcia municipal han contrastat sovint amb l'ús propagandístic dels BIM (Rabadán, 2002). Amb el BIM però, per primera vegada els ajuntaments tenen voluntat d'informar i, en aquest sentit, ideen polítiques informatives que brindin a la ciutadania l'oportunitat de conèixer la tasca dels consistoris. Per tant, la manera de crear opinió dels ajuntaments es va materialitzar en la informació municipal, reforçada amb la consolidació de les institucions democràtiques (Figueres, 1983).

2.4.2. COM DISTINGIR EL PERIODISME DE PROXIMITAT?

Tornant a la premsa, cal subratllar que moltes iniciatives que van tenir lloc en plena Transició són encara vigents avui dia i del tot referents en el paisatge local i comarcal català. A aquesta recuperació de la lògica mediàtica de proximitat, se l'hi afegeixen els elements següents: en primer lloc, cal assenyalar l'acotació territorial, encarregada de marcar les dimensions; en segon lloc, el sentit de comunitat social es fa palpable amb aquest tipus de periodisme, que permet visibilitzar una certa tradició de contacte cultural, social i d'activitat comercial; en tercer lloc, el concepte d'àmbit comunicatiu referit en una zona territorial més o menys definit en què es pot parlar de comunitat humana, és a dir, "no significa que un municipi més habitat tingui necessàriament una realitat políticoinstitucional més complexa" reflexiona Rabadán (veure Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020), i per això, els municipis sempre tenen sentit, atès que responen a una realitat sociocultural determinada que cal explicar; en quart i darrer lloc, la definició de periodisme local l'hem d'encaixar en un context de globalització, és a dir, no cal està ancorat en una comunitat determinada per rebre el butlletí informatiu d'una zona concreta. Per tant, dins del context de la globalització, el periodisme de proximitat és una sectorització informativa més.

Tanmateix, López, Fernández i Durán relaten al llibre *La prensa local y la prensa gratuita* (2002) que el periodisme de proximitat es basa en un àmbit social total perquè és un lloc de vida, de vida quotidiana on la creació de referents col·lectius es fa de manera més o menys consensuada amb la participació de totes les membres. És també un àmbit d'experiència immediata, d'acció i coneixement directe; un àmbit de poder i, alhora, de conflicte i pressió social. Per això, allò local no s'oposa a allò global, és a dir, complementa allò global.

Ara bé, no tan sols remet en els àmbits de cobertura definir el periodisme de proximitat, sinó que té tant o més a veure amb els continguts. De fet, hi ha activitats municipals i comarcals que si no apareixessin als mitjans de proximitat no gaudirien de cap cobertura en el sentit mediàtic. Rabadán es refereix a temàtiques com la política, la cultura, els fenòmens associatius, els esports, el comerç, successos, la indústria (la premsa popular va centrar part de la seva cobertura en el Moviment Obrer), el trànsit, la informació meteorològica i l'obituari, entre d'altres (veure Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020). Per tant, les publicacions locals i comarcals es disposen a desglossar i explorar el sentit

comunitari d'una població els continguts resultants de la qual, des de fa uns anys, defineixen millor el periodisme de proximitat.

2.4.3. INICIATIVES D'ARREL LOCAL I DE CAIRE EXCEPCIONAL

A l'obra *La premsa comarcal. Un model català de periodisme popular* (1983), el professor **Jaume Guillaumet** ja parlava de la premsa comarcal com un model català de periodisme popular consolidat per més d'un segle i mig d'història gràcies a ser "un model territorial descentralitzat", un model també de pràctica no professional del periodisme professional així com un factor essencial en la normalització de la llengua catalana. Segons **Josep M. Figueres** (1979), professor d'història del periodisme català a la UAB, el gran mèrit és sobretot el valor documental, el factor de coneixement que significa d'una realitat, "molt sovint marginada pels estudis barcelonins, que ha contribuït poderosament al ressorgir d'una consciència nacional catalana tot acomplint, amb pocs mitjans tècnics, esdevenir l'òrgan de comunicació primari d'una comunitat local o comarcal"¹². Per tant, la majoria dels diaris del món són, d'alguna manera, locals (Guillaumet, 2002).

Moltes de les propostes de comunicació de proximitat neixen per a una minoria i gratuïtes per a la majoria. A banda de diaris locals i comarcals, les revistes de proximitat també han aconseguit forjar un bon nínxol de proximitat; un exemple d'èxit, en aquest cas una revista local, amb un tiratge força elevat, és *Tot Sant Cugat* (1985): 20.000 exemplars per a més de 90.000 habitants. Publicacions com *Grama* (Santa Coloma de Gramenet), *Presència* (Girona) o *El Racó de les Corts* (Barcelona) són les que van començar a obrir-se camí en el terreny de la proximitat. En aquest sentit, és convenient destacar *Grama*, una revista mensual nascuda a Santa Coloma de Gramenet l'any 1969 amb la finalitat de cohesionar "una ciutat en formació, suburbial i de barris dispersos"¹³. Eugeni Madueño (2020) explica a la revista Carrer que *Grama* es feia de forma artesanal. El capellà Jaume P. Sayrach va posar en marxa una redacció formada per un conjunt de joves intel·lectuals locals i uns quants "periodistes" dels barris a qui Sayrach ensenyava a escriure. Tot i que la revista tingués una vida de 14 anys, *Grama* va exercir també d'escola de periodisme amb la fidelitat sempre projectada al carrer i als barris. A banda de les notícies pròpiament dels barris, els continguts també tocaven temes més genèrics com ara l'avortament, la delinqüència juvenil, l'ensenyament en català, el divorci, la corrupció, les lluites obreres... La intenció? Formativa i, alhora, divulgativa, un indicatiu evident d'una "inqüestionable voluntat crítica (...) compromesa en associacions locals no oficialistes i en organismes d'esplai o d'acció social de l'església, o fins i tot amb partits polítics clandestins"¹⁴.

Amb els anys, la revista es va anar consolidant: un tiratge de tres mil exemplars n'és una prova evident i l'elaboració, en ocasions, d'edicions especials de fets puntuals, també. Amb les primeres eleccions locals, molts dels periodistes de *Grama* van apuntar-se a la política tot ocupant càrrecs i responsabilitats polítiques. Aquesta "publicació de tothom" es va anar veient descomposada pels obstacles municipals fins al punt que el propi Ajuntament va llençar la seva pròpia publicació, *L'Ajuntament informa*, "plena de propaganda i repartida gratuïtament a tots els forns i bars de la ciutat, mentre els de *Grama* maniobraven a la desesperada per

¹² <https://www.raco.cat/index.php/Analisi/article/view/41868/89072>

¹³ <https://www.favb.cat/articlescarrer/una-experi%C3%A8ncia-ins%C3%B2lita-de-periodisme-popular>

¹⁴ <https://www.favb.cat/articlescarrer/una-experi%C3%A8ncia-ins%C3%B2lita-de-periodisme-popular>

buscar una sortida professional”¹⁵. Aquella aventura periodística i cultural, erigida com una experiència insòlita de periodisme popular, es va veure desbocada del tot la Vigília de Reis de 1983, quan l'assemblea de treballadors va prendre la decisió de tancar.

Per això, a finals dels vuitanta i a principis de la dècada dels noranta, moltes publicacions locals irrompen ja des de l'arrel municipal, intentant la coexistència amb totes aquelles propostes d'iniciativa popular independent. Ara bé, segons **Miquel Herrada**, director de Cugat.cat, és imprescindible la col·laboració de l'Administració si l'objectiu és oferir contingut de qualitat, sobretot dels ajuntaments respectius¹⁶.

2.5. QUAN LA CULTURA ÉS PROXIMITAT: REFORÇ DE LA IDENTITAT COMUNA

Les primeres propostes de premsa local i comarcal nascudes en plena democràcia, a banda de fomentar el voluntarisme i l'associacionisme, incloïen assumptes merament culturals. Segons Rabadán, la cultura va ser un element primordial des dels inicis perquè “hi havia una certa tradició en molts àmbits que s'havia mantingut i recuperat, fins i tot, abans de la cloenda del franquisme” (veure Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020). Per tant, es partia de l'activitat d'aquests col·lectius per poder elaborar una oferta informativa cultural potent. L'afirmació fa palesa una interrelació evident entre el periodisme de proximitat i, en certa manera, el periodisme cultural, etiquetat com una especialització periodística legitimada pel camp cultural. Per això, Barei (1999) explica que “el periodisme cultural s'erigeix com atribuïdor i distribuïdor del dret sobre la base de reglamentacions, prescripcions, privilegis i omissions que defineixen espais del saber i xarxes concretes de circulació dels textos artístics i els discursos que se'n deriven”¹⁷. Aleshores, cap text es fa possible si, en algun moment, l'exercici dels mitjans no se n'ocupa.

La interrelació entre cultura i poble també ha desembocat en la idea que es pot parlar de la cultura/es del/ls poble/s —i tot el que el poble vulgui que impliqui— des del poble, és a dir, des de la proximitat per a la proximitat. En paraules d'Alcover (2018), el professor **Jaume Guillamet** explicava que “la proximitat és una de les condicions que converteix un fet en notícia, de tal manera que, per exemple, per a molts ciutadans la comunicació local és més important que el que passa a la resta del món, que el que poden trobar a qualsevol diari a partir de les seccions d'internacional”. Guillamet escrivia que “una persona necessita estar al dia de què passa al seu voltant com a mecanisme d'alerta del que pot o no influir en les seves vides quotidianes; proximitat i identitat són els trets distintius fonamentals de la premsa local, i així ha estat des del seu origen”. Parlem, per tant, d'una informació de proximitat, dissenyada perquè una comunitat petita es relacioni amb les seves experiències quotidianes, inquietuds, patrimoni cultural, memòria històrica, etc.

Si ens servim del que assenyala Guillamet anteriorment, la primera conclusió és que la proximitat *per se* és en si mateixa una finestra a la cultura quotidiana, la mateixa que interpel·la comunitats reduïdes, que se senten part del món dins d'aquesta quotidianitat a, voltes, no prou reconeguda. D'alguna manera, la premsa de proximitat arriba per reconèixer sobre paper també aquesta manera de viure. Així doncs, la quotidianitat dels llocs petits és

¹⁵ <https://www.favb.cat/articlescarrer/una-experi%C3%A8ncia-ins%C3%B2lita-de-periodisme-popular>

¹⁶ <https://www.vilaweb.cat/noticia/4072615/20130110/vida-local-periodisme.html>

¹⁷ <http://www.revistalatinacs.org/a1999bno/15silvia.html>

en si mateixa un estil de vida i, per tant, una cultura que cal desglossar, tematitzar i, sobretot, explicar (recordem que la teoria del Polisistema concep la cultura com una estructura oberta i dinàmica). Per tant, tot allò obert i dinàmic d'una comunitat pot ser objecte d'una informació de proximitat. En aquest sentit, dins els mitjans de proximitat més professionalitzats i populars a les seves àrees d'influència i divulgació com ara *El Segre* o *El Regió7*, la configuració de les redaccions tindrà el seu pes i serà força mimètica respecte la dimensió estructural dels grans mitjans. Rabadán creu que el repte passa per "reconèixer la necessitat d'aprofundir en la informació i divulgació cultural comptant també amb els productors de la cultura, i no només com a font: són aquells que proposen i tiren endavant activitats i es barallen perquè les entitats es mantinguin vives, entre d'altres" (veure Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020).

Per això, tot i que inicialment la cultura omple la majoria de pàgines de les publicacions locals, serà la política que la rellevi a mesura que es van rehabilitant les estructures democràtiques. Segons Alcover (2018)¹⁸, el professor col·laborador **Francisco Moreno** a la Universitat de Sevilla apuntava en un dels seus treballs que "la política solia ser una de les temàtiques més treballades pel periodisme de proximitat, donant pas posteriorment a la informació de societat i serveis". Quant a Catalunya, Alcover afegeix que un dossier de Marketing Media Europe per a l'entitat Premsa Comarcal afirma que el 1978 la informació política representava un 49% del total dels articles publicats i el 2000 el 24%.

La cultura, però també la política, defineixen, en bona part i tal com hem pogut veure anteriorment, la manera de ser d'un grup social, que comprèn la manera de pensar, sentir i creure'n la conducta, història, llegat, normativitat i valors. En aquesta línia, els mitjans de proximitat faciliten la configuració i la divulgació que la cultura no són activitats necessària i altament professionalitzades, és a dir, tenen protagonistes amb noms i cognoms que formen part de la comunitat local com a veïns/es en veu de Rabadán (consulta annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020). Per tant, tothom és susceptible, no només de ser consumidor de cultura, sinó també productor. Així doncs, "és impossible pensar en una cultura popular o un art popular" (González, 1996), termes que si bé recordem durant la Il·lustració van entrar en grans contradiccions.

El sociòleg mexicà **Jorge Fernández** (1990) assigna a la cultura una capacitat organitzativa del moviment constant de la cosa concreta, mundana i quotidiana, per tant, la cultura és el principi organitzador de l'experiència mitjançant la qual ordenem i estructuram el present i ocupem les xarxes de les relacions socials. Tot i així, quan la premsa de proximitat tematitza la cultura, en ocasions "s'ha fet més ressò de les temporades dels grans espectacles i concerts que es podien fer en àmbits de proximitat que no pas de les tasques de base" explica Rabadán (veure Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020). L'autor afegeix que aquesta tendència també succeeix en el món esportiu, que al final s'ha anat decantant més pel seguiment de clubs i entitats que són una mica més potents i no pas del treball de base, aquell més desconegut. Així doncs, parlem d'una dinàmica que s'hauria d'intentar canviar perquè el potencial del periodisme de proximitat rau precisa i justament en una raó de ser més pedagògica. Rabadán creu que la cultura no és només la cultura-espectacle que surt als grans mitjans de comunicació, sinó que són la gent que de manera altruista i *outsider* es dedica a això de la cultura (consulta Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació

¹⁸ <https://comunicacio21.cat/a-fons/cal-vendre-la-marca-premsa-de-proximitat/>

en línia, 22 de maig de 2020). Si no hi ha espais en els mitjans de proximitat per donar-los veu es desconexiria tota la seva tasca i, de retruc, la configuració dels àmbits de proximitat.

En aquest sentit, la comunicació local ha pogut focalitzar la cultura del poble en la proximitat. La vida és local, per tant, la realitat de la gent és local. Així doncs, parlem d'un tipus de premsa (i al cap de poc també de ràdio i televisió) que cobreix les necessitats informatives de barris, pobles, comarques o fins i tot províncies. En certa manera, el periodisme local és un periodisme que ajuda a entendre què passa i com es relaciona aquell succés amb la resta d'afers ocorreguts i per ocórrer; és palpable, de les persones. De fet, el periodista badaloní **Tomeu Ferrer** considera que aquest tipus de periodisme va més enllà d'establir una dimensió territorial a l'àmbit en el qual es busca informació¹⁹: "(...) molts dels lectors, oients i o televidents dels mitjans locals ja saben gairebé el contingut d'allò que finalment trobaran més tard a el diari (...) perquè ho han escoltat al veí o ho han vist directament al carrer." Ferrer també subratlla que una publicació local ha d'estar compromesa amb les seves lectures per damunt de tot i, alhora, ha de contribuir a la dinamització d'alternatives tot "empenyent els canvis, marcant l'agenda i qüestionant sempre el poder". Per aquest motiu, l'àmbit local, gràcies a la seva dimensió reduïda, va ser i és encara avui una oportunitat per al canvi. En aquesta direcció, la connotació de "proximitat" ens duu a interpel·lar la proximitat amb els fets, les situacions, les experiències i les persones. Per això, les impulsores de *Setembre*, un projecte periodístic pensat des de la proximitat geogràfica, guarda la finalitat d'explicar "allò que vivim en primera persona, o allò que les nostres fonts han viscut en primera persona"²⁰. Tanmateix, Rabadán creu que no s'ha reconegut prou la tasca justament de base cultural. Davant d'això, proposa que la tasca més innovadora consistiria a tornar els orígens per reconèixer la tasca de base: "més que fer informació cultural que té molt de mimetisme amb la informació cultural d'espectacles que es fan els mitjans grans, el repte és fer informació cultural que parli de la proximitat des de tots els vessants civils", explica el professor (veure Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020).

Per tant, el periodisme de proximitat se centra en la cobertura d'un espai geogràfic reduït al seu públic, responenent molt millor a la seva demanda. Aquesta és la característica que segons el periodista i ex-president de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal (ACPC) Estanis Alcover (2018) diferencia principalment el periodisme local de la resta i a partir de la qual és possible desenvolupar una sèrie d'avantatges i inconvenients derivats no només de l'emprenedoria en el periodisme local, sinó també en la consegüent pràctica de l'exercici periodístic.

L'estudi *La convergència digital de la premsa de proximitat. El cas de la premsa comarcal a Catalunya* (González; García; Massano; Navarro i Contreras, 2014) va més enllà a l'hora de parlar de comunicació local. S'hi refereix com un procés d'elaboració d'informació que dona com a resultat uns nous continguts, més propers al ciutadà, i una manera de produir informació més espontània i directa. En aquest aspecte, el periodisme local ha de destacar el més significatiu mitjançant una selecció escaient de temes, ajustada a la realitat de la comunitat en qüestió. Cal tenir en compte que en poblacions reduïdes, on l'agenda informativa

¹⁹ <https://independentbadalona.cat/article-opinio/3-una-iniciativa-ciudadana-per-al-periodisme-compromes-de-proximitat>

²⁰ <https://www.verkami.com/projects/15741-setembre-publicacio-critica-social-i-cultural/blog/26528-periodisme-de-proximitat-pero-sense-barreres>

és ben bé limitada, la generació d'històries d'interès per a la lectora és un exercici complex; tal complexitat es tradueix en un procés d'elaboració amb un evident esperit de vocació i una voluntat ben bé artesanal que creixen en consonància i a favor del canvi així com el reconeixement social. En aquesta línia, l'ex-president de l'ACPC creu que els reptes són els de promoure i defensar la cultura i convivència local amb l'objectiu de desenvolupar l'economia local, buscant d'aquesta manera la integració cultural i social. Així, l'esperit del periodisme de proximitat ha de treballar en el recull dels aspectes identitaris de la comunitat i fer-ho des de l'àmbit local tenint en compte permanentment el tret cultural, que com ja s'ha pogut veure, juguen un paper fonamental en la creació i desenvolupament de les identitats. No obstant això, pel que fa al català, Rabadán considera que no es pot no entendre la seva normalització sense el paper de la premsa de proximitat, si bé “sempre ha estat una mica menystingut perquè l'ombra dels mitjans públics de la Corporació Catalana sempre havien solapat els mitjans més locals” (consulta Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020).

Així doncs, la premsa local i comarcal aporta uns trets diferenciadors indiscutibles com ara la proximitat amb el públic lector. La proximitat forjada entre la capçalera en qüestió i les lectores exigeixen una actitud basada en la fidelitat, la credibilitat, el rigor, la constància i la confiança. Segons Alcover, són trets que molt sovint “són difícils d'aconseguir per altres publicacions més ‘estàndard’, fetes des de la capital o la gran ciutat i en mans de grans empreses i víctimes de lobbys, interessos i potser manipulacions”²¹. “No hi ha dubte que som un veritable servei públic a la ciutadania, a les nostres comunitats. Sempre hem dit que la nostra riquesa rau en la diversitat i la proximitat. Les ciutadanes i ciutadans necessiten saber què passa a prop seu, amb informació contrastada, veraç i elaborada per professionals que saben fer la seva feina, i que coneixen de primera mà la realitat. Ho saben els ciutadans i ho saben els col·lectius, les entitats socials, esportives i culturals, ho sap el comerç i les empreses de serveis de proximitat, ho saben els Ajuntaments i les Institucions”²² manifestava l'**Associació de Mitjans d'Informació i Comunicació (AMIC)** en una de les seves editorials. En aquest sentit, el mateix Alcover (2019) considera que el que es fa a Catalunya des dels mitjans locals és periodisme de servei, ja que la informació “aporta la possibilitat d'una efectiva acció i/o reacció”²³ i, alhora, permet visibilitzar no només un fet, sinó per què pot servir. Per tant, Alcover proposa un tipus de periodisme que ofereixi informació i orientació sobre els problemes de la vida quotidiana: un periodisme útil amb un tipus de continguts d'orientació fonamentalment pràctica.

Tot plegat, són valors d'un periodisme present des de fa més de dos-cents anys a Catalunya, justament quan la fragmentació de la societat i del seu govern va generar l'eclosió d'òrgans de govern regional i local²⁴. Un fet que valida la confiança dipositada al periodisme de proximitat és que els diaris més llegits en totes les demarcacions de Catalunya, excepte Barcelona, són diaris locals segons l'Estudi d'Audiència de Premsa Comarcal 2019. De fet, el consultor **Enric Yarza** explica que la premsa comarcal lidera tots els rànquings respecte la

²¹ <https://comunicacio21.cat/a-fons/cal-vendre-la-marca-premsa-de-proximitat/>

²² <https://catalunyaplural.cat/ca/la-premsa-de-proximitat-un-be-essencial-en-risc/>

²³ <https://comunicacio21.cat/opinio/periodisme-de-servei-a-catalunya/>

²⁴ <https://comunicacio21.cat/opinio/periodisme-de-servei-a-catalunya/>

premsa generalista²⁵: proporciona 100.000 pàgines de continguts a l'any dirigits a més d'un milió de lectors mensuals i mig milió de lectors diàries.

2.6. LA PREMSA DE PROXIMITAT A CATALUNYA AVUI

És ben cert que els rànquings d'audiència de la premsa a Catalunya són encapçalats per grans capçaleres: segons les darreres dades de l'Estudi General de Mitjans (EGM), fetes públiques l'abril de 2020, *La Vanguardia* i *El Periódico*, que s'editen en català i en castellà, ocupen el primer i el segon lloc en el rànquing, amb 488.000 i 317.000 lectors, respectivament. En tercer lloc s'hi situa *El Punt Avui*, que creix en 8.000 lectors i es posiciona en els 108.000 de mitjana diària convertint-se així en el diari només editat en català més llegit a Catalunya. Ara bé, al mateix temps, la premsa local i comarcal “té una penetració enorme al conjunt del país, només que ho fa de manera fragmentada”²⁶ en veu d'Alcover. En aquesta línia, el segon Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal, referent a l'any 2019, revela el bon estat de salut de qual gaudeixen els mitjans comarcals, “que continuen sent líders, al seu territori, en lectors i fidelitat”²⁷.

De fet, a 38 de les 42 entitats comarcals catalanes (41 comarques, cadascuna administrada pel seu Consell Comarcal més l'entitat territorial singular de l'Aran, administrada pel Consell General d'Aran) el lideratge informatiu correspon als diaris de proximitat. De fet, a les comarques de l'àrea metropolitana —Barcelonès, Baix Llobregat, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Maresme— els diaris generalistes hi concentren la distribució. D'aquesta manera, tal com constata Alcover, si la premsa comarcal fos una capçalera única esdevindria la més llegida²⁸. De fet, el periodisme local sempre ha estat el mitjà per excel·lència a Catalunya. Segons **Joan M. Corbella** (1988), professor del Departament de Periodisme i Comunicació Audiovisual de la Universitat Pompeu Fabra, no tan sols els diaris, sinó també les revistes territorials, sobretot les gratuïtes, són les més llegides arreu: és el cas de *La Rella*, una revista emergent del Lluçanès²⁹.

Segons dades de l'Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal 2019 —a causa de la supressió del binomi EGM-Baròmetre de la Comunicació i la Cultura l'any 2016 feia tot just un parell d'anys que la premsa comarcal no comptava amb dades d'audiència globals—, Premsa Comarcal aglutina 150 publicacions de premsa comarcal i local d'informació general escrites en català i amb difusió de pagament, entre format paper i digital. L'estudi en qüestió considera que el valor que aporta la premsa comarcal als seus lectors són continguts de qualitat i de proximitat amb informacions molt especialitzades i variades, de forma exclusiva i de manera detallada. El dossier present constata que la premsa comarcal gaudeix de l'oferta més àmplia i diversa de mercat: en xifres, són més de 100.000 pàgines de continguts editorials. La seva oferta és merament especialitzada i, per tant, contribueix a facilitar informació interessada a les lectores sobre temàtiques rellevants i necessàries en l'entorn local i comarcal. Per tant, aquest tipus de premsa roman present i viu a la vida local i comarcal de tal manera que el seu

²⁵ <https://www.premsacomarcal.cat/noticia/5288/mig-milio-de-lectors-diaris-converteixen-la-premsa-comarcal-en-lider-a-catalunya>

²⁶ <http://www.estanis.cat/el-model-de-comunicacio-de-proximitat-a-catalunya/>

²⁷ <https://www.premsacomarcal.cat/noticia/6189/divulquem-el-2on-estudi-daudiencia-de-la-premsa-comarcal>

²⁸ <http://www.estanis.cat/el-model-de-comunicacio-de-proximitat-a-catalunya/>

²⁹ <https://www.vilaweb.cat/noticia/4072615/20130110/vida-local-periodisme.html>

paper és avui un dinamitzador evident i essencial de la vida comarcal. Dades que reforcen aquest argument, procedents del segon Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal, són una audiència de 757.000 persones, el 65% de les quals la llegeix en paper, el 23,4% combina el paper amb el format digital i un 11,6% la consulta només via digital. D'aquesta manera, la premsa de proximitat crea i estableix un sentiment d'identificació de la lectora amb els continguts i la vinculació d'una publicació determinada amb el territori en qüestió.

Pel que fa al contingut, representa el 82% de la publicació segons *El Llibre Blanc de l'any 2016*. Quant a les tipologies, el tipus de contingut predominant és el referent a l'actualitat comarcal amb un 17% segons xifres de l'Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal 2019. Tipologies com l'esport especialitzat, l'actualitat local i l'actualitat cultural la segueixen molt de prop, amb un 16%, 15% i 12%, respectivament. Les temàtiques que ocupen els espais més reduïts de contingut són l'agenda de serveis (9%), les temàtiques de societat (8%), opinió (7%), desenvolupament econòmic (6%), tendències (6%) i, per últim, informació general de Catalunya, Espanya i el món (4%). A l'Annex 4, es pot veure un gràfic circular documental que il·lustra la presència de cada tipus de contingut. L'actualitat comarcal, que resulta ser el contingut hegemònic als mitjans de proximitat que aglutina l'ACPC, abasta subtemàtiques com la política comarcal, l'entorn natural, el medi ambient, seguretat, infraestructures i benestar. En aquest sentit, l'actualitat local segueix una línia semblant, centrant també la mirada en l'ensenyament, la sanitat, la joventut, la tercera edat, la justícia i l'urbanisme des del focus del municipalisme. L'esport especialitzat, segon espai informatiu amb més presència, fa una cobertura de més de 50 activitats esportives diferents, categories base i l'esport escolar entre d'altres. Si ens fixem en l'actualitat cultural —objecte d'interès per a la investigació i quart tipus d'informació al rànquing de contingut—, les arts escèniques (teatre i dansa), la música, l'art, les tradicions, la literatura i el cinema són les subtemàtiques que gaudeixen de cobertura en aquest cas. Tot i així, en el cas de les festes populars (també la gastronomia, els premis d'abast local i les efemèrides), són majoritàriament cobertes des de temàtiques corresponents a societat.

Quant a l'audiència, la premsa comarcal i local digital surt guanyant respecte l'homònima en paper. El darrer Estudi d'Audiència de Premsa Comarcal, de l'any 2019 a través de Google Analytics va registrar 5.100.000 d'usuàries mensuals de la premsa comarcal amb un màxim històric de 27.000 pàgines mensuals vistes. En el cas del paper, hem de parlar de 1.135.000 de lectures mensuals, els quals dediquen una mitjana de 28 minuts diaris de lectura. El perfil d'aquesta audiència és força qualificat i comercial i és caracteritzat, sobretot, per l'ús de la complementarietat entre el format paper i digital.

A més a més, cal posar de manifest la capacitat de la premsa de proximitat a l'hora d'enfortir vincles entre la ciutadania també a través de la seva participació en activitats i/o esdeveniments. Segons l'Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal 2019, un 70% de les publicacions han participat en 220 activitats i/o esdeveniments, sent els de tipus cultural els més assistits i patrocinats. Per tant, aquest argument reforça la idea que el periodisme cultural és un dels pilars fonamentals a l'hora de fer informació de proximitat. Ara bé, cal remarcar que aquestes dades han patit una davallada important respecte l'any 2016, el darrer any del qual hi ha el mateix tipus de dades registrades. Després dels esdeveniments culturals, els més seguits són els fòrums i els esportius (per consultar el seguici d'activitats per tipologies per part dels mitjans de proximitat, consulta l'infografia corresponent a l'Annex 5).

Per tant, Catalunya es caracteritza per la riquesa i la tradició de la premsa comarcal i local, responsable d'oferir informació sobre l'entorn més proper. Tal com posa desvetlla i posa en valor l'Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal 2019, la premsa comarcal, que es troba en un bon estat de salut, aporta el contingut de proximitat que no ofereix cap altre mitjà, ja que “arriba on els altres no arriben”. En aquest sentit, **Albert Caballé**, coordinador de Canal Taronja Anoia i ponent al webinar “Converses confinades a la zona zero del pandèmia” del Col·legi de Periodistes de Catalunya, considera que qualsevol tipus de periodisme acaba sent local, malgrat jugar a segona o a tercera. **Quico Sallés**, periodista del diari digital *El Món* i també participant a la conversa organitzada pel Col·legi de Periodistes, afegeix que el periodisme local és el gran algoritme del periodisme i, alhora és el periodisme socialment més valent, controlat i agosarat. Per tant, el model català de comunicació de proximitat ha aconseguit un arrelament d'allò més ampli: “no pots fer una cosa més pròxima a la gent que aquesta”, opina la periodista **Núria Bacardit**, delegada de TV3 a la Catalunya Central i també participant al webinar.

Pel que fa als reptes, Rabadán considera que el punt clau és la renovació de l'interès dels continguts de proximitat inclosos “prioritzant els aspectes més culturals que no pas els polítics i institucionals per part de sectors de població més joves, ja que bona part de l'audiència d'aquests mitjans són encara gent molt veterana” (consulta Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020). Per tant, si no hi ha una renovació dels consumidors difícilment es podrà consolidar potentment tota la oferta d'informació de proximitat.

2.6.1. PAISATGE GENERAL DE LA PREMSA A CATALUNYA

Deixant de banda l'estat de salut en què es troba la premsa de proximitat a Catalunya a dia d'avui, és necessari fer un retrat concís sobre l'evolució del sector de manera generalitzada, caracteritzat per l'auge i la caiguda dels mitjans tradicionals. Una dada recent i rellevant per tal d'orientar el panorama de la premsa a dia d'avui és la que ofereix la primera onada de l'Estudi General de Mitjans (EGM) sobre el conjunt d'Espanya, on els diaris són llegits pel 20,2% de la població, sent els d'informació general els més llegits (7.185 lectors diàries).

Ara bé, per tal de recuperar unes dades òptimes del sector de la premsa a Catalunya, cal que ens desplacem fins a l'any 2007, on el mitjà manté una progressió positiva en tots els sentits. En aquest sentit, les capçaleres impreses van assolir les millors dades històriques en termes de difusió (consulta Annex 6). A partir d'aleshores, els descensos són destacats. Pel que fa als diaris de Catalunya, van veure reduïda la seva difusió en més del 57% —de 702.000 a 304.000 exemplars— durant la dècada 2007-2018. Quant a l'audiència, el professor Corbella reflexiona que “l'evolució dels mitjans ha estat desigual dins la tendència comuna a la davallada”³⁰ que és especialment destacat entre els rotatius de Madrid i en *El Periódico*. Enmig de la davallada inicial, curiosament ens trobem en la integració de capçaleres entre els diaris *l'Avui* i *El Punt* i el naixement del diari *Ara* l'any 2010. Ambdós títols, els dos publicats exclusivament en català, han gaudit d'una progressió important pel que fa a l'audiència i la difusió, malgrat la situació de caiguda de la premsa.

³⁰ <https://comunicacio21.cat/a-fons/dossier-20-anys-despres-auge-i-caiguda-dels-mitjans-tradicionals-la-premsa-ii/>

Contràriament, Corbella (2020) examina que la premsa de proximitat “ha aconseguit superar els dos primers decennis del segle XX amb una tendència negativa molt més moderada que la premsa d’abast més gran”³¹. De fet, l’Informe de la Comunicació a Catalunya 2015-16 recull que les capçaleres de proximitat continuen “resistint millor la crisi de la difusió en paper que els d’àmbit nacional (18,1% en conjunt per al període 2014-2018 davant del 28,5% dels segons)”. En termes de difusió i audiència, la davallada ha estat talment moderada. En aquest sentit, segons Corbella, les publicacions de pagament i les gratuïtes locals han estat el sector de la indústria de la premsa que ha suportat tant la crisi com la convergència digital de la comunicació de la millor manera.

El mateix Corbella classifica el paisatge actual de la premsa a partir de dos tipus d’agents: per una banda, els editors nadius d’Internet amb redaccions que ronden la vintena de treballadores i amb “una capacitat de producció informativa reduïda en volum”³² que facturem dos milions d’euros a Catalunya, molt per sota de les publicacions impreses; per altra banda, la premsa tradicional que encara manté el paper —representa la majoria dels ingressos— però, alhora, destinen la importància als portals digitals.

2.6.2. EL PAPER, EL SUPORT EQUIVALENT A LA PROXIMITAT

El paper és el primer suport a través del qual es projecta la comunicació al poble. Per tant, va ser i encara és, tot i que amb molta menys magnitud, l’element vehiculador de la proximitat fins a l’arribada de la convergència digital.

Pel que fa a la premsa, primer en paper, i ara sobrevivint i coexistent amb la digitalització, el periodisme local sempre ha estat el mitjà per excel·lència a Catalunya³³. Avui dia, 757.000 catalans i catalanes llegeixen diàriament la Premsa Comarcal, xifra que ha donat a conèixer el segon Estudi d’Audiència de la Premsa Comarcal encarregat per l’ACPC a Audimèdia³⁴.

Ara bé, tal com apunta l’Informe de la Comunicació a Catalunya 2017-18 en el seu capítol *La premsa*, escrit pel professor de comunicació i investigador Joan M. Corbella, cal recordar que la indústria de la premsa a Catalunya durant el bienni 2017-18 va caracteritzar-se per la pèrdua de protagonisme de les edicions en paper i mentrestant les publicacions digitals van anar guanyant terreny. Un altre fet que destaca l’informe i que se suma al paisatge actual del paper a casa és la desaparició de capçaleres locals en paper, un nombre escàs d’iniciatives noves i els resultats negatius de la premsa no diària d’abast general. A més, en termes de difusió, la premsa diària de pagament va disminuir en més de 60.000 exemplars de mitjana per número en el bienni 2017-18. Tot plegat, desemboca en una situació d’allò més difícil pel sector, completada per la caiguda d’ingressos publicitaris i les possibilitats incertes a l’hora de trobar models d’ explotació que facin sostenible la premsa digital.

³¹ <https://comunicacio21.cat/a-fons/dossier-20-anys-despres-auge-i-caiguda-dels-mitjans-tradicionals-la-premsa-ii/>

³² <https://comunicacio21.cat/a-fons/dossier-20-anys-despres-auge-i-caiguda-dels-mitjans-tradicionals-la-premsa-ii/>

³³ <https://www.vilaweb.cat/noticia/4072615/20130110/vida-local-periodisme.html>

³⁴ <https://comunicacio21.cat/noticies-destacades/un-estudi-constata-que-la-premsa-comarcal-te-757-000-lectors-diaris/>

No obstant això i pel que fa a la classificació i catalogació de les publicacions, l'Estudi de la Premsa Comarcal 2019 recull que a Catalunya, un 68,6% de les publicacions de proximitat amb difusió de pagament són impreses (tot i que prop del 50% s'han sumat a la convergència digital segons l'estudi *Consum de premsa comarcal i en línia a Catalunya. Estudi de camp sobre preferències i hàbits de persones adultes en el context multipantalla* (2014) d'Héctor Navarro-Güere i Eulàlia Massana-Molera). De fet, tots els diaris locals que han decidit crear les seves plataformes en línia basen el seu contingut en l'edició impresa del dia. D'aquesta manera, la versió impresa mana encara en ocasions per sobre la plataforma digital, la qual cosa posa de manifest la importància del paper i els esforços que encara s'hi dipositen. A nivell provincial, en són exemples publicacions com *Regió7* (Catalunya Central), *El Segre* (Terres de Lleida) i *Diari de Tarragona* (camp de Tarragona), entre d'altres.

En aquest sentit, la convergència digital ha alterat també els hàbits de lectura de diaris impresos (Navarro-Güere i Massana-Molera, 2014). El nombre de lectures que únicament llegeixen la premsa electrònica ha incrementat, tot el contrari del que ha passat amb els que només llegeixen la versió impresa. Tot i així, segueixen sent majoria aquells que llegeixen ambdues versions. Per tant, la premsa digital representa una alternativa de consum davant la consulta del mitjà imprès. Ara bé, és sabut que els diaris impresos tenen una sòlida base de lectors fidelitzats, més gran que altres mitjans tradicionals, la qual cosa els permet diversificar l'oferta informativa en altres suports, previsiblement i principalment, a Internet i en dispositius mòbils (Navarro-Güere i Massana-Molera, 2014).

De fet, si ens centrem en l'audiència que rep el paper en el terreny de la proximitat, l'Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal 2019 ha registrat, a través d'*Infotécnica*, més d'un milió de lectors mensuals en format paper: un 40% de les lectures són compradores; quant als llocs de lectura, el 45% de la lectura es realitza a casa, el 34% al bar, el 13% a la feina i el 8% a altres llocs. En termes generals, la segona entrega de l'Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal apunta que les lectures en format paper assoleixen els 534.000 individus arreu de Catalunya: 435.000 ho són de publicacions diàries, setmanals i bisetmanals i 108.000 de les publicacions mensuals, entre d'altres periodicitats. Corbella, ex-cap del servei de promoció de la premsa de la Generalitat de Catalunya i professor de comunicació de la Universitat Pompeu Fabra, afirma que l'audiència de mitjans de comunicació local està anivellada respecte la dels mitjans convencionals³⁵.

En el projecte *La convergència digital de la premsa de proximitat. El cas de la premsa comarcal a Catalunya* (González; García; Massano; Navarro i Contreras, 2014) donen per descomptat que el periodisme de proximitat necessita una visió global, "un projecte que, per necessitats òbvies, ha d'estar inserit en l'escenari mundial, però que parteix d'un bon coneixement de la realitat local que permeti convertir en coneixement tota la informació de l'àmbit de proximitat". Les autores d'aquest treball publicat al Portal de la Comunicació de l'InCom-UAB reconeixen que "els suports paper o digital s'aniran adaptant a la demanda dels lectors, i amb ells els models de negoci".

Tanmateix, les mateixes autores creuen que, si se segueix aquest raonament, la premsa en paper existirà mentre els lectors la vulguin i sigui rendible produir-la i aquesta és –per a elles i per a totes– la pregunta clau en un "context canviant, de contínues novetats i d'una profunda

³⁵ <https://www.vilaweb.cat/noticia/4072615/20130110/vida-local-periodisme.html>

crisi econòmica europea”. En aquesta línia, la premsa de proximitat, que justament té els espais per dedicar a temes de més profunditat a partir de reportatges i entrevistes, té com a potencial aquests espais per mantenir el paper (consulta Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020). Ara bé, per augurar cert futur al paper encara caldria potenciar la professionalitat i potenciar el voluntarisme —amb gent de la cultura local—, opina Rabadán.

Malgrat que la premsa en línia s’ha convertit “en un dels mitjans amb més presència i consum a internet, superant la ràdio i la televisió en xarxa, i s’ha produït el naixement dels diaris digitals, l’aparició de nous gèneres periodístics i hibridacions, la incorporació de continguts audiovisuals i un canvi en els hàbits dels lectors i subscriptors” (González; García; Massano; Navarro i Contreras, 2014), la informació local continua consumint-se en un percentatge elevat a través del paper (65% segons l’Estudi d’Audiència de la Premsa Comarcal 2019). Els mateixos autors afegeixen que “els diaris comarcals i locals en paper tenen una sòlida base de lectors fidelitzats, una base més gran que altres mitjans, que els permet diversificar l’oferta informativa a internet i tímidament en dispositius mòbils”.

De totes maneres, el professor Corbella considera que els formats informatius digitals estan predestinats a prendre el relleu de la premsa en paper “en un termini encara més indeterminat, però ho fan en un entorn de gran competència, atès que no hi ha les barreres d’entrada que implicava l’època industrial de la premsa”³⁶. Així doncs, més enllà de la convergència creixent, les publicacions han de seguir sent les dinamitzadores de la vida dels seus territoris i temàtiques, mantenint i reforçant la importància del format paper al mateix temps que se segueixin desenvolupant els entorns digitals.

³⁶ <https://comunicacio21.cat/a-fons/dossier-20-anys-despres-auge-i-caiguda-dels-mitjans-tradicionals-la-premsa-ii/>

3. HIPÒTESIS: LA CULTURA, EL POBLE I EL RELAT COM A PUNTS DE PARTIDA

Històricament, la cultura ha estat una mena de final feliç als mitjans de comunicació. Ara bé, la cultura, un concepte que es troba lluny d'un debat d'haver conclòs, ha transitat sempre entre la normativitat —allò crematístic i canònic— i l'antropologia de tots els temps. Des del punt de vista més antropològic, cultura és una manera de viure que apel·la a moltes formes possibles de cultura. En aquest sentit, la cultura ha interpellat el poble des de temps immemorials, fins al punt d'ésser-ne el mirall.

A l'hora de donar veu al poble, els mitjans de proximitat han jugat un paper indiscutible. Però, i a l'hora de no només cobrir, sinó explicar la cultura des de la pedagogia que, *de iure*, caracteritza les publicacions locals i comarcals? Gaudeix d'un enfocament ètic i just? Es tematitza tan sols la cultura-espectacle o els àmbits de proximitat són precisament l'escletxa per tematitzar també pilars inherents a la raó de ser de l'individu com ara la llengua, l'activisme, la cultura popular i l'associacionisme? Hi ha un declivi i/o degradació del periodisme cultural en àmbits de proximitat? Si és així, quines en són les causes i les conseqüències? Ara bé, de quin tipus de relat cultural estem parlant?

Les hipòtesis plantejades tenen per objectiu el qüestionament del relat cultural en relació a l'identitat i el territori, una tríada d'elements que avui són configuradors directes de la proximitat. Per tant, la investigació reposa sobre la praxi del periodisme cultural en àmbits i capçaleres impreses de proximitat on la cultura, el poble i el relat en seran els punts de partida i el decàleg resultant, la resposta a la solució dels interrogants suscitats.

4. METODOLOGIA

La recerca s'estructura en dues parts: per una banda, una anàlisi qualitativa analíticodescriptiva basada en els procediments de l'observació i la interpretació el nucli de la qual és la informació cultural de quatre capçaleres impreses de proximitat i amb difusió de pagament; per altra banda, parlem d'una fase aplicada que consisteix en la confecció d'un decàleg sobre el *savoir faire* en el terreny del periodisme cultural en àmbits de proximitat. El decàleg en qüestió, que a la pràctica esdevindrà un estil de guia-manual per als professionals de la informació local i comarcal així com per persones en formació, es troba afaiçonada en deu punts.

En primer lloc, l'anàlisi té com a corpus la informació cultural en diaris locals i comarcals d'informació general i local a partir d'una mostra de quatre capçaleres impreses de proximitat a Catalunya. El període d'anàlisi correspon a la setmana del 13 al 19 de gener. Inicialment, la intenció era seleccionar una setmana corresponent al mes d'abril, però atesa la situació derivada de la crisi sanitària de la Covid-19, s'ha decidit traslladar el període d'anàlisi en un mes on l'actualitat cultural fos activa i, per tant, seguís unes dinàmiques informatives contínues, equiparables i equilibrades amb la resta de tipologies de continguts (política, societat, esports...).

La metodologia és merament qualitativa, ja que l'anàlisi es tradueix en una interpretació de l'elaboració i el tractament dels continguts culturals, que no tan sols s'han de buscar en la secció en qüestió, sinó en la totalitat dels exemplars seleccionats. D'aquesta manera, es pot veure què es tematitza sota la secció cultural com a "cultura" i què tematitza la resta de l'exemplar, sigui en altres seccions, que sigui equiparable a les conceptualitzacions de "cultura" que es manifesten i s'interpreten al marc teòric de la recerca present.

Per tant, el component qualitatiu en tant que analíticodescriptiu il·lustra una metodologia basada en una anàlisi de contingut temològica, de gèneres, de tractament respecte perspectives inclusives, és a dir, socials i de gènere. Més endavant, a l'apartat 3.3., es poden consultar els factors de la mostra de manera detallada.

Tanmateix, l'obtenció de la mostra escollida s'ha dut a terme per mitjà del contacte directe amb les capçaleres en qüestió. A partir de la subscripció gratuïta (justificada per la finalitat acadèmica) i també de pagament en altres casos, s'ha aconseguit accés a l'hemeroteca i, de retruc, als exemplars necessaris. Abans d'intentar vies com la subscripció i/o el contacte directe amb els diaris, es va provar de fer una recollida dels exemplars a través de *My News*, una base de dades dedicada a l'hemeroteca digital, el pressclipping i l'anàlisi de dades. Finalment, es va decidir abandonar aquesta eina, atès que el procés de cerca i extracció de resultats era molt lent. Pel que fa a la recollida de resultats, s'ha dut a terme de manera manual mitjançant l'observació i la lectura dels exemplars que comprenen la mostra.

4.1. DESCRIPCIÓ DE LA MOSTRA

La mostra escollida per a la investigació consisteix en un corpus de quatre diaris impresos d'informació general d'abast local, provincial i intercomarcal de pagament. Per tal que el corpus sigui significatiu, les quatre capçaleres escollides es corresponen als rotatius comarcals en paper més llegits a Catalunya en —excepció del Punt Avui-Girona— tots ells amb difusió de pagament: **Regió7** (28.000 lectures), **Diari de Tarragona** (75.000), **Segre** (70.000) i **El Punt Avui-Girona** (no hi ha registre d'audiència en l'edició concreta de Girona, però sí en l'edició general, que té 108.000 lectures de mitjana diària). Les dades d'audiència s'han recollit a través de l'última onada de l'Estudi General de Mitjans (EGM), que comprèn xifres del període comprès entre l'abril de 2019 i el març d'enguany.

La selecció dels diaris anteriors, a banda de seguir el criteri de l'audiència, cadascun d'ells abasta un sector d'influència corresponent a les vegueries catalanes més poblades, en excepció de la regió metropolitana de Barcelona, ja que com s'explica al marc teòric les capçaleres de proximitat es recuperen amb la voluntat d'explicar la realitat propera, aquella que els mitjans de Barcelona ignoraven. Per tant, els territoris que representen els diaris de la mostra són: **Catalunya Central** amb el diari *Regió7*; l'edició en català del *Segre* a les **Terres de Lleida**; el *Diari de Tarragona* al **Camp de Tarragona** i pel que fa a les **comarques gironines**, l'edició del *Punt Avui-Girona*. De fet, segons dades de l'EGM Baròmetre Catalunya, *El Punt Avui*, *El Segre* i *Diari de Tarragona* són els diaris més llegits a les demarcacions corresponents, és a dir, les comarques gironines, les Terres de Lleida i el Camp de Tarragona, respectivament.

Ara bé, cal tenir en compte que no totes quatre són publicacions en català, ja que en el cas del *Diari de Tarragona*, parlem d'una capçalera que es publica en castellà. Tanmateix, el diari

El Segre publica dues edicions: l'una en castellà i l'altra, en català. L'edició analitzada en aquesta mostra és la catalana (malgrat gaudir de menys audiència), tenint en compte que la llengua catalana va erigir-se com un actiu en el marc de la recuperació i, alhora, la creació de capçaleres de proximitat a Catalunya a començaments de la dècada dels vuitanta.

En aquest sentit, el projecte deixa fora les revistes de proximitat, publicacions també pioneres, representatives i significatives en el paisatge de la premsa local i comarcal a Catalunya. La decisió d'excloure les revistes es deu al seu caràcter merament especialitzat, ja que en aquest terreny imprès ja topem, en línia amb el cas que ens ocupa, amb publicacions específicament culturals de proximitat. En són exemples les publicacions [Descobrir Catalunya](#) (disponible en paper i en digital) i [Surtdecasa.cat](#), un autoanomenat digital de cultura de proximitat, ja que discerneix la informació en nou àrees territorials (Terres de l'Ebre, Camp de Tarragona, Penedès, Empordà, Ponent, Girona, Centre, Pirineus i Barcelona). A més, la situació derivada de la pandèmia de la Covid-19, n'ha dificultat l'accés. Així doncs, la mostra escollida dibuixa quatre interrogants: Per què **diaris**? Per què en **paper**? Per què en **català**? Per què de **pagament**?

4.1.1. PER QUÈ DIARIS?

Pel que fa a la premsa local i comarcal, quan Catalunya recupera algunes publicacions o bé en funda de noves a partir dels anys vuitanta, ho fa sobretot des del format del diari imprès, el primer format a partir del qual es desplega el periodisme i s'entrega el poble. Poc després, apareixeran també les revistes en entorns de proximitat i sota propostes més especialitzades quant a continguts. Per això, amb un diari comarcal però generalista, parlem d'informació diversa que afecta una àrea d'influència determinada (societat, política local, cultura, esports...). En aquest sentit, quan no hi ha una voluntat determinada de centrar-se en una tipologia informativa és quan es poden qüestionar més directament cadascuna de les seccions, des de la seva cabuda fins al tractament i contingut periodístic que ofereixen, com l'ofereixen, de què se serveixen per un relat o un altre i per què. En aquest sentit, és interessant observar i interpretar quin relat cultural es deriva d'una publicació heterogènia des del punt de vista dels continguts, a més d'ésser elaborada des de i per la proximitat.

4.1.2. PER QUÈ EN PAPER?

Que la mostra tan sols contempli capçaleres impreses té significat i criteri. Segons Vicente Rabadán, expert en comunicació local, “el paper encara continua tenint pes en aquelles publicacions locals i comarcals d'actualitat estricta així com revistes especialitzades de periodització més espaiada” (consulta Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020). De fet, tal com ja va recollir el capítol de la *Prensa* de l'Informe de la Comunicació a Catalunya 2015-16, elaborat sota l'autoria del professor i investigador en comunicació Joan M. Corbella, els rotatius de proximitat “segueixen resistint millor la crisi de la difusió en paper que els d'àmbit nacional (18,1% en conjunt per al període 2014-2018 davant del 28,5% dels segons)”. Novament, l'edició 2017-18 també destaca que entre els diaris locals, la caiguda de difusió es manté en totes les capçaleres any rere any, però amb una força inferior a la dels diaris d'abast nacional. En certa manera, que el paper encara cobri el seu valor és gràcies a la mateixa proximitat, on tot allò tangible fa un favor a la recepció i a l'experiència del poble, que acostuma a ser la protagonista de la informació local.

Segons l'últim Informe de la Comunicació a Catalunya publicat per InCom-UAB, corresponent al bienni 2017-18, la premsa a Catalunya es caracteritza per la continuïtat de la tendència a la baixa dels indicadors sobre l'ús de les publicacions en paper i l'economia de les empreses editores (tendència més accentuada en el sector de la premsa no diària). Tot i així, les publicacions impreses editades únicament en català —diaris d'àmbit català o local i revistes de periodicitats diverses— “van tenir un comportament més favorable que els grans títols en castellà i els dos grans diaris catalans amb doble opció lingüística”, explica Joan M. Corbella (2017), ex-cap del servei de promoció de la premsa de la Generalitat de Catalunya, al capítol de *La premsa* del mateix informe.

Ara bé, malgrat una tendència a la baixa, l'Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal 2019 registra més d'un milió de lectors mensuals de format paper. El projecte *La convergència digital de la premsa de proximitat. El cas de la premsa comarcal a Catalunya* (González; García; Massano; Navarro i Contreras, 2014) posa de manifest que la premsa en paper existirà mentre les lectures la vulguin i sigui rendible produir-la. Els autors i autores de la investigació esmentada anteriorment consideren que els diaris locals i comarcals impresos gaudeixen d'una base consolidada de lectors fidelitzats, la qual cosa els permet diversificar l'oferta informativa en espais digitals. Per això, prop d'un 50% de la premsa de proximitat de pagament s'ha sumat a la convergència digital (Navarro-Güere i Massana-Molera, 2014). Per tant, el paisatge actual de la premsa de proximitat es troba marcat per la convivència entre el paper i l'espai digital.

Tanmateix, Rabadán afegeix que el paper permet atorgar més profunditat a qualsevol temàtica mitjançant gèneres periodístics com els de la crònica, el reportatge i l'entrevista veure Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020). Tot i així, Corbella (2020) creu que les opcions digitals estan predestinades a prendre el relleu de la premsa en paper en un entorn de molta competència perquè les barreres d'entrada que hi havia en l'època industrial de la premsa han desaparegut³⁷.

4.1.3. PER QUÈ EN CATALÀ?

En català perquè la premsa en català no es pot explicar sense assenyalar el paper jugat i el pes dels mitjans de proximitat recuperats i/o nascuts a Catalunya a partir de la dècada dels vuitanta. El component lingüístic va constituir i constitueix a dia d'avui un actiu indiscutible en el desenvolupament i exercici dels mitjans de comunicació a casa. Tot i així, la premsa de proximitat, sumada al fet de ser en català, tenia tots els números de ser qualificada de premsa de segona. Les capçaleres locals i regionals aconsegueixen superar aquest estigma perquè la base del desig de tenir una premsa amb la llengua natural del país ja estava molt consolidada a la major part de territori català (veure Annex 3; J.V. Rabadán, comunicació en línia, 22 de maig de 2020). Per tant, aquelles regions que comencen a ser objecte de nous diaris de proximitat guarden la reivindicació de disposar d'informació de proximitat en català. Rabadán afegeix que molts dels projectes com ara *El Punt* o *Regió7* van partir d'elaborar continguts en català i, en aquest sentit, la llengua era pròpiament l'actiu. A més a més, l'activitat cultural de la majoria de pobles i localitats catalanes, a excepció feta de l'àrea metropolitana i les seves poblacions, era amb la llengua del país, és a dir, el català.

³⁷ <https://comunicacio21.cat/a-fons/dossier-20-anys-despres-auge-i-caiguda-dels-mitjans-tradicionals-la-premsa-ii/>

Per tant, més enllà dels mitjans de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) —TV3 i Catalunya Ràdio— que, en aquest sentit, van contribuir directament a la normalització i estandardització de la llengua catalana, no hem d'oblidar que els mitjans de proximitat van contribuir-hi tant o més directament. Per tant, la premsa i la resta de mitjans de proximitat són claus per concebre i integrar dinàmiques sociolingüístiques d'identitat i, en el cas de Catalunya, pocs elements reforcen tant la identitat comuna com la pròpia llengua i la cultura.

No obstant això, i fent al·lusió a la mostra, tan sols tres capçaleres de les quatre escollides són en català. El *Punt Avui-Girona*, que es tracta d'una edició que penja del *Punt Avui*, s'ha escollit perquè es tracta del diari editat només en català més llegit a Catalunya. Segons les dades de l'última onada de l'EGM, el *Punt Avui* ha crescut en 8.000 lectors. De fet, *El Punt Avui* irromp després que a les acaballes del mes de novembre de 2009, el rotatiu *Avui* fos absorbit per l'empresa editora de *El Punt* (Hermes Comunicacions). Dos anys després, l'*Avui* es va fusionar amb el diari *El Punt* per constituir *El Punt Avui*. Amb tot, cal recordar que l'*Avui* va ser el primer diari escrit en català que va sortir al mercat del Principat després de la Guerra Civil, al 23 d'abril de 1976. Va esdevenir una fita històrica, ja que va acabar amb quatre dècades d'abandó del català i, alhora, va donar pas i lloc a una nova via de comunicació a Catalunya, feta amb la llengua de casa i per a les lectures locals³⁸. La capçalera en qüestió va desaparèixer el juliol de 2011.

Quant al *Regió7*, sí que parlem d'una capçalera editada i publicada únicament en català. En el cas del *Segre*, es tracta d'una publicació que compta amb una edició espanyola i una altra de catalana. Per això, per a l'anàlisi s'ha escollit prendre la mostra en qüestió de l'edició catalana. Ara bé, el *Diari de Tarragona* es publica exclusivament en castellà, però recordem que la seva elecció es deu al fet que es tracta de la capçalera de proximitat més llegida al Camp de Tarragona i, per tant, en termes d'estudi, la dada és d'allò més representativa si es vol tenir en compte una zona territorial àmplia que compregui diferents territoris d'influència fora de l'àrea metropolitana de Barcelona.

4.1.4. PER QUÈ DE PAGAMENT?

Els quatre diaris, a banda de ser d'abast local, provincial i/o intercomarcal, tenen en comú la difusió de pagament. Els preus de les seves versions en paper oscil·len entre 1,20 i 1,40 euros, essent *El Punt Avui-Girona* el més barat i el *Diari de Tarragona* el més car. Pel que fa al *Regió7* i al *Segre*, comparteixen un preu de 1,30 euros.

El fet que la mostra compregui quatre diaris de proximitat i de pagament apel·la a una pregunta evident: Quin preu val el relat que ens ofereixen aquestes capçaleres? Considerem que és un preu a l'alçada del relat ofert? I si acotem més les preguntes a l'objecte d'estudi de la investigació, el nucli de la qual és la informació cultural, l'interrogant és: ens agrada pagar pels relats de la cultura local? En certa manera, la recerca present vol formular una proposta perquè aquests relats culturals, des dels punts de vista periodístic i ciutadà, valguin la pena.

³⁸ <http://www.elpuntavui.cat/article/399418-trenta-cinc-anys-dun-diari-catala.html>

4.2. CAPÇALERES DE LA MOSTRA: FUNDACIÓ I ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

4.2.1. *Regió7*

Regió7 és un diari comarcal d'informació general i local de les comarques del Bages, Solsonès, Berguedà, Anoia, Cerdanya, el sector nord del Baix Llobregat, l'Alt Urgell i el Moianès. Es tracta d'una capçalera, escrita i publicada en català, que neix a Manresa l'any 1978. Forma part del Grup *Regió7* i és editat per l'empresa Edicions Intercomarcals SA (EISA) del grup Editorial Prensas Ibéricas (EPI). *Regió7* és també anomenat "El diari de la Catalunya Central", de fet, així es pot comprovar al seu subtítol. Segons l'Associació Catalana de Premsa Comarcal (ACPC), actualment té una tirada mitjana de 8.296 exemplars³⁹.

Segons les darreres xifres de l'EGM, *Regió7* té 28.000 lectors diàries de mitjana, la qual cosa el converteix en líder d'audiència a les comarques del Solsonès, el Bages i el Berguedà respecte tota la premsa diària. També compta amb la seva edició digital (<https://www.regio7.cat/>), que durant el mes d'abril d'enguany ha gaudit d'una mitjana de 76.229 visites diàries segons dades certificades per l'empresa auditora l'OJD. Amb aquestes últimes xifres esmentades, *Regió7* és a dia d'avui un dels diaris impresos amb la difusió més estable a nivell nacional, que ha mantingut la mateixa audiència que l'any passat i tan sols un 3% menys que fa dos anys.

Aquesta capçalera comarcal és pionera en el desenvolupament de la premsa de proximitat a Catalunya, ja que neix poc després del final de la dictadura a partir d'una acció popular, en aquest cas, un grup de periodistes que promouen la compra popular d'accions entre centenars de particulars a les comarques del Bages, el Solsonès i el Berguedà, fins a completar un panorama de 600 accionistes. Quan *Regió7* arrenca, ho fa amb un bisetmanari i una redacció d'allò més reduïda —tan sols cinc redactors— i vora una cinquantena de col·laboradores. L'any 2001, el rotatiu manresà aposta per la distribució diària i, a finals d'aquest mateix any, va inaugurar Televisió de Manresa (TVM), localitzada a les mateixes instal·lacions. Pel que fa als àmbits geogràfics abastats, la Cerdanya i l'Alt Urgell s'incorporen a l'any 1986, el Baix Llobregat Nord vuit anys després i l'Anoia, el 1995.

A dia d'avui, *Regió7* és dirigit per Marc Marcè i Casaponsa des de 2006 i es troba format per set caps de secció (Cultures, Esports i Bages) i d'àrea (Manresa, Societat i Economia i Arreu). La majoria de continguts del diari són dedicats a la cobertura informativa sobre les comarques a les quals té delegacions territorials. Per tant, la informació local representa el major teixit de continguts que es poden trobar a la capçalera regional. Les seccions temàtiques -Cultures, Economia i Esports- inclou informació local i comarcal de les comarques d'influència del diari. En el cas de Cultures, la secció tematitza espectacles i comunicació. També disposa de seccions diàries com ara Opinió, Fet Divers i Serveis així com informació relativa a la resta de Catalunya i el món el títol "Arreu". Al mateix temps, compta amb suplement de periodicitat setmanal per a cadascun dels dies de la setmana: en són exemples *Tot Esport*, que inclou continguts de l'esport base i amateur i es publica dijous, i *D'entrada*, dedicat als espectacles i propostes culturals per al cap de setmana i publicat els divendres. També es publiquen

³⁹ <https://www.premsacomarcal.cat/publicacio/87/regi-7>

suplements especials dedicats a fires i festes populars, com ara la Fira de Sant Isidre de Solsona.

La majoria dels continguts són de creació pròpia (notícies, reportatges i entrevistes), notícies d'agència (EFE, ACN, Reuters i Europa Press), un teixit de col·laboradors/es (figures locals destacades així com redactores ocasionals), esdeveniments imprevisibles (successos pràcticament) i esdeveniments de calendari (cites culturals, populars, esportives...).

4.2.2. **Segre**

Segre és un diari local i comarcal que es publica a Lleida i es difon a les Terres de Lleida i a l'Alt Pirineu. Per això, disposa de delegacions a Tàrrrega, Mollerussa, Balaguer, Tremp, El Pont de Suert i a la Seu d'Urgell. Tot i així, la seva cobertura s'estén des de l'Alt Pirineu, l'Aran i Andorra fins al Camp de Tarragona (a la demarcació tarragonina, la cobertura és molt ocasional). Pel que fa a la seva fundació, l'hem d'anar a cercar el 3 de setembre de 1982. Aleshores, es publica únicament en castellà i no serà fins 15 anys després que es publicarà també en català. D'aquesta manera, la capçalera lleidatana esdevé la primera a Espanya a disposar de dues edicions simultànies en català i castellà. Ara bé, la publicació en català va començar a ser elaborada mitjançant un sistema de traducció automàtica. No obstant això, en la mostra que ens ocupa, s'ha seleccionat l'edició en català, que té una tirada mitjana de 5.308 exemplars segons xifres de l'OJD 2019.

Així doncs, *Segre* és també una de les capçaleres de proximitat que als anys vuitanta impulsa el fenomen d'uns mitjans de comunicació capaços d'explicar la realitat propera i erigir-se com publicacions defensores de la lliure empresa, independents i democràtiques. De fet, fins a l'aparició de *Segre*, a Lleida tan sols existia el diari *La Mañana*, editat per la Cadena de Mitjans de Comunicació Social de l'Estat⁴⁰. Avui dia, compta amb una edició digital també (<https://www.segre.com/>).

Pel que fa a l'audiència, a dia d'avui la versió impresa compta amb 70.000 lectors diàries segons dades de la primera onada de l'EGM 2020. Quant al portal digital en català, l'OJD registra una mitjana de 52.142 visites diàries, i, en el cas del mes d'abril, un total de 1.597.497. De fet, el passat mes de març va batre el seu rècord de visites (2,7 milions), la qual cosa suposa un augment de 140% a nivell d'usuaris únics així com un increment també del 180% quant a visites. D'aquesta manera, a dia d'avui s'ha convertit en el mitjà digital de referència a les comarques lleidatanes i la seva àrea d'influència.

La direcció executiva de *Segre* es troba encapçalada per Juan Cal Sánchez i la direcció de l'edició per Santiago Costa Miranda. En relació a l'organigrama, la publicació ponentina disposa de dos redactors en cap, un cap de continguts, un d'informatius i sis caps de secció (disseny, societat, esports, fotografia, economia i l'edició en català). A més a més, el rotatiu compta amb les seccions de Cultura, Lleida i Comarques (informació local), Catalunya, Espanya/Món i Opinió. Respecte la secció cultural, inclou continguts relacionats amb els espectacles, la comunicació i la cartellera. Tanmateix, publica suplements especials (*Vint-i-dos*, especial Nadal, *Tendències*, *Ensenyament*...) i comarcals com ara *Noguera*, *El Pla* i *Urgell-Segarra*.

⁴⁰ https://elpais.com/diario/1982/09/04/sociedad/399938403_850215.html

Quant a l'auditoria de continguts, són confeccionats a partir de les mateixes eines que el diari *Regió7*, és a dir, la creació pròpia, de la mà de col·laboradors/es del tipus personalitats locals destacades i redactores esporàdiques, les notícies d'agència, les informacions del tipus successos i els esdeveniments de calendari.

4.2.3. *El Punt Avui-Girona*

El Punt Avui-Girona és l'edició dedicada a les comarques gironines constituïda com a ramificació de la capçalera nacional *El Punt Avui*. Irrompuda el novembre de 2009, es tracta d'una publicació en català que disposa d'una edició impresa i una altra en digital (<http://www.elpuntavui.cat/edicio-girona/>). El fet que compti amb una edició destinada a les comarques gironines té el seu origen amb l'antic diari *Avui* (1976-2011), una publicació amb vocació comarcal i en català nascuda el febrer de 1979 amb el nom de *Punt-Diari*. Amb els anys, va anar dilatant el seu àmbit geogràfic i la seva cobertura es va arribar a estendre fins a l'Alt Maresme i a la Catalunya Nord. Fins a l'any 2011, i ja sota el nom de *El Punt*, el rotatiu incloïa deu edicions territorials: Comarques gironines, Maresme, Penedès, Valles Occidental, Camp de Tarragona, Terres de l'Ebre, Barcelonès nord i edicions diàries de Barcelona. També comptava amb edicions setmanals de Perpinyà i el País Valencià, entre d'altres.

Tal com s'ha explicat a l'apartat 3.1.1., l'any 2009 l'*Avui* va ser absorbit per Hermes Comunicacions, l'empresa editora de *El Punt* i dos anys després, es va fusionar amb *El Punt*. D'aquesta fusió, que va tenir lloc al juliol de 2011, en va resultar *El Punt Avui*, proclamat com el primer gran grup en català de comunicació. Manté una edició pròpia per a les comarques gironines —*El Punt Avui-Girona*—, lloc d'origen del diari *El Punt*.

Actualment, en termes d'audiència, *El Punt Avui* té una mitjana de 108.000 lectors diàries respecte l'edició nacional i segons dades de l'últim EGM. En aquest sentit, no s'ha trobat una auditoria de l'edició de Girona (seleccionada per a la mostra). En el cas del portal web, hem de parlar d'una mitjana de 85.769 visites diàries segons les darreres xifres d'auditoria certificades per l'OJD. D'aquesta manera, *El Punt Avui* es converteix en el rotatiu més llegit dels editats només en català, seguit del diari *Ara*, que després de patir una pèrdua de 17.000 lectors a Catalunya, registra 96.000 lectors diàries. Segons **Edu Villacé**, cap del Departament Comercial de la capçalera gironina, en termes de tirada parlem d'una mitjana de 9.848 exemplars respecte l'edició de Girona.

Precisament per la connotació de la llengua, *El Punt Avui* és avui una publicació fonamental per entendre l'impuls de la llengua catalana així com del periodisme de proximitat a Catalunya. La capçalera es troba capitanejada per Xevi Xirgo i Teixidor i formada per 13 seccions (Nacional, Comarques Gironines, Europa-Món, Cultura, Societat, Opinió, Catalunya Today, Llengua, Apunts, Necrològiques, Fotografia, Disseny, Producció i Tancament) liderades per 16 caps (alguns d'ells comparteixen direcció de secció). Ara bé, la capçalera impresa s'estructura a partir de les següents seccions: Punt de Vista, Nacional, Comarques Gironines, Europa-Món, Cultura i Espectacles i Apunts. La secció corresponent a Cultura i Espectacles comprèn qüestions referides a l'art, la música, les arts escèniques, la cultura popular, la literatura, el patrimoni, el cinema, el còmic i altres.

Pel que fa a altres edicions que, com *El Punt Avui-Girona*, pegen del diari, s'hi troba *L'Esportiu Nacional*, *L'Esportiu Girona*, *La República*, *L'econòmic* i *Catalonia Today*.

La informació és elaborada també mitjançant la creació pròpia, els col·laboradors/es, les notícies d'agència, les informacions del tipus successos i els esdeveniments de calendari.

4.2.4. *Diari de Tarragona*

En el cas del *Diari de Tarragona*, ens hem de referir en un diari d'informació general local en llengua castellana, tot i que algunes peces són en català (columnes d'opinió principalment). De fet, amb el temps ha anat sumant més pàgines en català, sobretot en seccions dirigides a les comarques (Baix Camp, Priorat...). Es publica a Tarragona i té com a àmbits de distribució el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre. La seva fundació data de l'any 1808, tot i que amb alguns estroncaments al llarg dels anys. Les interrupcions que ha patit es deuen a motius econòmics i polítics del país, la qual cosa ha provocat que el rotatiu canviés diverses vegades el seu nom. L'empresa editora actual és Promotora Mediterránea de Informaciones y Comunicaciones, S.A. (Promicsa). Actualment, a banda de la publicació impresa, compta amb el seu espai web dedicat al diari digital (<https://www.diaridetarragona.com/>).

Les últimes dades de l'EGM, corresponents al primer trimestre d'enguany, atribueixen 75.000 lectures diàries a la capçalera comarcal tarragonina, 73.000 lectures de les quals són de la província de Tarragona i la resta, de Barcelona. A més, una de cada dues lectures d'informació diària opten i aposten pel *Diari de Tarragona*. Respecte el mateix període de l'any passat, la capçalera ha gaudit d'un augment de 3.000 lectures (4%). D'aquesta manera, el diari manté el lideratge a la demarcació. Pel que fa a l'àmbit digital, el web ha registrat 10.174.717 pàgines vistes i poc més de 2.000.000 d'usuàries úniques segons les darreres dades d'OJD Interactiva. Si ens referim a la tirada mitjana, la xifra és de 9.634 exemplars segons dades de la Asociación de Medios de Información (AMI)⁴¹.

No obstant això, el *Diari de Tarragona* és una publicació que al seu moment va ser editada per *Prensa y Radio del Movimiento* durant el franquisme i fins l'any 1977. Franco va expropiar el diari atorgant-li el nom de *Diario Español de Falange Española Tradicionalista y de la JONS* fins a l'any 1963. Del 1964 al 1968, va ser *Diario Español del Movimiento en Tarragona* i a partir de 1968, *Diario Español*. En plena Transició, la capçalera es va recuperar i va viure una època de transformació. Arribats als noranta, el diari va recuperar el nom de *Diari de Tarragona*.

Quant a la llengua del diari, encara que a dia d'avui s'edita i publiqui en castellà amb algunes excepcions en alguns articles, durant la Segona República i gairebé durant tota la Guerra Civil Espanyola la capçalera tarragonina es va publicar ininterrompudament en català. En aquest cas, la falta de paper va provocar que es deixés de publicar a mitjans de 1938. Quan esclata la guerra, Franco imposa l'idioma únic i el diari, aleshores editat per la *Prensa del Movimiento*, es publica en castellà.

Actualment, el director en funcions del *Diari de Tarragona* és Àlex Saldaña Redondo. El rotatiu divideix la informació en dos criteris: per una banda, àmbits informatius generals que impliquen les seccions d'Opinió, Catalunya/Espanya/Món, Economia, Esports i Cultura i Vida Social; per altra banda, parlem d'un criteri territorial anomenat "Ciutats" que destina una secció per cada franja de la província tarragonina: Tarragona, Reus, Costa, Camp i Ebre.

⁴¹ <https://www.ami.info/que-es-ami/diari-de-tarragona>

La secció titulada “Cultura i Vida” inclou temàtiques com ara música, literatura, patrimoni, escena, arqueologia, fotografia, cinema, ciència, salut, necrològiques, passatemp, cartellera, agenda i televisió, entre d’altres.

Tanmateix, el diari tarragoní elabora especials com ara *Tarragona Plans*, *Química* i una Guia Empresarial.

Fent al·lusió a l’autoria dels continguts, també són elaborats a partir de la creació pròpia, col·laboradors/es, les notícies d’agència, les informacions del tipus successos i els esdeveniments de calendari.

4.3. FACTORS DE LA MOSTRA

Els factors que comprèn la mostra són un total de vuit. Es poden consultar amb els seus corresponents subfactors a la taula següent:

FACTORS	SUBFACTORS
La publicació compta amb una secció específica per a la cultura?	• Nom de la secció • Subseccions • Situació de la secció respecte l’estructura del diari
Tematitzacions de la cultura. Per definir les tematitzacions que es tenen en compte a l’hora de realitzar el mostreig, es parteix de dues objeccions que s’han pogut traçar més detalladament al marc teòric. Per una banda, parlem de la teoria de Jorge B. Rivera (1995), que considera que “el periodisme cultural guarda propòsits creatius, crítics, reproductius o divulgatoris respecte els terrenys de les belles arts, els corrents del pensament, les ciències socials i humanes, la dita cultura popular i molts altres aspectes que tenen a veure amb la producció, circulació i consum de béns simbòlics sense importar-ne la destinació estamental”. Per altra banda, també es considera l’afirmació de Gustav Klemm, que concep el contingut bàsic de la cultura a través de les tradicions, les arts, les habilitats i costums, la religió, la vida privada i la vida pública. Ambdues objeccions constaten el camp multidisciplinari, heterogeni i extens que és avui la cultura.	• Art (pintura, escultura i museologia) • Lletres (narrativa, novel·la, poesia i assaig) • Música • Cultura popular • Arts escèniques (teatre, dansa i circ) • Llengua i política lingüística • Política cultural • Moviments i resistència veïnal • Autogestió • Memòria i homenatge • Posada en valor i reconeixement del talent local • Gastronomia • Moda • Associacionisme • Disseny i arquitectura • Conferències • Lleure (projectes en el marc educatiu) • Arqueologia • Patrimoni • Religió • Arxius • Fotografia • Cinema • Comunicació i audiovisual (documentals i reportatges)
Serveis que s’ofereixen des d’espais	• Cartellera

culturals	● Agenda ● Programació televisiva ● Passatemps
Quantitat	● Quantitat de notícies/dia ● Quantitat de pàgines referides a temàtiques culturals
Gèneres periodístics de les peces publicades. Es classifiquen entre els gèneres més purs i convencionals (notícia, prèvia i el breu) i els gèneres interpretatius o dits d'"autor" (entrevista, crònica, reportatge, crítica, assaig, ressenya i els gèneres d'opinió).	● Notícia convencional ● Prèvia ● Breu ● Entrevista ● Crítica ● Reportatge ● Assaig ● Crònica ● Ressenya ● Gèneres d'opinió (editorials, articles d'opinió i anàlisis)
Informació inclusiva: s'analitza si el contingut és inclusiu en termes socials i de gènere.	● Vessant social: col·lectius minoritaris i/o desafavorits, habitualment invisibilitzats (persones migrades, infants i adolescents en risc d'exclusió social, persones sense soste, persones amb discapacitats físiques i/o psíquiques...) ● Vessant referida al gènere: visibilització del paper de la dona en el món cultural així com del col·lectiu LGBTIQ+
Tipus de fonts utilitzades i citades. Les fonts no seran comptabilitzades en gèneres que no les requereixen des del seu punt de vista estructural i semàntic, és a dir, entrevistes, articles d'opinió, ressenyes i crítiques. Per altra banda, seran comptabilitzades totes aquelles notícies, prèvies, breus, reportatges i assaigs que no citin cap tipus de font amb la finalitat d'observar el pes de les mateixes i la seva qualitat.	● Institucionals ● Fonts personals (veïnals, membres del teixit associatiu, capdaverteres de projectes locals i impulsores d'esdeveniments en general) ● Expertes ● Documentals ● Estadístiques ● Altres mitjans de comunicació i agències informatives ● Sense fonts citades
Tipus d'autoria. Totes les peces a les quals no figuri cap autor o autora i, per tant, no es pugui comprovar i constatar que es tracta d'una peça de creació pròpia, d'agències informatives o procedent d'altres mitjans de comunicació, també seran comptabilitzades per tal de veure quin pes té la peça sense autora.	● Creació pròpia (periodistes, col·laboradores, autores convidades, articulistes i quan apareix "Redacció") ● Agències de notícies ● Altres mitjans de comunicació ● Sense autoria (autoria desconeixuda)

5. EXTRACCIÓ I ANÀLISI DE RESULTATS

5.1. ANÀLISI DEL DIARI REGIÓ7

5.1.1. ANÀLISI ESTRUCTURAL I RESULTATS

En termes de dades, *Regió7* publica una mitjana de 22 peces culturals diàries. Per tant, si tenim en compte que els exemplars contenen una mitjana de 44 pàgines (divendres, dissabte i diumenge s'amplia el paginat, ja que apareixen pàgines especials dedicades a festes populars o suplementos com ara "D'entrada"), la informació cultural ocupa una mitjana del 34,7% respecte l'espai total del diari en qüestió. A la taula que es pot consultar l'Annex 7, es poden veure les peces diàries que emparaulen la cultura des d'una temàtica o una altra. La taula les discerneix, en primer lloc, entre les que s'inclouen en el paraigues de "Cultures" (nom que rep la secció dedicada a la cultura) i les que es troben en altres seccions; en segon lloc, l'ocupació de la informació cultural respecte l'espai total del diari; en tercer i últim lloc, la quantitat de peces culturals que apareixen en portada i quan la cultura és el "Tema del Dia", la primera secció apareguda al diari, just després de la portada.

Tal com posa en evidència la taula de dades que es pot consultar a l'Annex 7, *Regió7* publica 152 peces setmanals que pegen directa o indirectament de la cultura. Pel que fa a la distribució, un 40,8% de les peces culturals són incloses dins la secció pròpiament cultural, mentre que un 59,2% es publiquen en altres seccions del diari. Aquestes seccions, tal com s'hi ha referit anteriorment, corresponen als espais referits a "Societat", que abasten la informació de les zones comarcals (Manresa, Bages, Bages/Moianès, Berguedà, Cerdanya/Alt Urgell, Solsonès i Anoia/Baix Llobregat Nord).

A més a més, la secció "Societat. Galeria", que destaca per la seva connotació visual, també és un altre espai que posa en valor l'activitat cultural local de manera fonamentalment gràfica: l'espai és merament il·lustratiu i el contingut és irrisori, d'allò més sobri i reduït, basat en una descripció de l'acte o activitat que mostra la fotografia en qüestió. De fet, la majoria de peces aparegudes en aquesta secció no surten atribuïdes a una autoria concreta. Pel que fa al gènere i tal com es veurà més endavant, es tracta de peces que no presenten una estructura sòlida de relat, sinó que la informació gairebé és equiparable a un breu, és a dir, una informació d'allò més reduïda del que podria haver estat una notícia o una crònica si s'hagués tractat amb major profunditat.

Per tant, parlem de tres seccions contenedores d'informació cultural, la més explícita de les quals, tal com "Cultures", es troba situada a la cua del diari; de fet, és l'última de les seccions, les quals són distribuïdes de manera següent: Tema del Dia, Societat Fet Divers, Societat Manresa, Societat Bages, Societat Bages/Moianès, Societat Berguedà, Societat Cerdanya / Alt Urgell, Societat Solsonès, Societat Anoia / Baix Llobregat Nord, Societat Galeria, Opinió, Arreu/Catalunya, Economia, Esports, Cultures i Serveis. A banda de les seccions de societat, la secció de "Cultures" a *Regió7* no es dota d'una estructura fixa, sinó que en funció de la jornada publica un tipus de peces o unes altres d'entre les tipologies següents: crònica, notícia, crítica, breu, entrevista i prèvia majoritàriament. De sis pàgines de mitjana que acostuma a tenir la secció, entre les dues i les tres primeres es tematitza principalment cultura en tant que espectacle, és a dir, tot allò tematitzat en termes d'arts escèniques i música; a

continuació, enmig de la secció, s'hi troben els serveis d'agenda, que informen sobre les activitats culturals previstes a la Catalunya Central (música, joves, xerrades, lletres, caminades, Nadal, infantil, cursos i tallers, formacions, exposicions....) i la cartellera amb les estrenes de la setmana i els horaris dels cinemes de les zones d'influència de la capçalera. Just després de l'agenda i la cartellera, "Cultures" tematitza una mitjana de tres notícies referides a la comunicació, especialment a la televisió. Per això, just després apareix la programació televisiva als canals TV3, Super3/33, La 1, Antena 3, Telecinco, La 2, Cuatro, La Sexta, Esport3, Teledeporte, 8TV i com a única televisió local, Canal Taronja.

Ara bé, és rellevant destacar que gairebé un 60% del contingut cultural es troba a les pàgines destinades a "Societat" (consulta Annex 8). En conceptes de secció, ens trobem en una frontera molt fina entre allò cultural i allò social, i, per tant, una altra deducció derivada de l'anàlisi és que quan es parla de les persones, més o menys directa o indirectament, parlem també de les seves vides i, de retruc, de la identitat, concepte indissociable a la cultura (Velasco, 1992). Per tant, la concentració d'informació cultural en aquestes seccions designades sota el paraigua de "Societat", tan divers i, alhora, tan abstracte, apel·la al "domini limitat" de Maurice Imbert, més ampli a causa del creuament de tensions múltiples entre academicisme i subversió, tradició i innovació i classicisme i avantguardisme.

Tanmateix, espais com la portada i el "Tema del Dia" també allotgen informacions referides a la cultura. En el cas de la portada, on acostumen a aparèixer una mitjana de set titulars, un 32,6% dels quals pertanyen a informacions tipificades com a culturals, que es tradueix en una mitjana de dos titulars diaris en portada (consulta Annex 7). La majoria d'elles, són informacions que *a posteriori* es troben dins la secció "Cultures". Quant a "Tema del Dia", espai ubicat just després de la portada que fa un tractament ampli, profund i exhaustiu sobre un tema considerat preponderant en aquella jornada, la cultura ha estat preponderant i, per tant, objecte de "Tema del Dia" tres dies respecte el període setmanal analitzat. Per tant, la cultura ha estat protagonista, és a dir, erigida com a pilar destacat en tant que social i periodístic fonamental, en un 42,7% dels casos. Dimarts 14 ho va ser amb la notícia sobre la programació escènica manresana, que va superar les 90.000 espectadors en un any de rècords (veure Annex 9); divendres amb un contingut merament religiós referit a la pèrdua en deu anys del 40% de les membres de les comunitats religioses de Manresa (consulta Annex 10) i diumenge, amb una peça sobre la 63a Innocentada, quan l'alcalde i el tinent d'alcaldia del municipi manresà van entrar en joc en una representació teatral en el marc de la Innocentada (veure Annex 11).

5.1.2. ANÀLISI D'AUTORIES I FONTS I RESULTATS

En termes d'autories, *Regió7* presenta les quatre tipologies designades com a factors de la mostra: creació pròpia, agències de notícies, altres mitjans i autoria no apareguda.

Quan parlem de creació pròpia, ens referim a peces escrites des de la mà de la pròpia periodista, col·laboradora externa o autora convidada. En el cas de les agències de notícies, *Regió7* utilitza teletips procedents de l'ACN, EFE i Europa Press, principalment. Pel que fa a altres mitjans, la capçalera de la Catalunya Central acostuma a emprar diàriament peces del *Diari de Girona* i, més ocasionalment, de *El Periódico de Catalunya*: no és estrany que es tracti d'aquestes publicacions, ja que totes tres pertanyen al grup empresarial Prensa Ibérica.

L'anàlisi també ha posat èmfasi en totes aquelles peces que no presenten cap tipus d'autoria, fet pel qual resta credibilitat i rigor periodístics a la informació. A l'Annex 12, es pot consultar un gràfic respecte l'autoria de tota la informació la informació cultural. A l'Annex 13, es localitza un altre gràfic que es troba a la secció "Cultures".

Tal com es pot comprovar a l'Annex 13, els totals no corresponen a les 152 peces consultades, ja que en més d'una ocasió, l'autoria és compartida. En primer lloc, les dades constaten un fet positiu que es deu a una majoria de peces de creació pròpia, és a dir, elaborades per periodistes, col·laboradores, articulistes o bé d'altres tipus d'autores, si bé cal afegir que en moltes ocasions, no apareix un nom concret, sinó "Redacció". Respecte la totalitat de la informació cultural, un 73,3% de les peces són de creació pròpia, mentre que un 12,1% són procedents d'altres mitjans i un 5,1% pertanyen a notícies d'agència. Els dos darrers percentatges acaben de constatar un paisatge optimista respecte l'autoria de la cultura de proximitat en el diari *Regió7*, ja que la gran majoria són confeccionades a través dels mateixos ulls que observen l'espectacle i els mateixos peus que trepitgen el terreny. La tendència es repeteix si fixem la mirada en la secció "Cultures", on la creació pròpia guanya, novament, la partida amb un 56,06%. Mentrestant, un 28,8% dels continguts de "Cultures" pertanyen a altres mitjans (la totalitat de peces culturals procedents d'altres mitjans són de la secció cultural) i una porció del 9% procedeixen d'agències de notícies. Tanmateix, de les peces sense autoria apareguda se'n parla més endavant.

El fet que els percentatges més irrisoris corresponguin a d'altres mitjans i a les agències informatives és avui un fet símptoma del bon estat de salut respecte l'autoria de la informació cultural local i comarcal. De fet, Manuel López, juntament amb un equip investigador, a través de l'estudi *Les Fonts informatives en el periodisme de proximitat* (2009) van constatar que hi ha un ús creixent de les notícies d'agència, la qual cosa posa de manifest fins a quin punt el periodisme local continua assumint el repte de la proximitat. En el cas de la informació exclusivament cultural al *Regió7*, podem desmuntar l'argument de López, ja que les poques peces que pertanyen a agències informatives són merament notícies d'àmbit nacional, com també és el cas de les informacions procedents d'altres mitjans de comunicació. Pel que fa a la informació cultural, l'únic mitjà emprat ha estat el *Diari de Girona*, del qual se'n publiquen aquelles peces que tematitzen temes comunicatius relacionats amb la televisió, les grans plataformes. Per això, l'autoria de la informació cultural situada fora de la secció "Cultures" no és en cap cas procedent d'altres mitjans de comunicació, ja que les 19 peces comptabilitzades corresponen a la secció "Cultures". Per tant, respecte el contingut de proximitat, ni les agències informatives ni els altres mitjans de comunicació hi tenen una incidència considerable, més aviat escassa.

Ara bé, el fet negatiu descansa en les peces sense autoria apareguda, que entre la totalitat de la informació cultural del rotatiu en representa un percentatge del 10% i, pel que fa al contingut exclusiu de "Cultures", un 6%. Tot i tractar-se de percentatges reduïts, l'alarma rau ja en el fet de la seva existència. Aquest fenomen evident, que es dona sobretot en peces del tipus breus, la majoria aparegudes en la secció "Societat. Galeria" que tal com s'ha explicat en ocasions anteriors es tracta d'un espai on la importància recau en els elements icònics (fotografies), urgeix a preguntar-nos quin tipus de credibilitat és assolible sense que el contingut no presenti nom i cognoms de la seva artesanía.

En termes de fonts, els factors de la mostra les discerneixen entre els tipus institucional, documental, personal (veïnal, membres del teixit associatiu, testimonis directes...), estadístiques, altres mitjans de comunicació i agències informatives i, finalment, peces sense citació de fonts. Pel que fa a les fonts emprades en el contingut cultural de proximitat de *Regió7*, el gràfic que se n'ha derivat es pot consultar a l'Annex 14.

Durant la setmana del 13 al 19 de gener, *Regió7* ha utilitzat i citat un total de 56 fonts dins el contingut cultural analitzat comprès entre totes les seccions del diari (més endavant, es fa l'anàlisi de les fonts emprades i referenciades al contingut de la secció "Cultures"). Les fonts predominants són les de tipus personal en un 48,2%, referides a veus veïnals, associatives i testimonis directes. Des de molt de prop, les institucionals són les segones més citades, representant una proporció del 37,5% respecte el total. En tercer lloc, les expertes han aparegut citades en set ocasions (12,5%) mentre que les estadístiques queden relegades a la cua amb un percentatge irrisori del 1,8%.

Pel que fa a les fonts personals, les més citades són membres del teixit veïnal i associatiu local o bé integrants i/o líders de projectes locals impulsats (veure Annex 14). Pel que fa a les institucionals, cal parlar principalment de personalitat dels ens locals, sent els ajuntaments els més destacats. Per exemple, en el cas de la notícia amb el titular "*Els actes culturals són el plat fort de la festa major d'hivern de Sant Vicenç*", situat a la pàgina 14 (pàgina especial dedicada a la Festa Major de Sant Vicenç de Castellet) de l'exemplar de dissabte 18, l'única font citada a la notícia és el regidor de Cultura del municipi bagenc, Jordi Palma (consulta Annex 15). Les fonts expertes, que es posicionen com les terceres més emprades i citades, són totes aquelles veus d'un nivell acadèmic elevat, reconegudes en àmbits diversos del coneixement. En el cas de *Regió7*, les set fonts expertes citades no s'ha utilitzat per dotar el contingut de valor afegit, sinó que si hi apareixen és perquè el mateix contingut les interpel·la. N'és un exemple la notícia "*Veïns de l'Alt Berguedà obren una nova via d'oposició a la incineradora*", emmarcada a la secció "Societat Berguedà", concretament a la pàgina 8 de l'exemplar corresponent a dilluns 13 (veure Annex 16). En aquest cas, les figures d'uns advocats ambientòlegs són protagonistes en els mateixos fets de la notícia, però, alhora, la peça en qüestió en recull citacions. En últim lloc, les fonts estadístiques són una minoria també destacada en aquest paisatge periodístic, atès que només són utilitzats en una ocasió. Es tracta de la llista de superlongeus de l'organisme Gerontology Research Group, citat a la peça "*El manresà de 109 anys ja és la 29a persona més longeva de l'Estat*" (consulta Annex 17), que es pot trobar a la pàgina 6 de l'exemplar del divendres 17, més concretament a la secció "Societat Manresa".

Els resultats obtinguts en termes de fons es troben a la línia de les investigacions de Manuel López. De fet, a l'estudi *Les fonts informatives en el periodisme de proximitat* (2007) dirigit pel mateix López, s'afirma que la font més emprada a les publicacions impreses locals i comarcals són les persones que tenen relació amb un organisme oficial, seguit de les fonts pròpies en una porció semblant a la tipologia anterior i, en tercer lloc, les fonts procedents de persones d'organismes no oficials (associacions veïnals, clubs, ateneus, etc.). A través d'aquestes xifres es constata que la premsa local i comarcal analitzada per l'equip d'investigació de López (2009) atén abans les persones i els col·lectius d'un àmbit municipal a l'hora de confeccionar la informació local. Així doncs, es constata que la premsa local i comarcal és la més propera, la més immediata, perquè sovint el lector n'és protagonista —ell

o persones pròximes a ell— i d'aquesta manera, el públic es permet fer una identificació molt més humana (Masoliver, 2007).

Ara bé, tal com mostra la taula anterior, 109 peces culturals d'un total de 152 no citen cap tipus de font. És una dada prou destacada com per posar de manifest, ja que estem parlant d'un 71,7% de les peces respecte el total de continguts culturals compresos durant la setmana analitzada. La xifra ens deixa una nova conclusió que interroga directament la qualitat de les peces en tant que fonamentades i contrastades. Una peça sense fonts diverses consultades és una informació que manca de certa credibilitat resultant-ne confeccions periodístiques simples, que defugen la pedagogia que el periodisme de proximitat exigeix. Per tant, les fonts són una garantia de qualitat informativa atès que sense la utilització de factors verificadors (persones, institucions i bloc documental) no es pot parlar d'autèntic periodisme (Fontcuberta, 1980). Al mateix temps, segons Fontcuberta (1980), les fonts són el factor d'identificació que permet a la societat saber qui parla, qui és i a qui representa.

Quant als continguts reservats a la secció "Cultures", tan sols apareixen 11 fonts referenciades (consulta gràfic a l'Annex 18): vuit de personals i tres d'institucionals (regidories bàsicament, tal com es pot comprovar en aquest Annex 19). En certa manera, la tendència succeïda en la informació cultural en termes de fonts es repeteix de nou en els continguts de la secció "Cultures", on les de caire personal guanyen pes amb un 72,7%. En aquest sentit, novament es pot constatar un periodisme cultural de proximitat que parla de la seva gent a través de les fonts pròpies i que permet intuir una intencionalitat evident de proporcionar a la lectora verificacions de primera instància: directes, sense intermediaris (López, 2009). De totes maneres, ens trobem davant d'una manca explícita d'ús i tractament de fonts diverses, ja que tan sols se n'han localitzat dues tipologies en el període d'una setmana.

Tot i així, el fenomen negatiu de comptar amb una quantitat considerable de peces (51) sense identificar cap font torna a dibuixar una simptomatologia greu per al periodisme cultural de proximitat en termes d'ús i tractament de fonts. Tal com indica López (2009), en termes generals, el periodisme ens indica que com més fonts identifiquen un fet periodístic, millor. Així doncs, si cada notícia del periodisme de proximitat ofereix dues fonts, la consideració final que cal fer és positiva. En aquest cas, *Regió7* es troba lluny d'identificar dues fonts per notícia, ja que en prou feines se n'identifica una al dia.

5.1.3. ANÀLISI TEMATOLÒGICA I RESULTATS

Pel que fa a l'anàlisi tematlògica, és rellevant recordar què tematitza, per tant, què concep sota la concepció de cultura la capçalera de la Catalunya Central. Tot just sota el títol "Cultures" —nom corresponent a la secció cultural—, s'hi pot llegir en majúscules i per aquest ordre les disciplines artístiques següents: teatre, música, lletres, dansa, art, tradicions, cine i televisió. Per tant, les peces localitzades a la secció cultural corresponen principalment a les temàtiques que el mateix diari destaca. Ara bé, prenent com a vàlida —i com a punt de partida— en tant que plural, diversa, àmplia i heterogènia la visió més antropològica de la cultura, la mateixa que ha guanyat terreny en els entorns de proximitat i la mateixa que subratllen autors com Velasco, Williams, Eco i Tylor —els quatre destaquen, tal com constata el marc teòric de la recerca present, que no és cultura el que distingeix només alguns/es, sinó el que ens distingeix a tots i a totes—, hi ha d'altres continguts del tipus cultural que es troben

en altres seccions del diari. En el cas de *Regió7*, es tracta de les seccions corresponents a les àrees comarcals que abasta el —rotatiu (Bages, Solsonès, Berguedà, Anoia, Cerdanya, el sector nord del Baix Llobregat, l'Alt Urgell i el Moianès)—, seccions que s'inclouen sota el paraigües de “Societat”. Si la cultura parla de la gent i, per tant, del que la distingeix, és fonamental trobar el significat cultural a totes les informacions que, per raó de ser socials, són merament culturals. En aquest sentit, les tematitzacions que *Regió7* permet llegir entre línies a través dels continguts publicats són les següents: moviments veïnals i activisme, projectes d'acció popular local, memòria històrica i homenatge, talent local, patrimoni històric i cultural local, associacionisme, autogestió, gastronomia, lleure (projectes en el marc educatiu) i religió.

A més a més, alguna edició es troba complementada de pàgines especials dedicades, majoritàriament, a una tradició popular determinada (és el cas de la Festa Major de Sant Vicenç de Castellet o la Festa de l'Arròs d'Olvan) i/o de suplementos del tipus cultural. En aquest cas, a l'exemplar publicat divendres 17 de gener hi ha inserit un suplement anomenat “D'entrada”, una guia d'oci per al cap de setmana, que entre d'altres, dedica en aquest cas bona part dels continguts a la 63a edició de la Innocentada, una mostra teatral musicada i coreografiada del tipus satíric celebrada a Manresa anualment a mitjan de gener. Segons la comissió organitzadora, destaca per l'accessibilitat (acte obert a tothom), l'altruisme i la impregnació d'un caràcter ben bé amateur.

Ara bé, pel que fa a tematitzacions, si es tenen en compte les que es prenen com a factors a l'apartat 3.3., durant la setmana de la mostra *Regió7* no conté cap tipus d'informació cultural que emparauli camps com l'arqueologia, l'arxivística, la moda, la política lingüística i la llengua i la política cultural. A l'Annex 20, es pot veure un gràfic de barres verticals amb dades sobre l'extracció temològica. El nombre total de peces tematitzades no es correspon al nombre total de peces culturals, ja que en més d'una ocasió, algunes recullen i posen de manifest més d'una temàtica. Segons les xifres de la taula, els continguts que emparaulen cultura popular (15,13%) encapçalen la temàtica predominant, seguida de comunicació (13,8%) i arts escèniques (9,9%). Si ens situem a l'altra banda, les temàtiques que gaudeixen de menys atenció són disseny i arquitectura, religió i màgia, totes elles ocupant un percentatge irrisori del 0,7% (traduït en peces, significa una peça de cada tipus de temàtica al llarg de la setmana analitzada). Quant a temàtiques més regulars, és a dir, que gaudeixen d'una cobertura més contínua i sistematitzada durant la setmana, són, a banda de les capdavanteres esmentades anteriorment —la cultura popular, la comunicació, les arts escèniques— la música (7,9%), el cinema (6,6%), l'associacionisme, moviments veïnals i la literatura (4,61%) i el patrimoni històric i cultural local (4%). Tot i així, malgrat la continuïtat informativa, la presència és pràcticament escassa tal com constaten els percentatges en relació a la resta d'espais de la capçalera. Així doncs, una de les primeres conclusions que ens deixa l'anàlisi és la poca presència d'informació cultural i les temàtiques que en ramifiquen en una publicació diària de proximitat, la majoria del contingut de la qual correspon a les àrees comarcals que comprèn. De fet, els espais dedicats a les zones comarcals contenen la cultura d'aquell lloc determinat però mitjançant temàtiques que no estem acostumades a tematitzar sota el paraigües de la cultura i que es troben lluny de la Cultura-Espectacle, és a dir, aquella cultura que tematitza merament arts escèniques, música, art, màgia i cinema.

En aquest sentit, cal tornar a posar de manifest el “domini limitat” del compositor Maurice Imbert, que amb la intersecció de tensions múltiples, el domini cultural s'ha acabat

constituïnt com un més a la vida dels pobles afegit als dominis social, polític, ecològic, econòmic, tècnic, religiós... La multiplicitat de tensions que s'entrecreuen en la cruïlla del "domini limitat" posa en valor les paraules de l'historiador Carles Martínez Shaw, el qual considera que la cultura ha rebut una ampliació enorme de significat "fins a convertir-la en un sistema de significats i també en les formes simbòliques en les quals el poble s'expressa". Si traslladem la teoria a la pràctica, *Regió7* tematitza la cultura molt més del que visualment expressa.

5.1.4. ANÀLISI GENÈRICA I RESULTATS

És sabut que amb l'extensió de l'alfabetització i de l'ideari democràtic i liberal, es desenvolupa un estil literari d'allò més distingit sobretot per la seva concisió i que es fa present en els gèneres del periodisme escrit. Parlem de la crònica, el reportatge, l'article, la ressenya, l'assaig, d'opinió, l'article d'opinió, la crítica i l'entrevista com a gèneres anomenats d' "autor" o interpretatius que s'erigeixen contraposats a la impersonalitat de la notícia convencional. Per això, els factors de la mostra reservats a l'anàlisi genèrica inclouen formats més impersonals com és el cas de la notícia, la prèvia o un breu i, a la vegada, els gèneres d'autor que en el periodisme cultural proveeixen el relat cultural d'una trama oberta amb diverses xarxes recurrents i multiplicat d'interaccions⁴². D'aquesta manera, com més complexa és la vida social, més ho és la cultura i el seu relat. Per aquest motiu, la narració de la cultura ha de beure d'uns gèneres que permetin la profunditat i l'exploració de les seves vastituds més o menys esmicolades. Ara bé, dins la secció cultural d'un diari hi poden tenir cabuda tots els gèneres periodístics: notícies de fets culturals formulats i presentats a partir de reportatges, entrevistes, notícies, cròniques i crítiques així com manifestacions no pròpiament periodístiques com assaigs, i, fins i tot, passatemps d'un to més aviat erudit i cultural (Martínez Albertos, 1974).

En el cas del *Regió7*, la totalitat del contingut cultural en gèneres periodístics de tota la capçalera es distribueix tal com es pot consultar al gràfic de l'Annex 21. Abans d'entrar en matèria, segons el total es comptabilitzen 165 peces, xifra que aparentment no correspon a les 152 esmentades al principi de l'anàlisi en qüestió. En aquest cas, són 165 ja que algunes peces s'han considerat que poden compartir gènere. N'és un exemple la notícia corresponent a "*Veïns de l'Alt Berguedà obren una nova via d'oposició a la incineradora*", una crònica situada a la secció "Societat Berguedà" que comparteix format amb la notícia i que es pot consultar a l'Annex 22. Tal com constata la taula de dades anterior, la notícia és el gènere predominant en un percentatge del 38,1%, seguida de la prèvia (25,4%) i la crònica (12,7%). Pel que fa a la resta de gèneres, ja ocupen posicions molt més secundàries sent l'entrevista (3%), l'opinió també en un 3%, el reportatge (2,4%) i la ressenya (0,6%) els gèneres menys conreats. En el cas de l'assaig, la seva presència és del tot nul·la.

L'hegemonia de la notícia té certa coherència i sentit si emmarquem els continguts en una publicació del tipus diari. Ara bé, cal tenir present la connotació cultural de la informació, la mateixa que permet un tractament en profunditat fent de la cultura un relat teixit des de la proximitat i imbricat pels actors que la impulsen, forgen, estimulen, pensen, replantegen, reproduïxen... En aquest sentit, apareix un altre fet negatiu perjudicial per al periodisme cultural de proximitat que les xifres no poden amagar: gèneres tradicionalment dits d'autor i

⁴² <http://www.revistalatinacs.org/a/83mjv.htm>

conreats des de la perspectiva periodística cultural en la majoria d'ocasions són els menys emprats en el cas de *Regió7*. De fet, les entrevistes no són ni diàries (només se'n comptabilitzen cinc a la setmana) i els reportatges són un total de quatre, tres dels quals corresponen a les ocasions quan un tema cultural ha estat objecte de "Tema del Dia".

De fet, en el cas del "Tema del Dia" és de les poques ocasions en què la lectora es troba davant d'una peça elaborada en profunditat acompanyada d'infografies i taules de dades. N'és un exemple la peça "*La programació escènica de Manresa supera els 90.000 espectadors en un any de rècords*", "Tema del Dia" a l'exemplar corresponent a dimarts 14 (consulta Annex 9). El reportatge posa èmfasi en un 2019 excepcional pel que fa al nombre d'espectadores i la quantitat de funcions i espectacles representats. En aquest sentit, la peça posa en valor uns equipaments escènics que han gaudit i gaudeixen d'una resposta social in crescendo. De fet, es tracta de la xifra més elevada en els 12 anys de trajectòria del Kursaal des de la seva reobertura, el 2007. Per tant, les xifres del 2019 han situat el teatre en el "màxim nivell de programació: no hi ha més dies ni hores". El reportatge es troba il·lustrat d'un quadre infogràfic que estableix una comparativa de dades del 2013 al 2019, un gràfic de línies sobre l'evolució del nombre d'espectadors i l'exposició de tres xifres clau: 163.000 persones van passar al llarg del 2019 pels espais gestionats per MEES; 63% d'entrades venudes per Internet. El 2018 el tant per cent va ser del 56%. Una tendència a l'alça; 10.519 espectadors va rebre el Conservatori el 2019. A més, s'hi insereixen dues peces dins l'article, que també es troben acompanyades de dues infografies: per una banda, una taula de dades dels espectacles més vistos i, per altra banda, un gràfic circular sobre la tipologia de les compradores d'entrades classificades en edat, gènere i procedència.

En el cas de les entrevistes, tres de les cinc pertanyen a la secció de "Cultures", la qual cosa prova, almenys, un tractament més exhaustiu en l'espai pròpiament dit cultural. El gènere en qüestió posada la mirada al talent local com passa en l'entrevista a Cesc Escolà, professor de fitness manresà a l'Acadèmia d'Operación Triunfo (consulta Annex 23), Dajalin Pérez, escriptora d'origen cubà resident a Manresa (veure Annex 24) i Anna Marcet, una novel·lista moianesa (consulta Annex 25). En la línia de la profunditat, també cal assenyalar gèneres com la crònica, que en aquest gaudeix de més presència, atès que significa un 12,7% del contingut cultural, i la crítica, format protagonista en nou peces (5,5%). Respecte la crònica, es tracta d'un gènere que *Regió7* aboca en continguts situats a seccions de "Societat" però que n'imbriquen un relat cultural, com el moviment veïnal que es va despertar contra la creació d'una planta incineradora industrial a Cercs. Si la crònica se situa en la secció "Cultures", cal parlar d'una peça molt més treballada, on els ulls de la periodista són palpables i fidels a la realitat que es retrata. N'és un exemple la peça "*La Coral Escriny es retroba amb el seu públic en la cita anual més especial*", ubicada a l'exemplar corresponent a dilluns 13 (consulta Annex 26). En canvi, la crítica, —en aquest cas, sis de cinema, una de musical, una altra de literària i la restant, artística— queda sempre relegada a "Cultures".

En la mateixa línia que els gèneres d'autor, l'opinió tematitza cultura en cinc ocasions, però sempre fora de la secció "Cultures". L'opinió que apareix tematitzada des del punt de vista cultural apel·la principalment a les arts escèniques: "*Com per art de màgia*" (consulta Annex 27), "*Manresa escènica*" (consulta Annex 28) i "*La llavor d'una ciutat plató*" (consulta Annex 29).

No obstant això, seria un error passar per alt un índex perjudicial per al tractament periodístic de la cultura local: una xifra de 42 peces que es confeccionen són prèvies, el que en l'entorn periodístic cultural es coneix com el gènere d'estructura més aviat escueta que consisteix bàsicament a anunciar la programació d'algun esdeveniment i/o activitat prevista. Més enllà de la seva simplicitat, cal avaluar amb sentit crític què significa que la prèvia sigui el gènere més estès, després de la notícia. El fenomen s'agreuja quan les dades revelen que, en el cas dels continguts reservats a "Cultures", la tendència és la mateixa. La secció de "Cultures" a *Regió7* acostuma a publicar algunes peces del tipus d'autor, que parteixen de l'arrel d'on neix una història en profunditat com ara entrevistes. Tot així, si es té en compte tot el gruix dels continguts culturals, el gènere d'autor —entrevista, crònica, crítica, assaig, reportatge i ressenya— representa un 30% dels continguts, mentre que la notícia convencional, la ressenya i el breu acaparen tota la resta de peces. De fet, des de la dimensió genèrica, "Cultures" dibuixa la mateixa atmosfera de formats, la qual cosa posa de manifest un univers cultural periodístic de proximitat més aviat pobre, cultivat escassament des de l'arrel i, per tant, situat lluny de la profunditat i el paper pedagògic que la cultura pot tenir i jugar a favor del desenvolupament humà local. A l'Annex 30, es pot consultar el gràfic que mostra els resultats dels gèneres periodístics emprats en el contingut de la secció "Cultures".

5.1.5. ANÀLISI DE CONTINGUT CULTURAL DES DE LES PERSPECTIVES DE GÈNERE I SOCIALS

La inclusió des de les perspectives de gènere i socials que apel·len col·lectius més desfavorits, discriminats i/o invisibilitzats a *Regió7* és present en sis notícies, una entrevista i dos articles d'opinió. Si tenim en compte que el diari de la Catalunya Central publica 152 peces culturals durant el període setmanal que ocupa la mostra, tan sols un 5,3% de les quals conté índex d'algunes de les perspectives. A continuació, se'n desglossen alguns exemples.

- ***Grup Horitzó adquireix la firma Portal, que fa els iogurts Delícies del Berguedà*** (veure Annex 31)

Es tracta d'una notícia localitzada a la secció "Societat Berguedà" corresponent a l'exemplar de divendres 17 de gener. La peça posa l'entitat "Portal Berguedà" al centre, una empresa d'inserció laboral que ofereix feina a joves amb patologies duals i que produeix els iogurts Delícies del Berguedà. L'autora de la peça posa en valor la dualitat associacionisme-treball social des de la proximitat, tot atorgant valor social a la iniciativa i al col·lectiu de persones amb malalties mentals. La visibilització del projecte i, de retruc, del col·lectiu en qüestió interpel·la un arrelament al territori i, per tant, la inclusió en l'entorn laboral i social del territori, en aquest cas, del Berguedà.

- ***"Vaig deixar la foto humanitària per la crisi dels refugiats"*** (consulta Annex 32)

En aquest cas, parlem d'una entrevista al fotoperiodista Samuel Rodríguez Aguilar, que va treballar un temps per Pallassos Sense Fronteres. Dins del diari, és publicada el diumenge 19 a la secció "L'entrevista Diumenge". En una entrevista la voluntat de retratar una realitat o una altra encara és més explícita, ja que es troba en mans de la periodista escollir qui serà la persona més adequada per parlar fidelment d'una realitat o una altra. En aquest cas, a l'inici de l'entrevista es fa difícil percebre la voluntat de retratar la crisi dels refugiats des de qui la pogut veure, viure i documentar amb els seus propis ulls i la seva càmera fotogràfica, atès que la majoria de qüestions són de

caire personal. Tot i així, a mesura que avança l'entrevista, la voluntat de dibuixar i explicar la realitat d'una crisi que colpeja el món des de fa més d'una dècada es va fent evident. Per tant, el periodista recupera l'oportunitat de servir-se de la pedagogia que el periodisme de proximitat exigeix més que mai en esferes on la inclusió és minsa o, fins i tot, nul·la i, alhora, d'apropar a la comunitat local una conjuntura asfixiant per a moltes persones i ignorada per a moltes d'altres.

- **“Per aquesta puta i quatre morts...”** (consulta Annex 33)

“Per aquesta puta i quatre morts...” és un article d'opinió escrit per l'escriptora solsonina Maria Dolors Guàrdia Rubies. La peça es troba inserida dins la secció d'Opinió del dimecres 15. En aquest cas, la voluntat és talment reivindicativa en termes de gènere. Ho escriu una dona per a totes les dones i els homes del món i, en aquest sentit, és clara i contundent: “Per què a les dones, per insultar-les, els incapaços morals recorren gratuïtament a aquest adjectiu?” (referint-se al de “putes”), pregunta retòricament Guàrdia.

A banda de les peces anteriors, en més d'una ocasió *Regió7* descuida col·lectius socialment discriminats així com invisibilitzats en el seu *modus operandi*. És el cas de la notícia “La pressió veïnal aconseguix fer fora els okupes problemàtics del carrer Moragas” (consulta Annex 34), una història merament enfocada des de la posició veïnal i, alhora, deixant de banda l'altre actor principal de l'afer, els okupes. De fet, el tractament és explícitament nociu en el mateix contingut, i el titular en dibuixa una primera evidència quan es refereix als “okupes problemàtics”. D'aquesta manera, la notícia encercla els okupes en una esfera negativa i discriminatòria en tot moment, qualificats de responsables de la mala convivència veïnal. El cert és que en cap cas el periodisme ha de caure en la negativització d'un subjecte que ni tan sols se li ha donat veu. Segons la notícia, la problematització que causen els okupes se situa a l'extrem del mal mentre que la resistència veïnal es troba ben bé a l'altre costat. El resultat? Una polarització evident discernida entre el bé i el mal i dos subjectes als quals relacionar cada pol, disposant de la història d'un, però no de l'altre i, com a resultat, un relat incomplet i discriminatori de to exclouent.

El cas és que en aquesta capçalera de proximitat, tret dels articles d'opinió, no s'hi aprecia la voluntat —i no pas la incrustació— de construir un relat en clau de dona i en clau de justícia social, ja que el periodisme, sigui generalista o de proximitat, cobra un transcendent i cert sentit si treballa en aquesta direcció. Malauradament, quan hi ha evidència d'inclusió, sigui del tipus que sigui, i, exceptuant els articles opinatius, és perquè el mateix fet relatat posa aquests col·lectius al centre. Per tant, en aquest sentit podríem parlar d'una certa metaperspectiva. El mateix passa en les dones. No hi ha relat en femení si els fets no l'interpel·len directament. És el cas d'aquestes dues peces: per una banda, una prèvia “Dones emprenedores reprèn demà el cicle de dinar-terúlia” (veure Annex 35) que tan sols es remet a anunciar la represa d'un cicle organitzat per l'entitat Dones Emprenedores i Innovadores de Manresa (DEIM); per altra banda, un exemple on es manifesta la mateixa dinàmica és notícia “El Solsonès posa les bases d'un projecte comú per combatre la violència de gènere” (veure Annex 36). Una cosa és clara: fer informació cultural de proximitat, si bé també de qualsevol altres tipus, des de la perspectiva de gènere i social general no significa tan sols que el mateix contingut en parli, sinó que les periodistes, com artesanes de la informació, impregnin l'estil, la pragmàtica, la semàntica i la sintaxi de perspectiva inclusiva en tots i cadascun dels sentits perquè avui la inclusió també és cultura. Significa fixar-se en qui entrevistes i per què -el cas

de Regió7, tres de les cinc entrevistes publicades, són a dones que se les reconeix pel seu talent, en aquests casos escènic (actrius Emma Vilarasau i Eva Lao) i novel·líctic (escriptora Anna Marcet)-, des d'on construeixes el relat i, per tant, a partir de quines veus per tal de combatre els estereotips, qüestionar-se si ells sempre fan i elles sempre són, en definitiva, qui observa i qui és observat, però sobretot, com.

5.2. ANÀLISI DEL DIARI SEGRE

5.2.1. ANÀLISI ESTRUCTURAL I RESULTATS

Durant la setmana del 13 al 19 de gener, el diari *Segre*, la capçalera de proximitat més llegida a les Terres de Lleida, va publicar un total de 223 peces culturals (consulta Annex 37). En termes de mitjana, es tracta d'una periodització de 32 relats culturals diaris. D'aquesta manera, si ens fixem en el nombre mitjà de pàgines de la capçalera —52 pàgines—, la informació cultural abasta un 31% de l'espai total del diari comarcal, si bé cal tenir present que no totes les jornades contenen el mateix nombre de pàgines: mentre que els dimarts, dimecres, dijous i dissabtes l'exemplar disposa de 48 pàgines, el paginat es veu ampliat els dilluns i els dimecres fins a 56 pàgines. En el cas de divendres, l'extensió assoleix les 64 pàgines, ja que inclou inclou els suplement *On Anem* i *Sardanejant*, que en aquesta ocasió publica una entrevista a dos figures rellevants del món de la sardana i els aplecs, a més a més de tres especials dedicats a les fires i festes populars següents: la 57a edició de la Fira de l'Oli i les Garrigues, els Tres Tombs de Linyola, la Festa Major d'Hivern de Térmens (La Noguera) i la Festa Major de Sant Sebastià de Miralcamp (Pla d'Urgell).

La capçalera *Segre*, que en l'anàlisi present s'ha optat per la seva edició en català, estructura el seu espai en dos eixos: per una primera banda, l'espai "És notícia", que podria equiparar-se amb el "Tema del Dia" de *Regió7*; la secció dedicada a l'Opinió; les àrees referides a la informació merament local i comarcal materialitzada en les seccions "Lleida" i "Comarques"; la secció "Panorama", que publica continguts merament polítics de talla autonòmica, nacional i internacional, seguida de les seccions d'Economia i Esports, respectivament. Per altra banda, *Segre* incorpora un segon eix informatiu que vertebrava tots aquells continguts de caràcter social i cultural. Aquest eix es desplega mitjançant la "Guia", una àrea de contingut divers que abasta Societat i Gent, Cultura i Televisió i, alhora ofereix serveis com ara una guia de telèfons d'emergències, els horaris dels trens i autobusos de Lleida i el seu entorn i, en darrer lloc, justament abans de donar pas a la secció cultural, l'agenda. En aquest sentit, cal remarcar la situació sobre paper de serveis com l'agenda (esdeveniments relacionats amb exposicions i galeries, conferències, lletres, museus, formacions, projeccions, gastronomia, infantil, festes, escenes), atès que s'exclou de la secció pròpiament cultural, a diferència de *Regió7*, que inclou el servei dins de "Cultures". En aquest cas i també a diferència de *Regió7*, la informació televisiva es presenta com una secció autònoma respecte la secció de cultura, que publica notícies, prèvies i breus dedicats a la televisió d'escala autonòmica i nacional. De fet, tan sols en una ocasió la secció televisiva publica una peça referida a la televisió local Lleida TV titulada "*Mascotes: entre l'amor, el negoci i l'abandó, a «El debat de Lleida Activa»*" (veure Annex 38). La secció es troba acompanyada de la programació televisiva que a banda d'exposar la programació als canals autonòmics i nacionals com ara TV3, Super 3/33, La 1, La 2, Telecinco, Antena 3, Cuatro i La Sexta i també de les televisions locals (El Segrià TV,

El Pla d'Urgell TV, l'Urgell TV, La Noguera TV, Les Garrigues TV, Aué TV, La Segarra TV, El Pla d'Urgell TV.

Pel que fa a la totalitat de les peces culturals publicades, un 29% forma part de la secció pròpiament cultural anomenada “Cultura”, etiqueta que penja de la capçalera de les pàgines que comprèn. En aquest sentit, parlem d'una secció de quatre pàgines que combina contingut d'escala local i nacional, fins i tot internacional. La temàtica a la qual es remet la cultura local és del tipus espectacle, cinema, lletres, art, gastronomia i cultura popular, mentre que tot allò tematitzat en termes de cultura forana és merament musical, cinematogràfic i comunicatiu. Tot i així, la secció sempre és encetada amb dos o tres temes locals, en funció de la jornada i són precisament peces situades fora del marc de la comunitat lleidatana que culminen l'espai “Cultura”. A més a més, sempre compta amb un quadra infogràfic que mostra entre sis i set propostes culturals rellevants que han de tenir lloc en els propers dies a les Terres de Lleida, a banda de la cartellera que conté els horaris de les sales de cinema de Lleida i del Circuit Urgellenc juntament amb una glossa a la dreta de la pàgina amb les últimes estrenes.

A banda, la secció cultural se sol estirar quan inclou suplementos com *ON anem* o pàgines especials dedicades a les festes populars dels pobles lleidatans. En aquest cas, la direcció és destacadament positiva, ja que hi ha un esforç per posar en valor la cultura popular i fer-ho des de la secció pròpiament cultural.

El 71% restant de la informació cultural es troba disposat a la resta d'espais del rotatiu de proximitat lleidatà, que tematitza principalment cultura popular, comunicació i audiovisual, associacionisme i projectes locals i es troba a les seccions següents: Opinió, Lleida, Comarques, els espais de la Guia dedicats a Societat i Televisió i en una ocasió, a la contraportada, amb un article d'opinió que situa la música al centre del relat.

Tanmateix, l'espai “És notícia”, situat sempre a la tercera pàgina dels exemplars de *Segre*, també remet a una conclusió semblant com la que ens deixa la portada respecte l'ocupació que hi té la cultura. Dels set dies de la setmana, tan sols en una jornada —corresponent al dissabte 18 de gener— la cultura va ser “notícia”; dit en xifres, la cultura “és notícia” en un 14,3% de les vegades. Ho va ser tematitzant el sector de l'oli, aliment protagonista de la fira gastronòmica més popular de les Borges Blanques. En aquest cas, la cultura va ser tractada amb la profunditat que exigeix des de les llicències que permet el format de la crònica i amb l'acompanyament d'una infografia amb tres dades clau.

En el cas de la portada, *Segre* acostuma a publicar-hi set titulars, dos dels quals fan al·lusió a peces culturals. Per tant, la cultura ocupa un espai irrisori a la portada del diari, entesa com l'espai a través del qual la lectora pot fer la distinció del que és més o menys important en una jornada determinada. Novament, la cultura sempre és menys important que la resta, resultant així residual. De fet, un altre indicatiu que situa la cultura com a residu és la seva situació dins del rotatiu, ben bé al final, prèvia a l'espai dedicat al contingut televisiu i a la contraportada. En la majoria d'exemplars analitzats, la secció cultural inclou l'espai dels passatemps, fet pel qual també convé qüestionar-se la qualitat estructural de la cultura sobre paper local i comarcal. En aquest cas, l'alarma és majúscula després de veure que la gran majoria de la informació cultural es troba fora de tot allò que el mateix diari no tematitza

mitjançant la mateixa cultura i les xifres així ho constaten: són 158 notícies incloses en altres seccions davant de 65 compreses a la secció “Cultura”.

5.2.2. ANÀLISI D'AUTORIES I FONTS I RESULTATS

Quant a les autories de la totalitat de les peces culturals, un 55% no figuren una autoria determinada (consulta gràfic a l'Annex 39). Parlem d'una dada que representa més de la meitat dels continguts, per tant, és especialment rellevant i cal fer-hi certa incidència. El pes de peces en les quals no hi ha una autoria apareguda és força alarmant. Ara bé, sembla ser que el fet que l'autoria no figurei en moltes peces és una dinàmica habitual en el diari *Segre*, ja que aquesta omisió no tan sols s'aprecia en la informació cultural, sinó en continguts també de caire polític, econòmic i esportiu. Per tant, el fenomen del 55% es podria atribuir a una directriu de disseny, la qual cosa i si així fos, no hauria de destacar-se com a pejoratiu, ja que es tractaria de 129 peces que podrien traslladar-se a la categoria de “creació pròpia”. Si ens referim a les peces que s'inclouen dins la secció “Cultura”, el contingut sense autoria es tradueix en un percentatge del 44%, que també fa de l'absència d'autoria la categoria més hegemònica d'entre totes les compreses a l'anàlisi (creació pròpia, altres mitjans de comunicació i agències de notícies).

En ambdós casos, tant respecte la totalitat de continguts culturals en tota la capçalera com aquells només disposats dins l'espai “Cultura”, la creació pròpia es posiciona com a segona categoria. En aquest sentit, es recorda que la creació pròpia reuneix l'elaboració informativa i interpretativa per part de periodistes, col·laboradores, articulistes i autores convidades. A més a més, en algunes ocasions aquest tipus d'autoria és compartida, ja sigui entre periodistes o amb una agència informativa. En el primer cas, parlem d'un percentatge del 37%, que resta a 18 punts de l'autoria no apareguda. En el cas de la secció pròpiament cultural, la dada és tan sols quatre punts inferior. Així doncs, malgrat un nombre elevat de peces sense autoria figurada, la creació pròpia és regularment present i segueix una bona línia, que se situa en ambdós casos per sobre el 30% (veure gràfic a l'Annex 40). De fet, el paisatge és del tot optimista quan ens referim a les categories d'autories procedents d'altres mitjans i fonts informatives. Ambdues autories, que cal qualificar d'alienes al propi organigrama de la capçalera, ocupen les proporcions més reduïdes. En el cas d'altres mitjans, l'existència és nul·la: el *Segre*, durant la setmana analitzada, no publica cap peça cultural procedent d'altres publicacions. En canvi, respecte les agències informatives, sí que cal assenyalar una presència dels teletips d'EFE, ACN i Europa Press, si bé molt escassa: tenint en compte la totalitat de peces culturals del diari, l'autoria d'una vintena (8%) penja d'una agència informativa; en el cas de la secció “Cultura”, són 16, que derivat en termes de proporcionalitat, el percentatge és d'un 23%. Ara bé, aquest darrer 23% procedent d'agències informatives connota certa degradació en la informació dita cultural pel mateix *Segre*. De totes maneres, el 23% es reserva a la informació cultural de nivell nacional i internacional i, per tant, el contingut cultural de proximitat queda relegat a l'autoria pròpia. En aquest sentit, la conclusió és positiva i, com en el cas de *Regió7*, contribueix a desmuntar l'argument de López (2009) sobre l'ús creixent de notícies d'agència en l'esfera local i comarcal.

Si posem la mirada a les fonts, la tendència d'una informació de proximitat que omet la citació de fonts i, en certa manera, el seu ús tal com s'ha pogut veure en el cas de *Regió7*, el *Segre* se situa sobre la mateixa línia. Tant en la totalitat del contingut cultural de la capçalera del *Segrià* com en les peces residents a la secció cultural, l'absència de citació de fonts guanya

la partida a la resta de categories (institucionals, personals, documentals, estadístiques, expertes i agències de notícies i altres mitjans). Respecte tot el contingut cultural, parlem d'una proporció del 66%, mentre que en el cas de la secció cultural, el percentatge incrementa fins al 74%.

En termes estàndards, una peça periodística hauria de gaudir de mínim dos fonts per considerar-ne informació contrastada, rigorosa i, per tant, publicable (López, 2009). Les dades anteriors remetent a qüestionar-se fins a quin punt és periodísticament vàlida la informació consultada. En aquest sentit, des de l'esfera cultural té una importància cabdal la font, sobretot si recuperem les bases antropològiques que van posar autors com Shaw, Velasco o Eco, entre d'altres: autors que posaven en valor la connotació social perifèrica, allunyada del "domini limitat" d'Imbert així com les autores Julia Kristeva i Yuri Lotman, que van plantejar la necessitat d'incloure les pràctiques significants i la construcció social del sentit com a elements constitutius de la cultura.

En aquest sentit, les fonts del tipus personals i institucionals s'erigeixen com a segones predominants. Per tant, l'ús dels ens principalment locals i comarcals i les seves integrants i de les veus veïnals així com totes aquelles vinculades amb el teixit associatiu i les impulsores projectes locals es repeteix en el cas del *Segre*. La tendència és present tant en la informació cultural total com en els continguts de la secció cultural i en ambdós casos, les personals predominen davant les institucionals: respecte el primer cas, les veus personals representen el 19% de les fonts citades, mentre que les institucionals es troben referenciades en un 13% dels casos (veure gràfic a l'Annex 41); respecte la secció cultural, les personals (impulsores de projectes artístics així com associatius i veus vinculades als camps culturals on actuen com a subjectes actius) se citen en un 14% de les ocasions i les institucionals, en un 9% dels casos (veure gràfic a l'Annex 42). Les fonts estadístiques queden relegades en una escena molt més secundària i ben bé residual, sent citades tan sols en quatre ocasions (2%) en la totalitat de la informació cultural i dues vegades (3%) dins la secció "Cultura". En cap cas s'han localitzat fonts citades de tipologia documental, experta, altres mitjans de comunicació i agències informatives.

Així doncs, *Segre* recorre les fonts personals, aquelles més properes a la informació local i comarcal, a l'hora de confeccionar un relat cultural de proximitat, la qual cosa constata el vessant humà que impregna el discurs cultural en els àmbits de proximitat. D'aquesta manera, la lectora identifica la dicotomia cultura-poble de forma dialògica. Així mateix, el tarannà que s'ha pogut veure en les fonts citades al discurs cultural que elabora *Segre* confirma el que ja va constatar López i el seu equip d'investigació (2009): la premsa local i comarcal es vesteix abans de les persones i els col·lectius d'àmbit municipal abans que les fonts no-persones.

5.2.3. ANÀLISI TEMATOLÒGICA I RESULTATS

En la dimensió temològica, *Segre* destaca per la diversitat del relat cultural ofert. De fet, la mateixa diversitat contribueix al reforç de la identitat comuna, on totes les persones s'hi poden sentir identificades i interpel·lades d'una manera o una altra reafirmant així la màxima antropològica de l'antropòleg Honorio Velasco: "No és cultura el que distingeix només alguns/es, sinó el que ens distingeix a tots i a totes" (Velasco, 1992). Respecte les temàtiques establertes com a factors d'anàlisi, la capçalera comarcal de les Terres de Lleida les tematitza totes menys l'arxivística, l'autogestió i la religió. Gràcies a la diversitat, la informació cultural

que ens ofereix Segre compleix el propòsit honest de vincular centre i perifèria tal com exposa l'experta en Teoria Literària, Silvia Barei amb la Teoria del Polisistema.

Abans de basar-nos en les dades, cal recordar que algunes peces s'han enquadrat en més d'una temàtica, atès el caràcter dels fets narrats. És el cas de la notícia *“Més d'una vintena de propostes per a tothom”*, localitzada a les pàgines especials dedicades a la Festa Major d'hivern i publicada a l'exemplar de dijous 16 de gener, i també del reportatge *“Memòria virtual de la Guerra Civil”*, ubicat a la secció de Cultura del mateix dijous 16. El primer cas imbrica cultura popular i arts escèniques al mateix temps i el segon, memòria històrica i, alhora, projecte local. De fet, si ens basem en les dades, comunicació i audiovisual, cultura popular, música, gastronomia i projectes locals són les àrees culturals més tematitzades pel contingut cultural en qüestió (consulta gràfica a l'Annex 43). Contràriament, les categories menys tematitzades —sense tenir en compte les que directament no es tematitzen— corresponen a arqueologia (1 peça), disseny i arquitectura (1), màgia (1), moda (2) i llengua i política lingüística (2).

Quant a les temàtiques hegemòniques, comunicació i audiovisual tematitza un 18% del contingut cultural. Són peces que majoritàriament es localitzen a la secció “Televisió” i defugen també el sentit local i comarcal, atès que la majoria s'elaboren prenent com a marc l'escala nacional. En relació a la cultura popular, sí que es pot destacar la connotació local i comarcal de la informació, de manera que partint de la proximitat s'acosta la lectora al propi relat i al de la comunitat. En aquest sentit, la cultura popular és present en una proporció d'un 17,8%, gairebé al mateix nivell que la comunicació i l'audiovisual. Les pàgines especials dedicades a festes populars de les Terres de Lleida com ara la Fira de l'Oli i les Garrigues, els Tres Tombs de Linyola o la Festa Major d'Hivern de Tèrmens (La Noguera), entre d'altres, així com el suplement *Sardanejant* que inclou una entrevista a dos actors destacats del món de la sardana a Lleida i Catalunya (consulta Annex 44) constaten la connotació de proximitat que duu intrínseca la cultura popular i el seu relat. En el cas de la música (13,5%), el component local ve donat en gran part per totes aquelles peces que tematitzen festivals com ara el festival Viladona, el festival Jazz Concabella, el Senglar Rock, el No Surrender Festival i un futur festival al parc de les Basses. Amb tot, un 40% de les peces culturals referides a la música són d'arrel local. En el cas de la gastronomia, succeeix un fenomen semblant al de la cultura popular, atès que és inherent en molts esdeveniments de caire popular. De fet, totes les peces que s'han tematitzat sota l'etiqueta de la gastronomia són de caire local. N'és un exemple la 57a edició de la Fira de l'Oli i les Garrigues, de la qual se'n fa un seguiment exhaustiu durant els darrers dies de la setmana (el divendres publica unes pàgines especials dedicades a l'esdeveniment gastronòmic), sobretot el cap de setmana on s'hi localitzen gèneres del tipus crònica, notícia i article d'opinió.

5.2.4. ANÀLISI GENÈRICA I RESULTATS

Abans d'entrar en matèria, cal recordar que a l'anàlisi genèrica es prenen com a factors gèneres periodístics merament convencionals -notícia, breu i prèvia- i els gèneres considerats d' “autor” o interpretatius, és a dir, la crònica, el reportatge, l'article, la ressenya, l'assaig, d'opinió, l'article d'opinió, la crítica i l'entrevista, si bé se centrarà més la mirada en aquesta segona tipologia de gèneres, atès que caracteritzen l'artesanía pròpia del periodisme cultural.

Durant la setmana del 13 al 19 de gener, Segre va bastir la totalitat del contingut cultural, també l'inclòs dins la secció "Cultura", de notícies (39%), breus (23%) i prèvies (15%), principalment (consulta gràfic a l'Annex 45). D'aquesta manera, els gèneres d'autor van quedar relegats en una presència talment exigua: la crònica va representar un 9%, els gèneres d'opinió un 7%, la ressenya, la crítica i el reportatge un 2% cada categoria i, en darrer lloc, l'entrevista amb tan sols un 1% de presència. Ara bé, si centrem la mirada en les xifres derivades del pes de cada gènere periodístic en la secció cultural, on encara té més significat la presència dels gèneres interpretatius, els números són els següents (consulta gràfic a l'Annex 46): la notícia continua erigint-se com el gènere convencional preeminent amb un 43%, seguit però amb distància de la prèvia (19%) i la crònica (11%). Sota la representació del 10%, s'hi situa el breu amb una presència del 9%, la crítica (8%), ressenya (5%), opinió (3%) i l'entrevista i el reportatge, significant un ús interpretatiu periodístic del tot residual amb un 1% respectivament. Tal com es pot comprovar, la secció pròpiament cultural convida a ser una mica més optimistes, però no del tot, tampoc. La notícia continua sent el gènere periodístic predominant i amb notable distància respecte el segon més hegemònic, que, novament, es tracta d'un gènere periodístic del tipus convencional i pla. La crònica, situada en tercera posició, ens diu que tot allò qualificat de cultural per la pròpia capçalera sembla exigir un tractament molt més acurat, treballat des de la profunditat i l'arrel.

Tot i així, els resultats se situen en una línia perjudicial per al periodisme cultural de proximitat, en aquest cas focalitzat al gènere dur i, de retruc, en un tractament pragmàtic que oblida mirada, escena, escenari, subjectes, camp i el més essencial, l'emparaulament a la comunitat lectora que, al mateix temps, és la comunitat que fa néixer i créixer aquesta informació. En aquest sentit, una peça que manca d'escena i escenari, però sobretot emparaulament i diàleg és la titulada *"El Festival Jazz de Concabella s'estrena amb un ple"*, situada a la secció de Societat inserida dins la "Guia" el dilluns 13 (veure Annex 47). Es tracta d'una notícia amb trets de crònica i de creació pròpia que tematitza música i associacionisme i, en aquest sentit, dóna veu al músic i impulsor de certamen, Enric Ribalta. Pel que fa al llenguatge, l'únic que evidencia components cronístics és el primer paràgraf que emmarca camp i escenari, però en cap cas escena ni subjectes actius, tret del dinamitzador. Així doncs, ens trobem davant d'un relat pobre que malbarata la mirada del periodista deixant-la en desús. En el cas de la crítica, l'única que incorpora, de manera més o menys coherent i harmonitzada els elements que la connoten com a tal és la peça *"La mentida i la veritat"*, compresa en la secció cultural del divendres 17 (consulta Annex 48). Es tracta d'una crítica de cinema escrita per Juan Ferrer, crític habitual a la capçalera lleidatana. Ferrer crea un relat que emana d'un acte de creació i s'hi fa explícita la seva mirada: el títol en fa evidència, ja que condensa la idea central de la crítica, és a dir, la moralitat de la mentida i la veritat.

Tanmateix, el fet que l'assaig sigui nul i gèneres com l'entrevista, el reportatge i la crítica no superin una presència superior al 10% respecte el contingut qualificat de cultural per la mateixa capçalera fa sonar totes aquelles alarmes que reivindiquen el periodisme cultural —el periodisme en general també— com la disciplina per escorcollar i explorar les entranyes del món i discernir-se tots els elements possibles per tal d'escodrinyar el llenguatge per fer emergir allò que som.

5.2.5. ANÀLISI DE CONTINGUT CULTURAL DES DE LES PERSPECTIVES DE GÈNERE I SOCIALS

Segre publica 19 peces culturals en les quals s'aprecia la inclusió de les perspectives de gènere i socials en tant que visibilitzar aquells col·lectius més discriminats, desfavorits i/o marginats. Parlem de 13 notícies, dos breus, un article d'opinió, un reportatge i una crònica. Si tenim en compte que la capçalera del Segrià publica 223 peces culturals durant el període setmanal analitzat, tan sols un 8,5% de les quals mostra evidència d'algunes de les perspectives.

En el cas de les notícies, en la majoria de casos topem davant la metaperspectiva, és a dir, una inclusió de perspectives que són inherents als fets presentats. En són exemples les peces següents:

- *“OFNI, nou col·lectiu de Lleida per defensar els drets de les dones”* (consulta Annex 49)

Es localitza a la secció de Societat, inclosa dins la “Guia”, de l'exemplar corresponent al dijous 16 de gener. Malgrat que la notícia situï al centre el naixement d'un nou col·lectiu local que té la voluntat de defensar els drets de les dones, la perspectiva de gènere no és emprada. Novament, mana el contingut i se'n deriva la metaperspectiva, que queda lluny d'un relat transformador que sigui objecte per construir una societat no discriminatòria que lluiti contra el patriarcat i les violències masclistes.

En canvi, la tònica canvia en la notícia *“Tres dècades de vida cultural a Lleida”*, localitzada a la secció “Cultura” de la jornada de dissabte 18 de gener (consulta Annex 50). La notícia posa el focus al centre CaixaFòrum Lleida, que va complir 30 anys d'activitat amb una resposta social recent d'allò més positiva en termes de visites. Tenint en compte que la temàtica rau en la política cultural, la peça conté un destacat on posa en valor la direcció femenina en tant que permanent del centre, atès que les dues directores de les quals ha disposat l'espai cultural són dones: la primera directora va ser la mestra Mercè Freixinet, que va ocupar el càrrec durant 24 anys, i la segona i actual líder és Maribel Tost, historiadora de l'Art. La dinàmica és semblant en el reportatge *“Una lleidatana d'alta volada”* (consulta Annex 51), publicat a la “Guia” de l'exemplar de divendres 17. A banda d'enaltir el Gisela Armengol com a talent local, la peça és rellevant perquè s'empra un llenguatge que parla i construeix en femení. De totes maneres, es troba a faltar informació més centrada en l'experiència i no tant en la connotació personal i emocional derivada d'ésser la primera comandanta en una companyia aèria de l'Aràbia Saudita. En ambdós casos, la perspectiva de gènere hi és per motius de l'autoria de la peça, de creació pròpia, i no per raons de metacontingut. Així doncs, en aquesta peça determinada podem parlar d'un periodisme cultural de proximitat que ha aconseguit posar en valor altres formes de construir el món més enllà dels mandats culturals propis de la masculinitat i la feminitat i ho ha fet per *motu proprio* de les artesanes de la informació.

Una dinàmica semblant, és a dir, que parteix del *motu proprio* de l'autora, té lloc a les entrevistes i a la columna “L'Ascensor” localitzat sempre a la contraportada. Es tracta d'un espai que destaca les personalitats que han tingut pes en la jornada en qüestió. Tenint en compte sempre els camps culturals, les dones apareixen a l'ascensor en tres ocasions, dues d'elles Maribel Tost i Gisela Armengol, mentre que els homes doblen la presència. En el cas

de les entrevistes, ja podem parlar de certa paritat, atès que en les dues peces comptabilitzades s'interroga a un home i a una dona.

- “La PAH va paralitzar gairebé mig centenar de desnonaments el 2019, la majoria okupacions” (consulta Annex 52)

La notícia de creació pròpia s'ubica a la secció “Lleida” de l'exemplar del diumenge 19. El relat que se'n deriva posa en valor l'activisme veïnal, en aquest cas la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca i, alhora, les famílies vulnerables que van ocupar habitatges buits i se'ls va desnonar silenciosament. En aquest sentit, cal destacar el punt de vista, atès que imbrica activisme i subjectes afectats i, a la vegada, no polaritza en termes del bé i el mal, sinó que visibilitza una lluita diària i ignorada per l'habitatge digne. En canvi, la dinàmica informativa present en tant que voluntat inclusiva i no discriminatòria no és equiparable amb la notícia “Antisida de Lleida recull mobles per a famílies amb risc d'exclusió social” (consulta Annex 53), ubicada a la secció de societat de la “Guia” corresponent al dimecres 15. Novament, topem amb el metacontingut, és a dir, l'al·lusió a un col·lectiu discriminat només perquè els fets l'interpel·len.

En relació als gènere opinatius, el text *Nit de Reis* (veure Annex 54) de la columnista habitual Carme Vidal Huguet situa la diversitat cultural, la integració i la llengua al centre. Vidal Huguet situa la reivindicació en el marc d'una nit de reis local. Confecciona un relat que parteix d'un fet concret, el fet que el rei negre de la rua de Torregrossa (Pla d'Urgell) fos negre. El llenguatge acaba donant llum a la metàfora de la diversitat cultural com un valor fonamental pel desenvolupament de les societats culturals. D'aquesta manera, l'autora pren com a punt de partida la interculturalitat i s'alça com una veu que clama a favor de la inclusió.

5.3. ANÀLISI DEL PUNT AVUI-GIRONA

5.3.1. ANÀLISI ESTRUCTURAL I RESULTATS

176 són el nombre de peces culturals totals que l'edició de Girona de *El Punt Avui* va publicar durant la setmana del 13 al 19 de gener (veure taula a l'Annex 55), xifra que es tradueix en 25 relats diaris que tematitzen cultura des d'un camp o un altre. Si tenim en compte la mitjana de pàgines del rotatiu gironí de proximitat —49 pàgines—, els continguts culturals representen un 31,8% respecte la resta de continguts. Ara bé, tal com passa també amb la resta de publicacions de la mostra, no tots els exemplars contenen la mateixa quantitat de pàgines. Totes les jornades presenten un exemplar de 48 pàgines, mentre que divendres la publicació incrementa el paginat fins a 56 pàgines. L'augment de l'exemplar dels divendres es deu, en el cas de la setmana analitzada, a la inclusió del suplement *Sortim*, situat dins la secció “Cultura i Espectacles”.

La configuració estructural de *El Punt Avui-Girona* parteix de dos tipus de continguts diferenciats per l'escala geogràfica: per una banda, la lectora pot consultar la informació “Nacional”, que s'emmarca a nivell català; per altra banda, els continguts es caracteritzen per la proximitat, atès que abasten les “Comarques Gironines” (Gironès/Alt Empordà, Pla de l'Estany/Alt Empordà, Baix Empordà, Selva, Cerdanya/Ripollès/Selva i Garrotxa). Just després de la informació comarcal, es pot consultar la secció “Europa/Món”. A continuació, i

novament cap al final de l'exemplar, s'hi troba la secció pròpiament cultural, en aquest cas denominada "Cultura i Espectacles". Per tal de culminar la publicació, *El Punt Avui-Girona* ofereix la informació relacionada amb serveis a la població com ara el temps, les efemèrides, les necrològiques, l'horòscop, l'agenda (exposa esdeveniments com ara concerts, fires, festes, balls, exposicions, poesia, debats, gastronomia, teatre, inauguracions, presentacions, conferència, infants, visites, cap de setmana i diversos, entre d'altres), la programació televisiva —inclou també la de televisions locals com ara TV Girona, Banyoles TV, C10 Empordà i Olot TV—, la cartellera, entreteniments i les farmàcies de torn s'ubiquen a la secció "Apunts". En aquest sentit i també novament, cal destacar que els serveis s'exclouen de la secció pròpiament cultural: ho hem vist a *Segre* i ara ho veiem al *Punt Avui-Girona*, a diferència de *Regió7*. Tanmateix, la contraportada inclou diàriament una entrevista a una figura local rellevant d'un camp determinat i, en cinc jornades de les set totals analitzades (71,4%) s'ha pogut comprovar que aquesta entrevista tematitza cinc camps culturals diferents: llengua, art en dues ocasions, lleure i activisme.

Quant al relat cultural construït des de la secció "Cultura i Espectacles", es troba vertebrat per 102 peces. Per tant, un 58% de les peces qualificades de culturals es troben localitzades a la secció pròpiament cultural. En aquest sentit, podem apreciar una primera conclusió positiva, atès que és la mateixa secció "Cultura i Espectacles" que abasta més de la majoria dels continguts culturals de la capçalera gironina; recordem que ni en el cas de *Regió7* ni *Segre* això no passava. Així doncs, el 42% restant es disposa a la resta de seccions, les predominants de les quals corresponen a "Punt de Vista" —dedicada a opinió—, les peces reunides sota l'etiqueta "Societat" dins l'àrea "Nacional" i d'altres abraçades per la secció "Comarques" de to clarament comarcal. Totes elles, tematitzen merament camps relacionats amb els moviments veïnals i l'activisme, projectes locals i memòria històrica i homenatge.

L'espai "Cultura i Espectacles", erigit com el darrer pilar informatiu del diari gironí, comprèn continguts merament locals i comarcals, que a voltes, ramifiquen a informacions de caire nacional com "*Rosalía actuarà a la gala dels premis Grammy*", localitzada a l'exemplar de dijous 16 de gener (consulta Annex 56). És el cas de la mort de l'escriptora i periodista Isabel-Clara Simó, una pèrdua que el món de la cultura va plorar de valent i amb sentiment i que *El Punt Avui-Girona* va expressar a través de set peces, una d'elles motiu de portada el dimarts 14 (consulta Annex 57). Pel que fa als camps culturals, tal com indica el nominatiu de la secció, la majoria de peces tematitzen espectacle, que imbrica arts escèniques (teatre i dansa, principalment), música, art, cinema i lletres. En aquest sentit, la secció de cultura de l'edició de Girona de *El Punt Avui* apel·la el domini més academicista i crematístic respecte la concepció de "cultura", aquella més emmarcada en el procés general de desenvolupament intel·lectual, és a dir, en les "obres i pràctiques de l'activitat intel·lectual i artística" (Martínez Shaw, 1986). En aquest cas, la cultura popular queda relegada en un segon i, fins i tot, tercer terme, que tan sols es veu tematitzat amb intensitat al suplement *Sortim*, dedicat a les fires i festes que tindran lloc pròximament a les comarques gironines. De fet, *Sortim* es podria equiparar amb el suplement *ON anem* del diari *Segre*, també situat dins la secció cultural.

No obstant això, la cultura a la portada és del tot residual. Si la capçalera de les comarques gironines hi acostuma a publicar sis titulars, un 11,9% de la totalitat dels titulars de la setmana tematitzen un camp cultural determinat. Sumada a la presència escassa de la cultura a la portada del rotatiu, el relat cultural continua sent present amb unes proporcions molt ajustades respecte la resta de publicacions de la mostra, rondant sempre entre el 31% i el 35% de

l'espai total. Ara bé, el paisatge cultural a *El Punt-Avui Girona* ens obre una escletxa de llum i silenci a el so d'algunes alarmes en el sentit periodístic, atès que si bé recordem la cultura és tematitzada fins a 102 ocasions dins el paraigües que la reconeix com a tal, respecte les 176 totals.

5.3.2. ANÀLISI D'AUTORIES I FONTS I RESULTATS

Les autories de les peces culturals totals al *Punt Avui-Girona* dibuixen una altra cleta de llum esperançadora, atès que en el 93% de les ocasions tenen autoria pròpia (consulta gràfic a l'Annex 58). La tendència es repeteix en les peces de la secció "Cultura i Espectacles" representant la creació pròpia un percentatge del 89% (veure gràfic a l'Annex 59). En ambdós casos, la creació pròpia ve provada per la figuració del nom del o de la periodista, col·laboradora, articulista (...) a les mateixes peces, si bé recordem que quan figura "Redacció" també es comptabilitza dins la categoria "creació pròpia". Per tant, ens trobem davant d'un fet explícitament positiu, sobretot després de comprovar que *Segre* conté més peces culturals amb l'autoria desconeguda no pas coneguda tant respecte la totalitat de continguts culturals (55%) com els que es troben inserits a la secció pròpiament cultural (44%). En aquest sentit, l'aparició de l'autoria contribueix al reforç de la credibilitat i el rigor periodístics, sobretot en els continguts de proximitat, els mateixos que exigeixen una mirada que begui de la mateixa proximitat. La constatació de la creació pròpia en termes hegemònics acaba reafirmant-se amb dades del 4% i el 8% corresponent a les peces amb autoria desconeguda —entesa com autoria no figurada— de la totalitat de peces culturals i de les localitzades a la secció "Cultura i Espectacles", respectivament (consulta gràfics als Annexos 58 i 59). D'aquesta manera, les peces amb autoria desconeguda són les més predominants tant en la totalitat de les peces culturals de diari com de les incloses a "Cultura i Espectacles", si bé resten allunyades respecte les de creació pròpia amb una distància de 89 i 81 punts, respectivament.

Un altre fet innegable, si bé les dades així ho confirmen, és l'escassa presència d'articles elaborats a càrrec d'agències informatives i altres mitjans de comunicació. En el cas de la totalitat dels continguts culturals del diari comarcal gironí, l'autoria recau a les agències de notícies tan sols en quatre ocasions (2%) i en el cas d'altres mitjans, tan sols en una ocasió (1%) (consulta gràfic a l'Annex 58). Quant a la secció cultural, els continguts queden escassament impregnats d'aquest tipus d'autories: en termes de proporcions, les agències de notícies representen tan sols un percentatge del 3% (consulta gràfic a l'Annex 59). De fet, l'autoria procedent d'altres mitjans de comunicació és nul·la. De les xifres exposades se'n deriva un fenomen optimista que prova la via saludable a través de la qual s'exerceix el periodisme cultural de proximitat a l'edició de Girona del *Punt-Avui*. Una via que aposta per la creació pròpia, és a dir, per la sensibilitat i la rigorositat professional però sobretot la mirada de les periodistes. En aquest sentit, la mirada és clau en qualsevol peça d'autor i per això, també caldrà veure quin pes tenen els gèneres periodístics interpretatius respecte els convencionals a l'apartat 4.3.4.

Pel que fa a les fonts, l'absència de citació de fonts al contingut cultural torna a guanyar pes davant la citació de fonts personals, institucionals, documentals, estadístiques, expertes, les agències informatives i altres mitjans de comunicació. Guanya pes tant en la totalitat de la informació cultural com a les peces inserides dins la secció qualificada de "Cultura i Espectacles". Tal com constata el gràfic localitzat a l'Annex 60, en el primer cas, 54 peces no

remeten a cap tipus de veu (41%); quant a la secció cultural, els continguts es veuen reduïts fins a 30, significant una proporció del 42% (consulta gràfic a l'Annex 61). Per tant, la tendència vista a les capçaleres comarcals *Regió7* i *Segre* es reproduïx, novament, al *Punt Avui-Girona*. També es reitera en el sentit que les veus del tipus personal i institucionals són les més utilitzades i, a voltes, també combinades. Per una banda, les fonts personals tenen un pes del 27% i les institucionals, d'un 19% respecte la informació cultural total. Ara bé, si posem la mirada a la secció pròpiament cultural, les proporcions canvien: les veus personals continuen sent les més utilitzades amb un percentatge del 37%, mentre que les institucionals redueixen la seva presència a un irrisori 7%. Dins el 37%, s'inclouen les veus no oficials, és a dir, veïnes així com impulsores i participants de projectes locals, que actuen com a subjectes actius dins el camps culturals. En aquesta línia, les veus personals atribueixen un valor afegit verificador de la primera instància i de la supressió d'intermediaris, per tant, la identificació de la font per mitjà d'una persona atorga qualitat a la peça periodística (López, 2009).

Per últim, les fonts documentals, expertes i estadístiques queden relegades a posicions d'allò més secundàries. En relació a la totalitat dels continguts culturals i tal com prova el gràfic que es pot consultar a l'Annex 60, les fonts expertes es troben citades en nou ocasions (7%), les estadístiques en tres (2%) i les documentals, també en tres peces (2%). Fent al·lusió a la secció "Cultura i Espectacles", les expertes guanyen tres punts percentuals (10%) i les documentals se situen a la línia de l'1%, si bé les fonts estadístiques són inexistentes (consulta gràfic a l'Annex 61).

5.3.3. ANÀLISI TEMATOLÒGICA I RESULTATS

Des de la dimensió tematlògica, l'edició de Girona de *El Punt Avui* configura una cobertura cultural d'allò més diversa. Els camps culturals més representats són els següents: la música (27 peces periodístiques), l'art (20), lletres (20), moviments veïnals i activisme (21), memòria històrica i homenatge (18), projectes locals (16), cultura popular (15) i arts escèniques (14) (consulta gràfic a l'Annex 62). Tot just a l'altre extrem, temàtiques com ara la posada en valor del talent local (1), l'arqueologia (1), l'arxivística (1), el patrimoni històric i cultural local (2), el disseny i l'arquitectura (1) i la religió (1) tenen un pes míser. Si tenim en compte els camps establerts com a factors d'anàlisi en el sentit tematlògic, el rotatiu gironí tematitza tots els camps menys la fotografia, la moda, les conferències, l'autogestió i la màgia. Ara bé, en més d'una ocasió la tematització ha congregat més d'un camp. N'és un exemple l'entrevista a Joan Garriga, músic del grup musical La Troba Kung-Fú (veure Annex 63), ubicada a la secció "Cultura i Espectacles" de la jornada del 15 de gener, que imbrica música i cultura popular a la vegada. La notícia "*L'Escala recorda Xaxu*" (consulta Annex 64) també és bona exemplificadora quant a la combinació de temàtiques: en aquest cas, la peça localitzada a la secció pròpiament cultural i corresponent a l'exemplar de dimecres 15, presenta trets propis de la posada en valor del talent local en forma d'homenatge.

Novament, el "domini limitat" d'Imbert s'esllenega. L'oferta cultural del *Punt Avui-Girona* impregna camps que convé emmarcar en afirmacions teòriques com la de Martínez Shaw, que ens recorda que el concepte de "cultura" ha rebut una ampliació considerada de significat "fins a convertir-la en un sistema de significats i també en les formes simbòliques en les quals el poble s'expressa". Per això, el domini designat com a "cultural" s'ha arribat a instituir com un més a la vida dels pobles afegit a d'altres dominis com ara el social, educatiu, ecològic, tècnic, religiós...

Pel que fa als camps hegemònics, la música és la temàtica protagonista en un 12,7%. La majoria de les peces que la tematitzen en primera instància s'ubiquen a la secció "Cultura i Espectacles". De fet, els camps més emparaulats —música, art i lletres— neixen i es desenvolupen a la mateixa secció cultural. Tots ells interpel·len camps del torn academicista i intel·lectual, mentre que la connotació explícitament més social s'aprecia més en les seccions "Nacional" i "Comarques". És el cas de camps com els moviments veïnals i l'activisme (9,9%) —des del quadre dels factors de la mostra, es cataloguen de manera conjunta— i els projectes locals (7,5%). En ambdós casos, la proximitat hi és inherent. De fet, a la notícia "*Mobilització per mantenir el personal a l'estació de Ribes*", publicada a la secció "Comarques gironines" del divendres 17 (consulta Annex 65), el component local és sumament palpable. La peça periodística posa de manifest un afer del qual la comunitat veïnal de Ribes n'ha vist la necessitat de mobilitzar-se.

Des del punt de vista tematlògic i partint de la teoria dels camps de Bourdieu i de la mobilització a Ribes, el relat constata l'existència d'un capital simbòlic comú i, de retruc, la lluita per la seva apropiació. Per tant i en aquest cas, el capital cultural es veu definit per una sèrie de subjectes actius —la comunitat veïnal— i institucions interrelacionades. D'aquesta manera, el relat sobre la mobilització a Ribes constata que qualsevol sistema cultural tendeix a l'equilibri i l'equilibri neix dels diàlegs, els creuaments, les textures en les quals s'entremescla allò popular i allò massiu (Barei, 1993).

En la mateixa línia, la cultura popular també participa d'aquest equilibri. En el cas del *Punt Avui- Girona*, ho fa amb una proporció del 7%, especialment, al suplement *Sortim* que dona veu a cites populars com la Fira del Fesol de Santa Pau, la Fira de Sant Antoni d'Anglès i la Fira de l'Oli. En algunes ocasions, com ara a les peces "*La Fira del Fesol de Santa Pau celebra trenta anys*" (veure Annex 66) i "*Espolla, preparada per rebre l'oli nou*" (consulta Annex 67) la cultura popular apel·la camps com el gastronòmic. Així doncs, malgrat cada camp disposar d'una autonomia relativa i un interès específic, es fa inevitable el contacte amb d'altres i és precisament en aquest moment on neixen sinergies culturals configurades d'un capital cultural determinat. Relats com els que s'han esmentat anteriorment ho exemplifiquen.

5.3.4. ANÀLISI GENÈRICA I RESULTATS

Durant la setmana analitzada, que comprèn els dies del 13 al 19 de gener de 2020, l'edició de Girona de *El Punt Avui* va modelar el relat cultural ofert mitjançant notícies (43%), gèneres opinatius (16%), prèvies (10%), crítiques (7%), breus (7%), , entrevistes (5%), ressenyes (5%), cròniques (4%) i reportatges (3%) tal com indica el gràfic circular que es pot consultar a l'Annex 68. En aquest sentit, va prescindir de l'assaig. Novament, els gèneres interpretatius es reserven en un ús minso, malgrat guanyar pes l'opinió i la crítica, la qual cosa no passa en les altres publicacions analitzades. De totes maneres, els gèneres periodístics d'autor que s'erigeixen com a principals en termes de profunditat del relat cultural —crònica, entrevista i reportatge—, reuneixen la seva presència en un irrisori 12%.

Així doncs, la notícia continua sent el gènere periodístic preeminent, d'allò més distanciat del gènere que el precedeix: el gènere opinatiu. En aquest cas, cal parlar de 28 articles d'opinió publicats al llarg de la setmana, que es poden localitzar a la secció "Punt de Vista", instal·lada just després de la portada i en algunes capçaleres d'algunes pàgines que introdueixen un tema més complex i que demana una cobertura més extensa. N'és exemple l'article "*El*

cooperativisme comença a casa” de la periodista Gisela Pladeveya (consulta Annex 69), ubicat a la secció “Comarques gironines” de l'exemplar del dijous 16 de gener. La peça fa referència a la notícia “*Una cooperativa gestionarà habitatges per a joves a Girona*”, tot just situada sota l'article de Pladeveya. En tercer lloc, les crítiques gaudeixen d'un pes considerable. En aquest cas, es tracta de crítiques del tipus musical, literària, serièfila, cinematogràfica i teatral, per tant, tot un entramat periodístic que situa les arts escèniques, l'audiovisual i la literatura al centre. Totes elles es localitzen a la secció pròpiament cultural.

Quant a les entrevistes que emparaulen cultura —se'n comptabilitzen nou—, cinc es localitzen a la contraportada, atès que diàriament publica una entrevista que descobreix una figura local rellevant en algun camp. “*Idees per enfortir el teixit artístic? Menys laments i més creure'ns-ho*” (consulta Annex 70) és l'entrevista publicada a la contraportada del dimecres 15. La peça descobreix Joan Vila i Boix, crític d'art, que posa de manifest l'estat de salut de la crítica d'art —considera que “les campanes toquen a mort, però aquest vell, i sovint bell art de vetllar per l'art del nostre temps té el costum de reviscolar amb noves veus”— i clama a enfortir el teixit artístic del país. Maria Palau, l'autora, decideix posar a debat la crítica artística en el context digital actual i ho fa partint d'una mirada pròpia que interroga l'escena, l'escenari i subjectes.

En el cas de la secció “Cultura i Espectacles”, la tendència es reitera. Tenint en compte el gràfic circular localitzat a l'Annex 71, la notícia segueix sent el gènere hegemònic amb un 32%, seguida de la prèvia (15%), el breu (12%), la crítica (11%), opinió (9%), la ressenya (9%), la crònica (7%), el reportatge (3%) i l'entrevista (2%). L'assaig torna a ser nul. Per tant, els gèneres periodístics convencionals s'erigeixen com els hegemònics, mentre que els interpretatius queden relegats, novament, en segon terme. En una secció com la qualificada de cultural per la mateixa capçalera, comprovar que els gèneres periodístics predominants són els més purs no dóna pas a una conclusió optimista per al periodisme cultural de proximitat practicat al rotatiu gironí. Ara bé, el tractament periodístic de les peces, independentment del gènere, salva en bona part unes conclusions que caminen sobre la línia alarmant. Malgrat l'escassa presència dels gèneres dits d'autor, el llenguatge emprat en cadascun d'ells és d'allò més destacable.

Respecte la crítica, “*Memòria d'un tempus fugit*” (consulta Annex 72) és un bon exemple a l'hora de subratllar una peça que hagi aconseguit remetre's en els paràmetres del relat cultural. Es tracta d'una crítica de dansa publicada a la secció “Cultura i Espectacles” i corresponent a la jornada de diumenge 19. El llenguatge emprat denota una mirada complexa i alhora compromesa de l'autora, que ha sabut copsar l'actuació més enllà d'allò visual. El relat conté els implícits que endinsen el públic lector a les vastituds de l'espectacle i el significat que se'n deriva. Al mateix temps, la documentació, sempre intrínseca a qualsevol relat periodístic, és palpable, la qual cosa ens introdueix al món del ballarí. La mirada és densa i, en aquest sentit, la metàfora com “un viatge captivador al fons de l'ànima” —referint-se a l'espectacle— en fa explícita evidència.

En aquest cas, en el terreny de la crònica i no del reportatge, també s'hi troben peces a l'alçada d'un periodisme cultural com cal. N'és un exemple la peça “*El retorn d'Evru al costat de Zush*” (veure Annex 73), emplaçada a la secció cultural de l'exemplar corresponent al dissabte 18. La periodista Maria Palau teixeix una crònica sobre la nova obra d'Evru a la galeria Senda gairebé a la línia del retrat. El relat no tan sols ens dóna informació sobre la nova mostra de l'artista, sinó també del propi Evru i de les entranyes que encara el remouen

i, ahora, el despertem com un ésser creador emocional motivat per l'arrel humana de les coses. Així doncs, l'escassetat de peces emmarcades dins els paràmetres configuradors dels models interpretatius del periodisme cultural no treu que el tractament i, per tant, el llenguatge puguin ordir i vestir històries locals.

5.3.5. ANÀLISI DE CONTINGUT CULTURAL DES DE LES PERSPECTIVES DE GÈNERE I SOCIALS

Com el diari *Segre*, *El Punt Avui-Girona* publica 19 continguts culturals que impliquen la perspectiva de gènere i social. Per tant, tenint en compte la totalitat de peces que apel·len camps pròpiament culturals, un 10,8% dels quals contenen la mirada a la inclusió en tant que perspectiva de gènere i de col·lectius socialment desfavorits, invisibilitzats i/o discriminats. Quant a gèneres periodístics, parlem d'11 notícies, tres articles d'opinió, dos reportatges, una entrevista i una crònica.

Un exemple que desgrana tant la perspectiva de gènere com la social en termes d'inclusió és el reportatge "*El perfil de l'exclusió social a Catalunya*" (consulta Annex 74), insertat dins la secció "Comarques gironines" de la jornada de dilluns 13 de gener. La peça posa de manifest quines característiques tenen les persones que pateixen exclusió social a Catalunya. En aquest sentit, destaca que "el risc té sexe: la taxa d'exclusió és més alta si ets dona, tens entre 45 i 54 anys, ets immigrant, estàs a l'atur, ets família nombrosa i/o família monoparental". De la mateixa manera, el reportatge ofereix dades estadístiques que giren al voltant de l'índex de l'exclusió social i s'interrelacionen amb valors com l'edat i el gènere. En aquesta interrelació, apareix també una mirada a la perspectiva de gènere, atès que la peça posa de relleu que el sol fet de ser dona exposa més a l'exclusió social. De totes maneres, malgrat un relat que tingui com a nucli informatiu l'exclusió social imbricada amb el gènere, la perspectiva social i de gènere que es pot apreciar no deixa d'emparar-se en l'anomenada "metaperspectiva". De totes maneres, l'objecte informatiu propicia unes bases properes al relat transformador.

Publicat el mateix dia i dins la mateixa secció, l'article d'opinió del sociòleg Pedro Fuentes es desplega sobre la mateixa línia. Fuentes vertebrà la pròpia veu partint de l'exclusió social i també de gènere. De fet, el mateix titular així ho evidencia: "*Exclusió social i gènere: els rols de Venus*" (veure Annex 75). En aquest cas, podem deixar de parlar de metaperspectiva. Aquesta peça opinativa, motivada per la pròpia veu i les pròpies conviccions, se serveix de la perspectiva social i de gènere per així reivindicar-les. No tan en sols en el titular, sinó que també la primera oració —"el gènere és un factor explicatiu en qualsevol anàlisi"— denota el llenguatge i el tractament. Així doncs, Fuentes se serveix del propi altaveu per posar la reflexió sobre el procés d'assignació de rols al centre.

En termes d'opinió, un altre article que situa les dones al centre és el de la periodista Imma Merino. Emplaçada a l'exemplar de dilluns 13, "*Una dona genial i rebel*" (veure Annex 76) és una peça que se serveix directament de la perspectiva de gènere tot posant en valor la figura de la xilena Mónica Echevarría, escriptora, dramaturga, actriu ocasional, activista cultural i política. El relat que teixeix Merino sobre Echevarría permet llegir entre línies que avui el patriarcat és un problema estructural i persones com Echevarría, "una narradora oral poderosa" són claus per combatre'l. Per tant, persones com Echevarría són dones "preparades per a tots els fronts de guerra i totes les trinxeres vitals, busquen alliberar un

poble mitjançant l'alliberament de gènere” (Feixas, 2020). En relació a l'exclusió social, la notícia “*Els immigrants tripliquen el risc d'exclusió tot i treballar*” (veure Annex 77) també es troba confeccionada des d'una perspectiva social prèviament plantejada. Situada a la secció “Nacional” de l'exemplar corresponent a la jornada de dimecres 15, la notícia es desencadena a partir de l'informe Insocat sobre migracions i vulnerabilitat per posar de manifest una situació vital i professional precària i, alhora, ignorada. En aquest sentit, la perspectiva social és preconcebuda i aplicada per l'autora per mitjà de fonts principalment estadístiques, la majoria procedents del mateix informe d'entitats així com l'INE i l'Idescat. A més a més, la peça es nodreix de veus vinculades a les entitats que lluiten a favor de la inclusió social com ara la vocal de Pobresa d'Entitats Catalanes d'Acció Social, Ferran Busquets, l'autora de l'informe i investigadora social, Georgina Marín i la responsable del Centre Residencial d'Inclusió Hort de la Vila de Sant Joan de Déu Serveis Socials, Charo Sillero. D'aquesta manera, el discurs construït gaudeix de la credibilitat i els fonaments que la temàtica exigeix i situa un problema estructural sobre paper i, per tant, al centre de la opinió pública creant així un clam a favor de la inclusió i la integració.

5.4. ANÀLISI DEL DIARI DE TARRAGONA

5.4.1. ANÀLISI ESTRUCTURAL I RESULTATS

Diari de Tarragona va publicar 275 peces culturals respecte la totalitat dels seus exemplars durant la setmana del 13 al 19 de gener de 2020 (consulta taula a l'Annex 78). Amb aquesta xifra, la capçalera comarcal tarragonina encapçala el lideratge quant a peces culturals publicades. D'aquesta manera, se situa 132 punts per sobre el registre de *Regió7*, la publicació que menys ha tematitzat la cultura i els camps que se'n deriven.

Una dada de 275 peces culturals setmanals significa una mitjana de 39 articles diaris. Ara bé, de nou cal emmarcar aquestes xifres en el paginat, que en el cas del *Diari de Tarragona* és més extens. Els exemplars estàndards disposen de 56 pàgines —dilluns, dimarts, dimecres i dissabte— mentre que les publicacions corresponents a dijous, divendres i diumenge presenten un paginat més extens. En el cas de divendres i diumenge, els exemplars són de 64 pàgines, atès que ambdós contenen pàgines especials dedicades a festivitats populars. En canvi, les 72 pàgines de l'exemplar corresponent a la jornada de dijous es deuen a la inserció de suplement *Festa Major de Sant Antoni de Vila-seca* i a l'increment de la secció “En portada”, situada just després de la portada i que desenvolupa el tema central del dia, el qual dijous va posar el focus a l'accident petroquímic a la fàbrica Iqoxe del qual en van resultar tres víctimes mortals. Per tant, en termes de paginat, si tenim en compte la mitjana de pàgines de la publicació tarragonina comarcal —61 pàgines—, les peces culturals representen un 40,6% respecte la resta de continguts.

Pel que fa a la disposició estructural del *Diari de Tarragona*, el públic lector pot trobar tres tipus de continguts: en primer lloc, opinió, que a més a més inclou una columna anomenada “Semáforo”, on es posa en valor o bé en detriment l'actuació i comportament d'algunes figures locals i nacionals que han protagonitzat la jornada; en segon lloc i principalment, peces d'escala local i comarcal i, en darrer terme, peces d'escala nacional i internacional localitzades a la secció “CAT/ES/MÓN”. La informació de proximitat se situa a la secció “Ciutats”, que

comprèn les poblacions de Tarragona, Reus, les de la Costa, les de l'Alt i el Baix Camp i, en darrer lloc, les de les Terres de l'Ebre. Per tant, ens trobem davant d'una publicació que abraça el sector sud del país fins a tocar la punta del Delta. Després de l'espai més comarcal i l'internacional, s'hi disposen les seccions d'Economia, Esports i, novament al final, la secció cultural que rep el nom de "Cultura & Vida". L'únic espai que la precedeix és la contraportada.

Per tant, la configuració estructural subratlla també al *Diari de Tarragona* que la cultura és el final feliç de les publicacions de proximitat. En aquest cas, la secció presenta un element d'allò més destacable: l'espai rep un nom allunyat de l'exclusivitat cultural, aquella que amb les altres capçaleres hem pogut comprovar que cospa la dimensió cultural més academicista i intel·lectual. L'únic moment que se'n defuig és tot just al final de la secció, quan apareixen peces del tipus prèvies referides a la programació televisiva. Així doncs, la cultura s'interrelaciona amb el gran oceà de la vida social i, avui, aquesta dualitat és realment interessant perquè per primera vegada allò de la gent se situa al mateix nivell de la cultura habitualment més de to crematístic, que també és allò de la gent. Per tant, el retrat cultural que es deriva de la secció "Cultura & Vida" és un mirall just i complet on el relat es permet estimular-se i incloure veus locals i comarcals més diverses fent un discurs cultural fora del "domini limitat" i impregnant camps diversos. En aquest sentit, és convenient recordar que "qualsevol sistema cultural tendeix a l'equilibri i l'equilibri neix dels diàlegs, els creuaments, les textures en les quals s'entremescla allò popular i allò massiu, allò arcaic i allò emergent, allò hegemònic i allò perifèric: memòria i oblit, esborrament i reconeixement de petjades" (Barei, 1993).

En relació a la secció "Cultura & Vida", la seva configuració es remet, per una banda, a peces merament culturals corresponents a l'àmbit més acadèmic (art, música, lletres i cinema) i per altra banda, a continguts que en una altra publicació podríem trobar perfectament localitzats a la secció de "Societat" però que en aquesta ocasió, són congregats sota l'etiqueta de "Vida social". Pel que fa a les escales, les peces són merament de proximitat, tret d'alguna de més puntual que apel·la a l'àmbit nacional; és el cas de peces com "*De Rosa López a Famous: las diez vidas de los ganadores de Operación Triunfo*" (consulta Annex 79), localitzada a l'exemplar de dilluns 13, i "*Muere Christopher Tolkien, hijo de J.R.R. Tolkien*" (veure Annex 80), emplaçada a la jornada de divendres 17. Tal com havíem vist amb *Regió7*, els serveis addicionals no se situen en una secció autònoma, sinó que són disposats a l'interior de la secció pròpiament cultural. Es tracta dels serveis següents: passatempis i horòscop, el temps, la cartellera i els horaris dels cinemes, l'agenda i la programació televisiva —inclou també la de les televisions locals com ara TAC 12, Canal Reus i TV El Vendrell—. Tanmateix, la contraportada inclou diàriament una columna i un article d'opinió, l'últim dels quals es publica sota l'espai "La mirada des de Barcelona" per tal de recollir un punt de vista aliè al teixit local i comarcal. Respecte les set jornades totals analitzades, "La mirada des de Barcelona" tematitza cultura des de la reflexió en un 28,6% dels casos, és a dir, tan sols en dues ocasions essent "projectes locals" i "moviments veïnals i activisme" els camps centrals emparaulats.

El relat cultural que ens ofereix la secció "Cultura & Vida" es troba articulat per mitjà de 160 peces. D'aquesta manera, un 58,2% de les peces totals qualificades de culturals es troben situades a la secció pròpiament cultural. Si bé recordem, ens trobem davant d'un percentatge gairebé calcat respecte el que vam poder veure amb *El Punt Avui-Girona* (58%). De nou i molt positivament, la cultura torna a ser majoria i, de retruc, el poble. Ho és des de temàtiques del tipus més canònic i estètic com ara l'art en tant que galeries i museologia, la literatura i

les arts escèniques, però també d'altres que interpel·len l'estil de vida de la comunitat tarragonina i ebrenca. Per això, talent local, cultura popular, conferències i comunicació són els quatre camps més emparaulats per la subsecció cultural "Vida social". Per altra banda, el 41,8% restant es disposa en altres seccions autònomes respecte la cultural. Es tracta de les seccions següents: "En portada", "Opinió" i "Ciutats", per tant, tots els espais que vertebraven i articulen els continguts de proximitat mitjançant temàtiques culturals com ara moviments veïnals i activisme, projectes locals, lleure, associacionisme i cultura popular.

No obstant això, amb la mirada a la portada, un 30,6% de la totalitat dels titulars de la setmana tematitzen un camp cultural determinat. Així doncs, *Diari de Tarragona* presenta una distribució força equilibrada de les peces culturals en els seus exemplars, si bé la dada més rellevant i, alhora, positiva és el gruix que emana de la secció "Cultura & Vida", l'espai on la publicació tematitza la cultura de forma conscient. En aquest cas, la cultura és tematitza fins a 160 ocasions —275 són les totals— dins l'espai que la reconeix com a tal.

5.4.2. ANÀLISI D'AUTORIES I FONTS I RESULTATS

Si a l'edició de les comarques gironines de *El Punt-Avui* vam poder veure una cleta brillant en termes d'autoria —en un 93% dels casos l'autoria era creació pròpia, per tant, elaborada pel teixit periodístic humà així com articulistes i autores convidades—, el *Diari de Tarragona* l'apaga en certa manera. Tal com indica el gràfic que es pot consultar a l'Annex 81, podem veure un explícit empat entre les peces de creació pròpia (48%) i les que se'n desconeix l'autoria (48%). El 4% restant queda relegat a les 11 peces, l'autoria de les quals figura d'agències informatives com EFE, ACN i Colpisa. Si extrapolem les dades i les veiem en termes de continguts inclosos dins la secció pròpiament cultural —"Cultura & Vida"— (veure gràfic a l'Annex 82), la creació pròpia es veu reduïda fins a 27 punts (21%). Contràriament, les peces amb autoria no apareguda s'eleva fins al 73%. Les categories que no destaquen en termes de variació són l'autoria procedent d'agències (6%) i la d'altres mitjans, que és nul·la en ambdós.

En certa manera, les dades parlen per si soles. Si ja suposen una alarma quan s'observa que el total del contingut cultural durant la setmana analitza l'autoria pròpia comparteix xifra amb l'autoria desconeguda, les alarmes es multipliquen en la secció pròpiament cultural: de les 160 peces localitzades, 118 no figuren cap tipus d'autoria, al contrari de les 33 que provenen de la creació pròpia a partir de la presència del nom de l'autora. Les xifres de l'autoria no apareguda impel·leixen una manca de rigor periodístic evident, sobretot en el cas de la secció "Cultura & Vida", on els continguts pròpiament locals guanyen valor amb uns ulls propers i testimonis dels fets: ulls que costa d'intuir.

Com a contrapartida, la conclusió optimista s'extreu de la minsa quantitat de peces elaborades per agències de notícies i altres mitjans, representant un irrisori 4% respecte la totalitat dels continguts culturals, percentatge que tan sols incrementa fins a dos punts en el cas de la secció cultural. Per tant, el fenomen de l'autoria és negatiu i positiu a la vegada, tot i que no es pot obviar de cap de les maneres una publicació comarcal on l'autoria desconeguda tregui rèdit del mateix pes que la creació pròpia (recordem que en termes de secció cultural, surt triplicada respecte la creació pròpia).

En el terreny de les fonts, tant en la totalitat del contingut cultural de la capçalera tarragonina com en les peces residents a la secció cultural, l'absència de citació de fonts guanya la partida a la resta de categories (institucionals, personals, documentals, estadístiques, expertes i agències de notícies i altres mitjans). Respecte tot el contingut cultural, parlem d'una proporció del 62% (consulta gràfic a l'Annex 83), mentre que en el cas de la secció cultural, el percentatge incrementa fins al 82% (veure gràfic a l'Annex 84). Tal com també vam poder veure amb *Regió7* i *Segre*, la tendència d'una informació de proximitat que omet la citació de fonts i, en certa manera, el seu ús tal es veu reiterat.

Pel que fa a la tipologia de fonts emprades a la totalitat dels continguts culturals, tal com mostra el gràfic que es pot consultar a l'Annex 83, les personals es mantenen hegemòniques amb un 18%, seguides de les institucionals (10%), les veus expertes (5%), les documentals (4%) i, en darrer lloc, les estadístiques (1%). Respecte la tipologia de fonts citades a les peces corresponents a la secció "Cultura & Vida", les dades es troben en una línia semblant que les esmentades anteriorment (consulta Annex 84): les personals encapçalen la classificació amb un 8% i a continuació s'hi posicionen les institucionals i les expertes, que comparteixen una proporció del 3%. Les fonts documentals i estadístiques també registren una proporció comuna del 2% cadascuna. Tanmateix, no s'ha publicat cap peça que cités fonts fent referències a fonts informatives i altres mitjans, tampoc respecte el contingut cultural total.

No obstant això, cal remarcar que en algunes ocasions les peces culturals comparteixen tipologies de veus diferents. Normalment, es combinen fonts personals (es contemplen veus veïnals així com líders d'iniciatives i projectes locals) amb institucionals (la majoria d'elles es corresponen a càrrecs oficials d'ens locals), per això s'erigeixen com a predominants. Un exemple que ho prova és la notícia "*Falset escalfa motors per celebrar l'Encamisada*" (consulta Annex 85), compresa a la secció "Ciutats. Camp" de l'exemplar del dissabte 18, que inclou la veu del regidor de Promoció Econòmica, Antoni Muntané —computa com a institucional— i la del president del Centre d'Estudis Falsetans, Anton Vidal, classificada com a font personal. Publicada a la secció "Ciutats. Camp" de l'exemplar corresponent a la jornada de diumenge 19, la notícia "*Indignació veïnal per l'augment de les escletxes a les cases del nucli de Lilla*" (veure Annex 86) també exemplifica la combinació de veus divergents citades: per una banda, la peça cita algunes declaracions de l'alcaldessa pedània de Lilla (Conca de Barberà), Glòria Rovira (institucional); per altra banda, la notícia recull dos testimonis de dues veïnes (personals).

5.4.3. ANÀLISI TEMATOLÒGICA I RESULTATS

Pel que fa a l'esfera tematlògica, *Diari de Tarragona* articula un relat cultural poc divers, ja que les peces culturals s'emmarquen en uns pocs camps que es discerneixen i desgranen a continuació. Tal com exposa el gràfic de barres verticals que es pot consultar a l'Annex 87, Els camps dotats de més representació són la comunicació i l'audiovisual (77 peces), la cultura popular (35) i els moviments veïnals i activisme (29). A continuació, s'hi situen les temàtiques que emparaulen un sentit més estètic de la concepció cultural —amb algunes excepcions— com ara la música (17), l'art (16), lletres (13), conferències (12) i arts escèniques (10). Les excepcions es deuen als camps "lleure" (15), "projectes locals" (14) i "associacionisme" (12). Es tracta de temàtiques que recullen el significat més antropològic de la cultura, el mateix que va especificar l'antropòleg anglès Edward Burnett Tylor amb "coneixement, creences, les arts, la moral, les lleis, els costums i altres actituds i hàbits

adquirits”, la qual cosa ens duu a parlar de moltes formes possibles de cultura, tantes com esferes socials dotades d’individus. En aquest sentit, el reportatge “*Talent KM0*” (veure Annex 88) és il·lustradora de la connotació més antropològica de la cultura. Publicada dijous 16 de gener a la secció “Cultura & Vida”, la peça posa en valor la tasca del fotògraf i videògraf Rubén Perdomo, que de forma mensual mostra la capacitat artística i el treball fotogràfic de diferents professionals tarragonines per mitjà del projecte *Photo Km 0*.

Per tant, en termes d’hegemonia, els camps predominants navegaven en dos vessants respecte la concepció cultural: per una banda, “un món anomenat cultura que comprèn obres i pràctiques d’artistes format a base de creacions i reproduccions, lectures, audicions, interpretacions i contemplacions” (Velasco, 1992); per altra banda; un sentit molt més antropològic que remet al significat de Tylor exposat anteriorment. La preeminència dels camps comunicatiu i de l’audiovisual, que gaudeixen d’una presència del 26,9%, es deu a l’àmplia subsecció cultural dedicada a la televisió, on a banda de la programació, s’hi inclouen prèvies i ja en menys quantitat ressenyes sobre sèries i programes que s’emetran properament.

Tot just a l’altre extrem, s’hi situen les temàtiques següents: màgia (1), política cultural (1), disseny i arquitectura (1), arqueologia (1), fotografia (1) i llengua i política lingüística (2). De fet, en el cas de política lingüística, cal recordar que parlem d’una capçalera eminentment escrita en castellà amb excepció d’algunes peces elaborades en català. D’aquesta manera, l’ànim a l’hora de reivindicar la llengua catalana en tant que minoritzada a diferència de l’espanyola, és a dir, que veu restringits els seus àmbits i funcions d’ús no és visible gairebé. Tanmateix, els camps compresos com a factors de la mostra que no són representants en cap ocasió són la moda, l’autogestió i l’arxivística.

Ara bé, cal dir que en més d’una ocasió s’ha tematitzat més d’un camp en una mateixa peça, en aquest sentit, en una línia semblant a la dels altres diaris. La notícia “*Un grupo de vecinos del Port de Cambrils impulsa una nueva asociación del barrio*” (consulta Annex 89), emplaçada a la secció “Ciutats. Costa.” de divendres 17 es troba vestida de les temàtiques “moviments veïnals” i “projectes locals”. L’assaig “*Renaixement reutilitzat*” (veure Annex 90), situada a la secció cultural de també divendres 17 abraça els camps de l’arquitectura i el patrimoni històric i cultural local a la vegada.

Temàtiques com les esmentades al darrer paràgraf, sumades a cultura popular (12%) donen força a l’afirmació següent: “No és cultura el que distingeix només alguns/es, sinó el que ens distingeix a tots i totes” (Velasco, 1992). En aquest sentit, la cobertura cultural feta pel *Diari de Tarragona* subratlla amb intensitat el fet que la cultura era, és i serà indissociable a la identitat de les persones.

5.4.4. ANÀLISI GENÈRICA I RESULTATS

Segons Martínez Albertos al seu llibre *Redacción periodística. Los estilos y los géneros en la prensa escrita* (1974), tots els gèneres periodístics tenen cabuda dins la secció cultural: des dels convencionals fins als interpretatius. En aquest sentit i durant la setmana analitzada en termes culturals, *Diari de Tarragona* publica principalment prèvies en un 37% de les ocasions i les notícies en un 29% (veure gràfic a l'Annex 91). De forma més residual, els breus tenen una presència del 10%, les cròniques i ressenyes d'un 6% cadascuna de les categories, l'entrevista i el reportatge d'un 4%, respectivament i l'opinió d'un 3% (consulta gràfic a l'Annex 91). En aquest, es registra el primer assaig localitzat (1%).

Novament, tal com s'ha pogut veure a la resta de publicacions, la prèvia i la notícia es mantenen predominants a la classificació genèrica. Si hi sumem el fet que el breu és el tercer gènere que gaudeix de més presència respecte la totalitat dels continguts culturals, la tendència hegemònica dels gèneres periodístics convencionals se sosté. Ara bé, si focalitzem la mirada en les xifres derivades del pes de cada gènere periodístic en la secció cultural, on la presència dels gèneres interpretatius hauria de tenir més pes i rellevància, els números són els següents (consulta gràfic a l'Annex 92): la prèvia és també el gènere convencional preeminent amb un 53%, seguit però amb distància de la notícia (20%) i la ressenya (10%). Tot just per sota la presència del 10%, se situa el breu amb una presència del 7%, el reportatge (4%), l'entrevista (2%), la crítica (2%) i l'assaig i l'opinió, significant un ús interpretatiu periodístic del tot residual amb un 1% respectivament. Aquesta vegada, la secció prescindeix de la crònica, la qual cosa es converteix en un fet d'allò més alarmant tenint en compte el *modus operandi* del periodisme cultural.

En el cas de la secció cultural, també podem veure que els gèneres periodístics purs guanyen pes respecte els de tipus interpretatiu, un fet que perjudica la qualitat del periodisme cultural de proximitat, atès que reserva la mirada de les periodistes, les artesanes de la informació, en un pla d'allò més secundari; una dada del 10%, la mateixa que abasta la presència dels gèneres d'autor dins la secció "Cultura & Vida" confirma l'ús escàs dels gèneres dits d'autor.

El fet que la prèvia sigui el gènere periodístic líder de l'anàlisi en qüestió té una explicació que, alhora, no justifica l'exercici del periodisme cultural al *Diari de Tarragona*. Si recordem, el tractament mediàtic dels continguts impregnats dels camps comunicatiu i audiovisual és el més predominant amb una presència de 26,3%. Aquest tipus de continguts apareixen sempre a la secció pròpiament cultural sota l'etiqueta de "Televisió". L'espai que el *Diari* dedicada a la televisió es troba constituït per prèvies sobre la programació televisiva que es retransmetrà properament. En cap cas fan referència a la programació local, ans el contrari. A més a més, el tractament és pobre, gairebé es pot llegir en clau de sinopsi: malgrat tractar-se d'una prèvia, manca de dades i profunditat, fins i tot, de caràcter periodístic en general.

No obstant això, malgrat que l'entrevista tingui una minsa presència del 4% i el 2% respecte la informació cultural total i els continguts localitzats a la secció pròpiament cultural respectivament, cal fer al·lusió especial en aquest gènere interpretatiu. En més d'una ocasió, el *Diari de Tarragona* defuig l'estructura convencional pregunta-resposta i en fa un relat del tipus retrat, és a dir, explicant la història del personatge i de la persona a la vegada, i, per tant, endinsant-se a les entranyes d'una ànima humana real, de la qual neix una història de vida.

És el cas de la peça “*Viaje de Montbrió a Estados Unidos con parada en Amazon*” (consulta Annex 93), publicada a l'exemplar del dissabte 18, que relata el periple vital i professional de la montbrionenca Àngels Ratés, una noia de 27 anys que resideix a la ciutat nord-americana de Seattle i des de fa un bienni treballa com a científica aplicada a Amazon. Localitzada a la secció cultural de l'exemplar corresponent també al dissabte 18, succeeix un tractament semblant al reportatge “*Necessària innocència*” (veure Annex 94), que fa referència a l'obra de l'artista local Marina Durany. La peça teixeix el procés artístic i, alhora, vital de Durany sent la pròpia obra el triomf més palpable. La periodista que elabora la peça interroga la protagonista tot situant-la en camps aliens al de l'art, la qual cosa permet despullar-ne les inquietuds i les conviccions que han forjat l'artista que és avui.

Amb tot, per primera vegada en tot el procés analític localitzem un assaig definit, segons l'escriptor Michel de Montaigne, com una forma literària que intentar copsar un camp des de la dimensió de la subjectivitat, acostant-se a la reflexió filosòfica. Es tracta de la peça “*Renaixement reutilitzat*” (veure Annex 90), ubicada a la secció cultural de també divendres 17 i confeccionada per l'arquitecte Xavier Climent. Climent ressegueix l'ús que s'ha atorgat històricament al patrimoni comarcal i considera que cal proporcionar-li una nova vida que sigui “útil a la societat, regenerant i recuperant el seu valor econòmic d'acord amb nous usos, públics o privats” a partir de “reptes atractius” com el de la “rehabilitació patrimonial” que genera “un doble guany”. D'aquesta manera, vesteix un relat que s'ajuda d'un llenguatge replet d'aproximacions teòriques referides al camp del patrimoni i l'arquitectura. En últim terme, el mateix autor incorpora unes reflexions pertinents que des de la perspectiva d'arquitecte atorguen credibilitat i qualitat al relat.

Així doncs, el rotatiu tarragoní escasseja en termes de continguts responsables d'articular una interpretació de la cultura de casa a través del periodisme cultural. En aquest sentit, s'enyora un llenguatge capaç d'ordir el relat continu i vital de la cultura de proximitat.

5.4.5. ANÀLISI DE CONTINGUT CULTURAL DES DE LES PERSPECTIVES DE GÈNERE I SOCIALS

Pel que fa al tractament inclusiu respecte els continguts de caràcter cultural, *Diari de Tarragona* publica un total de 14 peces a les quals pot apreciar-se, de nou, en dos sentits: per una banda, la metaperspectiva, és a dir, la distinció de la perspectiva social i de gènere perquè el mateix relat l'impel·leix; per altra banda, la incorporació de les perspectives per motivació pròpia sense que necessàriament els fets hi apel·lin. Així doncs, un 5,1% de les peces culturals totals impregnen el contingut d'un tractament inclusiu amb la perspectiva de gènere i/o social. Pel que fa als gèneres periodístics que contenen la perspectiva en el seu tractament, es tracta de quatre notícies, dues entrevistes, dues cròniques, dos reportatges, una prèvia, un breu i un article d'opinió.

Quant a les notícies, en les quatre ocasions localitzades cal parlar de metaperspectiva. Per exemple, a la notícia “*1.600 plazas y 120 actividades en los centros cívicos*” (consulta Annex 95), publicada dimecres 15, la metaperspectiva i l'absència de la perspectiva de gènere és evident, atès que l'únic indicatiu que se'n pot veure és a través de la referència “activitats amb perspectiva feminista”, una al·lusió inherent als fets relatats. Emplaçades a l'exemplar corresponent a diumenge 19 de gener, succeeix el mateix amb el breu “Conferència sobre

sexualitat i diversitat funcional” (veure Annex 96) i la notícia “*Nou edifici per a persones amb discapacitat intel·lectual*” (consulta Annex 97).

Ara bé, és precisament en el terreny dels gèneres interpretatius on la perspectiva social i de gènere és present en condicions mínimament acceptables, la qual cosa dóna lloc a una conclusió favorable pel periodisme cultural de proximitat. En aquest sentit, la perspectiva de gènere i social es nodreix de la profunditat que és servida pels formats de la crònica, l’entrevista i el reportatge, principalment. Publicat el dilluns 13 a la secció d’Opinió, l’article opinatiu “*No son peores pero sí lo tienen peor*” (veure Annex 98) del periodista Enrique Arias posa de manifest la negació de la immigració il·legal, que creu que no resol el problema i, contràriament, tan sols l’enutja. En aquest cas, la incorporació de la perspectiva social és manifest, atès el llenguatge emprat de to intel·ligiblement reivindicatiu i de denúncia social. La crònica “*El arte de la reciprocidad*” (consulta Annex 99), emmarcada a la secció cultural del dimarts 14, relata una mostra que vol trencar amb els estigmes de les malalties mentals i, alhora, captar l’atenció de la ciutadania, és a dir, generar repercussió social. A més a més, la peça compta amb un destacat que trasllada les lectures als orígens del projecte Osonament, que ha impulsat l’exposició. El llenguatge guarda un segell situat a la línia de la inclusió, ja que explica el significat de les obres que es podran trobar a la mostra des d’una finalitat metafòrica, de manera que, al mateix temps, es posa sobre la taula l’entramat emocional de les persones que pateixen malalties mentals. Un llenguatge anàleg és l’emprat al retrat a Àngels Ratés (consulta Annex 93), una jove montbrionenca que brilla avui professionalment a l’altra banda de l’Atlàntic. El relat es basteix mitjançant la perspectiva de gènere, atesa la mirada del periodista posada merament a la carrera professional i deixant en segon terme, la vida personal. D’aquesta manera, el relat posa en valor el talent local en clau femenina.

Seguint amb la perspectiva de gènere, quatre de les 11 entrevistes culturals ens ofereixen un relat sobre el talent femení, mentre que les set restants pertanyen a homes. Pel que fa al “Semáforo”, la columna que es troba a l’inici de la secció d’Opinió del *Diari* i que consisteix a posar en valor o bé en detriment la tasca d’una persona que ha s’ha dotat de cert protagonisme durant la jornada —un espai mimètic de la secció “L’Ascensor” del diari *Segre*— la dona en el món cultural és reconeguda en una de les quatre ocasions totals, mentre que les tres persones restants són homes. Novament, parlem d’una capçalera que descuida la paritat en el seu tractament cultural periodístic.

6. CONCLUSIONS

La recerca dóna lloc a conclusions d'allò més transcendents la majoria de les quals es recullen de forma explícita. Així mateix, algunes deduccions s'emmarquen en una dimensió més implícita i no pas tant palpable. Així doncs, mitjançant l'estudi teòric i el posterior i corresponent treball de camp es pot comprovar que les hipòtesis plantejades a l'inici del projecte es compleixen per una banda i es desconstrueixen per una altra. A continuació, es presenten les conclusions més significatives que s'han desenvolupat així com analitzat al llarg de la investigació.

El relat cultural derivat de les capçaleres de proximitat analitzades —*Regió7, Segre, El Punt Avui-Girona* i *Diari de Tarragona*— constata novament que avui la cultura encara implica un debat lluny d'haver-se definit i convingut, també des del punt de vista periodístic. En aquest sentit, el terme és encara més controvertit quan es trasllada sobre paper, és a dir, a les publicacions periodístiques. El treball de camp que s'ha dut a terme ha constatat que quan el periodisme de proximitat emparaula la cultura es cartografia indefugible i ineluctablement un camp multidisciplinari i extens.

El component heterogeni del camp cultural ha implicat històricament dos vessants d'allò més diferenciats: per una banda, una dimensió molt més estètica, normativa i canònica que concep la cultura com el desenvolupament intel·lectual de l'esperit i, per tant, la cultura com un exercici de distinció així com un procés de dedicació i perfeccionament; per altra banda, una direcció substancialment antropològica que subratlla la idea que la cultura és tot allò humà de tots els pobles. Aquest darrer vessant del terme posa de manifest que el relat cultural contribueix al reconeixement que qualsevol altra manera de viure de qualsevol comunitat també és cultura. Per tant, la història que les publicacions periodístiques s'han dedicat a projectar sobre la cultura dels pobles reforça la idea de la identitat comuna, que sorgeix de la dicotomia poble-cultura. Així doncs, el primer resultat i també un dels més rellevants rau a concebre la cultura i el relat que n'emana des de l'heterogeneïtat i del diàleg amb la comunitat, resultat que se situa a la línia de les consideracions de Guillaumet, el qual es remet a la proximitat i a la identitat a l'hora de definir els tres distintius de la premsa local.

En aquest cas, el periodisme cultural ha fet poc favor a la dimensió multidisciplinària de la cultura, atès que la seva tasca s'ha acostumat a ubicar entre l'alta cultura i l'espectacle: així ho constata el mostreig efectuat. Els camps de la comunicació i l'audiovisual, la cultura popular, les arts escèniques (teatre, circ i dansa), la música, les arts (pintura, escultura i museologia) i les lletres (literatura, poesia, ressenya, assaig i novetats editorials, entre d'altres) han estat els que han dominat el relat cultural de manera preferent, sobretot des de la secció pròpiament cultural de cada rotatiu de proximitat.

En segon terme, s'hi han afegit els camps referents a l'impuls i el desenvolupament de projectes locals i els moviments veïnals juntament amb l'activisme. En aquest cas, la preeminència de temàtiques habitualment compreses a l'espai "Societat", malgrat ser més secundàries, il·lustra un discurs cultural que intenta defugir la configuració estètica del terme. Ara bé, es tracta de camps que en molt poques ocasions són concebuts dins la secció corresponent a Cultura. Per tant, les capçaleres comarcals que han definit el corpus de la investigació present rebel·len que la concepció de la cultura encara se sosté majoritàriament per la seva dimensió més crematística tot relegant la connotació més social a les seccions de

societat incloses dins els espais d'informació comarcal i local així com als suplementes dedicats a festes populars determinades (la festa de Sant Antoni Abat n'és un exemple).

De totes maneres, el fet que la cultura popular resulti ser una de les temàtiques hegemòniques en el relat cultural periodístic de proximitat ens duu a destacar la cultura local com un àmbit d'experiència immediata. Per tant, el fet que tradicions i costums intervinguin i teixeixin al mateix temps els continguts culturals de proximitat reforcen el sentiment d'identificació i pertinença de la comunitat. D'aquesta manera, el relat derivat de les publicacions locals és garant de la relació del poble amb les seves experiències quotidianes, inquietuds i conviccions, la qual cosa conforma la cultura com una estructura oberta i dinàmica, és a dir, la configuració que la cultura no són activitats necessària i altament professionalitzades. D'aquesta manera també, els textos de la perifèria aconsegueixen desplaçar els textos històricament centrals i, a la vegada, constituir la trama d'allò visible i invisible que permet vincular centre i perifèria, és a dir, intel·lectual i popular, alt i baix...

Tot i així, el component social és encara accessori i en molts casos irrisori dins el relat cultural. En aquest sentit, és precís anar més enllà, és a dir, cap a un tractament definitivament plural respecte els processos culturals, ja que és a través de la qualitat que creixen els espais així com les audiències. En qualsevol cas, el periodisme de proximitat i també el periodisme en general ha de tenir la voluntat permanent de promocionar la cultura al tenor de les seves funcions i manifestacions divergents així com considerar-se a si mateix una altra forma més de cultura. Reforçar aquesta voluntat és encara més significatiu en àmbits de proximitat, on el discurs cultural és impulsat i protagonitzat per la mateixa comunitat: l'individu mitjançant la seva acció sobre l'entorn crea la realitat cultural. Per tant, les professionals de la informació tenen el deure, no tan sols de difondre, sinó de produir un relat cultural que germina de les arrels i, a la vegada, les imbrica. En certa manera, amb la mirada, l'escena, l'escenari i la paraula el discurs cultural té tots els números de poder reflectir la comunitat en tot el seu sentit.

Així, el corpus analitzat ha demostrat que quan es recullen els aspectes identitaris de la comunitat la raó de ser del relat és visiblement més pedagògica perquè s'esquitlla el domini limitat i es creuen tensions múltiples que impliquen paradoxes com ara academicisme i subversió, tradició i innovació, classicisme i avantguardisme, entre d'altres. Així doncs, el relat cultural derivat de l'anàlisi posa sobre la taula el creuament de tensions múltiples que constitueixen el domini cultural instaurat com un més a la vida dels pobles i, per tant, afegit als dominis social, polític, econòmic (...).

Tanmateix, cal treballar per a que el relat cultural emanat del periodisme de proximitat vitalitzi la cultura com "un sistema de significats i formes simbòliques a partir de les quals el poble s'expressa" (Martínez Shaw, 1986). Això significa desconstruir l'esquema jerarquitzat de la cultura que durant segles ha malviscut d'un caràcter desimbolt per part d'una falsa cultura superior que ha semblat un vessant il·lustrat i elitista i ha materialitzat la cultura en una mena d'ascensor social. Contràriament, cal connotar-lo partint de la interrelació entre cultura cultivada i cultura popular en tant que trama oberta amb diverses interaccions i xarxes itinerants. D'aquesta manera es podrà atribuir el relat cultural periodístic a un subjecte col·lectiu —el poble, els pobles— i refermar el fet que cultura és una manera de viure. Per tant, el poble és un teló de fons deliciós per al desenvolupament cultural que ha de ser d'arrel.

Ara bé, no de totes les peces culturals de proximitat analitzades se'n pot identificar un tractament propi del periodisme cultural. Aquest tipus de periodisme és més palpable a les seccions pròpiament culturals, tot i que no amb una certa notorietat. Parlem d'un periodisme cultural pobre amb poca voluntat de dimensionar i aprofundir que es comprova a partir de l'hegemonia de la qual gaudeixen els gèneres convencionals en els continguts culturals. Concretament, la notícia, la prèvia i el breu són els formats més utilitzats tant en la totalitat de la informació cultural com a la secció pròpiament cultural. En aquest sentit, els gèneres interpretatius o dits d'autor queden reservats en una representació molt deficitària, també en el cas de les seccions culturals de les capçaleres analitzades. Així doncs, la crònica, l'assaig, el reportatge, l'entrevista, la crítica i la ressenya se situen a la cua de la classificació genèrica elaborada per a cadascun dels diaris comarcals.

El resultat és un periodisme cultural qualitativament míser, que fins i tot fa qüestionar-se fins a quin punt cal parlar de periodisme cultural. Tenint en compte que el periodisme cultural guarda propòsits creatius, crítics, reproductoris i/o divulgatoris, aquest determini és força imperceptible respecte les publicacions comarcals mostrejades. Tan sols en el cas de *El Punt Avui-Girona* es podrien tipificar les peces culturals com a productes fruit del periodisme cultural tal com és conegut des del punt de vista comunicatiu, malgrat no sigui així en les altres publicacions.

Si partim que la cultura implica un camp d'allò més heterogeni amb patrimonis de coneixement d'esferes diverses i d'allò més variades, la profunditat és inherent al tractament periodístic que ha de rebre especialment la cultura general i també la cultura local. En aquest cas, és important recordar que el fenomen de la comunicació local a Catalunya va irrompre amb la necessitat de reivindicar i disposar d'una informació de proximitat específicament cultural, per això incloïa qüestions principalment culturals. La pregunta és: continua viva aquesta voluntat? El cert és que amb la mateixa intensitat, no.

Davant una manca evident de l'ús i la correcta confecció d'un tractament cultural de proximitat, la necessitat de solidificar uns productes —diaris de proximitat en aquest cas— amb ressonàncies culturals i socials polivalents és desesperadament urgent. A més, aquesta urgència que demana a crits un canvi a favor d'un relat qualitativament observat, copsat i treballat també passa per excloure de la secció pròpiament cultural serveis addicionals de les capçaleres com ara els passatemps, l'agenda i la programació televisiva. En cap cas un servei com la programació televisiva, entre d'altres, és indicatiu ni representatiu d'un relat cultural periodístic.

Malgrat parlar de periodisme de proximitat en tant que flexibilització de les dinàmiques periodístiques així com del tractament informatiu, la cultura, igual que la política, l'economia i els esports, mereix un relat que arrela en la profunditat. Les eines per assolir aquesta determinació són els gèneres interpretatius, els mateixos que exigeixen el mètode etnogràfic per sobre de tot, és a dir, la construcció d'una mirada pròpia. Parlar de mirada pròpia és inherent a l'autoria derivada de cada peça. En aquest sentit, l'anàlisi ens convida a ser més optimistes, tot i que amb algunes excepcions.

La majoria del relat estudiat penja d'una autoria pròpia, és a dir, d'una/es professional/s de la informació així com col·laboradores, autores convidades i articulistes. L'afirmació es fa palesa si posem la mirada sobretot a l'anàlisi d'autories derivada dels diaris *Regió 7* i *El Punt Avui-*

Girona. Pel que fa al *Segre* i al *Diari de Tarragona*, les dades canvien radicalment, ja que l'autoria desconeguda guanya pes davant la creació pròpia. En aquest sentit, es qüestiona profundament la credibilitat i rigor periodístics de la informació proporcionada així com la professionalitat del mitjà. El més probable és que sense l'autoria figurada es denoti l'absència de la mirada en el relat, element substancial al mètode etnogràfic. La mateixa conclusió es pot extreure quan s'han localitzat peces l'autoria de les quals correspon a agències de notícies i altres mitjans, tot i que apareixen en molt poca proporció comparada amb la creació pròpia i l'autoria desconeguda. Així doncs, la creació pròpia dedueix l'adopció d'una mirada pròpia, la contemplació del temps, el context i les persones i la cura de les relacions de camp establertes.

Per tant, mitjançant l'observació sistemàtica, el diàleg amb els subjectes implicats, les petjades d'ús i d'apropiació, el registre temporal i el registre espacial es podrà abordar un relat cultural de proximitat dotat de caràcter i qualitat. D'aquesta manera, es podrà ordinar un periodisme cultural de proximitat més d'idees i no tant de fets i, per tant, capaç d'efectuar un abordatge pedagògic tal com el periodisme de proximitat reivindica des dels seus inicis.

Tanmateix, el defecte d'un relat cultural allunyat del periodisme cultural contribueix a banalitzar la cultura. Si a més a més posem de relleu que les peces culturals representen entre un 30% i un 40% de la informació total de les capçaleres de proximitat analitzades, la majoria de les quals es localitzen fora de les seccions culturals, que es publiquen entre 22 i 39 peces culturals de proximitat diàries i que totes les seccions de cultura se situen a les darreries del diari, la banalització es constata en bona part. Per tant, convé posar sobre la taula unes publicacions locals i comarcals que, quan han topar amb la cultura de casa, a voltes han desaprofitat i desaprofiten la possibilitat de construir un relat de proximitat a l'altura de les seves protagonistes, si bé recordem que en moltes ocasions en són les impulsores principals.

En relació a les protagonistes del relat, l'anàlisi executada demostra que el tipus de fonts més emprades en les peces culturals de proximitat són les personals, que en aquest cas, comprenen fonts veïnals, membres del teixit associatiu local, capdavanteres de projectes locals i impulsores d'esdeveniments en general. En aquest sentit, es constata que els productors del relat cultural són les veus principals del mateix del periodisme local, concretament en la informació cultural i, per tant, es pot comprovar l'argument de la investigació de López (2009) que comprova que la premsa local i comarcal atén abans les persones i els col·lectius d'un àmbit municipal a l'hora de confeccionar el discurs local. D'aquesta manera, també es constata l'argument de Masoliver (2007), que ens diu que la premsa local és la més propera i la més immediata, atès que sovint la lectora o persones properes a ella en són les protagonistes. Per tant, d'una dinàmica informativa de proximitat que posa les fonts personals per sobre les altres se'n desencadena una identificació molt més humana.

De totes maneres, les fonts institucionals, és a dir, totes aquelles pertanyents a organismes oficials i ens polítics són les més citades en segon lloc. En la majoria dels casos, se citen persones vinculades a institucions i organismes d'escala local i comarcal preferentment (regidores i tècniques, pràcticament). Tanmateix, les fonts de tipus expert, documental i estadístic queden relegades a una presència molt escassa, que ronda entre 13% i l'1% i, en algunes ocasions, fins i tot són nul·les. La presència és encara més exigua —entre el 2% i el 0%— en el cas d'aquelles fonts que citen agències informatives o altres mitjans.

Per bé que les fonts personals siguin la tipologia de font més citada, el cert és que més de la majoria de les peces culturals de cada capçalera mostrejada no citen cap tipus de font. És sabut que el periodisme ens indica que com més fonts identifiquen un fet periodístic, millor (López, 2007). Si l'ús és nul, cal preguntar-se fins a quin punt té cabuda la consideració positiva final del tractament periodístic cultural en qüestió. Contràriament, tenint en compte que les fonts —factors verificadors en primera instància— són una garantia de qualitat informativa (Fontcuberta, 1980), la falta de fonts citades reafirma la conclusió d'un periodisme cultural de proximitat deficient i qualitativament pobre. Així doncs, sense verificació i identificació no podem parlar d'un periodisme completament autèntic.

Quant a la inclusió de la perspectiva de gènere així com les perspectives socials en tant que inclusió de col·lectius socialment invisibilitzats, discriminats i/o marginats, el relat cultural analitzat descuida la inclusió d'ambdues. En aquest sentit, es pot parlar del que s'ha anomenat “metaperspectiva”, és a dir, la inclusió d'ambdues perspectives quan els fets en fan al·lusió directa i, per tant, acaba manant tan sols el contingut mentre es descuida el tractament. D'aquesta primera evidència se'n remet la conclusió que el relat no és transformador, és més, en molt poques ocasions guarda l'intent de ser-ho. De fet, entre un 5% i un 11% dels continguts culturals analitzats duen impregnada alguna d'ambdues perspectives en el seu tractament periodístic.

Tot i així, les poques vegades que s'identifica la inclusió de la perspectiva de gènere i/o de col·lectius socialment invisibilitzats és en gèneres periodístics de caire interpretatiu, sobretot en entrevistes, reportatges, cròniques i articles d'opinió. Una segona conclusió en termes d'inclusió i perspectiva rau en la dimensió proporcionada pels gèneres interpretatius que demostren que gràcies a la profunditat que hi és intrínseca es pot confeccionar un relat amb un llenguatge que parli i es desenvolupi en termes èticament inclusius.

Tenint en compte que tant el gènere com la inclusió de tots els col·lectius possibles són explicatius en qualsevol peça, fer informació cultural de proximitat des de la perspectiva de gènere i social, si bé també de qualsevol altre tipus, no significa tan sols que el mateix contingut en parli, sinó que cal que les periodistes, com artesanes de la informació, impregnin estil, pragmàtica, semàntica i sintaxi de perspectiva inclusiva en tots i cadascun dels sentits. Per tant, això també vol dir pensar en qui s'entrevista, des d'on es confecciona el relat i a partir de quines veus; són tres directrius que cal posar a davant de tot abans d'elaborar contingut cultural. La inclusió avui també és cultura i si el relat cultural local l'assumeix contínuament, la identitat comuna també serà de retruc més inclusiva i plural.

No obstant això, és primordial que el relat cultural de proximitat s'emmarqui i s'acoti a l'àmbit de proximitat. Amb tot i això, les seccions pròpiament comarcals i culturals de cada capçalera de proximitat no són els espais més apropiats per incloure informació cultural que emparauli figures, esdeveniments, fets (...) d'escala nacional i, fins i tot, internacional. En aquesta direcció, si es vol mantenir la inclusió de continguts de caràcter nacional i internacional, el més pertinent seria dedicar un espai determinat amb el qual el públic lector pogués localitzar quin relat cultural és merament local i quin defuig les estructures de la proximitat, és a dir, discernir visiblement l'escala territorial de les peces publicades.

Amb tot, la conclusió majúscula i, alhora, alarmant és la següent: el relat cultural que s'ha pogut extreure i analitzar, si bé s'elabora en termes de periodisme local, remoleja les bases d'un periodisme pròpiament cultural. El resultat final implica parlar d'un periodisme de proximitat que ignora les possibilitats del periodisme cultural en tant que caldo de cultiu per un relat en profunditat, identitari i humà. Que serà de la comunitat si no se'n parla en profunditat?

En paraules de l'escriptor Rafael Vallbona, "la història d'un poble són vides, cases, corrals i eres tenyides per una espessa capa d'anys i circumstàncies. Són relats que es llegeixen a les pedres, als carrerons i a les teulades. Són els éssers humans que hi habiten i els fantasmes dels seus avantpassats"⁴³. Així doncs, la cultura local es forja amb "petjades i també pedres, l'ombra que ens mou a la nostra carcanada" —així ho escriu Esteve Plantada al pròleg del llibre *Suite borgenca* d'Eduard Batlle (2016) —. En tot relat hi ha d'haver intrínsec un constituent íntim, que el periodisme ha de saber cercar a fora i també dins seu, a voltes, en una profunditat desbaratada. Serà cert que, tal com l'escriptora Stefanie Kremser reflexiona al llibre *Si aquest carrer fos meu* (2020), "la identitat es va formant en un món petit i, segur i, també, en un de gros i desconegut".

"Que qui son poble mira, tot lo món veu"

Joan Sales (1956)

⁴³ <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/499342-els-mons-perduts.html>

7. PERIODISME CULTURAL ALS ÀMBITS DE PROXIMITAT: DECÀLEG PER A LES BONES PRÀCTIQUES

PERIODISME CULTURAL ALS ÀMBITS DE PROXIMITAT: DECÀLEG PER A LES BONES PRÀCTIQUES

1

PROJECTAR UNA CULTURA D'IDEES I NO TANT DE FETS

Deixar enrere una cultura d'agenda i emparaular el vessant crític derivat dels escenaris i fets culturals de proximitat. D'aquesta manera, en resultaria l'ànim pedagògic que el periodisme de proximitat reivindica des dels seus inicis.

2

QUALIFICAR I REFORÇAR L'ÚS DELS GÈNERES PERIODÍSTICS INTERPRETATIUS EN EL RELAT CULTURAL LOCAL

Deixar en segon pla els gèneres periodístics convencionals (notícia, breu i prèvia) i treballar de la mà dels gèneres interpretatius (crònica, entrevista, reportatge, assaig, crítica i opinió), els mateixos que connoten el relat de profunditat, mirada, veu, escena i escenari.

3

APLICAR LA MIRADA PRÒPIA CONREADA A TRAVÉS DEL MÈTODE ETNOGRÀFIC

La mirada pròpia és fonamental a l'hora d'elaborar un relat que emana del territori i la cultura local. Aquesta mirada ha de ser palpable i, alhora, reflectir els fets exposats amb la voluntat de proposar-ne qüestions crítiques i reflexives.

4

BASAR EL RELAT EN UNA FINALITAT COL·LECTIVA A PARTIR DEL QUAL LES PERSONES SIGUIN LES PRINCIPALS PROTAGONISTES

La veu de les productores del relat ha de tenir sempre cabuda en el discurs cultural de proximitat.

5

EMANCIPAR LA CULTURA LOCAL DE L'ESTRUCTURA RÍGIDA HABITUAL DELS DIARIS COMARCALS I LOCALS

Trencar amb la tendència històrica que ha situat la cultura sempre al final de les publicacions com si d'una cloenda es tractés. En aquest sentit, es proposa que la cultura gaudeixi d'un espai que emparauli aquells camps merament culturals i es deslligui de serveis com ara l'agenda, la programació televisiva, els passatemps i la cartellera així com les peces derivades de les agències informatives i d'altres mitjans de comunicació.

6

TEIXIR UN RELAT PLURAL ON NO MANI ÚNICAMENT LA CULTURA-ESPECTACLE

Cal emparaular camps diversos que transitin per la cultura-espectacle, la cultura popular, l'haver veïnal, l'associacionisme, els moviments socials locals, les creences, l'estil de vida i la quotidianitat de la comunitat en qüestió.

7

APLICAR UN LLENGUATGE INHERENT A LA PERSPECTIVA DE GÈNERE I A LA INCLUSIÓ DE COL·LECTIUS SOCIALMENT INVISIBILITZATS I/O DISCRIMINATS

El llenguatge inclusiu és l'eina per combatre els estereotips i rols de gènere així com aquells atorgats a col·lectius socials determinats. L'ètica periodística també rau a teixir el relat cultural de proximitat sempre des d'aquesta directriu.

8

VETLLAR PER LA DIMENSIÓ EMOCIONAL DEL RELAT

No s'ha d'oblidar que sense els altres el periodisme no existiria. Els àmbits de proximitat subratllen encara més el caràcter honest del qual s'ha de nodrir la tasca professional del periodisme. Cal evitar ignorar i obviar la part més emocional del relat.

9

COMPENDRE QUE LA CULTURA DE PROXIMITAT ÉS PRIMORDIALMENT LA RAÓ DE SER DE LA COMUNITAT EN QÜESTIÓ

La cultura és la història de tots i totes i cal posar èmfasi en aquest constituent aparentment senzill però a la vegada complex des del punt de vista periodístic. Així doncs, el relat cultural de proximitat s'ha de concebre tot situant la comunitat al centre.

10

QÜESTIONAR-S'HO TOT PER ENFORTIR EL TEIXIT CULTURAL LOCAL

La cultura ha de ser variada i ha tenir productes per a tothom de tots els nivells, però s'ha d'aspirar per a què sigui forta per tal de poder-nos qüestionar els assumptes més bàsics i donar veu a tothom.

8. BIBLIOGRAFIA

8.1. REFERÈNCIES DOCUMENTALS

Acadèmia Espanyola. (1969). *Diccionario de Autoridades (1726)*, edició facsímil. Madrid: Editorial Gredos.

Barei, S. (1991). *De la escritura y sus fronteras*. Córdoba (Argentina): Alción Editora.

Barei, S. (1993). *El sentido de la fiesta en la cultura popular*. Córdoba (Argentina): Alción Editora.

Batlle, E. (2016). *Suite borgenca*. Guissona: Pagès Editors.

Bourdieu, P. (1988). *Cosas dichas*. Buenos Aires: Gedisa

Bourdieu, P. (1983). *Campo intelectual, campo de poder y hábito de clase en "Campo del poder y campo intelectual"*. Folios Ediciones, Buenos Aires, Argentina.

Cavalli-Sforza, L. L. (2010). *Genes, Pueblos y Lenguas*. Barcelona: Crítica.

Corbella, J. M. (1988). *La comunicació social a Catalunya. Panorama general als anys vuitanta*. Barcelona: Centre d'Investigació de la Comunicació (CEDIC).

Corominas, M. (2017). «Epíleg». A: Civil i Serra, M.; Corbella Cordero, J.M.; Ferrer Pavia, C. i Sabaté Salazar, J. (ed.). *Informe de la comunicació a Catalunya. 2015-2016*. Barcelona: INCOM-UAB/Generalitat de Catalunya, p. 280-289

Corso, R. (1966). *El Folklore (1953)*, Buenos Aires: Editorial Eudeba.

Eco, U. (1993). *Lector in fabula*. Barcelona: Lumen.

Feixas, T. (2020). *Dones valentes*. Barcelona: Ara Llibres.

Figueres, J.M. (1983). *Els butlletins d'informació municipals: línia per a la informació democràtica*. A CEUMT, Revista del Centre d'Estudis Urbanístics, Municipals i Territorials, núm 59, pàg. 2.

Fishman, M. (1983). *La fabricación de la noticia*. Buenos Aires: Tres Tiempos.

Franklin, B. i Murphy, D. (1998): *Making the local news: local journalism in context*. Londres: Routledge.

Font, P. (2007). *La Premsa comarcal: actes i debats del 25è aniversari de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal (1981-2006)*. Barcelona: Departament de Presidència, Generalitat de Catalunya.

González, C. (1996). *La revista cultural colombiana: tendencias*. I Jornadas. La Laguna-América sobre Comunicación Social. Tenerife.

Gramsci, A. (2009). *Obras de Antonio Gramsci 5: Cuadernos de la cárcel: pasado y presente*. Mèxic: Casa Juan Pablos.

Guillamet, J. (1983). *La premsa comarcal. Un model català de periodisme popular*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Guillamet, J. (2002). *Pasado y futuro de la prensa local*. A: López-Lita, R.; Fernández-Beltrán, F.; Durán-Mañes, A. (ed.). *La prensa local y la prensa gratuita*. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I, pàg. 181-196.

Imbert, M. (1979). *Les cultures populaires: sous-produits culturels ou cultures marginalisées?* a G. Puyol i R. Labourie, *Les cultures populaires*. Tolosa: Edouard Privat. pàg. 13-21.

Kremser, S. (2020). *Si aquest carrer fos meu*. Barcelona: Edicions de 1984.

López, M. (1992). *Una premsa lliure i autogestionària. La premsa de barris a Barcelona: 1968-1977*. Barcelona: Col·legi de Periodistes de Catalunya / Diputació de Barcelona.

López, M. (Dir.); equip investigador: Reig, A.; Corcoy, M.; Font, P.; Herranz, J.; Visa, E.; Santamaría, I.; Segovia, P. (2009). *Les Fonts informatives en el periodisme de proximitat*. Associació Catalana de la Premsa Comarcal, Generalitat de Catalunya: Col·lecció Lexikon Papers, 5.

Maristany, G. (2002). *Del desencant a la contrainformació: la premsa de barros a Barcelona, 1976-2001*. Barcelona: Diputació de Barcelona/Col·legi de Periodistes de Catalunya, DL.

Martínez, C. (1985). *La Història de la Cultura Popular en l'edat Moderna* a, LLOPART, J. i PRAT, J., (eds.), *La Cultura popular a debat*, Fundació Serveis de Cultura Popular, Barcelona: Editorial Alta Fulla, Barcelona. pàg. 15-23.

Masoliver, Josep. (2007). *Història del naixement de l'ACPC*, dins *La premsa comarcal*. Generalitat de Catalunya. Barcelona: Col·lecció Lexikon Papers, 2.

Messeguer, M.; Rovira, D. i Vilar J. (2005): *Més de mil dilluns. 25è aniversari televisió a Cardedeu*. Cardedeu: Ràdio Televisió Cardedeu.

Montabes, J. (1989). *La prensa del Estado durante la transición política española*. Madrid: CSIC.

Rivera, J. B. (1995). *El periodismo cultural*. Buenos Aires: Paidós.

Sales, J. (2014). *Incerta glòria*. Barcelona: Club Editor.

Thompson J. (1998). *Los media y la modernidad. Una teoría de los medios de comunicación*. Buenos Aires: Paidós.

Tubau, I. (1982). *Teoría y práctica del periodismo cultural*. Barcelona: ATE.

Tuchman, G. (1983). *La producción de la noticia*. Barcelona: Gustavo Gili.

Vallejo, M. L. (1993). *La crítica literaria como género periodístico*. Pamplona: Edicions Universitat de Navarra S.A.

VV. AA. (2010). *Llibre blanc de la premsa comarcal: premsa comarcal i local catalana d'informació general i amb difusió de pagament*. Associació Catalana de la Premsa Comarcal, Barcelona.

Vila-Sanjuán, S. (2015). *Una crónica del periodismo cultural*. Barcelona: Edicions Universitat Barcelona.

Williams, R. (1976). *Keywords. A Vocabulary of Culture and Society*. Nova York: Oxford University Press.

8.2. REFERÈNCIES WEB

Alcover, E. (2019). *Convergència digital i premsa de proximitat*. Comunicació 21. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://comunicacio21.cat/opinio/convergencia-digital-i-premsa-de-proximitat/> [Consulta: 28-12-2019].

Alcover, E. (2020). *Periodisme de servei a Catalunya*. Comunicació 21. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://comunicacio21.cat/opinio/periodisme-de-servei-a-catalunya/> [Consulta: 10-03-2019].

Alcover, E. (2018). *Cal vendre la marca premsa de proximitat*. Comunicació 21. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://comunicacio21.cat/a-fons/cal-vendre-la-marca-premsa-de-proximitat/> [Consulta: 28-12-2019].

Alcover, E. (2013). *El model de comunicació de proximitat a Catalunya*. Estanis.cat. Font electrònica [en línia] Disponible a: <http://www.estanis.cat/el-model-de-comunicacio-de-proximitat-a-catalunya/> [Consulta: 10-03-2020].

Associació Catalana de la Premsa Comarcal (ACPC). (S/D). *Regió7*. Premsa Comarcal. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.premsa.comarcal.cat/publicacio/87/regi-7> [Consulta: 26-04-2020].

Autor/a desconegut/ada. (2016). *“Periodisme de proximitat però sense barreres”*. Setembre. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.verkami.com/projects/15741-setembre-publicacio-critica-social-i-cultural/blog/26528-periodisme-de-proximitat-pero-sense-barreres> [Consulta: 15-01-2020].

Bacardit, N.; Sallés, Q.; Elias, P; Ribera, X; Caballé.; Morros, J.M. (2020). Recupera la conversa confinada a la “zona zero” de la pandèmia. Col·legi de Periodistes de Catalunya. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.periodistes.cat/actualitat/noticies/recupera-la-conversa-confinada-la-zona-zero-de-la-pandemia> [Consulta: 13-05-2020].

Barei, S. (1999). *Periodismo cultural: crítica y escritura*. Revista Latina de Comunicación Social, 23. Font electrònica [en línia] Disponible a: <http://www.revistalatinacs.org/a1999bno/15silvia.html> [Consulta: 22-03-2020].

Burdeus, J. (2019). *Curs d'estiu de periodisme cultural: la cultura i tu*. Núvol, El digital de Cultura. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.nuvol.com/pantalles/cultura-digital/curs-destiu-de-periodisme-cultural-la-cultura-i-tu-62158> [Consulta: 03-02-2020].

Burdeus, J. (2019). *Curs d'estiu de periodisme cultural: el català i tu*. Núvol, El digital de Cultura. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.nuvol.com/pantalles/cultura-digital/curs-de-periodisme-cultural-el-catala-i-tu-62496> [Consulta: 03-02-2020].

Calvo, M. (1998). *Periodismo cultural, conceptos y problemas*. Revista Chasqui (63). Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://repositorio.flacsoandes.edu.ec/bitstream/10469/12378/1/REXTN-CH63-03-Calvo.pdf> [Consulta: 27-02-2020].

Corbella, J.M. (2020). *Dossier “20 anys després”: Auge i caiguda dels mitjans tradicionals. La Premsa (II)*. Comunicació 21. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://comunicacio21.cat/a-fons/dossier-20-anys-despres-auge-i-caiguda-dels-mitjans-tradicionals-la-premsa-ii/> [Consulta: 10-04-2020].

Corbella, J.M. (2020). *Dossier “20 anys després”: Auge i caiguda dels mitjans tradicionals (I)*. Comunicació 21. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://comunicacio21.cat/a-fons/dossier-20-anys-despres-auge-i-caiguda-dels-mitjans-tradicionals-i/> [Consulta: 10-04-2020].

Domínguez, D.; Visa Barbosa, M. (2013). «El periodisme digital de proximitat. Història i usos actuals. Estudi de Vilaweb local i del portal Madridiario». Anàlisi: quaderns de comunicació i cultura, [en línia], Núm. 49, p. 29-42, <https://www.raco.cat/index.php/Analisi/article/view/n49-caldevilla-visa> [Consulta: 19-12-2019].

Escales, C. (2019). *Periodisme quilòmetre zero*. Col·legi de Periodistes de Catalunya. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.periodistes.cat/capcalera/periodisme-quilometre-zero> [Consulta: 03-02-2020].

Ferrer, T. (S/D). *“Una iniciativa ciutadana per al periodisme compromès de proximitat”*. L'independent de Badalona. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://independentbadalona.cat/article-opinio/3-una-iniciativa-ciutadana-per-al-periodisme-compromes-de-proximitat> [Consulta: 13-01-2020].

Figueres, J.M. (1987). «GUILLAMET, J. La premsa comarcal. Un model català de periodisme popular». Anàlisi: quaderns de comunicació i cultura, Núm. 10, p. 317-9. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.raco.cat/index.php/Analisi/article/view/41868/89072> [Consulta: 13-03-2020].

González, J. (1990). *Los frentes culturales*. Revista Dia-logos Nº 26. Venezuela, Research Gate. Font electrònica [en línia] Disponible a: https://www.researchgate.net/publication/26484932_Los_frentes_culturales_Culturas_mapas_poderes_y_lucha_por_las_definiciones_legitimas_de_los_sentidos_sociales_de_la_vida [Consulta: 25-03-2020].

González, Z. F.; García Medina, I.; Massana Molera, E.; Navarro Güere, H.; Contreras Espinosa, R. S.; (2014). *La convergència digital de la premsa de proximitat. El cas de la premsa comarcal a Catalunya*. InCom-UAB. Font electrònica [en línia] Disponible a: <http://www.portalcomunicacion.com/uploads/pdf/84.pdf> [Consulta: 13-01-2020].

Guillamet, J. (2016). *Política, mercat i llengua: una interpretació històrica del periodisme català*. Institut d'Estudis Catalans (IEC). Secció de Filosofia i Ciències Socials. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000239/00000006.pdf> [Consulta: 10-03-2020].

Hjarvard, S. (2016). *Mediatización: reencuadrando el análisis de los efectos de los medios*. Dialnet, Mediaciones de la Comunicación. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://dialnet.unirioja.es/ejemplar/503960> [Consulta: 10-03-2020].

López Lita, R.; Fernández Beltrán, F.; Durán Mañes, A. (2002). *La prensa local y la prensa gratuita*. Col·lecció Humanitats, núm. 9. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I. pàg. 237, 301-303. Font electrònica [en línia] Disponible a: https://books.google.es/books?id=dOoT6C8xWoAC&pg=PA301&lpg=PA301&dq=cens+premsa+de+proximitat&source=bl&ots=TjpK9ncZi4&sig=ACfU3U2xBourd8XZ9sNWN9-5fsYZrqCUBg&hl=ca&sa=X&ved=2ahUKEwitswDQ07_pAhXI1uAKHStCDG0Q6AEwBnoECAkQAQ#v=onepage&q=cens%20&f=false [Consulta: 08-04-2020].

Madueño, E. (2020). *Una experiència insòlita de periodisme popular*. La Veu de Carrer, Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona, Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.favb.cat/articlescarrer/una-experi%C3%A8ncia-ins%C3%B2lita-de-periodisme-popular> [Consulta: 10-03-2020].

Maristany, G. (2007). *El periodisme de proximitat està de moda*. Racó.cat, Capçalera, [en línia], Núm. 136. Disponible a: <https://www.raco.cat/index.php/Capcalera/article/view/324879> [Consulta: 19-12-2019].

Martínez, A. i Mercader, A. (2013). *La vida és local i el periodisme, també*. Vilaweb. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.vilaweb.cat/noticia/4072615/20130110/vida-local-periodisme.html> [Consulta: 13-01-2020].

Martínez, J.L. (1974). *Redacción periodística. Los estilos y los géneros en la prensa escrita*. Barcelona: A.T.E. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.insumisos.com/LecturasGratis/martinez%20albertos%20jose%20-%20redaccion%20periodistica.pdf> [Consulta: 10-03-2020].

Navarro-Güere, H. & Massana-Molera, E. (2014). *Consum de premsa comarcal i en línia a Catalunya. Estudi de camp sobre preferències i hàbits de persones adultes en el context multipantalla*. Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi [Societat Catalana de Comunicació]. Vol. 31. pàg. 47-69. Font electrònica [en línia] Disponible a: <http://revistes.iec.cat/index.php/TC> [Consulta: 11-04-2020].

Piquer, E. (2017). *14 secrets del periodisme cultural*. Catorze, Cultura viva. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.catorze.cat/noticia/3921/14/secrets/periodisme/cultural> [Consulta: 15-01-2020].

Redacció. (2012). *La rellevància del periodisme de proximitat*. Eix Diari. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.eixdiari.cat/opinio/doc/36523/la-rellevancia-del-periodisme-de-proximitat.html> [Consulta: 10-03-2020].

Redacció. (2020). *Un estudi constata que la premsa comarcal té 757.000 lectors diaris*. Comunicació21. Font electrònica [en línia]. Disponible a: <https://comunicacio21.cat/noticies-destacades/un-estudi-constata-que-la-premsa-comarcal-te-757-000-lectors-diaris/> [Consulta: 27-05-2020].

Rotger, A. (2020). *Francesca Bonnemaison i la primera biblioteca per a noies obreres*. Sàpiens.cat. La història a casa. Font electrònica [en línia] Disponible a: https://www.sapiens.cat/historia-casa/francesca-bonnemaison_13399_102.html [Consulta: 12-04-2020].

Rubiano, E. (2006). *Escenario, butaca y ticket: el mercado de la cultura en el periodismo cultural*. Revista Tabula Rasa, juliol-desembre (5) 129-150. Font electrònica [en línia] Disponible a: [https://flacsoandes.edu.ec/web/imagesFTP/1279040701.Rubiano_el mercado de la cultura a en el periodismo cultura.pdf](https://flacsoandes.edu.ec/web/imagesFTP/1279040701.Rubiano_el%20mercado%20de%20la%20cultura%20a%20en%20el%20periodismo%20cultural.pdf) [Consulta: 27-02-2020].

Santolino, M. (2019). *Reinventar el periodisme local*. Perifèrica. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://periferica.cat/reinventar-el-periodisme-local/> [Consulta: 10-03-2020].

Sense autor/a. (2019). *Mig milió de lectors diaris converteixen la Premsa Comarcal en líder a Catalunya*. Premsacomarcal.cat. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.premsacomarcal.cat/noticia/5288/mig-milio-de-lectors-diaris-converteixen-la-premsa-comarcal-en-lider-a-catalunya> [Consulta: 10-03-2020].

Sense autor/a. (2011). *Trenta-cinc anys d'un diari català*. Avui / Punt Avui. Font electrònica [en línia] Disponible a: <http://www.elpuntavui.cat/article/399418-trenta-cinc-anys-dun-diari-catala.html> [Consulta: 26-04-2020].

Sense autor/a. (2019). La lenta agonia de la premsa de paper. E-notícies. Font electrònica [en línia]. Disponible a: <https://comunicacio.e-noticies.cat/la-lenta-agonia-de-la-premsa-de-paper-122284.html> [Consulta: 28-04-2020].

Sorribes, R. (1982). *Aparece "Segre", nuevo periódico diario de Lérida*. El País. Font electrònica [en línia]. Disponible a: https://elpais.com/diario/1982/09/04/sociedad/399938403_850215.html [Consulta: 26-04-2020].

Vallbona, R. (2012). *Els mons perduts*. El Punt Avui. Font electrònica [en línia]. Disponible a: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/499342-els-mons-perduts.html> [Consulta: 28-05-2020].

Velasco, H. M. (1992). *Los significados de la cultura y los significados de pueblo. Una historia inacabada*. Reis: Revista espanyola d'investigacions sociològiques. Font electrònica [en línia], Núm. 60, pàgs. 7-26. Disponible a: https://web.archive.org/web/20091223040914/http://www.reis.cis.es/REISWeb/PDF/REIS_060_03.pdf [Consulta: 03-02-2020].

Villa, M. (1998). *El periodismo cultural. Reflexiones y aproximaciones*. Revista Latina de Comunicación Social, 6. La Laguna (Tenerife). Font electrònica [en línia] Disponible a: <http://www.revistalatinacs.org/a/83mjv.htm> [Consulta: 10-03-2020].

Villa, M. (2000). *Una aproximación teórica al periodismo cultural*. Revista Latina de Comunicación Social, 35 / Extra Argentina. Font electrònica [en línia] Disponible a: <http://www.revistalatinacs.org/argentina2000/09villa.htm> [Consulta: 27-02-2020].

8.3. REFERÈNCIES BASADES EN INFORMES EN LÍNIA

Corbella, J. M. (2019). *La premsa*, a Civil i Serra, M.; López, B., eds: *Informe de la comunicació a Catalunya 2017–2018*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Col·lecció Lexikon Informes, 6, pàg. 129–160. Font electrònica [En línia] Disponible a: <https://incom.uab.cat/occ/informe/> [Consulta: 10-04-2020].

Corbella, J. M. (2017). *La premsa*, a Civil i Serra, M.; Corbella Cordoní, J. M.; Ferré Pavia, C.; Sabaté i Salazar, J., eds.: *Informe de la comunicació a Catalunya 2015–2016*. Barcelona: Institut de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona: Generalitat de Catalunya. Col·lecció Lexikon. Direcció General de Difusió. Informes, 5, pàgs. 87–114. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://incom.uab.cat/informe/edicion-1.html?id=16> [Consulta: 10-04-2020].

Franch, P.; Guallar, J. (2018). *Diari i revistes: panoràmica editorial i d'audiències a Catalunya (2016-2017)*. Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura. Pàgs. 153-166. Font electrònica [en línia] Disponible a: <http://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/129876/1/687839.pdf> [consulta: 27-03-2020].

Guimerà, Josep A. (2006). *La televisió local a Catalunya: gestació, naixement i transformacions (1976-2006)*. Universitat Autònoma de Barcelona, Departament de Periodisme. Premis CAC. Font electrònica [en línia] Disponible a: https://www.cac.cat/sites/default/files/2017-05/Televisi_Local_Catalunya_XIX_Premis_CAC.pdf [Consulta: 18-03-2020].

Yarza, E. (2017). *Llibre blanc de premsa, revistes i mitjans digitals editats en català 2016*. Federació d'Associacions d'Editors de Premsa, Revistes i Mitjans digitals. Font electrònica [en línia]. Disponible a: <https://www.premsa.comarcal.cat/documents/llibre-blanc-federacio-dassociacions-deditors-de-premsa.pdf> [Consulta: 27-03-2020].

8.4. REFERÈNCIES ESTADÍSTIQUES

Associació Catalana de la Premsa Comarcal (ACPC). (2019). *Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal*. Font electrònica [en línia]. Recuperat de: <https://www.premsa.comarcal.cat/documents/estudi-audiencia-premsa-comarcal-2019.pdf> [Consulta: 19-04-2020].

Associació Catalana de la Premsa Comarcal (ACPC). (2020). *Divulguem el 2on Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal*. Premsa Comarcal. Font electrònica [en línia] Disponible a: <https://www.premsa.comarcal.cat/noticia/6189/divulguem-el-2on-estudi-daudiencia-de-la-premsa-comarcal> [Consulta: 29-05-2020].

Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación (AIMC). (2020). *Entrega de resultados EGM 1ª ola 2020*. Font electrònica [en línia]. Recuperat de: <https://www.aimc.es/blog/entrega-resultados-egm-1a-ola-2020/> [Consulta: 19-04-2020].

Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación (AIMC). (2020). *Entrega de resultados EGM 1ª ola 2020. Ámbito Catalunya*. Font electrònica [en línia]. Recuperat de: <https://www.aimc.es/blog/entrega-resultados-egm-1a-ola-2020/> [Consulta: 19-04-2020].

Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación (AIMC). (2020). *Ranking de diarios (1ª ola, 2020)*. Font electrònica [en línia] Recuperat de: <http://reporting.aimc.es/index.html#/main/diarios> [Consulta: 19-04-2020].

Asociación de Medios de Información (AMI). (S/D). *Diari de Tarragona*. Font electrònica [en línia] Recuperat de: <https://www.ami.info/que-es-ami/diari-de-tarragona> [Consulta: 20-04-2020].

Fundació Audiències de la Comunicació i la Cultura (FUNDACC). (2014). *EGM Baròmetre Catalunya. Resum 3r acumulat 2014*. Font electrònica [en línia] Recuperat de: <https://www.premsa.comarcal.cat/documents/resum-3a-onada-2014-egm-barometre-catalunya.pdf> [Consulta: 22-04-2020].

OJD Interactiva. (2020). *Mitjans digitals en català. Tràfic nacional i internacional*. Font electrònica [en línia]. Recuperat de: <https://www.ojdinteractiva.es/mitjans-digitals-en-catala> [Consulta: 21-04-2020].

OJD Interactiva. (2020). *Evolución Audiencia REGIÓ7.CAT*. Font electrònica [en línia]. Recuperat de: <https://www.ojdinteractiva.es/medios-digitales/regi%E7%BD7-evolucion-audiencia/totales/anual/570/trafico-global/#> [Consulta: 21-04-2020].

OJD Interactiva. (2020). *Evolución Audiencia EL PUNT AVUI.CAT*. Font electrònica [en línia]. Recuperat de: <https://www.ojdinteractiva.es/medios-digitales/el-punt-avui-evolucion-audiencia/totales/anual/1796/trafico-global/#> [Consulta: 21-04-2020].

OJD Interactiva. (2020). *Evolución Audiencia SEGRE.COM*. Font electrònica [en línia]. Recuperat de: <https://www.ojdinteractiva.es/medios-digitales/segre-evolucion-audiencia/totales/anual/3900/trafico-global/> [Consulta: 21-04-2020].

OJD Interactiva. (2020). *Evolución Audiencia DIARIDETARRAGONA.COM*. Font electrònica [en línia]. Recuperat de: <https://www.ojdinteractiva.es/medios-digitales/diaridetarragona-evolucion-audiencia/totales/anual/4451/trafico-global/> [Consulta: 21-04-2020].

8.5. REFERÈNCIES PERSONALS

Vidal Castell, D., (Febrer, 2019). *Reflexions fetes en el marc de les Sessions de l'assignatura "Periodisme Cultural"*. Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

ANNEXOS

El tractament informatiu cultural en
àmbits de proximitat: un decàleg
per a les bones pràctiques

Autoria: Maria Moreno Viladrich

Professorat tutor: Gemma Casamajó Solé

Treball de Final de Grau | Quart curs | Periodisme | Universitat
Autònoma de Barcelona (UAB)

ANNEX 1. ENTREVISTA A CLÀUDIA RIUS LLORENS, PERIODISTA CULTURAL I CAP DE REDACCIÓ A NÚVOL, EL DIGITAL DE CULTURA | 28 de maig de 2020

1. “Només tindrem una cultura forta si ens ho qüestionem tot” vas dir en una [entrevista el novembre de 2018](#) que et feia el Punt Avui. Quins són els ingredients d’una cultura forta i quin paper hi juguen aquí els mitjans de comunicació?

En primer lloc, la cultura ha d’arribar absolutament a tothom. En segon lloc, que no hi hagi elitisme cultural ni zones ni persones a les quals no els arriben els productes que serveixen perquè tothom sigui millor. Per tant, l’ingredient número u és que no hi hagi discriminació i que tothom tingui accés a la cultura. Pel que fa a la qualitat, els ingredients per fer aquesta cultura també han de tenir unes exigències, és a dir, trencar per una banda amb les lleis del mercat per tal de poder tenir aquestes vies d’entrada, ja que ajuden a la democratització. Per tant, per una banda això és important, però per altra banda, s’ha de tenir clar que els productes que estiguin destinats a ser intel·lectuals o a complir una part de pensament crític han de ser qualitatiu i, en aquest sentit, no pots baixar el llistó.

2. En aquest sentit, la realitat és molt més acaparable des de la proximitat. Si posem la mirada als mitjans de proximitat, sobre quins reptes creus que reposa la seva tasca a l’hora de descodificar i explicar la cultura de casa?

Sobre el periodisme local, que n’he intentat fer en reiterades ocasions, em sembla molt més difícil que el periodisme generalista. Quan tu escrius per un públic molt reduït és molt guai perquè pots explicar justament el que ells necessiten però, alhora, com a periodista és molt difícil, ja que tens aquesta gent tan a prop que les crítiques t’arriben molt arran. Tanmateix, trobo que existeixen moltes més pressions. Per tant, trobo que s’ha de respectar i valorar molt més del que estem valorant la gent que fa periodisme local perquè els criteris de qualitat costen moltíssim i són diferents precisament pel fet de tenir tothom a prop tant la informació com la sensibilitat de les persones. En certa manera, una part de fer periodisme és intentar ser bo i respectar la gent que t’està explicant coses i s’està obrint a tu. Per tant, sense els altres el periodisme no existiria. Així doncs, quan trasllades tot això en un nucli més petit encara és nota més, per tant, un dels reptes que té el periodisme cultural de proximitat és precisament això: la part més emocional de les persones, és a dir, saber fer temes d’actualitat i, alhora, tenir representada la gent del teu voltant.

Precisament pel que comentes, cal posar de manifest que la gent d’aquestes comunitats és moltes vegades la protagonista de la informació sigui del tipus que sigui: cultural, social, polític, esportiu (...). Per tant, aquest rigor en tant que exigible ho és tant des del punt de vista del periodisme cultural com polític, etc. L’objectiu és posar sempre la comunitat al centre i, en el cas de la proximitat és encara més rellevant, deixant de banda quin tipus de periodisme especialitzat estiguis fent, no?

Amb un periodista local sempre li serà més fàcil treure els draps bruts d’un polític corrupte d’un Ajuntament que no pas a un periodista generalista. Crec que la sensibilitat i paciència que necessites a l’hora de fer periodisme local no és pot comparar amb el generalista. Per tant, a nivell humà em sembla molt més difícil fer periodisme local que no pas generalista.

3. Consideres que les publicacions de proximitat també cauen en els convencionalismes de la cultura del “liri a la mà”? O bé realment reforcen la idea que la cultura no és neutra, sinó que es dota de discursos que ens obliguen a pensar-la contínuament?

Normalment, els artesans de la informació local acostumen a ser persones força alineades amb les esquerres i que en moltes ocasions també han pogut créixer en un context més progressista. Per tant, crec que la visió que es té de la cultura també és així, és a dir, no hi ha ningú que vulgui apoderar-se d'un discurs, sinó que el to i l'actitud és força democratitzadora i plural (intentar donar veu a tothom, cobrir actes diferents...).

4. Consideres que els àmbits de proximitat tenen una força especial a l'hora de repensar la cultura i qüestionar-nos-ho tot?

Jo acostumo a fer més la distinció per classes i hàbits. Els rics poden crear-se cultures individuals i això és un privilegi que ells tenen perquè tenen temps i el temps són diners. La gent que no tenim tants, pocs o cap tipus de caler no tenim aquest temps i, per tant, no podem triar. Aleshores, la gent amb una economia mitjana el que fa és arribar a adoptar una cultura més general, atesa la col·lectivització existent en molts àmbits, també l'econòmic. En aquest sentit, crec que això és preciós, atès que la cultura és col·lectiva i és de tots i totes. El nostre enriquiment és la força col·lectiva, l'esforç personal i sent exigent amb nosaltres mateixos i amb el que volem, però sempre en relació amb els altres.

5. Tant la perspectiva canònica i crematística com la dimensió més antropològica han gaudit de més o menys pes a l'hora d'explicar la cultura des d'una visió més pedagògica. De fet, l'antropològica ha guanyat terreny en els entorns de proximitat. En aquest sentit, J. M. Velasco, antropòleg espanyol, reflexiona que no és cultura el que distingeix només alguns/es, sinó el que ens distingeix a tots i a totes. En certa manera, el periodisme de proximitat ha contribuït a marcar aquesta diferència.

Suposo que sí perquè el periodisme de proximitat ho uneix tot. Trobo que no podem oblidar que el sol fet de comprar-se el diari i llegir-lo també forma part d'uns hàbits culturals que molta gent no té. Aleshores, segur que el periodisme local ha ajudat a donar aquesta idea general que la cultura som tots però, alhora, crec que és una tasca que no és tan sols paper de la premsa. Crec que el que passa és que la societat demostra per si mateixa que la cultura som tots i totes i entre tots creem productes culturals, fem moviments culturals, tenim gustos i ens entretenim. Llavors, el periodisme té la capacitat per recollir i explicar tot això. Aleshores, és impossible que el periodisme com a recollidor de tot això no reflecteixi aquesta diversitat. Suposo que en els mitjans locals, com que el factor de la proximitat hi és inherent, tot això és molt més explícit i clar. Per tant, acaba creant la retroalimentació que tant sigui perquè ho llegeixes o perquè ho fas que tot queda imbricat amb tot. En el periodisme generalista, potser et pots permetre anar més enllà dels fets i fer un periodisme més abstracte que en el periodisme local. Tot es retroalimenta amb tot i òbviament que la cultura som tots: no som només les dues persones privilegiades que hem pogut estudiar durant molts anys i guanyar diners; La cultura és també algú de la Mina que escolta reggeaton.

6. La cultura local i el seu relat a la premsa de proximitat a voltes tematitza continguts titllats de banals, que no van més enllà de la cultura-espectacle, i contràriament, situen temàtiques com la cultura popular en seccions com la de societat. En aquesta manera de fer, el periodisme de proximitat es descuida eixos socials importantíssims en comunitats reduïdes com ara l'associacionisme, l'activisme i qüestions lingüístiques.

En realitat, del que estem dubtant constantment és sobre la concepció de la cultura i això passa. La cultura en realitat és societat: sense la societat la cultura no existiria, per tant, fem cultura per enriquir-nos entre tots i totes. En realitat, és una pura distinció sobre on situar-ho entre totes les seccions d'un diari, tot i que potser que aquí la cultura hi surti perdent perquè pensin que interessa més tot allò inclòs dins la secció de Societat que la de Cultura. Ara bé, no et deixa de fer reflexionar sobre el mateix concepte. Per tant, la cultura podria ser a tot arreu, ja que pots fer política i està fent cultura en certa manera, també.

Precisament, el fet que molts mitjans locals interrelacionin cultura tan sols amb els espectacles (concerts, representacions teatrals...) i associacionisme no segurament podria ser rellevant dir que com a periodista cultural local cal valorar també la cultura com a idees i només la cultura com a fets. El fet que unes persones es reuneixin, discuteixin sobre alguna cosa i això creï un debat, ni que no sigui una obra, això també és cultura. Per tant, considero que cal encarar la noció de cultura en els pobles. Ara bé, en un poble costa moltíssim separar les coses perquè tothom forma part de tot.

7. Consideres que si la cultura s'expliqués millor des de la proximitat, ens la creuríem molt més i realment despertariem processos d'identificació que arlessin i ens servissin per construir la Nació que anhelem?

El problema de la cultura és que no arriba a tot arreu. Per tal de democratitzar-la, els mitjans de comunicació juguen un paper importantíssim i, per tant, com més diversitat hi hagi en el tractament de la cultura més persones s'hi podran sentir identificades i més missatges es podran transmetre. A Capellades hi havia una revista anomenada *La Miranda* que es va deixar de fer. Era encapçalada per un grup de joves que feien ccòmics locals, entrevistes també locals, cobertura d'actes culturals... El sol fet de rebre aquesta revista i rebre-ho tot junt, empaquetat, et feia adonar de la mà de coses que s'estaven fent al poble sense ser-ne conscient. Per tant, un mitjà local et permet recollir-ho tot i tenir sensació de poble. En certa manera, el resultat és un enriquiment col·lectiu. En canvi, quan el periodisme cultural local no hi és els continguts apareixen dispersats mancats d'una connexió vertebradora. Ens és important a tots saber que estem junts i, en aquest sentit, el periodisme local pot ajudar-hi moltíssim. Ara bé, ha de ser un periodisme local modern i els mitjans locals han de trobar la seva manera de ser presents activament a les xarxes.

ANNEX 2. CRÒNICA "EL CRIMEN DEL LICEO" PUBLICADA PER LA VANGUARDIA EL 8 DE NOVIEMBRE DE 1893 | Font: Hemeroteca de La Vanguardia

LA VANGUARDIA

8 Noviembre 1893—Página 3

Aspecto de la población

No podía ser más tético el aspecto del pueblo ayer.

En todas direcciones se veían cruas cruzas de cadáveres, canchales y carros conduciendo inertes resacas.

Los locales de establecimientos de todas clases excepto los estancos y farmacias permanecieron cerrados día y noche y a la puerta del Hospital se veía un numeroso grupo que ansiaba ver los cadáveres.

Los vecinos de una porción de calles, que han sacado los muebles, permanecen al cuidado de ellos en las vías públicas y por todas partes se ven carros y gentes cargados con muebles.

La situación que dirige el Alcalde al vecindario merece ser conocida. Dice así:

Al vecindario

Después de la hecatombe de ayer, de esa espantosa catástrofe que nadie podrá contar, es necesario buscar fuerzas para sufrir la guerra, la peste y la inundación que será del Santísimo.

Terrible es este, el más terrible que puede afligir a un pueblo, aún más terrible que la guerra, la peste y la inundación; que será del Santísimo que ha sobrevivido, de los que quedamos para llorar tantas desdichas, el no nos sobreponemos a este estúpido que nos envía y aniquila, y si fados en la misericordia infinita no nos apresuramos a salvarnos como hombres valerosos?

Drogadamente no hay que temer nada en lo humano, después de este tremendo desastre que nos ha sorprendido; no nos amenaza ya ningún peligro que no sea el de la muerte, la enfermedad, y a confortarnos, a sostenernos han venido ya la caridad, la simpatía, el cariño de nuestros compatriotas y compatriotas, que lloran con nosotros y esperan además de nosotros esos milagros que logran en los días de prueba. Los pueblos que confían en Dios y tienen fe en su propia fuerza.

Toda la noble Montaña ha acudido en nuestra ayuda, las provincias vecinas nos han enviado sus auxilios; el Gobierno de la nación comienza a ampararnos. ¡Animo pues, ánimo, santandreu! ¡Animo a aquellos padres que sufren, resistir, temer a los hombres y a los elementos, y unidos todos en el trabajo de fortalecernos como en el dolor que nos gobierna, obligados a rescatar de la esclavitud de esta catástrofe la familia y la hacienda que nos resten, luchemos contra el incendio, contra el hambre, contra el abatimiento moral, y pongamos a contribución sin distinción de clases ni de personas, la fuerza corporal, el sereno discurso, el generoso corazón y las fuentes inagotables de nuestra caridad.

Santander 4 de Noviembre de 1893.—El alcalde, Fernando Larín Casillas.

El crimen del Liceo

Ni sabemos como empezó el relato del salvaje y miserable atentado de anoche: la magnitud del crimen; el cuadro que se presentó a nuestros ojos, de una multitud desahogada, desahogada; el cuadro más espantoso todavía de doce o catorce cadáveres ensangrentados, mutilados; de heridos lanzando ayes, de moribundos en el exterior de la agnina, toda esa imagen horrible encendiendo la ira en el alma y anudando la garganta con la emoción, impide coordinar las ideas para narrar el suceso y para condenarlo como se merece. De todos los labios, de todas las claridades sociales, del hombre del pueblo y del caballero, de todo el mundo salieron anoche explosiones de indignación contra esos viles asesinos perpetrados en una noche de tranquilidad, indefensa y confiada a la nobleza de sentimientos de Barcelona. No, el pueblo de Barcelona, ni las clases obreras, ni las clases medias, ni las clases altas, ninguna de esas clases indistintamente, porque todas se disputan la santa emoción de llorar con el afligido, de consolar al triste, de socorrer al necesitado, y están siempre en la práctica de la abnegación y de los sentimientos humanos más nobles, ninguna de esas clases puede tener solidaridad alguna con la vilicia que necesita para un crimen como el de anoche. De aquí que la condenación fuera unánime y que la explosión de indignación fuera general.

Entrañas de tigre, sin vestigio siquiera de humanidad, hace falta para arrojar en medio de una multitud confiada una máquina que sienta la muerte y la destrucción a ciegos, pero, ¿dónde vamos a parar si en el seno de una sociedad se permite que anden surtos de los tigres? No ya el gobierno y las autoridades; todo el mundo; todo el que se precie de humano tenemos el deber, cada cual en su esfera y con sus medios, de contribuir a que no sean posibles crímenes semejantes, que por su naturaleza colocan a quien los comete y a quien los ejecuta no fuera del derecho común sino fuera de todos los derechos posibles. Ni a la sombra de una idea, por radicales que sean sus fórmulas, ni al amparo de una pasión o por violencia que sea se pueden justificar tales crímenes, y por eso creemos que es un deber de conciencia de todo el mundo, pobres y ricos, lazar de la sociedad que viven a les que, locos o malvados, no piensen más que en destruir.

Por caminos como el que trazan crímenes como el de anoche no se puede llegar, sino se pone coto inmediato, más que al fomento de todos los rencors, a la cara del hombre por el hombre, a un retroceso de siglos en la civilización humana.

Hé aquí un relato, tan aproximado a la verdad como es posible en estos casos, de ese crimen.

Cuando se estaba cantando el segundo acto de la ópera *Guillermo Tell* a las 10 y cuarto de la noche próximamente sonó una detonación fuerte en el ámbito de la sala de espectáculos del Liceo.

Una trepidación horrenda, que conmovió palcos y platea, siguió al estruendo y en el mismo momento se elevaron por el aire cien-

tos de astillas y densa humareda que partía del centro de la platea.

Era que había estallado una bomba cargada con materias explosivas y metralla.

Sonar esa detonación y oírse un clamoroso espantoso fué una misma cosa y se siguieron corrientes de gente que huía hacia el fondo de la sala, que caían y volaban a levantarse y se herían contra las filas de sillones, que saltaban de fila en fila, que se atropellaban a ganar los corredores con un pánico instintivo que siente todo ser en el momento de amenazar una catástrofe su vida o cuando acaba de ocurrir un espantoso cataclismo.

Abriéndose las puertas de los palcos de golpe empujados por los que en la huida buscaban la salvación. Una de esas puertas tiene rota la manecilla del golpe que dió contra la pared del corredor al abrirlos los que estaban dentro.

Durante los primeros minutos sólo se oyó la trepidación causada por la huida general; después cuando se calmó un tanto el pánico empezaron a sonar los gritos de las señoras todavía asustadas que se confundían y mezclaban con los ayes de los heridos y los gritos y el estor de los moribundos, formando un clamoroso torbellino.

Sólo se veían por allí rostros pálidos y desahogados y hombres y mujeres que buscaban entre los heridos y moribundos o entre los rostros del centro de alguna persona querida, de algún deudo o de algún amigo.

Por la puerta principal de la platea salieron una señora y un caballero gravemente heridos, en el pecho el primero y en la cara la segunda, dejando ancho reguero de sangre que manchaba las losas del corredor.

Aumentaba la pavor de aquella escena la semioscuridad que reinaba en la inmensa sala a consecuencia de haberse apagado por la conmoción atmosférica la mayor parte de las luces de los antepechos de las señoras. La catástrofe era horrorosa, tanto, que en los primeros instantes no se creyó que la catástrofe fuera tan grande ni tan crecido el número de víctimas; pero desgraciadamente pronto se advirtió que aquel número sobrepasaba en proporciones a cuanto pudiera nadie figurarse.

Cuando se calmó algo la confusión y se serenaron los ánimos, penetraron en el salón, ofreciéndose entonces a nuestros ojos un espectáculo aterrador.

Entrando por el pasillo del centro, a mano derecha, en las filas trece y catorce, que es donde debió de caer ó de estar colocada la bomba, se veían rostros, materiales hechos astillas dos sillones y volcados otros.

Allí, entre la madera astillada y el terciopelo desgarrado, se veía un montón de cadáveres.

Yacía en primer término en la fila catorce, bañada en sangre que formaba un gran charco que se extendía hasta la fila doce, yacía una señora vestida de blanco con la cara completamente destruida. Lo mismo que la parte superior del tronco de tal manera abierta, que dejaba al descubierto la cavidad torácica, convertida en una masa informe de pulpa sanguinolenta. A su lado y más hacia la derecha otra señora vestida de luto, caída también en el suelo, pero cuyas heridas apenas se advertían. En el sillón del lado otra señora muerta también, sentada como la sorprendió el proyectil y con la livida cabeza caída hacia atrás, sobre el respaldo. Al lado de ésta un caballero vestido de frac que tenía una herida en la cabeza y ésta apoyada sobre el respaldo del sillón de la otra fila.

En la fila trece y precisamente en el sillón del lado de aquel en que se apoyaba el último cadáver citado, estaba con la cabeza echada hacia atrás una señorita joven vestida de blanco, a la que su propia sangre salpicaba de un modo horrible empujando en grandes manchas la blanda del pelo.

Más allá un caballero con la cabeza apoyada en la palma de la mano y el codo en el brazo del asiento.

Por último a su lado, en el suelo, otro cadáver de una señora que tenía destrozada la cara y las piernas, dejando al descubierto por entre la desgarrada ropa, las cuerdas de las extremidades y arterias y los tendones y músculos bañados en sangre.

Ningún deterioro más se advertía a primera vista en aquel recinto, si bien los casos de la bomba habían destruido algunas molduras de los antepechos de los palcos y roto las bombas de las luces.

Pasamos desde el salón a Contaduría y allí vimos a una señora ya cadáver. A dos pasos de ella su esposo, que estaba gravemente herido y cerca también otro caballero herido en el rostro que manaba abundante sangre, y casi moribundo.

Subimos luego al salón de descanso y allí, empujados con su sangre hacia tendidos varios cadáveres y en el primer diván había un caballero que respiraba aun, con el rostro pálido y ensangrentado a un tiempo.

Siguiendo a mano izquierda, sobre el diván inmediato, estaba el cadáver de otro caballero, con la blanca pchera manchada de sangre y destrozada la barba y la cabeza.

En el último asiento, tendido también, un caballero francés, ya muerto. Tenía la boca y cabeza convertidas en una masa sanguinolenta.

Era de complexión robusta y fuerte y llevaba desahogado el chaleco, como si en un movimiento de insensibilidad convulsivo hubiera hecho saltar los botones.

Velando aquel sueño eterno, permanecía junto a su cabeza un caballero francés, que en la sala de espectáculos había estado a su lado, y que nos explicó que se salvó milagrosamente de la muerte.

Ambos habían llegado esta misma mañana en el tren correo de Francia. Era el muerto ingeniero Administrador del Canal du Verdon.

En el diván frontero del otro lado de la sala había una señorita joven y hermosa, vestida de blanco que tenía un agujero en la sien y destrozada la órbita del ojo derecho. Se conoce que la muerte fué instantánea y que por consiguiente no sufrió sufrimiento alguno a la infeliz, pues sus puras facciones parecían tranquilas.

Más hacia el fondo y a la misma mano veíamos los cuerpos de dos señoras más, tendidas en el suelo.

En un rincón se hallaba sentada una mujer joven, herida también en la cabeza y con el traje manchado de sangre, pero cuyas heridas a juzgar por su aspecto exterior no parecían ofrecer mucha gravedad.

Por último, en un diván del testero que dá espalda a la sala de espectáculos, el cadáver de otra señora.

En el anfiteatro quedó muerto, en el sillón donde estaba sentado, un caballero, con el pecho y la cabeza atravesados por un casco.

Heridos leves se veían en gran número: unos a quienes hirieron los casos de metralla y otros que tenían desgarraduras producidas por las astillas de los sillones.

En el quinto piso quedaron contusos y heridos levemente algunos espectadores.

En el tercer piso un proyectil saltó el ojo a un caballero.

Se cree generalmente que la bomba fué arrojada desde el cuarto o quinto piso por el lado de la sala y que estaba cargada no con dinamita, sino con pólvora según el olor que enseguida se esparció por la sala.

Se supone, por el número de heridos y muertos que ha ocasionado, que era de gran tamaño ó contenía además del explosivo, abundante carga de metralla.

La primera precaución que tomaron las autoridades, fué impedir la salida de todos los espectadores, con el fin de detener si era posible al criminal autor de aquel bárbaro atentado.

No dijo un agente de policía que desde los primeros momentos había sido detenido y llevado al gobierno civil un individuo a quien conoce la policía.

Según se nos aseguró, el detenido es de nacionalidad italiana.

De primera intención fueron auxiliados muchos heridos en el lugar mismo del suceso por algunos médicos que estaban allí de espectadores y por los del teatro, utilizando para ello el botiquín de la casa.

Otros heridos fueron llevados a la casa de socorro de la calle de Barbarrá y a las farmacias de Genové y Andreu.

A la media hora de ocurrido el suceso había expirado ya en la casa de socorro uno de los heridos que tenía destrozada la cara.

El gobernador civil acudió en cuanto tuvo noticia por teléfono de la catástrofe, mostrándose hondamente conmovido ante aquel hecho de tan colosal atentado y dictando acertadas disposiciones.

Estaban también varios inspectores de policía y el jefe de municipales y el concejal señor Monfrédi (don Hermenegildo), que fué uno de los primeros que acudieron. Momentos después llegó el alcalde y al cabo de un rato el capitán general señor Martínez Campos.

En la farmacia del doctor Genové, el médico del batallón cazadores de Figueras, don Luis Sanchez, que se hallaba en el Liceo cuando ocurrió la explosión, curó de primera intención a tres señoras, una señorita y tres caballeros.

La mayoría de ellos tienen lesiones graves y uno de los señores el brazo fracturado.

En la farmacia del señor Andreu, el médico señor Mestre curó a dos heridos leves.

Los heridos

En la casa de socorro de la calle de Barbarrá fueron curados de primera intención, los heridos siguientes:

Don Pedro Oliva, natural de Gracia, 19 años, soltero, comerciante, Balleu, 59, 17, 2, heridas incisas contusas en ambas manos, mano derecha, barba y pierna derecha.

Doña Luisa Corti, Italia, 30 años, soltera, artista; Arbuja 61, 2, herida contusa en el occipicio.

Don José Ferrán, Barcelona, 41 años, casado, comerciante, Mallorca 32, 4, 2, herida contusa profunda en el globo del ojo con destrucción y hundimiento de los huesos de la parte derecha de la nariz; herida contusa en la región parietal izquierda.

Don Bernardo Llevén, Barcelona, 31 años, soltero, comerciante, Rambla de Estudios 5, 2, 1, herida incisa contusa en el tórax abdomen y metacarpo izquierdo.

Don Augusto Croutes, Francia, 28 años, soltero, comerciante, Princesa 28, 2, herida contusa en la región temporal derecha.

Además de estos heridos, otro señor, que se cree que es francés, murió.

En la sala de socorro se aguarda de entrar en la casa; herida contusa en la abolladura izquierda del frontal con salida de la pulpa cerebral.

En la sala de socorro se aguarda de entrar en la casa; herida contusa en la abolladura izquierda del frontal con salida de la pulpa cerebral.

La segunda bomba

Corrían diferentes versiones acerca de este extremo; pero la más depurada parece ser que la segunda bomba cayó sobre la falda de la señora de Cardellach, cuñada del conde de Ferragut y de don Guardiola. Al ser trasladada la señora de Cardellach al salón de descanso, la bomba, de ser cierta esa versión, debió caer al suelo sin que lo advirtiera nadie en la sala de espectáculos, pero estuvo debajo de una de las butacas.

Otros tienen por más racional la versión

de que esta bomba como la otra, no fuere arrojada de arriba, sino que estaban colocadas debajo de las butacas.

Se dice, pues, a una casualidad que no estallara esta bomba que cuando menos hubiera causado otras tantas víctimas.

En las Casas Consistoriales

En el dispensario médico municipal fueron curados los señores siguientes: Enrique Segarra, que tenía una herida contusa leve en la mejilla derecha.

Mercedes Segarra, también herida contusa en la nariz y leve.

Joé Busquets, con varias heridas contusas por desgarrar, en el brazo y antebrazo, sospechándose que tenga fracturado el hueso.

Señor Delmás, una herida penetrante en el vientre, gravísima y otra en el muslo, grave. Su señora esposa resultó muerta.

Por cierto que el señor Delmás dió prueba de gran serenidad, pues al decir que su esposa había muerto y objetarle si estaba seguro de ello, contestó que no le cabía la menor duda, pues él la había visto bien a pesar de estar tan gravemente herido.

Los médicos

Desde los primeros instantes, prestaron cuantos médicos había en el teatro sus auxilios a los heridos. Entre los primeros, recordando a los señores Nogueras, Viladecans, Reventós, Salvat y Tutau que rivalizaron en celo y pericia.

De los médicos de la alcaldía asistieron casi todos.

Otro detenido

Además de la detención de que damos cuenta en otra parte, la policía detuvo también a otro sujeto, al cual se le ocupó un pañuelo en el cual se veían algunos agujeros, que se creen sean producidos por los pistones de las bombas, a causa de haberlas llevado envueltas en él.

Sobre el referido sujeto se decía en los correos, sin que podamos garantizar la noticia, que recien vehementes sospechas de que sea cómplice del lanzamiento de las bombas.

Ya se comprenderá que todos estos rumores no comprobados y que sólo podemos dar a beneficio de inventario.

Doña Flora Esteve de Moreu, fué auxiliada en el Salón de descanso por varios médicos, entre ellos el señor Reventós. Conducida a su casa de "Arch de Junyeras, 8, 17, falleció a los pocos momentos. Tenía infinidad de heridas y fracturas en diferentes partes del cuerpo, creyéndose que habían sido producidas por proyectiles consistentes en clavos, etc.

Su marido y una hija fallecieron también, y a ambos se les veía en el salón de descanso, colocados juntos, sobre el suelo, y cerca de un diván.

Detalles

No podemos dar los nombres de la mayor parte de los muertos, porque muchos no pudieron por de pronto ser identificados, y en la duda nos abstendremos de pronunciar nombres.

El procurador señor Guardiola, según se decía, había resultado con una grave herida en el cuello, y su señora muerta.

También quedó muerta doña Marta Giróns.

Varios señores sacerdotes acudieron al Liceo y administraron los Santos Óleos a los moribundos.

Asistieron con camillas gran número de soldados de artillería que ayudaron a los empleados de las casas de socorro a trasladar a los heridos a las mismas.

Además de los muertos que en otro lugar citamos, a las 5 de esta mañana se nos dice que han fallecido en sus respectivos domicilios dos de los heridos graves y otro en el Hospital de Santa Cruz.

A cifra total de muertos, se eleva por ahora a veintuno.

Hasta última hora de la madrugada de hoy, las autoridades conferenciaron acerca de lo ocurrido en el Teatro del Liceo.

El juzgado de guardia trabajó activamente instaurando diligencias y tomando declaración a los detenidos.

MIL PESETAS al que presente
CAPSULAS DE SÁNDALO
mejores que las del Dr. Pius de Barcelona, y que cura más pronto y radicalmente la *Blennorragia* y demás *flujo de las vías urinarias*.
13 años de éxito. Único aprobado y reconocido por el *Ministerio de Sanidad* y *Ministerio de Medicina* de Barcelona y de Mallorca. Varias corporaciones científicas y reconocidos prácticos que diariamente lo prescriben reconociendo ventajoso sobre todos sus similares. Frasco 10 reales. Farmacia del Dr. Pius, plaza del Pino, 6, Barcelona y principales de España.

FABRICA DE CORBATAS
VENTA
al por Mayor y Menor
Calle de Ferrandín 71 923
Barcelona

ANNEX 3. ENTREVISTA A JOSÉ VICENTE RABADÁN, PROFESSOR ESPECIALITZAT EN PERIODISME DE PROXIMITAT A LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA (UAB) | 22 de maig de 2020

Al final del règim dictatorial va significar el naixement d'un fenomen: "la societat civil democràtica, cansada dels diaris corró, anhelava tenir uns mitjans de comunicació que expliquessin la realitat propera, aquella que els mitjans de Barcelona ignoraven i els locals del règim maquillaven" en paraules d'Estanis Alcover (2013), consultor i assessor en comunicació expert en mitjans de proximitat. L'objectiu era reconvertir les publicacions en diaris democràtics i lliures.

En el marc democràtic, creus que s'ha parlat i reconegut poc la tasca d'aquesta societat civil que va posar en marxa uns mitjans capaços de retratar la realitat propera i, ahora, descentralitzar?

És complicat fer una valoració genèrica. Jo crec que sí que és cert que la societat civil va impulsar la recuperació de capçaleres però de seguida la consolidació d'aquests mitjans naixents, que van irrompre com a setmanaris i publicacions diverses, va propiciar que la informació fos cada vegada més convencional en el sentit d'optimitzar la societat civil bàsicament com a font, sobretot en el camp cultural. Crec que no s'ha reconegut prou la tasca justament de base cultural i, fins i tot, per part dels propis mitjans que de seguida es van "professionalitzar" moltíssim. Jo crec que la tasca més innovadora consistiria a tornar els orígens per reconèixer la tasca de base: més que fer informació cultural que té molt de mimetisme amb la informació cultural d'espectacles que es fan els mitjans grans, el repte és fer informació cultural que parli de la proximitat des de tots els vessants civils.

Una premsa en català i de proximitat tenia tots els números de ser tractada com a premsa de segona. Com es va aconseguir superar aquest estigma i assolir una premsa local i comarcal consolidada, modern i plenament homologable?

Segurament perquè la base d'aquest desig de tenir premsa amb la llengua natural del país ja estava molt consolidada en la major part del territori català i no pas a l'àrea metropolitana on és cert que la gent consumia menys premsa (el consum massiu era i és de televisió i de ràdio). En el moments dels anys vuitanta, quan es desenvolupa el fenomen de la comunicació local, queden zones molt poblades densament que no tenen aquesta reivindicació de precisar i disposar d'informació de proximitat i específicament cultural en català, però sí que ho és a la resta del territori i, en certa manera, és normalíssim. Molts dels projectes com el propi Regió 7 i el Segre —l'edició catalana s'incorpora força més tard— o el Punt, van partir de fer informació en català i aquest era pròpiament un actiu.

Per tant, creus que una premsa exclusivament en català, sigui de proximitat o generalista, ha contribuït al reforç de la identitat comuna i la identitat nacional general?

Jo crec que sí, es obvi que es corre el risc de magnificar i amplificar excessivament el paper de la premsa però si el paper dels mitjans de comunicació en general són claus per entendre dinàmiques socioculturals d'identitat a nivell d'Estat, és obvi que la premsa de proximitat a Catalunya ha estat un factor clau justament per normalitzar. És a dir, les bases ja hi eren,

perquè a més a més s'havien anat recuperant petites publicacions durant el tardofranquisme, i això és una eclosió gegant durant els anys vuitanta i noranta. Per tant, és obvi que no es pot entendre aquesta normalització sense el paper de la premsa de proximitat que, per cert, sempre ha estat una mica menystingut perquè l'ombra dels mitjans públics de la Corporació Catalana sempre havien solapat els mitjans més locals.

ACTIVITAT PERIODÍSTICA → D'aquesta manera, i malgrat que el procés de professionalització fos lent, els i les periodistes residents a comarques, sobretot les més joves, aprofiten per fer un periodisme més explicatiu i pedagògic.

Hem de parlar d'una activitat periodística que potencialment té un rigor molt exigible?

Crec que sí. La proximitat sempre és un factor que fa que els receptors de la comunicació, més enllà que bona part d'ells són els protagonistes dels continguts, sigui o hagi de ser més rigorosa. Per què? Doncs perquè parlar de la cultura en majúscules o de la cultura-espectacle és molt difícil que tots els actors d'aquest camp puguin ser molt actius en àmbits de proximitat. Això xoca directament amb les dinàmiques mimètiques dels mitjans locals respecte el que seria la cultura-espectacle. Moltes vegades, al llarg dels anys, en els mitjans locals s'ha fet més ressò de les temporades dels grans espectacles i concerts que es podien fer en àmbits de proximitat que no pas que una tasca de base. També passa força en el món esportiu que al final s'ha decantat més pel seguiment de clubs i entitats que són una mica més potents i no pas del treball de base, aquell més desconegut.

Per tant, creus que els mitjans de proximitat han aconseguit constatar i consolidar que la realitat és molt més acaparable des de la proximitat?

Si més no, han posat les relacions socials, econòmiques i culturals que succeeixen en els àmbits de proximitat més a l'abast. La cultura no és només la cultura-espectacle que surt en els grans mitjans de comunicació, sinó que són la gent que de manera altruista i outsider es dedica a això de la cultura.

Quin creus que és el seu estat de salut actual del periodisme de proximitat i, concretament, la premsa?

El marc de la premsa de proximitat és el marc de la divulgació i la supervivència a través del consum digital. El suport en paper, tot i que aguanta millor que el consum en paper de les grans capçaleres, és obvi que va per aquí i, per tant, està ineludiblement comprovat que cada vegada es faci més massiu el consum mitjançant Internet com a canal de distribució. En aquest sentit, penso que hi ha alguns avantatges de la premsa local, però la veritat és que el punt clau és la renovació de l'interès dels continguts de proximitat inclosos prioritzant els aspectes més culturals que no pas els polítics i institucionals per part de sectors de població més joves, ja que bona part de l'audiència d'aquests mitjans són encara gent molt veterana que als anys vuitanta tenia 30-40 anys i ara ja van desapareixent per llei de vida.

PAPER

Creus que el paper reforça la voluntat i la pròpia connotació de la proximitat?

Sí, és obvi. Encara existeix un lligam gairebé emocional i de costum de consum de moltes publicacions en paper. De fet, segurament el repte que sigui un consum més notable per Internet se centra en l'actualitat pura i dura, és a dir, en el dia dia. Mitjans com ràdios municipals que ara tenen webs informatius poden anar renovant la informació a temps real. El paper encara segueix tenint un pes en aquelles publicacions dedicades a l'actualitat estricta així com revistes especialitzades de periodització més espaiada (setmanal, quinzenal, mensual, bimensual...) que encara tenen el seu públic i encara hi ha aquell ritm del paper que fa olor a tinta, igual que en el cas dels llibres. La premsa de proximitat, que justament té els espais per dedicar a temes de més profunditat a partir de reportatges i entrevistes, té com a potencial aquells espais per mantenir el paper.

Més enllà de la convergència digital i l'eclosió de moltes capçaleres directament en digital, quina força i futur creus que té el paper en els àmbits de proximitat? El qualificaries d'òptim?

Òptim potser no, però sí que amb bones promocions i apostat per un periodisme més qualitatiu jo crec que segueixen tenint el seu pes el paper. En aquest sentit, caldria potenciar la professionalitat i potenciar el voluntarisme —amb gent de la cultura local— per augurar cert futur al paper.

Pel que fa a formats, hem de parlar de diaris i revistes tan sols a nivell de premsa de proximitat?

Bàsicament, són diaris i revistes, però una gran part, fins i tot des del voluntarisme amb manca de suport, s'han reciclat i tenen el seu forat dins d'Internet. Per tant, són també una oferta que forma part de l'oceà immens dels mitjans siguin publicacions, ràdios, podcasts, blogs (...) que conformen ara el gran calaix de sastre d'Internet. Es tracta de fer molta promoció i sobretot unir tota una fornada de nous consumidors/es d'edat entre 18 i 30 anys, els mateixos que han de consolidar la vàlua i la raó de ser d'aquests mitjans de proximitat en l'era actual.

De fet, segons l'Estudi d'Audiència de Premsa Comarcal 2019, el perfil d'aquesta audiència és força qualificat i comercial i és caracteritzat, sobretot, per l'ús de la complementarietat entre el format paper i digital. No obstant això, més enllà del format, quines potencialitats creus que té la premsa local i comarcal a diferència de la ràdio i televisió locals?

Bàsicament, es fa molt difícil que els formats televisiu i radiofònic puguin convergir a una certa plataforma digitalitzada. Els formats en aquests mitjans siguin formats més treballats en profunditat i més sobre temes, que potser no són de rabiosa actualitat però tenen una certa importància en la vertebració de la vida social i cultural locals, deixen l'espai per aquests productes relegat a la premsa. Insisteixo: al final la gent consumirà via Internet. Ara bé, Internet et permet cobrir o consumir espais de ràdio o, fins i tot, audiovisuals però també espais de lectura d'entrevistes, cròniques, reportatges (...). Aquesta combinació s'ha de

mantenir i potenciar. El repte serà incorporar nous consumidors cap a productes més convencionals.

ORÍGENS II → Aquest tipus de comunicació d'arrel popular es "recupera" a Catalunya a principis de la dècada dels vuitanta del segle passat amb un cert interès per conèixer de primera mà la realitat més propera. Parlem d'una premsa local i comarcal que constitueix un model de premsa popular i, malgrat el seu dinamisme, és una premsa fluctuant, modesta, de tirades curtes i no professional que fomentava el voluntarisme, l'associacionisme i **incloïa qüestions principalment de tipus cultural**. De fet, l'episodi en qüestió coincideix amb la també recuperació de la cultura en molts municipis, que es comença a dinamitzar de valent. En aquest cas, els ajuntaments són l'òrgan que permet el desenvolupament cultural sobretot als municipis més petits.

Per què consideres que la inclusió de qüestions principalment de tipus cultural van ser de les primeres a contemplar-se i aparèixer en les publicacions de proximitat?

Crec que hi havia una certa tradició en molts àmbits que s'havia mantingut i recuperat, fins i tot, abans de la cloenda del franquisme. Després, és cert que part del mimetisme dels mitjans de comunicació grans fa que al final també hi hagi un interès dels propis mitjans per l'actualitat política i institucional: hi ha una part que òbviament està lligada amb la cultura. Moltes vegades, una de les informacions que al llarg de l'any són fonamentals en mitjans de proximitat són totes aquelles referides a les festes majors que organitzen ajuntament autònomament o bé conjuntament amb altres entitats culturals locals i això és un exemple evident. Ara bé, arribats aquí, els mitjans de comunicació no poden suplir la necessària renovació i enfortiment, o com a mínim consolidació, de moltes entitats culturals; moltes vegades, els mitjans poden reflectir allò que es fa des de la societat civil, però si aquesta va reduint la seva activitat, els mitjans no se la poden inventar. Per això, els mitjans són bàsics per divulgar tota aquesta activitat però ha d'existir la matèria primera i l'activitat cultural.

De fet, en el cas de la cobertura de les festes majors, tal com he pogut comprovar, sobretot quan es tracta d'esdeveniments propis de la cultura popular, als mitjans de proximitat se'ls dóna més cobertura des de la secció de successos / societat. És un fet curiós, ja que la cultura popular en molts àmbits de proximitat és la cultura en majúscules i tot i així, se'ls dóna cobertura des d'una secció on queda força desemparada.

De fet, la qüestió de les seccions és un punt de debat important. En la majoria de mitjans de proximitat, la distribució en seccions acaba sent massa mimètica respecte els mitjans convencionals generalistes. Per això, es tendeix a col·locar temes més d'espectacle en l'anomenada "secció" cultural. Per això també, en els mitjans de proximitat l'activitat de la societat civil acaba sent relegada de forma molt esporàdica en seccions com les de successos o societat. Crec que no té excessiu sentit i les seccions de cultura s'haurien de potenciar, ja que els continguts són clarament culturals.

J, M. Velasco, antropòleg espanyol, reflexiona que no és cultura el que distingeix només alguns/es, sinó el que ens distingeix a tots i a totes. En certa manera, el periodisme de proximitat ha contribuït a marcar aquesta diferència.

Entrem en un terreny amb molta controvèrsia, ja que xoquem de ple amb la definició sobre “què és cultura”. Entraríem en un debat epistemològic. Els mitjans de proximitat ajuden a configurar i divulgar que la cultura no són activitats no necessària i altament professionalitzades, que tenen protagonistes amb noms i cognoms que formen part de la comunitat local com a veïns/es. Crec que en l'àmbit dels mitjans de proximitat, justament aquesta disjuntiva entre creadors i consumidors és més difusiva. Aquí els mitjans de proximitat tenen un gran paper, tot i difícil i constrenyit.

Més enllà de les formes acadèmiques i socials, antropològicament cultura és una manera de viure. Així, creus que tot allò que els mitjans de proximitat tematitzen sota el nom de “cultura” i sobretot el seu tractament queda lluny del periodisme cultural o ben bé al contrari?

Hi ha una diferenciació entre mitjans de proximitat més o menys modestos i els grans mitjans. Els últims acaben tenint uns especialistes en continguts culturals, que en bona part ho fan de manera molt professionalitzada. En els mitjans de proximitat, en moltes ocasions no hi ha suficients recursos humans per tal que hi hagi perfils professionalitzats. La disjuntiva entre ser productor (en aquest cas, elaborador d'informació) i consumidor és molt més difosa. Però crec que és un avantatge perquè dóna lloc a espais pels col·laboradors que, sota l'òptica amb criteris professionalitzats, elabori una informació cultural molt atractiva que no sigui un retrat clarament folklòric d'allò que es fa, sinó que pugui aprofundir i pugui ajudar en la renovació de moltes d'aquestes activitats.

ESPECIALITZACIÓ TEMÀTICA

Com creus que succeeix el fenomen de l'especialització temàtica en els mitjans de proximitat?

Cal fer diferenciacions entre mitjans. Els mitjans més professionalitzats, com poden ser els diaris capdavaners a les seves àrees d'influència i divulgació (El Regió7, El Segre...), pesa molt la configuració de les redaccions de forma força mimètica de com es configuren les redaccions als grans mitjans (sempre tenint en compte les diferències respecte la dimensió empresarial). Per tant, sí que hi ha una especialització però comporta, forçosament, que acabin fent una cobertura de la informació cultural que té moltes coincidències amb la cobertura que en puguin fer els grans mitjans. El repte és reconèixer la necessitat d'aprofundir en la informació i divulgació cultural comptant també amb els productors de la cultura, i no només com a font: són aquells que proposen i tiren endavant activitats i es barallen perquè les entitats es mantinguin vives, entre d'altres. El que no és factible és que hi hagin tres, quatre o cinc persones que s'especialitzen en temes culturals, ja que empresarialment no és viable ni sostenible. Per tant, s'ha de potenciar la col·laboració. Una mica la crisi que afecta els mitjans de comunicació, sobretot de la crisi econòmicofinancera de fa 12 anys, ja ho ha potenciat: hi ha molts mitjans que tiren força de col·laboradors externs i a nivell local es pot jugar a potenciar la divulgació cultural d'aquesta manera.

Hi ha activitats municipals i comarcals que si no apareixessin als mitjans de proximitat no gaudirien de cap cobertura en el sentit mediàtic. Rabadán es refereix a temàtiques com la política, la cultura, els fenòmens associatius, els esports, el comerç, successos,

la indústria, el trànsit, la informació meteorològica i l'obituari, entre d'altres. Per tant, les publicacions locals i comarcals es disposen a desglossar i explorar el sentit comunitari d'una població els continguts. Creus que tots aquests pilars defineixen millor el periodisme de proximitat? Així doncs, podríem parlar de “periodisme de servei”?

En molts casos, sí, i entès el periodisme de servei des d'una perspectiva àmplia, no només destinat a la divulgació de serveis públics de les administracions o el que apoten certes entitats locals, sinó de servei a la ciutadania en camps com ara l'activitat cultural. Crec que aquest perfil compta a l'hora de consolidar i fer més factible el consum de mitjans de proximitat. Ara bé, la realitat social dels mitjans de comunicació és dura i bé, no es promou la cultura d'una manera potent. Com a molt, els poders públics, sobretot els locals, intenten promoure la seva via de divulgació tant de la política com de les activitats que es duguin en terme en un entorn de proximitat. En aquest sentit, considero que les polítiques de comunicació municipals haurien de ser molt més ambicioses i molt més obertes a la iniciativa privada, no com a negoci, sinó com a divulgació de les activitats culturals, atès que no tot ha de ser públic ni tot ho és. Una cosa és controlar els interessos privats econòmics i l'altra és potenciar els interessos de les entitats culturals i associatives d'un entorn.

MUNICIPALITZACIÓ

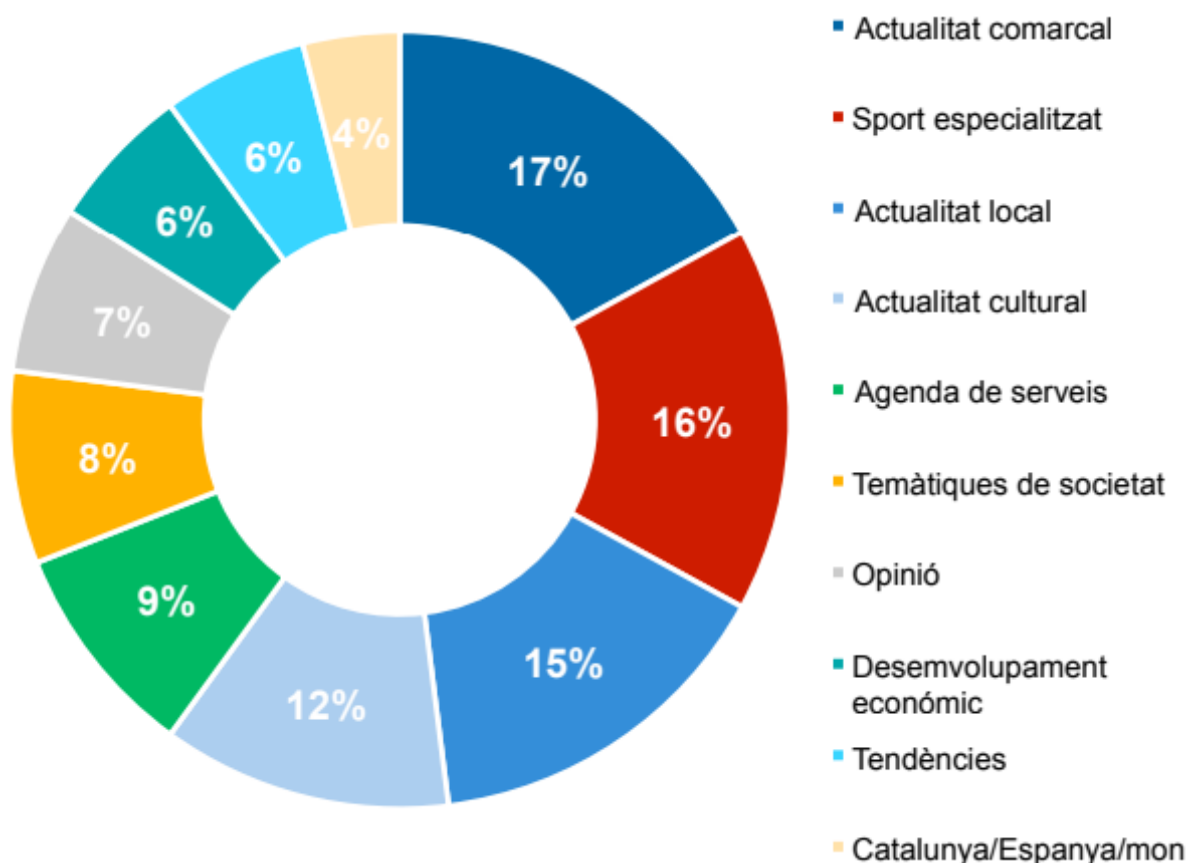
El fenomen de la municipalització als mitjans locals és destacat. Consideres que parlem d'un fenomen que ha contribuït més o menys positivament en el desenvolupament del periodisme de proximitat?

Crec que hi ha un aspecte que s'ha de valorar positivament i és la possibilitat que hi hagin més professionals del món del periodisme i la comunicació que tinguin opció de treballar perquè hi ha aquests mitjans públics i municipalitzats. Una altra cosa són les dinàmiques s'acaben imposant especialment en l'àmbit més metropolità, on els ajuntaments són els més grans de Catalunya: és cert que sempre que hi ha pràctiques més partidistes i institucionals de divulgació general de l'activitat social també és negatiu. És una qüestió d'intentar que les polítiques de comunicació, que en el millor dels casos es dissenyen des de les institucions públiques, comptin amb els impulsors i membres en general de les activitats culturals, esportives, associatives... D'aquesta manera, crec que es podria impulsar molt el paper dels mitjans de proximitat, també els institucionals, però sense oblidar les publicacions més del tipus voluntarista on l'ànim de lucre és mínim.

Des d'una perspectiva antropològica, antropòlegs socials com James Frazer i Bronislaw Malinowski a principis de segle XX, consideraven que la cultura és “tot allò humà de tots els pobles (humans)”: una perspectiva aparentment antagònica a una altra de més crematística i estètica, és a dir, la cultura com l'art i el cultiu de l'esperit. Precisament, és la definició de caire més antropològic que, al llarg dels segles, propicia accions populars (iniciatives que s'anuncien de la gent o que és accessible per a tothom) tals com la premsa popular, el precedent de la premsa local. Com explicaries la convivència entre aquestes iniciatives i les propostes de premsa municipals?

En el full de ruta de l'activitat institucional en els àmbits dels esports i la cultura no es pot ser tant suïcida com per enfonsar o bé ignorar aquestes activitat de la societat civil. Sempre s'hi ha de donar suport. Ara bé, en això topem també amb el clientelisme i, fins i tot, de les manies personals que poden succeir en els àmbits de proximitat —es donen amb tots els àmbits—, és a dir, les picabaralles que podien tenir patums de la cultura oficial amb els governs de Jordi Pujol també tenien incidència en el suport a la cultura catalana i estem parlant de grans activitats culturals. Per tant, a escala local i comarcal, la sintonia o bé la no sintonia de la gent que fa cultura, lluita per les entitats (...) xoca també amb el tarannà dels responsables polítics. També es deu a una constatació claríssima tal com la manca de recursos econòmics que s'han de distribuir. En moltes institucions, aquell que no està amb mi ja significa que està contra mi i això, en moltes ocasions, repercuteix en els mitjans de comunicació locals, és a dir, en no donar suport a les iniciatives que no són merament institucionals.

ANNEX 4. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE LA PRESENCIA DE CADA TIPUS DE CONTINGUT | Font: Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal 2019.

ANNEX 5. TAULA DE DADES SOBRE LA PARTICIPACIÓ, ORGANITZACIÓ, COL·LABORACIÓ O PATROCINI DE LES PUBLICACIONS DE LA PREMSA COMARCAL A FÒRUMS, ESDEVENIMENTS CULTURALS, ESPORTIUS I ECONÒMICS, SEMINARIS I ALTRES ESDEVENIMENTS | Font: Estudi d'Audiència de la Premsa Comarcal 2019.

Any 2018	Participa	Organitza	Col·labora	Patrocina
Fòrums	15	17	11	6
Esdeveniments Culturals	34	38	37	8
Esdeveniments esportius	9	3	10	3
Desenvolupament econòmic	2	3	3	2
Seminaris	2	2	2	1
Altres esdeveniments	5	5	2	
Total	67	68	65	20

ANNEX 6. DIFUSIÓ DELS DIARIS DE PAGAMENT DE CATALUNYA | Font: Informe de la Comunicació a Catalunya 2017-18, InCom-UAB.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Evolució 2007-2018
Diàris d'informació general d'abast català																				
La Vanguardia	191.673	198.337	202.794	205.330	203.703	208.139	202.161	213.413	201.859	200.291	200.370	190.033	172.263	152.320	140.176	129.073	114.960	105.813	96.344	-54,9%
El Periódico de Catalunya	184.251	166.500	166.951	170.170	171.211	170.181	167.804	174.649	152.025	133.265	124.648	111.532	101.373	95.326	87.023	82.833	76.968	68.715	57.306	-67,2%
Avui	30.774	30.628	28.363	28.368	26.983	26.333	28.503	28.709	29.252	27.188	24.327									
Ara												15.662	16.373	15.787	15.006	14.184	13.820	14.666	15.427	
El PuntAvui												30.442	26.513	24.201	24.046	23.306	21.939	21.693	21.338	
Diàris d'informació general d'abast català	406.698	395.555	398.108	403.868	401.897	404.653	398.468	416.771	383.136	360.744	349.345	347.669	316.522	287.634	266.251	249.396	227.687	210.887	190.415	-54,3%
Diàris d'informació general d'abast local, provincial i intercomarcal																				
El Punt	23.191	23.082	22.608	23.843	27.642	26.625	25.477	25.639	25.607	24.134	21.487									
Segre	13.522	13.249	13.091	13.574	13.555	13.514	13.412	13.053	13.009	12.994	11.932	11.196	10.649	10.102	9.708	9.395	9.050	8.674	8.126	-37,7%
Diari de Tarragona	14.170	14.350	14.546	15.031	15.030	14.715	14.096	13.739	13.393	12.673	11.505	10.728	10.288	9.823	9.388	8.922	8.173	7.919	7.237	-47,3%
Regió 7	9.261	9.005	8.556	8.922	8.658	8.560	8.545	8.548	8.351	8.003	7.395	6.779	6.391	5.988	5.800	5.686	5.519	5.289	4.972	-41,8%
Diari de Girona	6.934	7.915	7.775	8.161	8.151	8.074	7.991	8.050	8.253	7.740	7.740	6.248	6.181	5.802	5.570	5.523	5.313	5.040	4.680	-41,9%
Diari de Terrassa	5.472	5.496	5.353	5.611	5.517	5.533	5.517	5.298	5.284	5.153	4.887	4.345	3.893	3.388	3.040	2.779	2.597	2.448	2.326	-56,1%
La Mafiana	6.221	5.967	5.754	5.732	5.677	5.621	5.566	5.190	5.018	4.916	4.592	4.089	3.425	2.823	2.142	2.093	2.000	1.864	1.788	-65,5%
Diari de Sabadell	6.189	5.955	5.851	5.685	5.466	5.383	5.159	5.120	4.983	4.438	s.c.	s.c.	s.c.	s.c.	s.c.	s.c.	s.c.	s.c.	s.c.	
Diàris d'informació general d'abast local (sense El Punt)	55.580	55.982	55.075	57.031	56.588	56.017	55.127	53.878	53.308	51.479	48.051	43.385	40.827	37.926	35.648	34.398	32.652	31.234	29.129	-45,9%
Diàris d'esports																				
El Mundo deportivo	100.407	103.615	106.791	104.487	109.431	103.004	101.449	99.368	99.146	102.294	101.101	95.507	81.420	71.219	63.806	58.161	53.433	49.288	45.290	-55,4%
Sport	106.504	115.234	109.833	113.929	120.197	114.682	118.098	101.633	95.571	102.829	96.823	91.753	76.638	65.163	57.975	54.751	48.235	43.251	39.253	-61,4%
Diàris d'esports	206.911	218.849	216.624	218.416	229.628	217.686	219.547	201.001	194.717	205.123	197.924	187.260	158.058	136.382	121.781	112.912	101.668	92.539	84.543	-57,9%
Diàris d'informació general de Catalunya																				
Diàris de Catalunya	698.569	699.423	697.266	708.843	723.221	710.364	703.778	702.409	661.751	645.918	616.807	578.314	515.407	461.942	423.680	396.706	362.007	334.660	304.087	-56,7%

Difusió dels diàris d'informació general d'abast espanyol (de pagament), 2000-2018

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Evolució 2007-2018
El País	436.302	433.617	435.298	440.226	469.183	453.602	432.204	435.083	431.033	391.815	370.080	365.117	324.814	292.226	259.775	221.389	194.005	175.041	137.552	-68,4%
El Mundo	291.063	312.366	300.297	286.685	308.618	314.591	330.634	336.286	323.587	300.030	284.091	252.770	206.007	172.427	149.684	126.369	108.386	97.162	89.580	-73,4%
Abc	291.950	279.050	262.874	266.818	276.915	278.166	240.225	228.158	251.642	256.651	249.539	221.351	171.969	140.049	128.660	107.801	91.159	79.892	74.292	-67,4%
La Razón	68.123	122.896	140.096	141.207	145.165	140.088	142.838	153.024	154.410	124.284	118.466	103.789	90.902	85.135	81.449	80.108	77.129	70.019	65.098	-57,5%
Diàris d'informació general d'abast espanyol	1.087.438	1.147.929	1.138.565	1.134.936	1.199.881	1.186.447	1.145.901	1.152.551	1.160.672	1.072.780	1.022.176	943.027	793.692	689.837	619.568	535.667	470.679	422.114	366.522	-68,2%

ANNEX 7. TAULA D'ANÀLISI ESTRUCTURAL SOBRE LA INFORMACIÓ CULTURAL DE REGIÓ 7 | Font: creació pròpia

DATA	QUANTITAT DE PECES	INCLOSES DINS LA SECCIÓ "CULTURES"	INCLOSES EN ALTRES SECCIONS	PERCENTATGE DE PÀGINES RESPECTE EL TOTAL DEDICADES A LA CULTURA	QUANTITAT DE PECES CULTURALS EN PORTADA	QUAN LA CULTURA ÉS EL "TEMA DEL DIA"
Dilluns 13 de gener	17	6	11	27,5%	3	NO
Dimarts 14 de gener	15	7	8	30%	3	SÍ
Dimecres 15 de gener	23	7	16	37,5%	1	NO
Dijous 16 de gener	21	8	13	30%	2	NO
Divendres 17 de gener	30	21	9	45,8%	3	SÍ
Dissabte 18 de gener	24	8	16	34,6%	1	NO
Diumenge 19 de gener	22	5	17	37,5%	3	SÍ
TOTAL	152	62	90	34,7% (mitjana)	16	42,9%

ANNEX 8. SECCIÓ “SOCIETAT. GALERIA” DE LA PUBLICACIÓ REGIÓ7 |

Font: Regió7

12 | DILLUNS, 13 DE GENER DEL 2020

SOCIETAT ▶ GALERIA

TRADICIÓ

Més de dos centenars d'actors i actrius fan possible la 30a edició del Pessebre Vivent de Piera

► El dia de Nadal, els veïns i veïnes de Piera van poder recórrer els carrers del nucli antic de la vila per veure la representació de la 30a edició del Pessebre Vivent. La representació va tenir més de dos centenars d'actors i actrius que van transportar el públic a l'època de la Galilea i la Judea de fa dos mil anys. L'endemà, dia de Sant Esteve, a la plaça del Peix hi va haver la popular ballada de sardanes de l'Agrupació Sardanista de Piera, que enguany va tenir la col·laboració de la cobla Ciutat de Girona. També es va celebrar el tradicional concert de Sant Esteve al santuari del Sant Crist.

MÚSICA

Concert de Reis de la coral Eswèrtia del Centre Excursionista de la Comarca de Bages

► El dia de Reis, la coral Eswèrtia del Centre Excursionista de la Comarca de Bages va oferir per 26è any el tradicional concert de Reis que organitza l'Associació de Veïns de la Sagrada Família del barri manresà. La coral va presentar un variat repertori amb cançons tradicionals, adaptacions de cançons modernes i, com és tradició, nades. Enguany, a més de les interpretacions corals, es van recitar dos poemes escrits per la cantaire Carme Estrada. La pianista Alba Vila, encarregada de l'acompanyament musical, va oferir una interpretació de la peça «Carol of the Bells» que va agradar molt al públic assistent.

ANNEX 9. SECCIÓ "TEMA DEL DIA" DE DIMARTS 14 | REGIÓ7 | Font: Regió7

TEMA DEL DIA

UN 2019 QUE TRENCA LA BARRERA ► La tendència estable que han registrat els darrers sis anys els teatres i sales que gestiona Manresa d'Equipaments Escènics, sense baixar dels 80.000 assistents anuals, s'ha trencat a l'alça el 2019 i ha aconseguit 90.192 espectadors, sis mil més que el 2018

La programació escènica de Manresa supera els 90.000 espectadors en un any de rècords

► Teatre Kursaal, Conservatori i Plana tanquen un 2019 excepcional amb més públic, més funcions i més espectacles que mai des del 2007

SUSANA POZ

Manresa.

El 2019 és un any excepcional, des de 2007, la programació cultural estable al teatre Kursaal, al Conservatori, des dels 2007, a la Plana de l'Orca, ha superat els 80.000 espectadors anuals. Una tendència que s'ha trencat, a l'alça, per assolir un nou rècord. El 2019, els equips de programació de Manresa, amb el Kursaal capdavant, van aconseguir la xifra dels 90.000 espectadors (ja a la 1a), la xifra més elevada en la seva història del Kursaal des de la seva reobertura, el 2007,

convertint en un dels teatres de referència del país. Un èxit que s'ha aconseguit gràcies a la gestió de la programació cultural estable al teatre Kursaal, al Conservatori, des dels 2007, a la Plana de l'Orca, ha superat els 80.000 espectadors anuals.

Les dades les van presentar ahir Jordi Basconca, gerent de Manresa d'Equipaments Escènics (MEES), l'empresa municipal que gestiona els teatres de la capital del Regió; Anna Crespo, regidora de Cultura; i Joan Merro, responsable d'El Gallinà, entitat encarregada de la programació. Els 90.000 espectadors de l'any s'assoliran en total de 5.000 els últims del 2019, any que tancaran, fins ara, el rècord de públic. Una dada que, a més, la regidora, apunta que el Kursaal com a espai de capitalització de la ciutat.

Basconca, sempre atent a la tem-

Un 2019 amb els seus punts en el muntatge d'espectadors
► El 2019 serà un any de celebracions. La primera, prevista per a final d'aquest mes o principi de febrer, serà l'arribada de l'espectador un milió. A final del 2019 ja hi haurà 994.625. Com a conseqüència, l'importació de què milers de persones han vingut al teatre moltes cops. I el desembre, El Gallinà complirà 25 anys.

dència per argumentar el creixement escènica i quant a espectadors al llarg dels darrers anys, qualifica «l'any del 2019 d'èxit excepcional i de difícil de repetir». Un augment de més de 6.000 espectadors respecte del 2018 que s'aplica, remarca Basconca, per l'augment del 4,44 % del nombre d'espectacles (de 147 del 2018 a 153 del 2019) i del 18,75 % de les funcions (de les 191 del 2018 a les 227 del 2019). De fet, el 2019 és l'any del rècord: espectadors, espectacles, sessions i, també, nombre de funcions amb entrades cobrades: 60. A la Sala Petita, per exemple, pràcticament es van doblar les funcions respecte del 2018 (de 37 a 63) i al Conservatori van augmentar de les 26 de 2018 a

les 37 de l'any passat. Per al gerent de MEES, una oportunitat per consolidar la capacitat de l'equip per detectar, crear i ofertar i posibilitat que una obra o un espectacle pugui debellar o triplicar funcions a la base d'aquestes dades. Sense dubtar, veu, la situació és positiva gràcies a propi, i un gran avançament gràcies al pas dels anys: la gestió del Kursaal, amb poca intervenció, ha estat molt bona. Ara sí que hi ha un ascens? Per a Basconca, quant a programació, les dades del 2019 han aconseguit situar el teatre en el nivell de programació no hi hauria d'hi haver. Quant a espectadors, el canvi gerent es respon a la programació «fórmula forja la màquina

LES PRINCIPALS XIFRES DEL 2019

COMPARATIVA DEL 2013 AL 2019

	2013			2014			2015			2016			2017			2018			2019		
TEATRE	Funcions	Sessions	%	Funcions	Sessions	%	Funcions	Sessions	%	Funcions	Sessions	%	Funcions	Sessions	%	Funcions	Sessions	%	Funcions	Sessions	%
TEATRE	41.426	69	51,9	28.094	104	40,1	41.717	84	51,9	28.228	89	41,9	28.368	88	42,4	29.041	97	45,2	42.018	106	46,1
CONSERVATORI	25.344	61	21,9	29.126	64	24,9	24.279	64	26,1	21.962	69	28,9	28.734	67	30,1	28.704	61	21,8	32.426	62	26,1
PLANA	2.912	7	4,6	1.248	10	4,3	2.202	4	4,1	1.964	6	3,4	1.964	4	2,7	6.468	12	7,7	1.879	9	4,2
OPERA	2.486	4	4,3	2.068	4	2,6	2.670	7	4,4	4.296	7	5,2	3.632	7	4,3	2.612	6	3,3	2.700	9	4,2
CLUB	1.402	4	1,8	1.280	4	1,6	1.732	4	2,1	881	2	1,1	1.249	2	1,6	873	2	1,0	2.472	7	2,2
MUSICAL	1.494	7	4,3	1.104	10	4,5	1.192	6	6,6	4.444	11	7,9	4.412	17	11,7	6.466	9	7,7	4.276	12	4,9
CURSA	719	1	0,9	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
TOTAL	81.161	115	100,0	64.094	196	100,0	69.437	189	100,0	62.184	199	100,0	60.264	207	100,0	60.841	194	100,0	90.192	226	100,0

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'ESPECTADORS

TRES XIFRES

163.000

persones van passar al llarg del 2019 pel teatre Kursaal per MEES. Una xifra que arriba als 90.192 de la programació estable a la Plana de l'Orca.

63 %

d'entrades venudes per Internet. El 2019 el teatre Kursaal va arribar al 64 %. Les tendències a l'alça.

10.519

espectadors a més del Conservatori el 2019, 40.579, la Sala Gran del Kursaal, i 1.594, la Petita. La Plana, 1.000, i els de concert a El Gallinà, 230.

Una de les dades de l'any és el rècord de públic, quantitat més alta que s'ha assolit fins ara.

Entrevista David Guindulain

► JESUÏTA, VICARI DE LA CASA DE MANRESA

«L'objectiu és anar guanyant col·laboradors laics, no religiosos»

R. J. J. J.

■ El pare David Guindulain va néixer al barri de Sant Gervasi de Barcelona. Va estudiar als jesuïtes de Sarrià, amb llicència en Psicologia Educativa i en Teologia. Durant 15 anys ha impartit classes en una escola del Clet. Als 20 anys va entrar a la Companyia de Jesús i des de llavors ha estat capellà. Explica que va ser poc a poc durant un període de tres anys que la Casa d'Exercici de la Casa de Manresa va començar a transformar-se i a sentir la crida de Déu. Des del 2015 n'és el rector.

□ És molt diferent la situació de les comunitats religioses en l'actualitat que fa uns anys?
□ L'Església, al llarg de la història,

ha passat anys plens de persecució, d'opressió, i sempre ha trobat camins. I ara dona capçada que en societats com la japonesa o la de Corea no han calgut capellans i missatges perquè l'Església continuï. Estem avançant cap a una coexistència comunitària. La vida religiosa en sí mateixa experimenta una disminució, però com a institució pot seguir tenint força, perquè aporta un estil de vida que la resta de cristians capten, agafem i necessitem.

□ La tendència és la disminució de congregacions per falta de relleu, però vostès són ara 7 religiosos, la mateixa xifra que el 2008.

□ Hi ha tres persones noves, entre elles el pare Lluís Magreñà, però les altres quatre es mantenen. És fruit

que la Companyia ha volgut augmentar la presència jesuítica aquí, perquè Manresa és important per a l'orde. Per això fa set anys vam fer obsequi de renovar completament la casa i per això hi anem mantenint 7 membres. El més jove socia, amb 25 anys, però un en té 80, l'altre 87... L'objectiu és anar guanyant col·laboradors laics, no religiosos.

□ Algunes congregacions sobreviuen per l'arrada de persones de fora, per exemple d'Amèrica del Sud. És una solució?

□ Que vingui gent de fora és una manera de viure la universalitat, l'ecumenicitat. El que tenim a l'entorn és un pla d'Església, no un pla de supervivència de comunitat religiosa. Els anys 90 hi va haver com

un baby boom a la vida religiosa. Ara estan arribant al final de diversos vides. Hi ha un decaïment de membres que ens resulta amargat, però també és una oportunitat per créixer com el Sempitern. No tenim la resposta, però estem convençuts que arribarà.

□ Ara, amb el projecte Manresa

2022, s'està lligant i els jesuïtes són més presents que mai. Com viu en tot aquest procés?

□ Nosaltres som cristians a poc a poc. El 2022 estarem fent el mateix de sempre (acollint, fent exercicis...), però probablement hi haurà més gent i hauran de veure com ho gestionem. Fent exercicis, per a la casa, seguirem fent el projecte que ja fa anys que tinc en desenvolupament.

□ Quin paper desenvolupa la comunitat jesuïta a Manresa?

□ Hi ha una paraula que té força, que és «transformació». És agredir que la gent que ve a Manresa viu una transformació espiritual. Podem ser crítics o no, però tota cosa espiritual. I penso que la ciutat, per la seva ubicació a prop de Montserrat, és un terreny de transformació interior.

□ Com tracta la religió doncs i ho hem?

□ La dona viu una situació irregular dins l'Església. Però els últims anys estem vivint una evolució. La manresa com a resultat de la dona en el si de la institució pot ser un model per a altres societats i cultures.

Entrevista Montserrat Benet

► CARMELITA DE LA CARITAT VEDRUNA, VILA MANRESA

«Hi ha gent que viu l'estil vedruna de maneres molt diferents»

R. J. J. J.

■ La germana Montserrat Benet, nascuda a Sant Martí de Maldà (Lleida), acaba de fer 90 anys. El 1950 va entrar a les Carmelites de la Caritat Vedruna. Del 1970 al 1976 va ser superiora de l'escola Vedruna de Manresa, ciutat on va tornar un cop jublada. També ha cursat de professora de Química i Física a Tarragona, Balaguer i Cambrils.

□ Què l'ha dut a fer-se monja?

□ El meu pare era alcalde de moltes i va ser assassinat el 36. Ens ho van prendre tot. Vam anar a Caladell, on el meu germà feia de mestre. El meu avi ja era mestre, també els meus oncles, la meua cosina, una germana... Suposo que tot això em

va influir. Quan tenia 12 anys em van donar una beca i vaig anar al col·legi Vedruna de Tarragona. Amb la pregària i el carisma vedruna vaig anar veient que Déu volia això per a mi. No m'ha passat mai pel cap deixar-hi, tot i les dificultats que la vida et va presentant.

□ Quina és la història de les vedrunes a Manresa?

□ Les primeres germanes van arribar a la Casa dels Infants Orfes, el 1954. Per mantenir la casa vam fundar l'escola. També tenim Casa Caritat, on hi havia infants amb discapacitats. Va sortir una llei d'emancipament segons la qual l'edifici dels infants no complia les condicions i la congregació va comprar un terreny per fer-hi la nova escola.

En va inaugurar el 1975 i ja, un any més tard, vaig marxar a Tarragona. Un cop jublada, em van deixar acollir en volia anar i vaig triar Manresa. És una casa-infermeria amb condicions molt bones i la ciutat està molt bé pel que fa a la sanitat. A més, s'atendia costat de l'escola, ens dona molta alegria.

□ Com funcionen les escoles creades per religioses?

□ Quan vam fer el rellotge al professorat no religiós (seglars), vam posar tots els mitjans a l'abast del claustre i dels equips que vam anar formant per tal que tota fosseu capaç de mantenir viu el carisma vedruna. I tot per amor, sense forçar. «No permeteu que mai cap alumne marxi a casa enfadat».

Són francs de santa Joaquina, la nostra fundadora. Hem dit que l'escola és molt bona mare.

□ Falten joves a les comunitats?

□ En general, han disminuït totes les congregacions. Però penso que tornaran a créixer, perquè hi ha joves molt crítics. L'estil vedruna no és només per a un grup de persones, va ser donat a l'Església. Hi

ha gent que ho viu de manera molt diferent, sense portar hàbits ni viure en un convent...

□ Com ha canviat l'educació?

□ Ara fa molt que no faig de professora, però encara que s'està treballant bé. L'educació, com tot en la nostra societat, ha canviat. Cal adaptar-se als nous reptes, a les noves metodologies i a tot el que calgui.

□ Suposades congregacions quedem a la ciutat?

□ No gaire. Ja són grans i fa temps que no assistim a reunions i trobades, però és que tampoc se'n fan. La relació amb altres congregacions és un tema molt delicat i, per tant, gairebé ni ens coneixem.

□ Expliqui'm el seu dia a dia.

□ La nostra missió d'educar fa de 10 anys i alguns germans estan malalts. Fem trobades als dies. Ens ajuntem cada dia, algun taller i reunions cada 15 dies. Quan la ho sortim fent i mitjan comunitat de dona. Tinc una tauleta per mirar el coroneu, llegir notícies... i l'altre dia em van regalar un mòbil, no m'havia tingut mai. M'hauria agradat molt viure en aquesta època de les noves tecnologies.

ANNEX 11. SECCIÓ "TEMA DEL DIA" DE DIUMENGE 19 | REGIÓ7 | Font: Regió7

ACTUACIÓ MANRESANA ▶ La peça teatral de la 63a Innocentada, «A toc de campana», reivindica el paper de la cultura popular i de les entitats de la ciutat que la fan possible

El públic aplaudeix l'entrada en joc d'Aloy i Junyent a la Innocentada

▶ L'actual alcalde de Manresa i el que ho serà a partir del juny participen en una farsa molt manresana, amb referències a la vida social de la ciutat

Abel Caliendo Soto

MANRESA

El públic no només aplaudeix els actors en abastar-se els títols del teatre Conservatori de Manresa, al final de l'estrena. Les mirades es van dirigir al·lucades de Manresa, Valentí Junyent, i al tinent d'alcalde, Marc Aloy, que dividiran a la nit van assistir com a espectadors a la tradicional representació manresana. És que l'actual alcalde i el que ho serà a partir del juny hi intervenen. Els aplaudiments eren una mostra d'afecte als dos polítics per haver acceptat participar en la farsa interpretada a ella mateixa en un enregistratament projectat al llarg de l'obra.

Sense ànim de fer apostol, però perquè s'entengui el motiu de la intervenció dels dos polítics, la història transcorre al voltant de l'organització de la gala de Cap d'Any de Televisió de Catalunya en directe des de Manresa, amb el virtuosisme de l'Ajuntament de la ciutat. Una gran oportunitat per promocionar la capital del Bages i que el consistori vol dur a terme sacrificant les subvencions d'altres esdeveniments culturals de la capital del Bages, com la mateixa Innocentada i l'Àlcega. Junyent i Aloy es veuen involucrats en una situació incòmoda. Perquè del que es tractava és de riure i de tot i de tot.

El vídeo va preveure d'un dels pàgs de l'obra, que aquell any porta per títol «A toc de campana», en què dues ancianes es pregunten, en parlar de l'alcalde, «quin alcalde

Les actuacions de dansa brillen en la representació

▶ el cos és dansa de la innocència, amb la direcció coreogràfica d'Alfons Calvo, va escenificar alguns dels moments més aplaudits del muntatge. Les coreografies, molt ben acoblades a la història, donaven força a l'espectacle i les ballarines es posaven en la pell de diferents col·lectius de la ciutat, des d'uns relleus d'actes masculins que protesten per veure que es perd la cultura popular, a les ballarines d'una gala i, fins i tot, als mestres que fan possible la vida i altres manifestacions culturals de la ciutat.

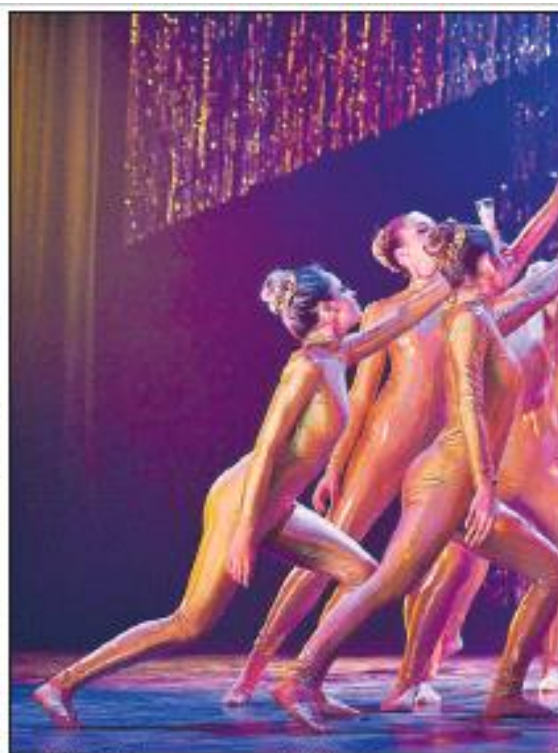
de?». Les dones acabaven conversant sobre com ha canviat la política i que abans els alcaldes governaven durant el temps que els tocava. La participació dels dos polítics era la gran sorpresa d'aquesta edició de la Innocentada.

L'obra, que ha escrit la periodista Xàvia Bellasés i ha dirigit Jordi Genet, reivindica la cultura popular manresana en la representació «de què hem de fer», i l'important paper per a la vida social de Manresa. Un personatge que en ocasions semblen tractar d'obra de La Caba, i algun que re corda el

Nel·la de l'aplaudida aires britànica de l'obra, «ocidant de canviar els grans esdeveniments culturals que tenen lloc a Manresa».

El número final del cos de ball també és una actuació a la cultura tradicional i s'ocupa amb precisió una dansa moderna amb referències a l'Àlcega, a la sardana i al món castellà. Fins i tot els ballarins de l'Àlcega s'han aplegat a la comedia representació posant-se i així en un dels números de ball, quan els dansaires es posen a la pell d'una manifestant que demana que es doni a la cultura popular el paper que es mereix. Els ballarins, membres actius i actuals de l'Esbart Manresà de l'ACB, van ser molt aplaudits en les cinc coreografies. En l'obra s'ociden escenes d'entrevistes i el complet de la companyia de la Innocentada per aconseguir ser els protagonistes del programa especial que farà la televisió catalana pel Cap d'Any.

Avui és el dia que hi ha un més públic. Fins aquí al vespre ja s'havien venut 300 entrades per a la funció de les 8 de la tarda, mentre que el dia de l'estrena, després, hi van assistir 250 persones i s'hi alenat, abans de començar, la preveïa era d'una 150 espectadors. «L'obra està agradant, sobretot ha fet gràcia l'aparell de l'alcalde, el fet que torni a aparèixer amb més contextualització a la crítica nostre zona i a la balla, que són importants», explicava Tòtil Valls, actriu i membre de la comissió de la Innocentada. Un dels naps a la comissió ben valorats és la danada de l'obra, l'obra i, a més, la crítica de la història recent.

cap de ball és el número que representa la gala de cap d'any

dos dels personatges secundaris de la representació

Els actors fan mofa de la vida social de Manresa, de les seves tradicions i de la mateixa cita teatral

A.G.S. a.m.m.

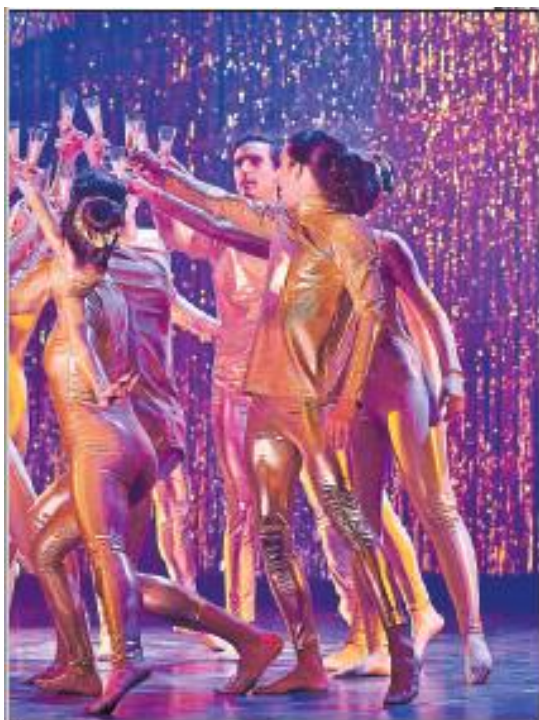
El responsable de la Innocentada ha après aquest any per riure d'ell mateix en unes obres en què s'ha volgut potenciar les referències a Manresa. Al principi de la història, els actors que representen els membres de la companyia teatral discuteixen la decisió de l'Ajuntament de suprimir la tradicional ballada de la Innocentada, i un dels personatges arriba a dir que les representa-

cions «fan pena» i que fa anys de 40 anys i no s'entenen més i no hi ha manresa.

L'obra fa referència també a la vida social manresana, amb esdeveniments com «Ser un bocadillo a Cal Manel», i fins i tot s'obra la possibilitat de tornar a fer pagar per seua als cadenes de la ficció, després de la gratuïtat de les tres darreres anys. També aquest diàleg s'entén en la funció, en dir que l'endemà sortiran a la porta-

da de Regió7.

Amb aquesta i altres referències a Manresa, el muntatge d'A toc de campana ha ocupat per a la Innocentada la ironia al voltant de la vida social de la ciutat. Un tret que els espectadors haurien trobat a faltar en les darreres edicions, segons els responsables de l'espectacle. D'aquesta manera s'ha intentat que el públic se senti identificat amb l'obra d'aquest any.

calcaïde de manresa, valeri junyer, en primer terme, i marc aloy, una filla enrota

dones tafaneres parlant per a la televisió

presentadors del valenetic explicant l'actualitat

coreografia final de la representació de la innocència

Entrevista Eva Lao

► S'ESTRENA EN LA INNOCÈNCIA. INTERPRETA EL ROLE DE LA MARINA

«Em van dir que havia de fer el paper fa tres setmanes»

A.E.S. se'n va.

■ Eva Lao s'estrena a la innocència posant-se en la pell de la Marina, una noia innocent i poc decidida, en l'obra d'aquest any.

□ És la seva primera innocència. Com li va?

□ Fantàstic. Cada dia de la interpretació i això és tot. El primer dia estava tan emocionada que no vaig poder dormir fins a les 3 de la matinada. A part, l'equip i l'ambient és esplèndid. Aquest paper me l'he hagut d'aprendre en tres setmanes perquè en principi no es per a mi.

□ Caram. I com és que finalment el representa vostè?

□ Jo havia de fer d'una de les dones safarides i havia de cantar en la gala de Cap d'Any amb el meu grup, Eva Lao. Era un paper per a l'Ester Martínez, que per motius personals finalment no l'ha pogut fer. Per aquest motiu el director, Jordi Comer, i els companys em van dir que m'estadés el paper. Em vaig aprendre el text en poc més d'una setmana.

l'actriu EVA LAO

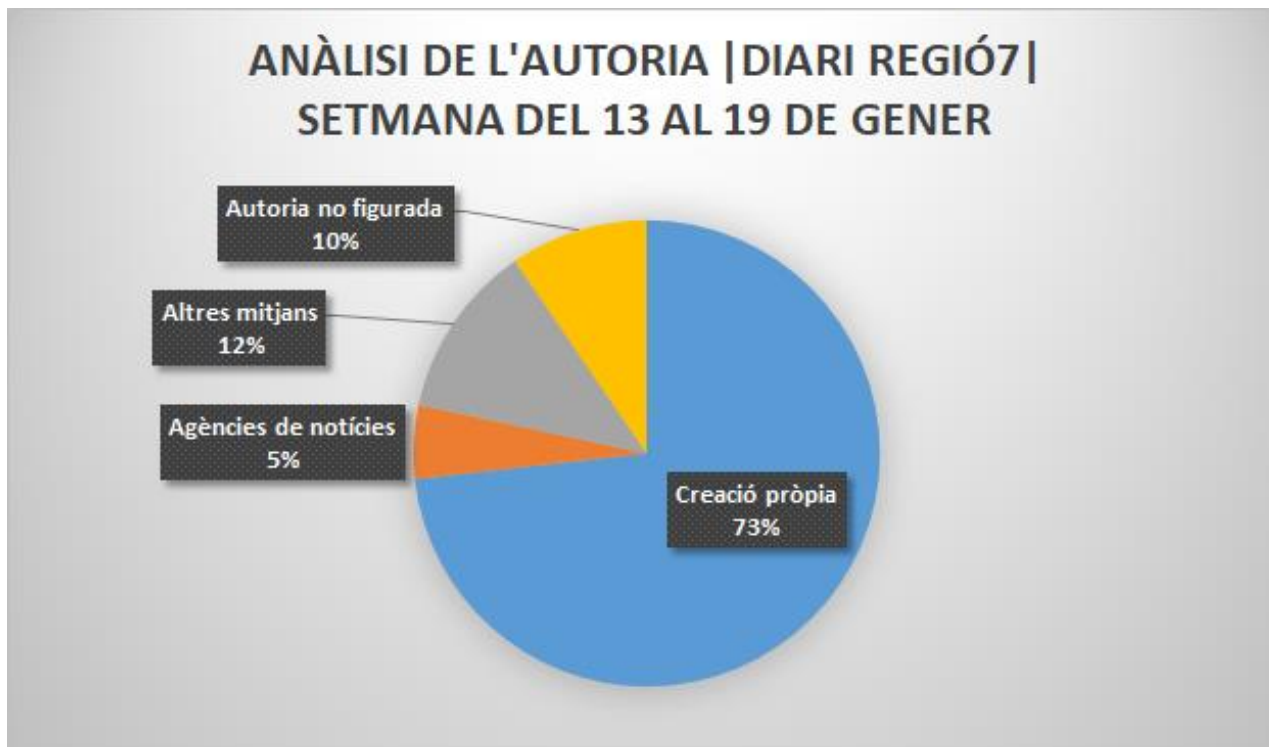
□ Abans havia fet teatre?

□ Fa dos anys que estic en el món teatral. El meu pare, que va morir el 2007, era compositor i músic, i per aquest motiu m'agradava el món de la música, però mai abans havia cantat fora de casa. Una amiga em va dir que Montserrat Teatre Musical volia representar Chicago i em va animar a presentar-me hi. Em van donar un paper i des de llavors no he pensat de fer teatre.

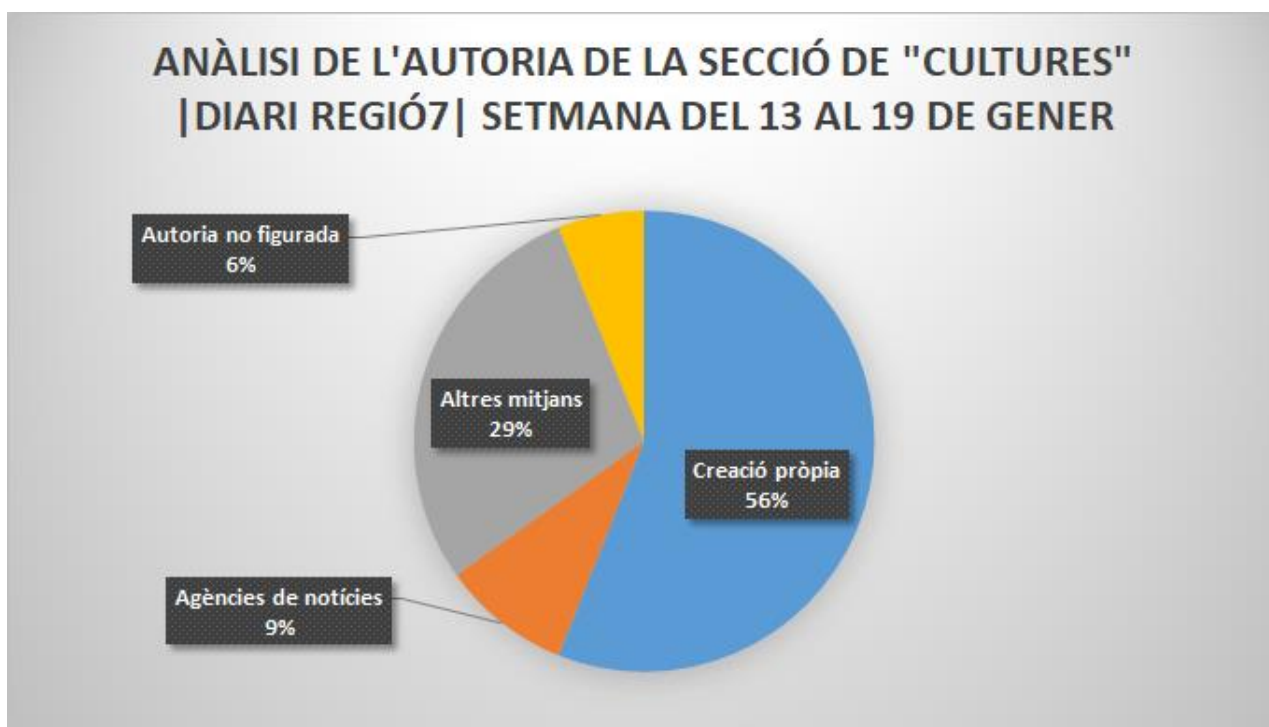
□ Així que en fa dos de fa poc temps.

□ Sí, i ara és el primer cop que faig una obra fora de Montserrat Teatre Musical.

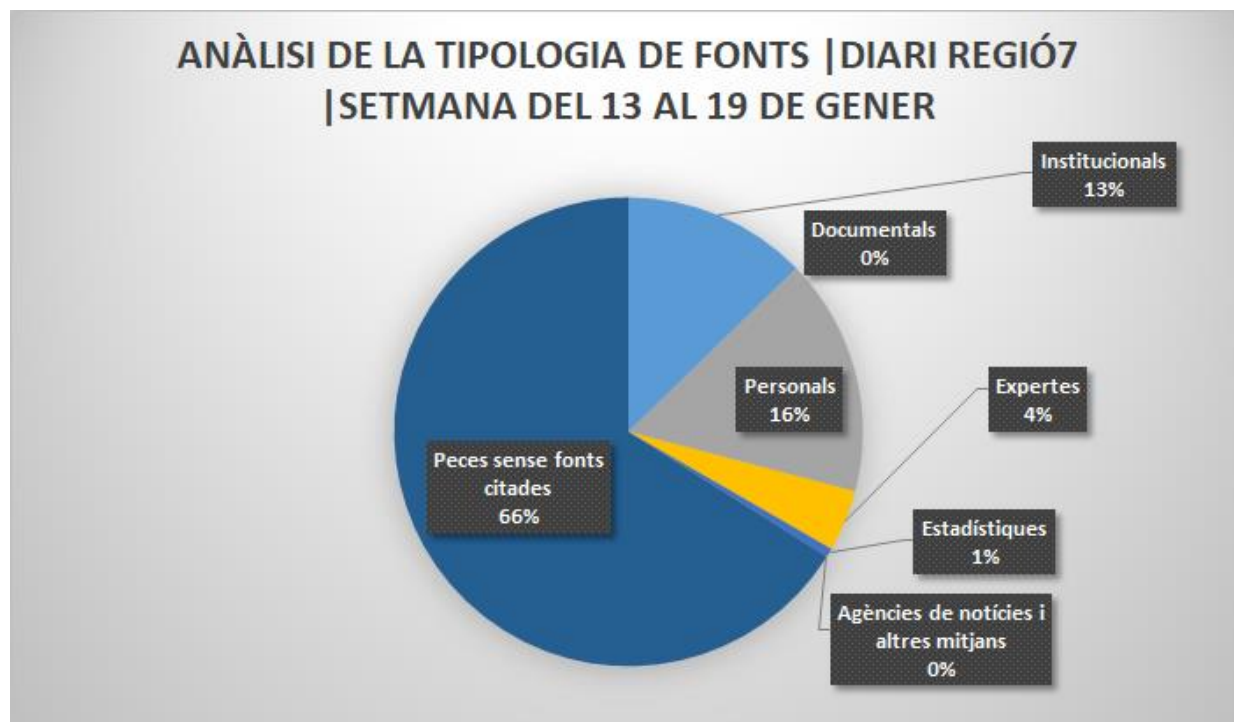
ANNEX 12. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS D'AUTORIA DEL TOTAL DE LES PECES CULTURALS | REGIÓ7 | Font: creació pròpia

ANNEX 13. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS D'AUTORIA DEL LES PECES CULTURALS LOCALITZADES A LA SECCIÓ "CULTURES" | REGIÓ7 | Font: creació pròpia

ANNEX 14. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS DE FONTS CITADES A LA TOTALITAT DE LES PECES CULTURALS | REGIÓ7 | Font: creació pròpia

ANNEX 15. PEÇA “Els actes culturals són el plat fort de la festa major d’hivern de Sant Vicenç” | REGIÓ7 | Font: Regió7

14 | DISSABTE, 18 DE GENER DEL 2020

regio7

PÀGINES ESPECIALS > FESTA MAJOR A SANT VICENÇ DE CASTELLET

Els actes culturals són el plat fort de la festa major d’hivern de Sant Vicenç

La programació arrencarà dimecres, 22 de gener, i s’allargarà fins al diumenge dia 26

ANNA COSTA MANRISA

La diada de Sant Vicenç (22 de gener) donarà el tret de sortida a la festa major d’hivern de Sant Vicenç de Castellet. Des de dimecres fins diumenge dia 26 s’han programat una quinzena d’actes per a totes les edats. En destaca l’aposta per la programació cultural amb teatre, música i cinema, entre altres propostes. Segons el regidor de Cultura, Jordi Palma, «hem potenciat els espectacles teatrals dins d’una programació que, tot i que segueix un format molt similar al dels últims anys, conté una gran dosi de cultura». D’aquesta manera, remarca Palma, «contribuïm a fer que la cultura estigui viva. Els actes de la festa major d’hivern són un reflex de l’activitat cultural que tenim a Sant Vicenç de Castellet».

En l’apartat de teatre destaca la representació de l’obra *Això no és vida*, del grup local Cul·i-Seu, que es podrà veure el dissabte 25 de gener (20 h) i el diumenge 26 (18 h). Les funcions es faran al teatre Societat Coral L’Estrella i les entrades anticipades (soci 8 euros, no soci 10 euros) es poden

Jordi Palma, regidor: «Els actes de la festa són un reflex de l’activitat cultural que tenim a Sant Vicenç»

comprar a Jordi Largo, Fotògraf. Una altra oferta teatral és la del divendres 24 amb la preestrena a Sant Vicenç d’*Un encuentro sobre natural* (20.30 h a l’auditori). És una comèdia de misteri amb Roger Pera, obra de l’autor santvicençí Joaquim Bundó. L’entrada anticipada costa 12 euros i es pot comprar a La Dolceria.

La música és un altre ingredient de la festa major d’hivern de Sant Vicenç. Divendres que ve, el jovent podrà gaudir de l’actuació de Dalton Bang i ballar a ritme de DJ, a la Sala de Cal Soler (23 h).

El dissabte amenitzarà la nit l’orquestra Gira-sol. Es podrà sopar i ballar per 10 euros, a la Sala de Cal Soler.

Altres propostes destacades són les dirigides al públic infantil i familiar, com el correfoc i la pel·lícula *El rey león*. «Hem pensat en tots els públics perquè tothom

Ambient al ball de la festa major d’hivern de l’any passat

pugui gaudir de la festa. Esperem que sigui el màxim de concorreguda», remarca el regidor Jordi Palma, que recorda que per aquesta data al poble es manté una tradició molt dolça: la mola.

Aquest pastís típic del dia de Sant Vicenç (festiu al poble) té forma de mola o roda d’esmolador i està fet amb pa de pessic farcit de nata o crema, amb cacau i granet d’ametlla per sobre.

Pregó dedicat als 70 anys de la biblioteca Salvador Vives

A. C. MANRISA

La biblioteca Salvador Vives, de Sant Vicenç, celebra el seu 70è aniversari, i per aquest motiu el pregó institucional de la festa major d’hivern anirà a càrrec de les cinc bibliotecàries (dimecres dia 22 a les 12.30 h). Faran un repàs d’aquests 70 anys de servei de biblioteca al poble, tot recordant que es compleix el 5è aniversari de l’estrena del nou equipament.

Presentació del relat gràfic sobre «L’Abans de Sant Vicenç»

A. C. MANRISA

L’*Abans de Sant Vicenç de Castellet. Recull gràfic* és una recopilació de la història del municipi en imatges. Es publicarà per fascicles i dijous, dia 23, a les 19.30 h, se’n farà la presentació a l’auditori M. Carme Grau Vilardell. El preu dels fascicles és de 3,10 euros, i la primera entrega serà gratuïta. Es podran trobar en diferents establiments del poble.

ANNEX 16. PEÇA “Veïns de l'Alt Berguedà obren una nova via d'oposició a la incineradora” | REGIÓ7 | Font: Regió7

8 | DILLUNS, 13 DE GENER DEL 2020

Regió7

SOCIETAT ▶ BERGUEDÀ

Veïns de l'alt Berguedà obren una nova via d'oposició a la incineradora

▶ Una cinquantena de persones acorda a Vallcebre donar suport logístic i econòmic a la plataforma

REDACCIÓ BERGA

El moviment veïnal contra la creació d'una planta incineradora industrial a Cerscs va fer un pas més amb la celebració d'una assemblea oberta amb l'objectiu de planificar l'estratègia legal i recaptar recursos per finançar-la. Una cinquantena de persones, entre les quals veïns del poble i dels voltants i segons residents, es van reunir al local social de Vallcebre, en un acte que té l'aval de la plataforma contra la incineradora, amb el convenciment que la unió del poble serà clau per evitar el que unànimement van considerar un perill mediambiental i econòmic per al Berguedà.

La reunió, de caràcter informatiu, va tenir la participació dels advocats Rafa Bellido i Joan Ponts, que han estat contractats pels veïns. Els dos advocats ambiental·l·s van exposar la necessitat d'activar, d'una banda, accions en l'àmbit legal i, de l'altra, mobilitzacions socials per augmentar la pressió sobre l'administració i, si es pot, mirar de col·lapsar-la. En

La cinquantena de veïns de l'alt Berguedà reunits ahir al matí a Vallcebre amb els dos advocats

aquest sentit, els advocats van insistir als veïns a personar-se com a part interessada per, així, tenir informació de tota la tramitació que generi el projecte.

En una reunió calmada però amb preocupació, els veïns van plantejar propostes com ara demanar a la Universitat Rovira i Virgili que faci un estudi sobre l'estat

actual de la contaminació dels terrenys i la possible futura afectació mediambiental; activar campanyes de comunicació als mitjans i amb pancartes pel terri-

tori; o una consulta popular. Els assistents van apuntar també com a possible estratègia estudiar la possible afectació de la contaminació atmosfèrica a l'Estat francès per, així, fer transfronteralera la problemàtica.

Els presents van mostrar-se enutjats per l'actitud de l'Ajuntament de Cerscs. A la reunió també hi va assistir el regidor a l'oposició de Cerscs Isaac Lozano, el qual va apuntar que és difícil aconseguir informació tant del consistori com de la Generalitat i, en canvi, va donar esperances als veïns apuntant que el ple haurà d'aprovar un estudi ambiental que no està clar que aconseguirà tots els suports.

Els advocats van apuntar que, si bé la incineradora es farà si compleix tots els requisits legals, han vist debilitats al projecte, i van emfatitzar que cal presentar al·legacions a cada una de les tramitacions prèvies del projecte. Els veïns reunits van acordar establir la seva mobilització com una acció privada paral·lela a la que efectua la plataforma antincineradora deixant-li, però, la iniciativa sobre la pròxima estratègia. Els assistents van donar el consentiment, de moment, a deixar la iniciativa a la plataforma i, alhora, a oferir-se per sumar la seva acció en el futur, ja sigui en forma de mobilitzacions o de diners per pagar les despeses que es generin.

ANNEX 17. PEÇA “El manresà de 109 anys ja és la 29a persona més longeva de l'Estat” | REGIÓ7 | Font: Regió7

6 | DIVENDRES, 17 DE GENER DEL 2020

Regió7

SOCIETAT ▶ MANRESA

El manresà de 109 anys ja és la 29a persona més longeva de l'Estat

▶ Marcelino Solà guanya posicions en el rànquing i avança cap a la condició de supercentenari

FRANCESC GALINDO MANRESA

Un supercentenari és aquella persona que ha arribat a l'edat de 110 anys o més. De les persones que aconsegueixen ser centenàries, una de cada mil assolirà la condició de supercentenari. El manresà Marcelino Solà Traserra va pel camí d'aconseguir-ho ja és la 29a persona més longeva de l'Estat espanyol.

Fa una setmana, Solà ocupava la 31a posició del rànquing espanyol de longevitat. Solà, la persona més anciana de Manresa, també és el tercer home més gran de l'Estat espanyol i el segon de Catalunya.

Segons la llista de superlonges del Gerontology Research Group, l'home més anciana que viu actualment a Espanya és el lleonès Saturnino de la Fuente García, que té 110 anys i 344 dies i que complirà 111 anys el proper 8 de febrer.

El segon de la llista estatal és el català Joaquim Illas Illas, amb 110 anys i 172 dies. Illas (Blanes, 26 de juliol del 1909) és el català més gran. Així que Marcelino Solà és el segon català de més edat.

Marcelino Solà també és el tercer home més anciana de l'Estat espanyol i el segon de Catalunya

Solà es troba en un molt bon estat de salut. Va néixer l'1 de gener del 1911 enmig d'una nevada molt gran i ell mateix explica que el seu pare no va poder anar al registre civil per inscriure'l fins el dia 7 de gener. Això fa que, acompanyat de la seva família, celebri l'aniversari dos cops, el dia 1 i el dia 7. Encara fa bones passejades tot i que afirma que li fan una mica de mal les cames. Camina ajudat de dos bastons. Pot pujar escales, treballa la terra del seu hort i encara que cada cop li fatiga més i no ho fa tan sovint com anys enrere i els dimenges fa llargues passejades acompanyat amb una veïna de més de 85 anys. A banda dels dos homes que tenen més edat que el manresà Marcelino Solà, la resta són dones.

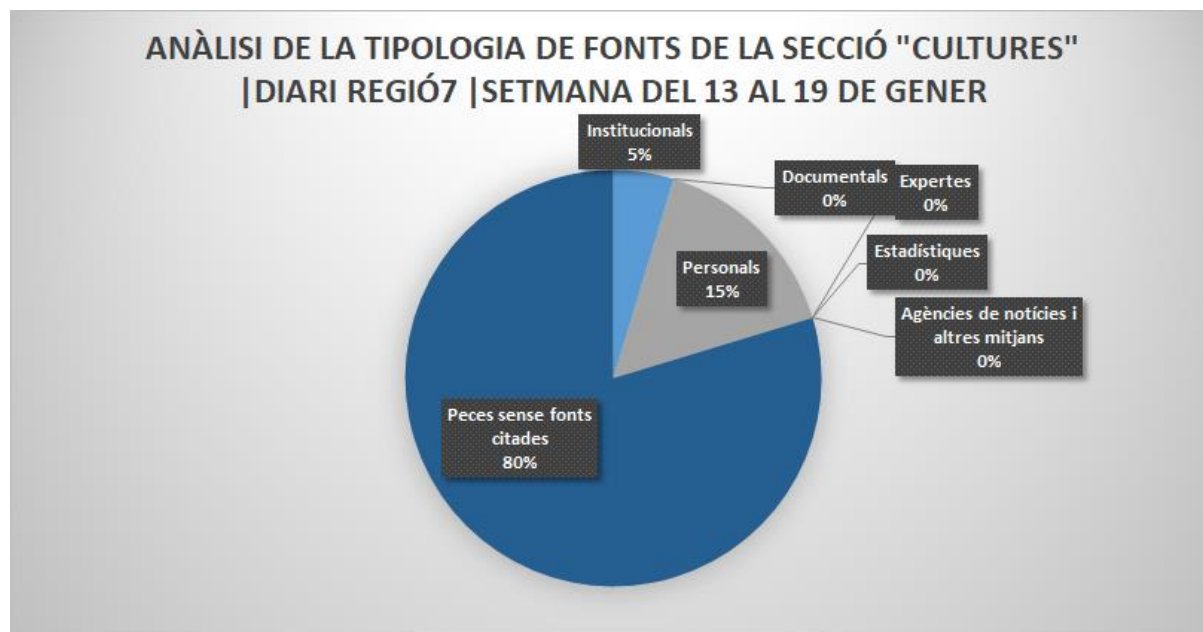
Encapçalat la llista la gironina Maria Branyas Morera, amb 112 anys i 137 dies.

Llista de les persones més anclades de l'Estat espanyol

Posició/Nom i cognoms	Sexe	Data de naixement	Anys	Lloc de naixement	Lloc de residència
1. Maria Branyas Morera	Femení	4 de març del 1907	112 anys i 317 dies	Mèxic	Catalunya
2. Virtudes Tomás Navarro	Femení	17 de juliol del 1907	112 anys i 183 dies	València	València
3. Valentina Martín Giménez	Femení	14 de febrer del 1908	111 anys i 337 dies	Castella i Lleó	Madrid
4. Vicenta Prieto Santos	Femení	22 de gener del 1909	110 anys i 360 dies	Castella i Lleó	Castella i Lleó
5. Saturnino de la Fuente García	Masculí	8 de febrer del 1909	110 anys i 344 dies	Castella i Lleó	Castella i Lleó
6. Teresa Velázquez Andrés	Femení	13 de juliol del 1909	110 anys i 188 dies	València	València
7. Joaquín Illas Illas	Masculí	26 de juliol del 1909	110 anys i 172 dies	Catalunya	Catalunya
8. Ramona Costoyas Rey	Femení	10 d'agost del 1909	110 anys i 160 dies	Galícia	Galícia
9. Concepción Caselles Sierra	Femení	18 de novembre del 1909	110 anys i 60 dies	Catalunya	Catalunya
10. Josefina Villaverde Fontenla	Femení	19 de novembre del 1909	110 anys i 59 dies	Galícia	Galícia
11. Trinidad García Ortega	Femení	20 de novembre del 1909	110 anys i 58 dies	Castella i Lleó	València
12. Daniela López de Lacalle	Femení	11 de desembre del 1909	110 anys i 37 dies	País Basc	País Basc
13. Josefa San Román Mateos	Femení	1 de gener del 1910	110 anys i 16 dies	Castella i Lleó	Castella i Lleó
14. María Varas Hernández	Femení	15 de febrer del 1910	109 anys i 336 dies	?	Castella i Lleó
15. Maximina Gómez Palomero	Femení	21 de febrer del 1910	109 anys i 330 dies	Castella i Lleó	Castella i Lleó
16. Araceli Ansaldo Cabrera	Femení	22 de març del 1910	109 anys i 301 dies	Aragó	Madrid
17. María Luisa Vázquez de Silva	Femení	29 de març del 1910	109 anys i 294 dies	Galícia	Galícia
18. Inocencia Zorño Cajal	Femení	1 de maig del 1910	109 anys i 261 dies	Extremadura	Madrid
19. María Ángeles Fernández Osate	Femení	15 de maig del 1910	109 anys i 247 dies	Andalusia	Catalunya
20. Silveria Martín Díaz	Femení	20 de juny del 1910	109 anys i 211 dies	Extremadura	Extremadura
21. Juana Manzanero Granados	Femení	26 de juny del 1910	109 anys i 205 dies	Madrid	Castella i Lleó
22. Leonor Malanda Corral	Femení	28 de juny del 1910	109 anys i 203 dies	País Basc	País Basc
23. Enriqueta Gutiérrez Fuente	Femení	15 de juliol del 1910	109 anys i 186 dies	Castella i Lleó	Castella i Lleó
24. Angeles Álava Jiménez	Femení	3 d'agost del 1910	109 anys i 167 dies	Navarra	Navarra
25. Modesta Canadilla Verbo	Femení	22 d'agost del 1910	109 anys i 148 dies	Castella-La Manna	Castella-La Manna
26. Dolores Moraleda García	Femení	27 de setembre del 1910	109 anys i 112 dies	Castella-La Manna	Andalusia
27. María Capdequí Mossi	Femení	2 de novembre del 1910	109 anys i 76 dies	València	València
28. Obdulio Carpena Gascón	Masculí	29 de novembre del 1910	109 anys i 49 dies	Múrcia	Múrcia
29. MARCELINO SOLÀ TRASERRA	Masculí	7 de gener del 1911	109 anys i 10 dies	Catalunya	Catalunya
30. Teresa Badía Charles	Femení	18 de gener del 1911	108 anys i 364 dies	Catalunya	Catalunya

Font: wikia.org

ANNEX 18. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS DE FONTS CITADES A LA SECCIÓ "CULTURES" | REGIÓ7 | Font: creació pròpia

ANNEX 19. PEÇA "Navarcles proposa teatre i música per al primer trimestre a l'Auditori" | REGIÓ7 | Font: Regió7

Navarcles proposa teatre i música per al primer trimestre a l'Auditori

► Dues obres, un monòleg i un concert de Moon Vision formen la programació escènica de la localitat

T. M. D. MANRESA

■ Tres peces teatrals i una actuació musical configuren la programació del primer trimestre del Teatre-Auditori Agustí Soler i Mas de Navarcles. Per gaudir d'aquest quartet de propostes, la regidoria de Cultura de l'Ajuntament crea un abonament que permet veure tot el cicle per 25 euros. «L'objectiu és consolidar una programació estable a l'Auditori», explica la regidora Nereida Berrueto.

La programació començarà dissabte vinent amb l'obra de teatre *El futur*, escrita i dirigida per Joan Yago i amb la navarclina Xènia Sellarès en el repartiment. El muntatge imagina com ens veuran d'aquí a uns anys els nostres successors. Per Sant Valentí se celebrarà una nova edició de *La Febrada*, una comèdia que porta per títol *El bandoler Capablanca fa nit a Sant Benet*, escrita pel navarclí Joan Antoni Hernández.

El grup bagenc Moon Vision, format per Albert Pardo, Xevi Collado i Júlia Collado, mostrarà la seva proposta de música electrònica. El monòleg humorístic i fe-

PROGRAMA

► **Dissabte 25 de gener. 21 h.**
El futur, de Joan Yago. Teatre.
Preu: 10 euros.

► **Divendres 14 (20 h), dissabte 15 (21.30 h) i diumenge 16 (18 h) de febrer.** *La Febrada: El bandoler Capablanca fa nit a Sant Benet*, de Joan Antoni Hernández. Teatre. Preu: 8 euros.

► **Dissabte 14 de març. 22 h.**
Concert de Moon Vision. Música.
Preu: 5 euros.

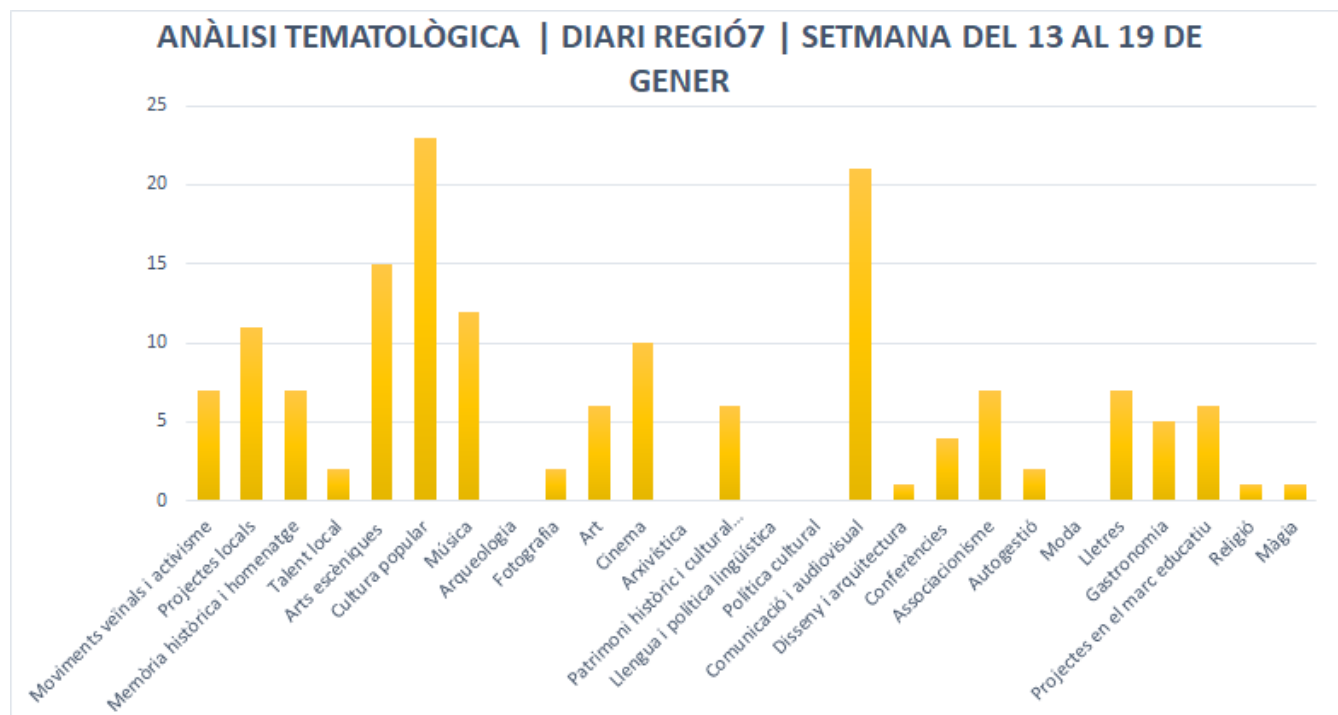
► **Dissabte 28 de març. 21 h.**
Desapareix aquí, monòleg de Patricia Sornosa. Teatre. Preu: 8 euros.

► **Abonament de 4 espectacles** per 25 euros. Venda al Teatre-Auditori, de 5 a 7 de la tarda.

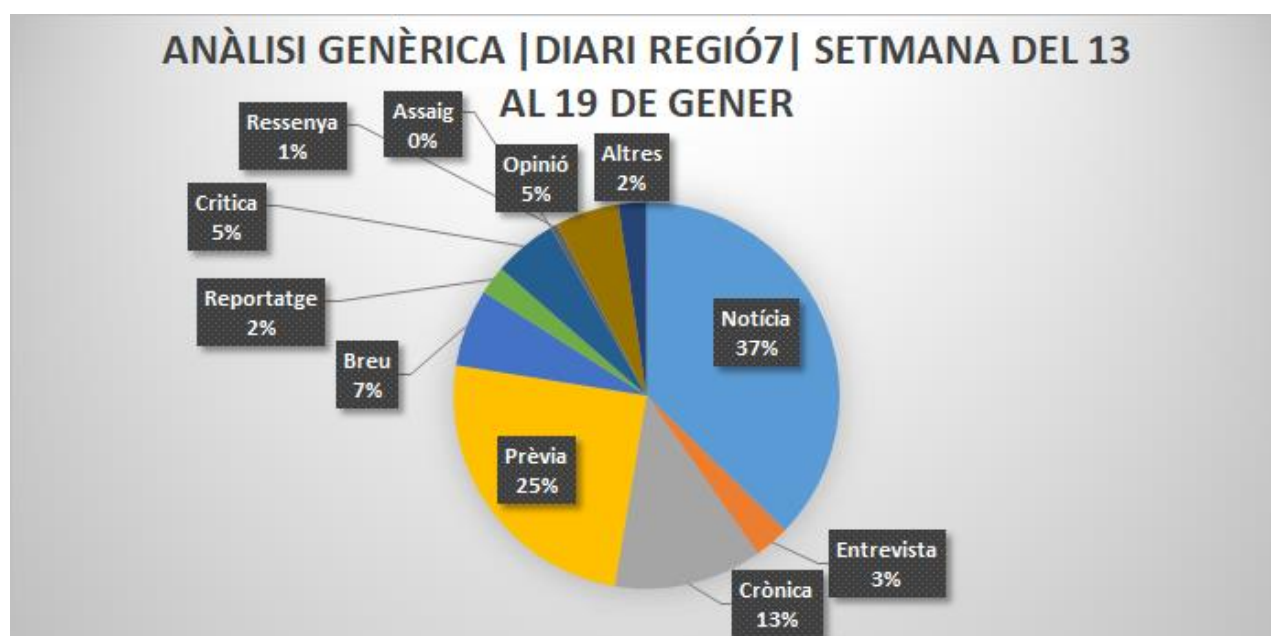
► **Venda d'entrades** al Teatre-Auditori i navarcles.mla2cat.

ministra de Patricia Sornosa titulat *Desapareix aquí*, una invitació a la rialla i la reflexió, clourà el cicle a final de març.

ANNEX 20. GRÀFIC DE BARRES VERTICALS SOBRE L'ANÀLISI TEMATOLÒGICA
| REGIÓ7 | Font: creació pròpia

ANNEX 21. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE ELS GÈNERES PERIODÍSTICS UTILITZATS A LA TOTALITAT DE LES PECES CULTURALS | REGIÓ7 | Font: creació pròpia

ANNEX 22. PEÇA “Veïns de l’Alt Berguedà obren una nova via d’oposició a la incineradora” | REGIÓ7 | Font: Regió7

8 | DILLUNS, 13 DE GENER DEL 2020

Regió7

SOCIETAT • BERGUEDÀ

Veïns de l’alt Berguedà obren una nova via d’oposició a la incineradora

► Una cinquantena de persones acorda a Vallcebre donar suport logístic i econòmic a la plataforma

REDACCIÓ BERGÀ

■ El moviment veïnal contra la creació d’una planta incineradora industrial a Cercs va fer un pas més amb la celebració d’una assemblea oberta amb l’objectiu de planificar l’estratègia legal i recaptar recursos per finançar-la. Una cinquantena de persones, entre les quals veïns del poble i dels voltants i segons residents, es van reunir al local social de Vallcebre, en un acte que té l’aval de la plataforma contra la incineradora, amb el convenciment que la unió del poble serà clau per evitar el que unànimement van considerar un perill mediambiental i econòmic per al Berguedà.

La reunió, de caràcter informatiu, va tenir la participació dels advocats Rafa Bellido i Joan Ponts, que han estat contractats pels veïns. Els dos advocats ambientals van exposar la necessitat d’activar, d’una banda, accions en l’àmbit legal i, de l’altra, mobilitzacions socials per augmentar la pressió sobre l’administració i, si es pot, mirar de col·lapsar-la. En

La cinquantena de veïns de l’alt Berguedà reunits ahir al matí a Vallcebre amb els dos advocats

aquest sentit, els advocats van instar els veïns a personar-se com a part interessada per, així, tenir informació de tota la tramitació que generi el projecte.

En una reunió calmada però amb preocupació, els veïns van plantejar propostes com ara demanar a la Universitat Rovira i Virgili que faci un estudi sobre l’estat

actual de la contaminació dels terrenys i la possible futura nova afectació mediambiental; activar campanyes de comunicació als mitjans i amb pancartes pel terri-

tori; o una consulta popular. Els assistents van apuntar també com a possible estratègia estudiar la possible afectació de la contaminació atmosfèrica a l’Estat francès per, així, fer transfronterera la problemàtica.

Els presents van mostrar-se enutjats per l’actitud de l’Ajuntament de Cercs. A la reunió també hi va assistir el regidor a l’oposició de Cercs Isaac Lozano, el qual va apuntar que és difícil aconseguir informació tant del consistori com de la Generalitat i, en canvi, va donar esperances als veïns apuntant que el ple haurà d’aprovar un estudi ambiental que no està clar que aconseguirà tots els suports.

Els advocats van apuntar que, si bé la incineradora es farà si compleix tots els requisits legals, han vist debilitats al projecte, i van emfatitzar que cal presentar al·legacions a cada una de les tramitacions prèvies del projecte. Els veïns reunits van acordar establir la seva mobilització com una acció privada paral·lela a la que efectua la plataforma antiincineradora deixant-li, però, la iniciativa sobre la pròxima estratègia. Els assistents van donar el consentiment, de moment, a deixar la iniciativa a la plataforma i, aleshores, a oferir-se per sumar la seva acció en el futur, ja sigui en forma de mobilitzacions o de diners per pagar les despeses que es generin.

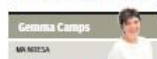
ANNEX 23. ENTREVISTA A CESC ESCOLÀ, PROFESSOR DE FITNESS A L’ACADÈMIA D’OPERACIÓN TRIUNFO | REGIÓ7 | Font: Regió7

Entrevista Cesc Escolà Garcia

Professor de fitness a l’Acadèmia d’Operación Triunfo. És un apassionat de l’esport i la música, i al programa estrella de TVE hi podrà fer les dues coses. Fill del metge de Calaf i d’una doctora del CAP Sagrada Família, diu que quan a casa han vist que anava de debò «han quedat cagats»

«Si m’han agafat a ‘OT’ és per com soc»

► Avui, Escolà, que ha passat de tenir 7.000 seguidors a Instagram a més de 17.000 en pocs dies, farà la primera classe als ‘triunfiris’

■ Avui, de 9 a 10 del matí, el marçès Cesc Escolà Garcia (1 d’octubre del 1992) farà la seva primera classe als 16 *triunfiris* del programa *Operación Triunfo* de La 1, que diumenge va estrenar temporada. D’ençà que es va saber que seria el nou professor de fitness de l’Acadèmia, tal com va avançar Regió7, admet que li costa molt dormir. Només com a dada, ha passat de tenir 7.000 seguidors a Instagram a més de 17.000. Fill del metge de Calaf i d’una doctora del CAP Sagrada Família de Manresa, és el petit de cinc germans. Diumenge, el seu físic, que llueix a Instagram, va ser tema de conversa en la presentació del professorat durant el xat posterior a la gala. Ahir, les xarxes n’anaven plenes. A Escolà se li ha acabat l’anonimat.

■ Neix a Barcelona però diu que és manresà.

■ Sí. Vaig viure tota la vida a Manresa, fins que vaig acabar els estudis de batxillerat, que vaig tornar a Barcelona, on tinc un pis familiar, per anar a la universitat.

■ On va estudiar.

■ Al Puigbasseguit, al Llac de Sant Joan i a la Universitat de Barcelona. És d’on tinc tots els amics del bàsquet. Allà va ser on em vam conèixer amb Pierre-Ortiz (jugador del Barça), amb qui som íntims. Després vaig estudiar el grau en Ciències de l’Activitat Física i l’Esport (CAFE) a INEFC i vaig estar entrenant molts equips de nens i adolescents de bàsquet a l’Associació Esportiva Les Corts-UBAE. I ja em vaig engaynar al fitness. Just quan acabava la carrera vaig fer unes pràctiques al gimnàs Metropolitain, al DRH i aquí em van agafar per fer substitucions, em van formar i

hi vaig començar de titular. A partir d’aquí vaig fer un màster d’educació perquè sempre he volgut ser profeta. Em van agafar per fer pràctiques a l’escola Sarrià-Sant Ignasi i ja se’n van quedar.

■ Classes al DRH i al Sant Ignasi i ara, «OT». Com s’ho farà?

■ Al DRH, per anar més tranquil i prevenir que les classes farien un boom, m’agafa una excusa. I al col·legi al que hi segueixo. Sortiré de l’Acadèmia, a Terrassa, i aniré directament al Sant Ignasi.

■ Comenta abusos que el que està vivint és una bogeria.

■ El tema és que jo ja fa dos o tres mesos que sé que seré professor a OT i m’agafa que no m’imaginava, però no vaig poder dir res oficialment fins al dijous 9, que hi va haver la roda de premsa. Sabia que seria un boom. A la segona hora de sortir publicat van començar a pujar articles a tot arreu.

■ Per què s’ho imaginava?

■ Sobretot, crec que és perquè, com que he fet tant de classes a tant gent... N’he rebut fins a 2.000, de missatges. També se’n va fer ressò el COPEFC, el Col·legi de Llicenciats en Educació Física, que va demanar els antics professors de fitness d’OT, la Magali (Dulís) i el Götzon (Mantulis), perquè no hi estaven registrats. Aquest any, a la hora de treball d’INEFC a l’Acadèmia hi havia l’oferta de Gestmusica (la productora del programa) perquè volien un col·legiat al COPEFC i ho van celebrar.

■ Moltes coses.

■ Sí, i en dos dies. Físic molt tranquil perquè la meua feina fa molts anys que la faig, però el boom aquest és molt nou.

■ Com hi arriba a OT?

■ Tenim un grup de WhatsApp de llançament i una persona va veure l’oferta de treball i va passar. Sabia que era Gestmusica però no OT perquè encara no havien dit que en faríem una nova edició. Vaig en-

viar el currículum i l’endemà em truquen per fer una entrevista i els caic superbè. Després, em diuen que com si no hagués passat res. Al cap d’un mes em truquen, em diuen que és per a OT, que serà quatre dies a la setmana i que els he de fer una programació. De l’envio i jo no em van fer ni una prova. Em van dir: ara passa l’estiu i l’esperem. I a l’octubre em van trucar de nou per fer l’entrevista final. Tot ha estat molt fluid, amb molt *feeling*. Al cap de dues setmanes em tornen a trucar i em diuen: ets a dins del vestí. Bèstia.

■ Quina serà la seva rutina.

■ Les meves classes són de 9 a 10 del matí els dimarts, dimecres, divendres i dissabte.

■ En el perfil del seu blog diu que té una relació molt estreta amb la música.

■ Sí, tinc una gran música, i ell i jo tenim del musical. A part, de petit vaig fer trombó de vares, solfeig i bateria. La música sempre m’ha encantat. Poder treballar en un programa fet el que em motiva més, l’esport, i poder-ho combinar amb la música, és increïble.

■ Quin consell li han donat els seus veterans d’OT?

■ Jo els he anat dient i ells no em feien cas, però quan ho han sabut ara han quedat cagats.

■ Quin consell li han donat els seus veterans d’OT?

■ Que estigui tranquil, però el més important de tot és que sigui com soc. Si m’han agafat a OT és per

com soc. No perquè sigui un crack, fent les classes, que hi ajuda, òbviament, sinó perquè soc molt obert, molt proper. M’agraden molt les relacions socials i tinc molta facilitat de tracte amb els nens i adolescents. Si a això hi afegeixes que soc un motiu de la música i del fitness... Tinc molta sort de començar la meua carrera a la tele amb un dels programes més importants de la història d’Espanya i dels meus nens.

■ El seu paper amb els 16 aspirants serà...

■ Que entenguin la importància d’estar en forma i tot això lligat amb la nutrició.

■ A les xarxes és molt actiu.

■ Sí, és que el món de la fotografia m’encanta i a tots els llocs on vaig intento fer-me fotos molt xules. Fa temps que vaig parlar amb un amic que em va dir el tema de la web i ja la tinc preparada. La vam llançar el dia 9. La vaig fer perquè la gent em conegui i vegi el que faig.

■ Tem que el jutgen només pel seu físic?

■ La primera imatge que vull donar és la de salut i vida sana i vells donant exemple has de començar per tu mateix. Jo crec que has de donar exemple amb el que dius, el que fas i el que ets.

■ Com és com a professor?

■ És molt divertit, empàtic. Soc molt perfeccionista. Abans que es publiqués tot això ho volia tenir tot perfecte. La web perfecta. Vaig estar hores i hores i hores esborrant coses que no podien sortir a Facebook i a Instagram.

■ I com a persona?

■ Molt obert, proper, amb algunes coses una mica egoïsta. Molt detallista amb la gent que estimo.

■ Esperant?

■ Molt. He posat una mica nervós de tenir 2.000 missatges de tant reforç positiu i que ho petarà tant, que dius: joder, ara ho he de demostrar.

ANNEX 24. ENTREVISTA A DAJALÍN PÉREZ, ESCRIPTORA CUBANA RESIDENT A MANRESA | REGIÓ7 | Font: Regió7

Entrevista Dajalin Pérez

Esriptora. Una fantasia èpica ubicada al lloc imaginari de Nuojé és el gènere de la primera novel·la de la cubana resident a Manresa Dajalin Pérez, que es presenta avui en un acte obert al públic que se celebrarà al Gurmet

«Quan escric sempre m'agrada que hi surti la idea del viatge, com a l'Odissea»

► L'autora cubana que viu a Manresa des de fa quinze anys presenta el seu debut com a novel·lista

Toni Mata i Riu
MANRESA

El debut literari de Dajalin Pérez Quintana (l'Havana, 1974) es presentarà avui al vespre en societat a l'establiment de restauració i alimentació Gurmet de Manresa, la ciutat on l'escriptora cubana viu des de fa quinze anys. *Última historia de Nuojé* és una estrena en el camp de la novel·la que exhibeix tant la imaginació de l'autora com la seva capacitat prolífica per a l'escriptura a través d'una obra de 730 pàgines.

❑ No s'havia atrevit a publicar res fins ara?

❑ És el meu primer llibre, tot i que en tinc un altre pràcticament enllestit. A mi m'agrada molt escriure, però mai havia acabat res. Per motius personals, em vaig trobar que tenia temps lliure i em vaig proposar començar a escriure alguna cosa, a veure on em portava.

❑ I on la va portar?

❑ A escriure una novel·la de fantasia èpica, tot i que jo no m'havia proposat inicialment que fos així. Quan n'havia escrit cinquanta pàgines, vaig decidir continuar... i vaig arribar fins al final. Jo volia fer una distopia, és un gènere que m'agrada tant al cinema com en la literatura, però em va acabar sortint una fantasia èpica. Sembla un tòpic quan els escriptors assegu-

CALIGRAMA. 28,95 EUROS. 730 PÀGINES

LA PROPOSTA
PRESENTACIÓ LITERÀRIA

► LLOC: Gurmet, Pg. Pere III, 92, Manresa.
► ACTIVITAT: presentació de la novel·la *Última historia de Nuojé*. Amb la presència de l'autora, Dajalin Pérez. L'entrada és lliure i els presents podran gaudir d'un piscochís i una copa de cava. ► ORE: avui, a les 19.45 h.

ren que la trama i els personatges et van portant, però realment és així.

❑ El fantàstic és un gènere molt en voga, actualment.

❑ Volia que la meua novel·la fos autoconclusiva, però al final m'ha sortit la primera part d'una saga que crec que tindrà quatre parts. Quan estic al davant la pàgina en blanc, em surten les coses que tinc al cap, que són nombroses.

❑ Què és Nuojé?

❑ És el lloc on transcorre l'acció i del qual ha de marxar la gent. Hi ha un narrador que explica aquesta història, i el personatge central, l'Aia Qia, una noia que també explica les seves vivències. Són dues històries: una s'explica des de

Dajalin Pérez reconeix que li agrada llegir autors clàssics

l'inici i, l'altra, des del final. Llegir *El paradís perdut*, de Milton, em va donar idees per configurar com havia de ser Nuojé.

❑ Un poble que marxa... ressonàncies bíbliques?

❑ No, no, gens. No hi ha res de religió en la meua història. Per mi, la idea del viatge és molt important, en allò que escric sovint hi és present. De fet, una de les obres literàries que més m'agraden és l'*Odissea*, d'Homer.

❑ Un cop es va posar a escriure, no s'hi va posar per poc: 730 pàgines.

❑ Ben cert. Per això, el subtítol de la novel·la és *Libro de la primera estación*, perquè hi haurà una continuïtat de la saga.

❑ El llibre surt publicat en el segell Caligrama, la plataforma d'autoedició de Penguin Random House. Va intentar que el tragués alguna editorial?

❑ Sí, ho vaig enviar a diverses editorials, però no m'hi vaig sortir. Soc conscient que és molt difícil. A mi no em coneix ningú i, a més, en el gènere fantàstic hi ha poques dones publicades.

❑ I per això va anar a parar a l'autoedició?

❑ Tenia ganes de continuar escrivint, però em vaig proposar no fer res fins que no donés sortida a aquesta novel·la. I vaig conèixer Caligrama: de fet, més que autoedició, és coedició. Tu t'ho pagues, però tens uns serveis que et

«Volia escriure una distopia però un cop m'hi vaig posar em va sortir una fantasia èpica»

«M'agrada escriure, molt, i he entès que no cal córrer, és necessari tenir paciència»

proporciona una gran editorial.
❑ La resta de la saga seguirà la mateixa fórmula?

❑ Sí, suposo que sí. Defet, l'autoedició et dona una llibertat que m'agrada molt. Però també estic fent un altre llibre, que ja tinc llest, que sortirà amb Parcir.

❑ Una novel·la?

❑ No, és un text biogràfic, parla de la meua família.

❑ Ara que ja ha publicat, hem de suposar que ha tirat una barrera a terra i tot anirà més rodant?

❑ A mi m'agrada molt escriure. Jo treballa com a psicòloga, però dedico també molt temps a escriure. Va arribar un moment que vaig entendre que cal paciència, que no es tracta de voler acabar-ho tot de seguida. Si cal dedicar un dia a fer una pàgina, doncs hi dedico un dia.

❑ També és una lectora voraç?

❑ Sí, i tant, m'agrada llegir de tot, però reconec que prefereixo els clàssics i no estic gaire al cas del que es publica avui en dia.

❑ Els clàssics?

❑ Sí, m'agraden molt els clàssics. Per exemple, els llibres que publica la col·lecció Bernat Metge de clàssics grecs i llatins. Però no només els autors de l'antiguitat, sinó també clàssics com Dickens, Cor-tázar, Saramago...

❑ I no llegeix autors vius?

❑ Sobretot novel·les dels gèneres policíac i fantàstic. I amb això no vull dir que el que s'escriu ara no sigui bo, que els autors actuals no valguin. No he llegit res de Jaume Cabré, per exemple, però segur que és molt bo.

ANNEX 25. ENTREVISTA A ANNA MARCET, ESCRIPTORA MOIANESA | REGIÓ7

Font: Regió7

Entrevista Anna Marcet

Esriptora. El món vist des dels ulls d'una princesa jove que vol apropar-se a la societat en un país imaginari és el fil que teixeix la història del debut de la moianesa com a novel·lista. Una estrena premiada i encara pendent de presentació en societat que té una història de superació al damunt

Anna Marcet combina la feina a l'oficina tècnica de Mosaics Ubasart amb la passió pel disseny de moda al seu taller al centre de Molà

«Escriure una novel·la ha estat un repte per a mi perquè tinc dislèxia»

► L'autora moianesa va guanyar el Premi Revista de Vic amb «Born», una ficció amb crítica social

Toni Mata i Riu

MOLÀ

■ Daltiva dir que «dentron univèrs propi és molt millor que ser propietari d'un cotxe». Escrita sobre un retall de paper d'embarcar penjat a la paret del seu taller, la frase compendia la filosofia vital d'Anna Marcet (Molà, 1978), creadora polifacètica que ha guanyat el Premi Revista de Vic de narrativa amb la novel·la *Born*. Un mèrit afeït al «repte» que va significar escriure més de 370 pàgines perquè la moianesa va néixer amb una dislèxia.

■ Què implica la dislèxia?

□ Fa que les lletres et ballin davant dels ulls, per això, quan lleges, interpretes dibuixos.

■ T'hi dificulta l'escriure?

□ Bè, fa que cometis moltes faltes

d'ortografia, per exemple.

■ Però no deuen ser faltes d'ortografia sinó de picaïge, no?

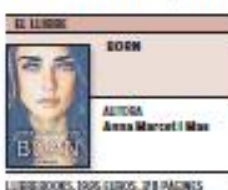
□ La dislèxia et provoca una dificultat molt gran a l'hora d'escriure. I jo puc confondre «vull» i «bulla», per exemple. Això és una falta d'ortografia. Però jo no ho veig, no me'n adono, per això necessito una tercera persona, perquè ho escriu malament.

■ Aquest problema li va causar complicacions a l'escola?

□ Sempre he estat allunyada de les lletres, la dislèxia m'ha posat moltes barreres... però, en canvi, quan veig anar a la Massana a estudiar disseny, treia deus. La gent no entén què et passa i et fa sentir que ets curia. Jo no responc un whatsapp sinó és a algú de molta confiança. Tot i això, sempre he buscat la manera d'expressar-me.

■ Escriure una novel·la, doncs, era com una teràpia de xoc?

□ Sempre estic creant històries, i

LLEIBRODOR. 14,95 € (PVP). 378 PÀGINES

entenia una de molts xula: la podia haver dibuixat, però era massa densa i valia decidir que la volia escriure. Valia estar un any mig fent-la, la valia acabar el 2014, i em va venir de gust ensenyar-la. La valia deixar als amics, em van dir que els havia encantat, però que hi havia faltes d'ortografia i incorreccions gramaticals.

■ I tot i això, ha guanyat el Premi Revista de Vic i ha vist l'obra publicada.

□ Person, tinc el suport de la Universitat de Vic, que m'ha fet una re-

visió per poltraguets problemes. I d'aquesta manera, *Born* ja és a les llibreries; la meua intenció és que sigui una saga de cinc novel·les.

■ Què explica «Born»?

□ He volgut fer una crítica i una denúncia de tot allò que veig a la societat que no m'agrada. També parlo de les coses bones, d'allò que mou la societat, però també denuncio les hipocresies que hi són presents. Parlo d'ecologisme, de la llibertat d'expressió, de maltractaments, de la solidaritat i la insolidaritat, dels que sempre es queixen del jovent... això m'indigna molt, perquè jo veig gent jove que uba el país.

■ Sembla que la quetsa ven més que les bones notícies.

□ Què mou un pare a continuar treballant o un germà a ajudar el seu germà...? T'entén un esperit crític que ens fa moure. El que passa és que s'inventa que aquest esperit desapareix i ens aturam.

« Sempre he estat allunyada de les lletres, la gent et fa sentir que ets curia. Però volia fer el llibre »

« La novel·la parla d'allò que hi ha de dolent a la societat, però també de les coses bones que la mouen »

■ Si el repte era escriure una novel·la, fer-ne cinc...

□ No era la intenció inicial, però quan vaig acabar el primer vaig veure que en serien tres, i més tard vaig pensar que arribaria a cinc.

El que expresso a *Born* és que les persones tenim somnis, però no podem amb ells, amb la realitat, i quan ets adult t'ho tiren tot per terra. La protagonista és una princesa, Nora de Cortat, que viu en un país molt gran, de 140 milions d'habitants. En aquest reialme, la identitat dels prínceps és anònim, i quan tenen 18 anys se'ls planteja si volen continuar formant part de la reialesa o volen passar a formar part de la societat. La Nora està farta de la seva condició i vol ser part de la societat.

■ Li agrada la literatura fantàstica, pel que explica.

□ Li hego de tot, novel·la fantàstica, història... fins i tot allò que és dolent, perquè així és el que no he de fer quan escriu. El darrer que he llegit és *Walden 2* i la stila de J. G. Ballard.

■ Quan va tenir la novel·la enllestida, va intentar que la publicàs alguna editorial?

□ La valia enviar a una vintena de llocs, però no vaig rebre cap resposta. Ara bé, no m'estranja, hi havia faltes... Al cap d'un temps, d'uns anys, de fet, una amiga em va conegre la novel·la per tal que la pogués presentar al premi de la Revista de Vic. La valia enviar el darrer dia del termini d'inscripció i vaig guanyar tot i que s'havien presentat 25 obres. Em van explicar que la història els havia atipat.

■ Repte superat, doncs.

□ Em continua xocant que la gent digui que m'ha llegit. Però reconec que el millor que em poden dir és quan un lector m'explica que no ha pogut parar de llegir el meu llibre. I, a més, em demana quan trauré la continuació. He trencat uns murs que jo mateixa m'havia imposat.

ANNEX 26. PEÇA “La Coral Escriny es retroba amb el seu públic en la cita anual més especial” | REGIÓ7 | Font: Regió7REGIÓ7 | Font: Regió7

La Coral Escriny es retroba amb el seu públic en la cita anual més especial

► L'auditori del Convent de Sant Francesc de Santpedor es va omplir ahir per escoltar el concert de Nadal

Crònica

Marta Pich SANTPEDOR

■ L'auditori del Convent de Sant Francesc de Santpedor es va omplir ahir a la tarda en el segon concert de Nadal que hi ha protagonitzat aquestes festes nadalenques la Coral Escriny, «la cita anual més especial per a nosaltres», segons apuntava Marc Reguant, director de l'entitat.

Després de celebrar mig segle, la coral ha posat l'accent en aquesta 51a edició en la llum i la pau. Així, sota el títol *Lux et Pax* el recital es va dividir en dues parts d'aproximadament mitja hora cadascuna, amb la particularitat que la veu va esdevenir l'únic instrument, amb tota l'exigència que això comporta. Els cantaires van oferir un programa íntegrament a cappella que va agradar als assistents.

La primera part del concert, dedicada a compositors contemporanis de diferents països, va començar amb *Da pacem domine* de l'estonià Arvo Pärt, per continuar amb *O nata lux (de Lux Aeterna)* del nord-americà d'ascendència danesa Morten Lauridsen. El repertori d'aquest primer bloc es va completar amb obres del rus Sergei Rakhmaninov, l'anglès Herbert Howells i una emotiva *Only in sleep* del letó Eriks Esenvalds, amb la veu solista de Lúcia Mallofré. Entre peça i peça, Blanca Vila Casanovas va fer la lectura de diversos textos relacionats amb la temàtica del concert.

La direcció musical va anar a càrrec de Marc Reguant, al capdavant de la coral des del setembre del 2009

El programa del concert va estar format per una dotzena de peces

Després d'una breu pausa, la cinquantena de cantaires van reaparèixer amb la incorporació de motius nadalencs a la roba, ja que la segona part va estar dedicada íntegrament a les nades, per reivindicar la bellesa de les melodies populars i el llegat de compositors contemporanis. La Coral Escriny va interpretar peces tan conegudes com *El noi de la mare*, *El cant dels ocells* o *El dimoni escuat*, amb coreografia inclosa, i amb la qual es van acomiadar del públic amb forts aplaudiments. Un parell de bisos van completar el recital, de poc més d'una hora de durada.

ANNEX 27. PEÇA “Com per art de màgia” | REGIÓ7 | Font: Regió7

Al Festival Internacional de Màgia celebrat a Manresa fa uns dies, a una part del públic li va cridar l'atenció la presència de dones fent màgia. Com si les magues només servissin per tirar les cartes del tarot, llegir les mans i guarir els espallats. Encara convé recordar que les dones són magues per naixement i des d'allò de la costella d'Adam. ¿Que potser no és conrear l'art de la màgia ocupar-se al mateix temps de pujar els nens, tenir-ne cura quan els costa dormir o estan malalts, dur-los al metge, preparar-los cada matí l'esmorzar, estar al cas dels avis, omplir el cistell de la compra, anar a la feina i col·laborar amb l'Ampa de l'escola? I tot això sense cap altre truc que les dues mans i les vint-i-quatre

Com per art de màgia

Jordi Estrada
FILÒLEG

hores del dia. És cert que també hi ha homes que freguen els plats, com hi ha dones que controlen el nivell de l'oli del cotxe. I segurament trobaríem algun home capaç de fer dues coses alhora, sempre que una d'elles fos respirar.

Tradicionalment les magues han estat associades amb les fetillers i, temps ha, amb les harpies i les bruixes granel·ludes, els gats negres i les escombres voladores. Ara les bruixes han passat a la història, però no pas les escombres i la neteja, una altra tasca delegada a les dones, bé siguin les de casa o les anomenades dones de fer feines.

El fet és que ara hi ha qui se sorprèn quan, dalt d'un escenari, una maga parteix un

A una dona no li cal cap bola de cristall per saber que l'endemà, com avui, li tocarà fer tot allò que l'home, a clapat per tantes hiperresponsabilitats, prefereix no fer

home per la meitat, el fa desaparèixer per uns minuts o li treu els calçotets, sense desvestir-lo, per darrere el coll de la camisa, tal com feia Merche Mar, la gran vedet del desaparegut teatre El Molino del Paral·lel.

A una dona no li cal disfressar-se de mentalista i posar-se una corbata per endevinar el pensament de l'home. No li cal cap bola de cristall per saber que l'endemà, com avui, li tocarà fer tot allò que l'home, a clapat per tantes hiperresponsabilitats, prefereix no fer. No hi ha com haver nascut bruixot.

ANNEX 28. PEÇA “Manresa escènica” | REGIÓ7 | Font: Regió7

Opinió

LA TALAIA

MANRESA ESCÈNICA

La programació escènica municipal de Manresa, la que es presenta als escenaris gestionats per Manresana d'Equipaments Escènics (Kursaal i Conservatori), va aplegar l'any passat 90.100 espectadors, la xifra més alta assolida en els dotze anys transcorreguts des de la recuperació del teatre del Passeig. És una dada que situa l'activitat escènica de Manresa al davant de la immensa majoria de les ciutats del país, i a la qual caldria afegir, encara, les propostes que han passat per Kursaal i Conservatori fora de la programació regular (organitzades per tota mena d'entitats) i les que tenen lloc en altres espais. Són dades que presenten Manresa com tota una potència en matèria d'oferta escènica, principalment teatral, i que no són flor d'un dia sinó que marquen una línia estable i ascendent. És el fruit de l'excel·lent treball del Galliner (que programa la major part de l'oferta, si bé amb la col·laboració d'altres entitats) i dels gestors dels equipaments, amb la inestimable ajuda dels entorn de 550.000 euros d'aportació municipal anual. És una realitat esplèndida que cal gaudir, aplaudir i continuar conreant i ampliant.

ANNEX 29. PEÇA “Manresa escènica” | REGIÓ7 | Font: Regió7

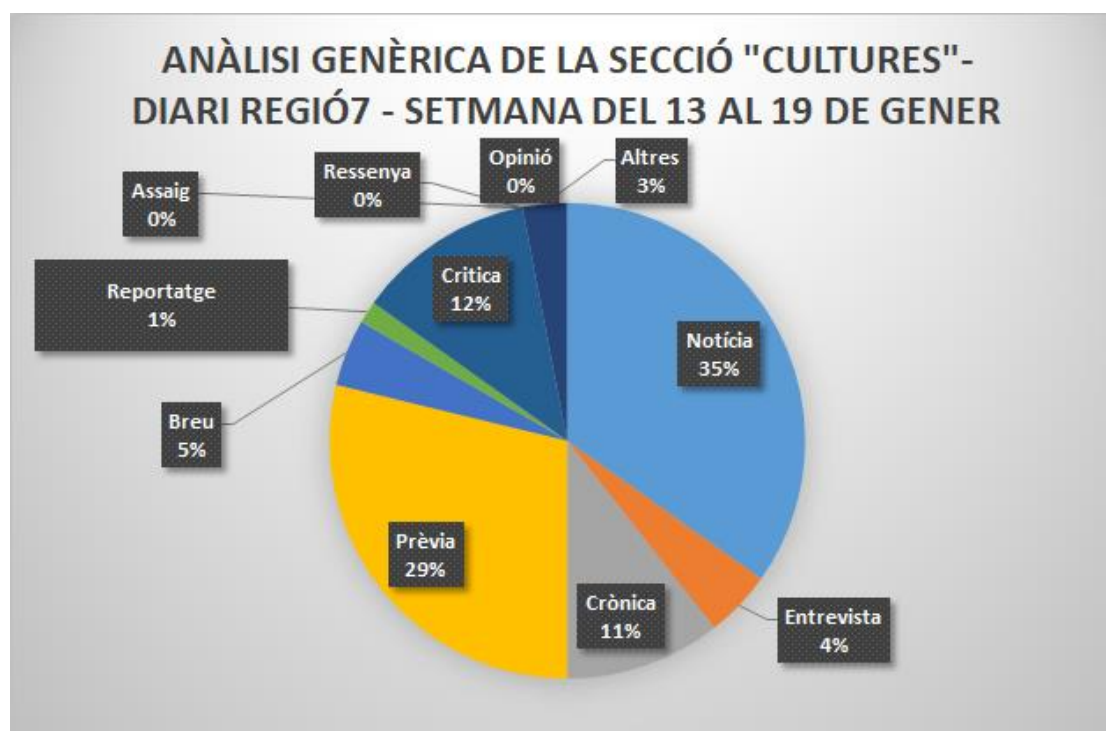
EL TOC
Roger Junyent
rogerjunyent@regio7.cat

La llavor d'una ciutat plató

Aquesta setmana Manresa toma a ser ciutat plató amb el rodatge de la segona temporada d'*Hache*, una de les estrenes en llengua castellana de la plataforma Netflix de més èxit. Venir a la ciutat devia anar bé perquè, si no, la productora no hauria escollit la capital del Bages per transformar-la de nou en part de la Barcelona dels anys 60. Imés enllà d'*Hache*, la cosa continua perquè la zona de les Bases de Manresa i l'entorn del Centre Hospitalari s'han omplert de cartells que prohibeixen aparcar-hi per un altre rodatge. I abans, a la ciutat s'hi va rodar l'espot de Nadal d'una gran cadena de televisió espanyola. En part, és fruit de la bona feina de Manresa Film

Comission, però en queda una segona part per fer. He afirmat més d'una vegada que és difícil vendre Manresa explicant que hi ha la Seu i el Pont Vell, perquè, sense voluntat de menysprear res, d'esglésies i de ponts medievals Europa n'és plena. Amb la nostàlgia de *Plácido* de Luis García Berlanga ja superada, ara cal explotar que la imatge de la ciutat a la petita pantalla per potenciar el que sempre han anhelat els polítics: el turisme. En canvi, de carrers que hagi trepitjat Adriana Ugarte per rodar una de les sèries de moda no n'hi ha tants. I aquí Manresa té una nova llavor que ha de fer germinar i fer créixer per pujar, encara que sigui a l'últim vagó, al tren turístic.

ANNEX 30. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE ELS GÈNERES PERIODÍSTICS UTILITZATS A LA SECCIÓ “CULTURES” | REGIÓ7 | Font: creació pròpia

ANNEX 31. PEÇA "Grup Horitzó adquireix la firma Portal, que fa els iogurts Delícies del Berguedà" | REGIÓ7 | Font: Regió7

Grup Horitzó adquireix la firma Portal, que fa els iogurts Delícies del Berguedà

► L'entitat obrirà noves línies de treball per donar feina a persones amb problemes de salut mental

B.C.C. BERGÀ

El Grup Horitzó del Berguedà s'ha convertit en l'accionista majoritari de Portal del Berguedà SL, l'empresa d'inserció laboral que dona feina a joves amb patologies duals i que produeix els iogurts Delícies del Berguedà.

El traspàs, que s'ha fet per un valor simbòlic d'un euro, pretén reforçar l'activitat d'aquesta empresa a la comarca ampliant les seves línies de treball. Des del 2012, Portal del Berguedà SL produeix els iogurts Delícies del Berguedà amb els quals actualment dona feina a 3 persones amb problemes de patologies duals (malaltia mental i consum de substàncies). Produeixen entre 16.000 i 18.000 iogurts la setmana i la majoria es consumeixen a Barcelona. Només el 15% al Berguedà.

La planta de producció dels iogurts Delícies del Berguedà es troba al Centre d'Empreses de Cercs i té capacitat per elaborar el doble de iogurts dels que fa actualment, entre 30.000 i 32.000. Els nous gestors han iniciat converses amb ad-

Eva Sánchez, Jordi Garcia-Petit, Jordi Labòria i Joan Maria Sala presentant l'acord mostrant iogurts, ahir

ministracions berguedanes perquè aquest producte de qualitat, que s'elabora amb productes de proximitat i que té un valor social, es consumeixi més al Berguedà, per exemple introduint-lo als menús de les escoles o a l'Hospital

Comarcal Sant Bernabé.

Ahí, els responsables del Grup Horitzó, de l'empresa Portal i de la Fundació Portal (Eva Sánchez, Jordi Garcia-Petit, Jordi Labòria i Joan Maria Sala) van explicar l'acord. Jordi Labòria, president

de la Fundació Portal, fins ara propietària de Portal del Berguedà SL, va dir que el projecte de Delícies del Berguedà «ha aconseguit l'estabilitat econòmica, moltes empreses grans voldrien tenir els nostres números». Toti això, «ens

marcava arrelament al territori». Amb el traspàs al Grup Horitzó es guanya «proximitat comercial i humana» per ampliar la seva funció social de donar feina a persones amb dificultats.

Per la seva banda, Joan Maria Sala, gerent de Delícies del Berguedà i ideòleg d'aquesta iniciativa, va explicar que «m'agradaria continuar lligat al projecte», que en el seu moment li va suposar «viure una segona joventut». Va explicar que elaboren uns iogurts de qualitat i del territori que fan possible que persones amb problemes de patologies duals tinguin l'oportunitat d'inserir-se al món laboral. Ara, redoblaran els esforços perquè aquest producte, que s'elabora amb matèria primera del Berguedà i la Seu d'Urgell, sigui més conegut a la comarca perquè se'n vegui més i així es pugui atendre més persones.

Eva Sánchez, gerent del Grup Horitzó, va recordar que l'entitat fa més de 35 anys que treballa per atendre i trobar feina a persones amb problemes de salut mental. Actualment té 13 treballadors, 9 amb discapacitats i problemes de salut mental. A més, donen feina a unes 40 persones derivades dels serveis de salut mental del Berguedà, que fan la recollida de roba de segona mà, de deixalles voluminoses, a més d'elaborar productes de Patum que venen a La Botiga de la Manella a Bergà.

Nova via per aglutinar serveis d'inserció per a persones amb malalties mentals

Grup Horitzó demana a les administracions ajuda per ser reconeguda com una empresa social

B.C.C. BERGÀ

El traspàs de l'empresa d'inserció laboral Portal del Berguedà SL al Grup Horitzó té un altre objectiu. I és aconseguir aglutinar les entitats que actualment treballen per donar feina i tractament a persones amb discapacitats, problemes de salut mental o patologies duals a la comarca.

En aquest sentit, Jordi Garcia

Petit, president de la Fundació Grup Horitzó, va revelar, ahir, que estan en converses amb l'Associació Pro Disminuïts Psíquics del Berguedà per aconseguir aquest repte: aixoplugar en un sol ens el centre especial de treball del Taller Coloma, l'empresa d'inserció laboral de la Fundació Portal que ara depèn del Grup Horitzó del Berguedà, que n'ha assolit la participació majoritària del 65%. El 35% restant de l'accionariat pertany a inversors socials. Garcia-Petit va manifestar que l'associació «valora positivament el desig de treballar en aquesta línia».

Jordi Garcia-Petit va convidar les administracions berguedanes

i la Generalitat a ser sensibles per tal de donar sortida a aquesta vella assignatura pendent, atendre des del territori les persones amb discapacitat i problemes de salut mental del Berguedà. Per assolir-ho cal el suport institucional, i ara ho tornen a reivindicar. «Hem d'aconseguir que el Consell Comarcal del Berguedà, els ajuntaments i la Generalitat ens donin suport i ajudes perquè aquest projecte pugui ser una realitat», va dir Garcia-Petit.

Els representants del Grup Horitzó i de la Fundació Portal van expressar la seva satisfacció per l'acord de traspàs ja que confien que les beneficiarà.

VIATGES EN GRUP DES DE MANRESA

MÁLAGA I "CAMINITO DEL REY" AMB AVE

Del 20 al 23 de Febrer (4 dies)

FESTA DE LA LLUM

- Viatge guiats amb patró local al Caminito del Rey i altre
- Havia d'arribar a Màlaga
- Petita comedia
- Opció d'entrar a visitar el Museu Picasso, Centre Pompidou, Centre Tívoli...

Preu per persona en habitació doble: 680 €

VIATGE AL JAPÓ PER SETMANA SANTA

Del 3 al 12 d'abril (10 dies)

TOQUIO - MATSUMOTO - KANAZAWA - OGIHARA - TAKAYAMA - MARI - KYOTO

Preu per persona: 3440 €

ANEM A TEATRE - BARCELONA

WEST SIDE STORY AL TEATRE TÍVOLI

NOVA SORTIDA

WEST SIDE STORY

ANNEX 32. ENTREVISTA A SAMUEL RODRÍGUEZ AGUILAR, FOTOPERIODISTA | REGIÓ7 | Font: Regió7

Samuel Rodríguez Aguilar

Fotoperiodista. Ha retratat amb la càmera moltes alegries de nens que viuen en països en conflicte. Si, a més, en veure les actuacions de Pallassos Sense Fronteres, en va exercir de fotògraf i responsable de comunicació durant set anys. Ara treballa com a responsable de comunicació d'una fundació educativa

«Vaig deixar la foto humanitària per la crisi dels refugiats»

■ Anava amb els pallassos i a contagiar d'alegria on hi ha anèmia i desesperació Samuel Rodríguez (al Port de Vilanova, 1979) va treballar amb Pallassos Sense Fronteres durant set anys i amb la seva càmera va immortalitzar actuacions d'infants a llocs on la vida es convertia en la lluita per sobreviure a realitats crues: Palestina, Iraq, Colòmbia, Benin i Kenya són alguns dels països on ha exercit de fotoperiodista. A part d'exposar en mostres fotogràfiques, el seu treball també s'ha vist en publicacions i va rebre una menció d'honor als Internation Photography Awards. Fa quatre anys, amb l'entrada de refugiats de conflictes a Europa, per la guerra de Síria i altres països de l'Orient Mitjà, va decidir deixar la feina perquè veia com a realitat sense resposta en l'avençada, l'insolidaritat, l'odi i l'Europa. Fa dos anys que és pare i viu amb la seva parella al Baix Llobregat. Rodríguez, que va estudiar Pedagogia i Comunicació Estratègica, ara treballa en una fundació educativa, dissenyant els plans de comunicació estratègica.

■ Quina neta el seu interès per retratar realitats dures d'altres països?
■ D'un primer viatge que faig el 1999 a Palestina, moment en què vaig veure la ciutat d'Hebron, l'única dels territoris ocupats palestins que té col·locat l'assassinat a la seva interior. Estava a punt d'incidir en la meua vida. Pedagogia tenia com a objectiu de treballar amb aquests realitats i vaig tenir la necessitat de documentar-la. Ja tenia un interès des d'aquell moment per les problemàtiques del món i des dels 14 anys cada diumenge ja llegia els diaris i els diaris de la ciutat de reportatges. Mai m'havia plantejat incidir una imatge de la premsa local i començar en això, però arran de l'esperit d'Hebron vaig pensar que la fotografia podia ser una altra molt potent de denúncia.

■ Per què Hebron?
■ El professor Domènec Cucurull, del Liceu, on jo estudiava, em va oferir la possibilitat d'incidir en el món d'arribar amb grup de joves del Medisem, amb participació de França, Marroc, Algèria i Palestina. Un viatge que feien, precisament, a Palestina ocupada per una ONG francesa. En van donar la plaça i hi vaig anar un mes.

■ Príviament no tenia interès per la fotografia?

ELS 4 CANTONS

■ Tot hom té el que es mereix?
Tot hom té el que té, que no sol coincidir amb el que es mereix.

■ Millor qualitat, pitjor defecte?
Qualitat i defecte, caràcter i compromís.

■ Defecte a vegades se'n creua i inquiet.
Quina part del seu cos li agrada més?
La part que quan em s'obren una qualitat.

■ Quant és un bon sou?
El triple de l'import del lloguer mitjà al lloc on tinguis la feina. Si a Barcelona es pla normalment 1.000 euros, un sou normal no hauria de baixar dels 3.000 euros.

■ Quin llibre li hauria agradat escriure?
Molta, per exemple: Les ratxes de Miquel Delibes.

■ Una obra d'art?
Apocalypse Now, de Francis Ford Coppola.

■ En què és expert?
En començar el càrrec estratègic.

■ Què s'hauria d'inventar?
De viatges i interessos.

■ Quin personatge històric o de ficció convidaria a sopar?
A Jesús, segur que li diria una gran història per explicar.

■ En què és crític?
Jennifer Caselly.

■ Acabí la frase la vida de...
Temps.

■ La gent, de normal, de bona, d'elenc o regular?
De humana, que implica poder ser bo, dolent o regular.

■ Tres llocs d'alta d'un paradís.
La companyia, l'amor, la malícia.

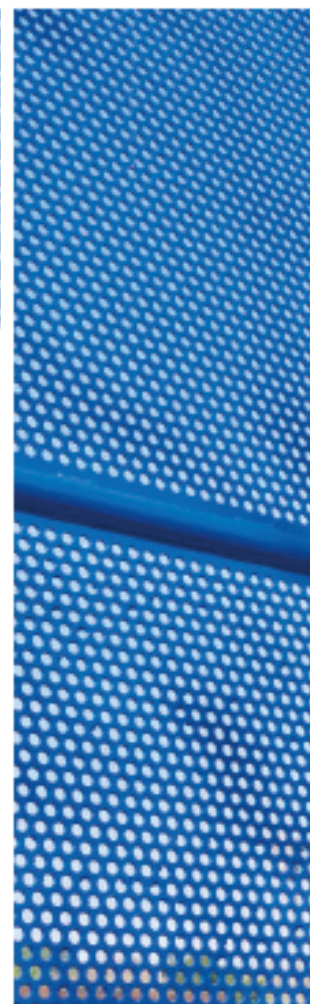
■ En què per a la seva vida.
Torna-la a posar, Sam.

■ No. En aquella època vaig agafar una càmera de plàstic, amb rodet, quan em va dir que valia dues mil pessetes. I les fotos que vaig fer les podria haver fet qualsevol perquè no tenia cap formació ni pràctica fotogràfica.

■ Per què aquest viatge a Hebron l'impacta i el vendia a aquest món?
■ Soc una persona curiosa, i ja tenia interès pel que passava al món, i l'impacte la curiositat que ja tenia el meu pare. Però veure la realitat de la població civil a Palestina en els territoris ocupats va ser un xoc i m'ho va capgirar tot. Príviament, tot i haver anat de viatge per Europa, no m'havia confrontat a una realitat bèl·lica i militar, ni a una realitat social com la de Palestina, que llavors era diferent de la que hi ha ara, ja que ara és pitjor. Vaig començar a buscar reportatges que s'havien publicat sobre el conflicte. En va anar enganyant i em va anar aprenent, i per aquests treballs vaig començar a fer una cursa de fotografia i fotoperiodisme mentre estudiava Pedagogia.

■ Com va entrar a Pallassos i Sense Fronteres?
■ El meu amic Jordi Torrell Polonsa, me'n va parlar. Príviament havia viatjat el 2003 i el 2004 a Palestina. També vaig estar en camps de refugiats del Líban i el 2007 hi tornem, després de la guerra del 2006 entre Hezbollah i l'Estat d'Israel, i hi passarem quatre mesos en diferents tendes. Fets fotogràfics per a una ONG de Madrid com a membre de la Comissió Europea, que em va encarregar alguns feines. En la meua etapa ja van passar Pallassos Sense Fronteres per allà, tot i que no havia tingut ocasió de veure'ls. Com que també feia fotografia de denúncia a casa nostra, vaig conèixer el Torrell Polonsa en una manifestació a Barcelona el 2008 i em vaig oferir per treballar amb l'organització.

■ I aquí comença el seu viatge.
■ En un primer moment, el febrer del 2009 em conviden a anar a Mogadiscio, en un projecte de Pallassos i Sense Fronteres. I jo tenia la intenció de fer un següent treball de documentar la fotografia. Després vaig al Congo, Colòmbia... I el 2011 m'encarreguen el redactament del departament de comunicació de l'organització. Comença tota una tasca de difondre l'activitat de Pallassos Sense Fronteres en publicacions digitals, xarxes socials i la nova pàgina web. També m'encarrego de fer tota aquesta tasca comunicativa, de crear el blog dels expedicionaris.

■ Què va significar per a vostè treballar per a Pallassos i Sense Fronteres?
■ Va ser molt important. En alguns dels viatges, jo hi anava abans que els artistes arribessin, jo hi anava abans que els artistes arribessin per als artistes que es desplaçaven en aquestes indústries complicades, i per acabar de coordinar el treball amb els socis locals. En la ciutat dels refugiats a Europa, doncs també em subreixen tot plegat perquè hi havia arribat, quan van anar a la campanya de refugiats de Croàcia i Gèrcia, fer-hi el seu treball. No era una acció humanitària sinó humana. Els humans ens hem d'ajudar els uns als altres i no volen desaparèixer. Si una persona denuncia que l'escola i no l'escola, no en té, i per a mi el periodisme i la comunicació en situacions de crisi ha de ser tasques de compromís i de

MICHA ARIZ

«Pallassos Sense Fronteres no fa una accló humanitària allà on actua, sinó humana»

«En els viatges, documentava la tasca dels artistes i els garantia la seguretat»

«Si només penses en la part comercial del fotoperiodisme, perds l'essència de la professió»

«Els humans ens hem d'ajudar els uns als altres si no volem desaparèixer de la Terra»

□ Explicar com s'agrupava a aquestes famílies i aconseguia retratar-les.

□ El meu vincle amb la fotografia ha estat d'amor i odi. Perquè la fotografia s'ha de fer amb amor si es vol retratar la condició humana en situacions extremes de vulnerabilitat. Si una persona patia i deia que la retratava, per a mi mentia tot el respecte i compromís fotogràfic. Hi ha d'haver un compromís totic del periodisme i del fotogràfic, no només hi ha d'haver un compromís amb la informació.

□ Amar perquè el deuen entrar en aquestes intimitats, i odi perquè pot arribar a ser bo-molt.

□ Odi per la part comercial. Que es fugiria per por de dir que es guanyen la vida amb aquesta professió, però en algun moment, si només tens un compte a la part comercial, pots perdre el nord i l'essència, suposa la meua opinió, de la fotografia. Jo pots quan hasta de vendre fotos perquè pots perdre el control de l'ús de la imatge, ja que una fotografia pot servir per donar d'informació crítica. Una foto, a més, compta l'imperitència dels que hi apareixen i ens fa donar el seu testimoni, pot tenir poc valor.

INSEPARABLES

► **FOTOGRAFIA.** A l'altre: a l'esquerra. La reina cadota, i en recorda la fragilitat de la condició humana. És una dona desplaçada del Congo que, en acabar una actuació dels pallassos el 2009, va ballar amb nosaltres.

Jo sens esta forma de circumstància, però a casa nostra hi ha professionals que fan una bona feina en aquest sentit.

□ **Quines vivències t'han marcat?**
El 2007, durant quatre o cinc mesos, hi va haver una guerra al nord del Líban, en un camp de refugiats palestins establert des dels anys 60 del segle XX. Llavors hi vivien 40.000 persones i hi havia un grup armat proper a Al-Qaida, amb un perfil molt radical, anomenat Fatah al-Li que es considerava l'herència d'Israel. Volia ser un contrapoder als grups oficials del sud controlats per l'exèrcit. Aquest grup estava format per 200 combatents i quan van decidir de rebre finançament de procedència desconeguda, tot i que es creia que era d'Arabia Saudita, van començar a atacar bones llocteries molt violentament. Era una incursió de solides llocteries per fer-los. □ **Una situació amb molta violència.**

□ El resultat va ser que les 40.000 persones van haver de sortir del lloc en vint dies durant cinc mesos i van destruir totalment el camp. Jo

vaig ser un dels primers periodistes internacionals d'arribar en la zona perquè els combatents, amb famílies que vivien al lloc on havia sigut camp nou. Estava tot desolat i em va impressionar. No em van deixar portar la càmera sinó vaig entrar acompanyat. Les imatges van sortir al The Guardian, però van ser publicades de forma anònima per no comprometre l'ONG que m'havia facilitat l'entrada.

□ **Alguna més?**

□ Al final al Congo vaig tenir consciència que el treball de reporter en aquesta línia és obac. No és que sigui més pobre, sinó que no tenim l'oportunitat de tenir possibilitats de planificar el treball de vida. És una situació estressant perquè és obac. El meu treball com a corresponsal i fotogràf era, segons com, una barrera vers la situació que patien aquestes persones.

□ **Quem deia la fotografia humanitària?**

□ No deia mai la fotografia, però amb la crisi dels refugiats a l'Europa decidí que volia aparcar el treball com a fotogràf de projectes de cooperació internacional. Durant el treball entre Croàcia i Gècia no vaig fer gairebé cap fotografia, només la dels pallassos treballant. Era realment vergonyós que allò passés al cor d'Europa. A Croàcia hi havia gent durant hores i hores sota la pluja perquè no els deixaven entrar de Sèrbia. Vaig sentir vergonya i molta ràbia. Vaig decidir deixar-hi i buscar altres opcions professionals.

ANNEX 33. PEÇA “Per aquesta puta i quatre morts...” | REGIÓ7 | Font: Regió7

LA SIMONETA

Maria Dolors Guàrdia Rubies

«PER AQUESTA PUTA I QUATRE MORTS...»

Sembla que ningú no hauria de parlar així. I menys qui ha pogut tenir una bona formació i sap de què parla. I menys si un és polític i ha de mantenir unes formes bàsiques, com a mínim, d'educació. I menys si vol tenir una decència bàsica quant a bondat.

Doncs tot i així, Francisco Álvarez Cascos -vicepresident del govern d'Aznar- es va expressar d'aquesta manera tan barroera referint-se a Pilar Manjón, presidenta de l'Associació 11-M Afectats per terrorisme. I així ho va denunciar la mateixa senyora Manjón, fa pocs mesos.

La frase té tota la intenció

d'ofendre i humiliar. A més de fer palès que qui la pronuncia és un mal home. Perquè acaba així: «Per aquesta puta i quatre morts de merda, varem perdre les eleccions».

Putà? Una mare que perd el seu fill per un acte terrorista contra l'Espanya del conflicte bèl·lic per la guerra de l'Iraq, i expressa la seva profunda tristesa? I perquè vol desemascarar que no va ser ETA? Quatre morts de merda? L'11 de març del 2004 varen perdre la vida cent noranta-tres persones! De merda? Si ells en tenen la seu plena! I ell mateix, perquè està acusat de rebre sobresous, d'intentar passar de manera il·legal dues peces de

caça que havia aconseguit a Romania, que no va deixar de caçar quan hi va haver el cas del Prestige, tot i ser el ministre responsable...

Per què a les dones, per insultar-les, els incapaços morals recorren gratuïtament a aquest adjectiu?

Voldria recordar els versos de sor Juana Inés de la Cruz:

«¿Quién peca más: el que peca por la paga o el que paga por pecar?».

«Per expressar bons sentiments, se n'han de tenir. Per insultar despectivament a qui ha patit una desgràcia, s'ha de ser desgraciat.»

Hi ha homes que utilitzen la paraula «puta» amb una terrible banalització i menyspreu.

Un altre mal company d'aquest individu, l'exvicealcalde de Madrid del PP Manuel Cobo, també va usar-la en referència, quasi, al mateix cas. A la presentació del projecte del monument de l'11-M va dir que es tractava d'un altre «monumentito para el 11-M». I va rematar-ho: «Cualquier día lo van a pedir las putas de la calle Montero y se va a tener que hacer». Aquests del PP sempre utilitzant la paraula «puta» de manera insultant!

Però si l'any passat va sortir aquesta notícia: el PP, líder en despesa en prostitució: més de

140.000 euros en «puticlubs». Que cal dir que no són els únics, també hi ha altres partits enxampats.

Per acabar d'adobar-ho, la inigualable Esperanza Aguirre va dir a Manjón que és més rendible la indemnització per la mort d'un fill que la loteria!

L'Aguirre és dona. És mare. Té dos fills. Què hi té al cap? Res de bo i molt mal cor.

I és que, per expressar bons sentiments, se n'han de tenir. Per insultar despectivament a qui ha patit una forta desgràcia, s'ha de ser desgraciat. I un desgraciat amb mals sentiments no hauria d'ostentar cap càrrec públic.

ANNEX 34. PEÇA “La pressió veïnal aconsegueix fer fora els okupes problemàtics del carrer Moragas” | REGIÓ7 | Font: Regió7

La pressió veïnal aconsegueix fer fora els okupes problemàtics del carrer Moragas

► Els veïns organitzaven concentracions i cassolades davant les oficines ocupades perquè marxessin del bloc de pisos

ABEL GALLARDO SOTO MÀNESA

■ Els okupes problemàtics del carrer Francesc Moragas de Manresa van decidir marxar davant la pressió veïnal. Les concentracions i cassolades diàries, la setmana passada, davant els despatxos que habitaven, van ser determinants perquè els onze okupes decidissin marxar i buscar un altre lloc on viure. S'estaven en uns despatxos del bloc número tres d'una illa d'habitatges, els dels números 66, 68 i 70, a tocar de la plaça Mil·lenari, al barri de Valldaura.

Dimecres van decidir marxar i ahi els veïns ho van celebrar amb un dinar popular en què es congratulaven de poder entrar i sortir de casa amb tranquil·litat. I és que el malestar no parava de créixer

des de feia un mes, quan els despatxos en desús del tercer bloc van ser ocupats. Els problemes van començar quan alguns okupes van començar a cometre petits robatoris al Mercadona que hi ha al costat dels blocs i embrutar l'espai comunitari. Més tard, quan alguns els cridaven l'atenció pel malestar que estaven creant, van començar les amenaces.

Des de llavors hi ha hagut denúncies dels veïns. L'última va ser la d'una veïna que participava fa una setmana en una de les concentracions davant dels despatxos i en un moment en què van sortir els okupes s'hivaven encarnar, va rebre un cop per part d'un d'ells. La Policia Local reconeixia a aquest diari que no paraven d'anar-hi a fer-hi actuacions da-

El Banc Santander, propietari dels despatxos on hi havia els okupes, ha posat vigilància durant 24 hores

Representants veïnals s'han reunit amb l'alcalde i regidors per explicar els greus problemes de convivència

vant els greus problemes de convivència.

Reunió a l'ajuntament

Representants veïnals es van reunir dimecres a l'ajuntament amb l'alcalde, la regidora d'Acció Social, el de Seguretat Ciutadana, el d'Habitatge, una tècnica d'aquest darrer departament -a qui els

veïns agraïen la seva intervenció- i responsables de la Policia Local i els Mossos d'Esquadra. En aquesta trobada, a part de la gestora dels blocs, també hi va assistir un representant del Banc Santander, entitat propietària dels despatxos ocupats. Precisament el banc va presentar una denúncia, tal com reclamaven els veïns, i això va ser clau perquè dijous s'acabés de posar fil a l'agulla per evitar la tornada dels okupes.

Dimecres van marxar i dijous l'entitat bancària va tancar i posar barres a les finestres. També van instal·lar alarmes i portes desguerdades per evitar que s'hi pugui accedir. A part, hi han posat vigilància privada 24 hores. La tècnica d'Habitatge de l'Ajuntament va anar al bloc afectat per comprovar

que s'hi barraven els accessos als despatxos.

Els veïns ara diuen que estan tranquils. I és que un dels moments més àlgids del malestar veïnal va arribar el dia 25 de desembre, en ple Nadal, i el 26, quan els inquilins del bloc es van quedar sense subministrament elèctric perquè els okupes van manipular el quadre de llums.

Per solucionar aquest cas ha estat clau la pressió veïnal, amb concentracions davant els despatxos, i el fet que la policia hi hagués d'intervenir sovint. El fet que en els tres blocs -units per un pati comunitari- hi viuen uns 180 veïns i molts d'ells, que asseguraven que estaven atemorits, s'hagin implicat a fer fora els okupes, també ha estat determinant.

Dinar de celebració ahi al migdia a l'espai comunitari

A.G.S. MÀNESA

■ L'ambient era festiu ahi al pati comunitari dels blocs 66, 68 i 70. Els veïns havien aconseguit fer fora els okupes i van decidir organitzar un dinar on, a part d'un bon aperitiu, no hi faltava carn per celebrar-ho. Hi van assistir una setantena de persones. Com que hi ha hagut molts veïns que s'han involucrat la darrera setmana per

vehicular aquestes protestes i parlar amb la policia i l'Ajuntament, van fer una entrega de petits trofeus a alguns dels que més s'hi han implicat. Els van lliurar, en una acte irònic, unes medalles.

Van posar música per animar més el dinar. Alguns dels veïns miraven les noves portes de seguretat instal·lades dijous, mentre el vigilant privat que custodia els

despatxos guaitava que ningú s'hi colés al·l'interior. «Estem pletòrics perquè han estat unes setmanes dures, amb el temor de molts de nosaltres de sortir a les escales», explicava Cristian Moreno, que viu en un dels habitatges. Sabem que, en haver-hi molts veïns, han pogut pressionar, i que en altres blocs de la ciutat on n'hi ha menys no tenen tanta força.

ANNEX 35. PEÇA “Dones emprenedores reprèn demà el cicle de dinar-tertúlia” | REGIÓ7 | Font: Regió7

Dones emprenedores reprèn demà el cicle de dinar-tertúlia

REDACCIÓ MANRESA

■ Dones Emprenedores i Innovadores de Manresa (DEIM) reprèn demà el cicle de dinars «SobreDones» que organitza amb el Col·legi de Periodistes. La convidada serà la dissenyadora Alba Martínez.

El 2013, Martínez i el seu company van deixar les seves feines, es van vendre els cotxes i van sortir a veure món. Van estar un any

i mig viatjant per l'Índia, el Nepal i Tailàndia, on van començar la marca Killing Weekend. Ara fa quatre anys que tenen la botiga al carrer Sant Miquel.

El dinar serà a la Cocteleria Glaç, de 2 a 4 de la tarda. El preu és de 18 euros per persona i cal reservar la plaça fent l'ingrés al Banc Santander i enviar un correu de confirmació a deim@deim.cat.

ANNEX 36. PEÇA “El Solsonès posa les bases d'un projecte comú per combatre la violència de gènere” | REGIÓ7 | Font: Regió7

El Solsonès posa les bases d'un projecte comú per combatre la violència de gènere

ARNAU VALVERDE SOLSONA

■ El Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) del Solsonès va presentar ahir davant del Consell d'Alcaldes les bases del seu projecte conjunt en el marc dels Pactes d'Estat contra la Violència de Gènere amb l'objectiu d'utilitzar les ajudes que reben els municipis d'aquest Pacte d'Estat en una estratègia comuna a escala comarcal per combatre la violència de gènere.

La tècnica del SIAD, Maribel Bella, va ser l'encarregada d'explicar les bases de la proposta anomenada «Fem impensables les violències contra les dones» als alcaldes que van assistir ahir a la seu del Consell Comarcal. La proposta està dividida en cinc línies diferents amb l'objectiu d'abastar el màxim d'àmbits que poden ajudar a combatre aquesta problemàtica. Les cinc línies sobre les quals es treballaran són l'educació infantil, els joves -ESO i batxillerat-, les dones, els homes i també els professionals.

De totes maneres, la intenció del SIAD és desplegar aquest 2020 tres d'aquestes línies per crear uns fonaments sobre els quals consolidar el projecte més endavant. D'aquesta manera, es treballarà des de Solsona en l'àmbit dels joves, des d'estudiants, professors i fins la família ja que és on hi ha tots els instituts de la comarca, exceptuant el de Sant Llorenç de Morunys. A la resta de municipis del Solsonès es potenciarà l'àmbit de les dones a través de material

gràfic i audiovisual, entre d'altres. La tercera línia que es preveu desplegar aquest any és la dels professionals que es gestionarà des del Consell Comarcal.

Al final de gener es preveu co-neixer quins ajuntaments s'adhe-

reixen a la proposta per començar a dur a terme algunes de les accions previstes pel SIAD. Segons Bella, el cost del projecte per cada municipi, mai superaria l'import que reben els ens municipals destinats a aquesta matèria.

La tècnica del SIAD, Maribel Bella, explica la proposta als alcaldes

GUIA GASTRONOMICA

CIRCUS
RESTAURANT

Menú diari: 12,50 €
Menú d'arrossos: 18,50 €
Carta de temporada

GAUDEIX DE LA TERRASSA!

OBERT DE DILLUNS A DIUMENGE

Passeig Pere III, 36. Manresa
93 876 92 26

CAN LADIS & SOPARS
RESTAURANT

DINARS de dimecres a diumenge
SOPARS divendres i dissabte

DILLUNS I DIMARTS TANCAT

NOVA PROPOSTA: vine a tastar-la de dimecres a divendres migdia

Cra. de Vic, 56, baixos
Tel. 93 876 00 19
SANT FRUTÓS DE BAGES

restaurant la fonda
CUINA DE PROXIMITAT DE QUALITAT

Fes la teva reserva
93 875 94 13

Restaurant Els Noguers

Menú diari 13 €
Menú cap de setmana 24 €

Avda. Països Catalans, 167
Tel. 93 878 40 88
08243 Manresa

Col Spaguetti
RESTAURANT

Cra. de Vic, 155

BAR-RESTAURANT CAL CALET

Menú d'escudella i carn d'olla TOTS ELS DIENES I DISSABTES

La Taverna del Pintxo
www.latavernadelpintxo.com

Mejorar Beure Pintxo

ANNEX 37. TAULA D'ANÀLISI ESTRUCTURAL SOBRE LA INFORMACIÓ CULTURAL DE SEGRE | Font: creació pròpia

DATA	QUANTITAT DE PECES	INCLOSES DINS LA SECCIÓ "CULTURA"	INCLOSES EN ALTRES SECCIONS	PERCENTATGE DE PÀGINES RESPECTE EL TOTAL DEDICADES A LA CULTURA	QUANTITAT DE PECES CULTURALS EN PORTADA	QUAN LA CULTURA "ÉS NOTÍCIA"
Dilluns 13 de gener	21	3	18	19,6%	2	NO
Dimarts 14 de gener	25	8	17	27%	2	NO
Dimecres 15 de gener	35	9	26	35,4%	2	NO
Dijous 16 de gener	32	9	23	31,2%	0	NO
Divendres 17 de gener	52	18	34	43,8%	4	NO
Dissabte 18 de gener	27	9	18	33,3%	2	SÍ
Diumenge 19 de gener	31	9	22	26,8%	3	NO
TOTAL	223	65	158	31% (mitjana)	15	14,3%

ANNEX 38. PEÇA “*Mascotes: entre l’amor, el negoci i l’abandó, a “El debat de Lleida Activa”*” | Segre | Font: Segre

ECONOMIA LLEIDA TELEVISIÓ

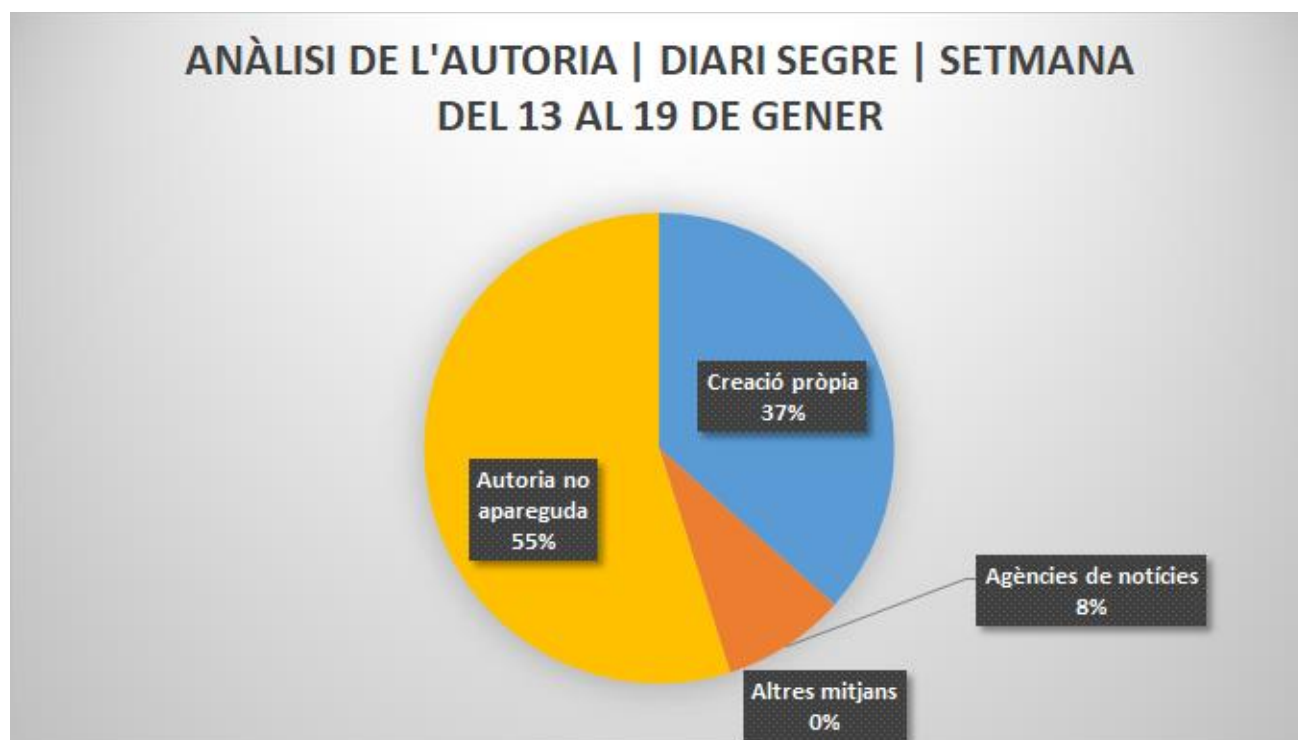
Mascotes: entre l’amor, el negoci i l’abandó, a ‘El debat de Lleida Activa’

Cada any s’identifiquen degudament uns sis mil animals de companyia a Lleida, principalment gossos. Són una ínfima part dels milers de mascotes (es calcula que n’hi ha una per cada dos habitatges) a la demarcació lleidatana, i segurament són menys de les que s’abandonen anualment. Les protectores, gestionades per voluntaris amics dels animals, fan de contrapès i s’encarreguen de com poden donar-los empara, ja que a l’acció de les administracions,

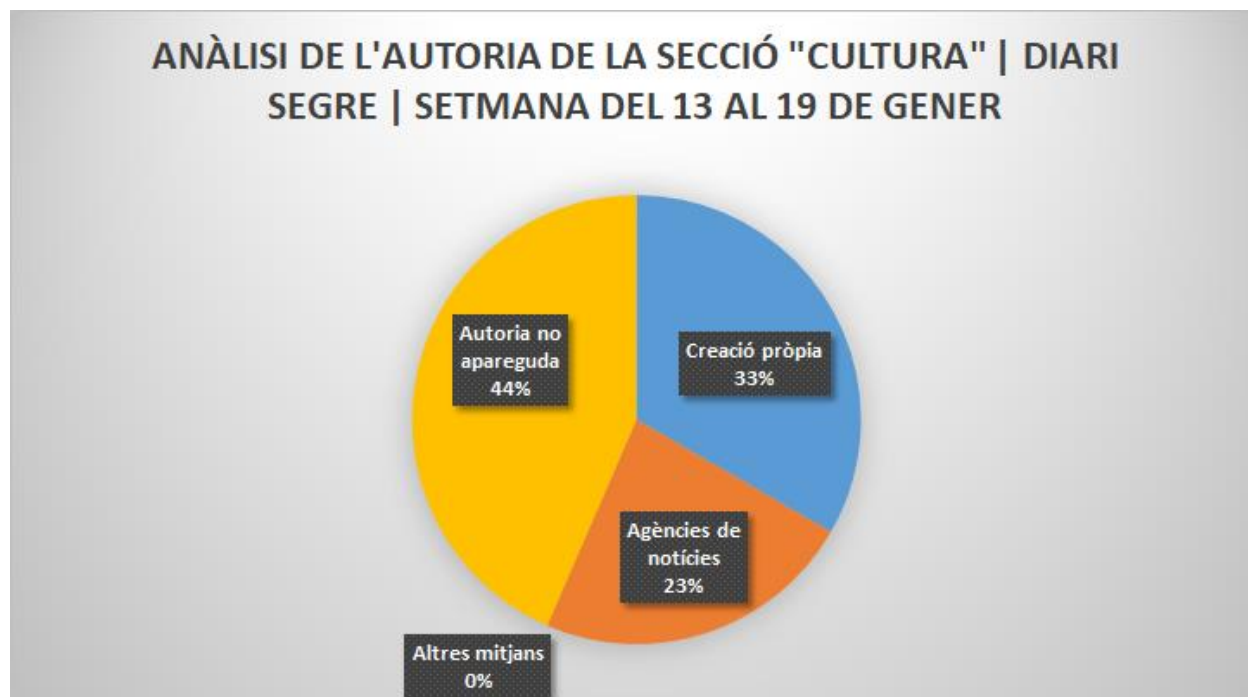
especialment les municipals, deixa molt a desitjar, amb estimables excepcions.

Les mascotes generen també una creixent activitat econòmica que Josep Maria Sanuy analitzarà a *El debat de Lleida Activa*, a les 15.00 hores, amb l’ajuda de veterinaris, responsables de protectores, empreses dedicades als animals de companyia i ciutadans que s’han organitzat a favor dels animals, gràcies als vincles que es creen al passejar-los.

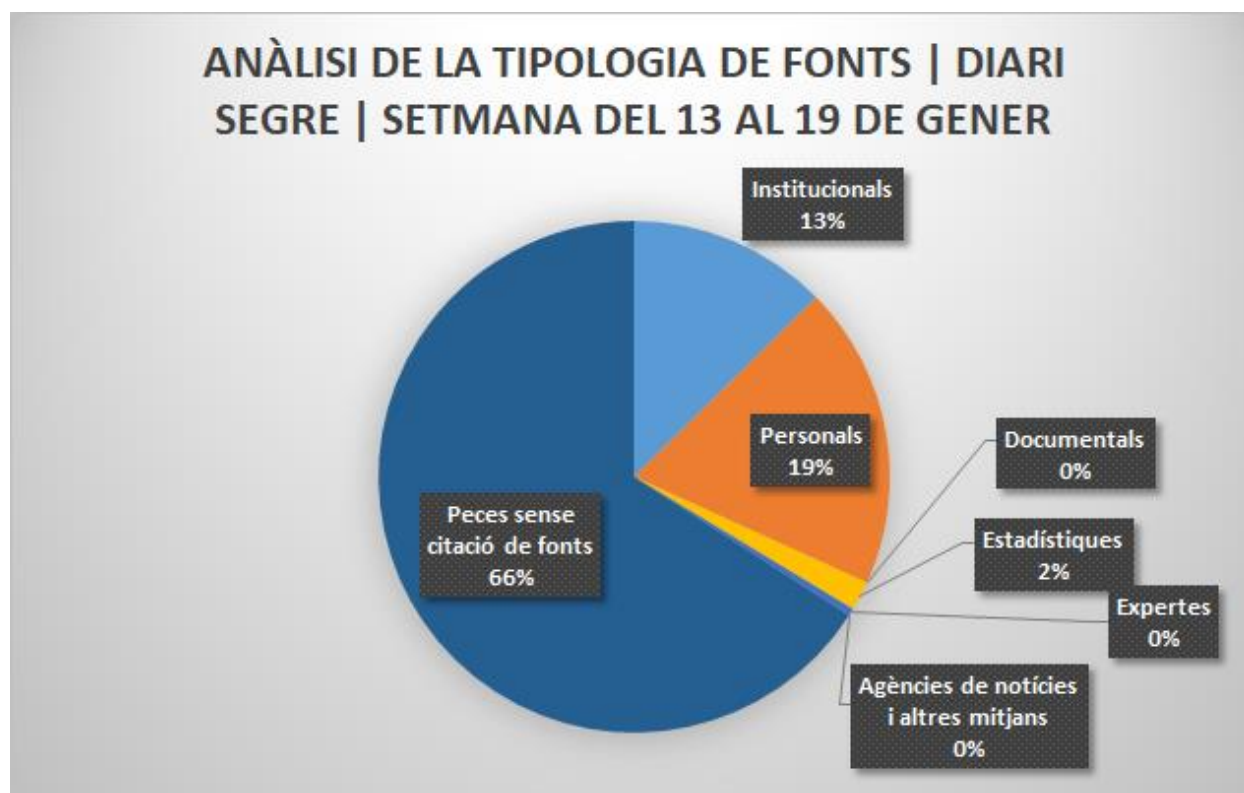
ANNEX 39. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS D’AUTORIA DEL TOTAL DE LES PECES CULTURALS | Segre | Font: creació pròpia

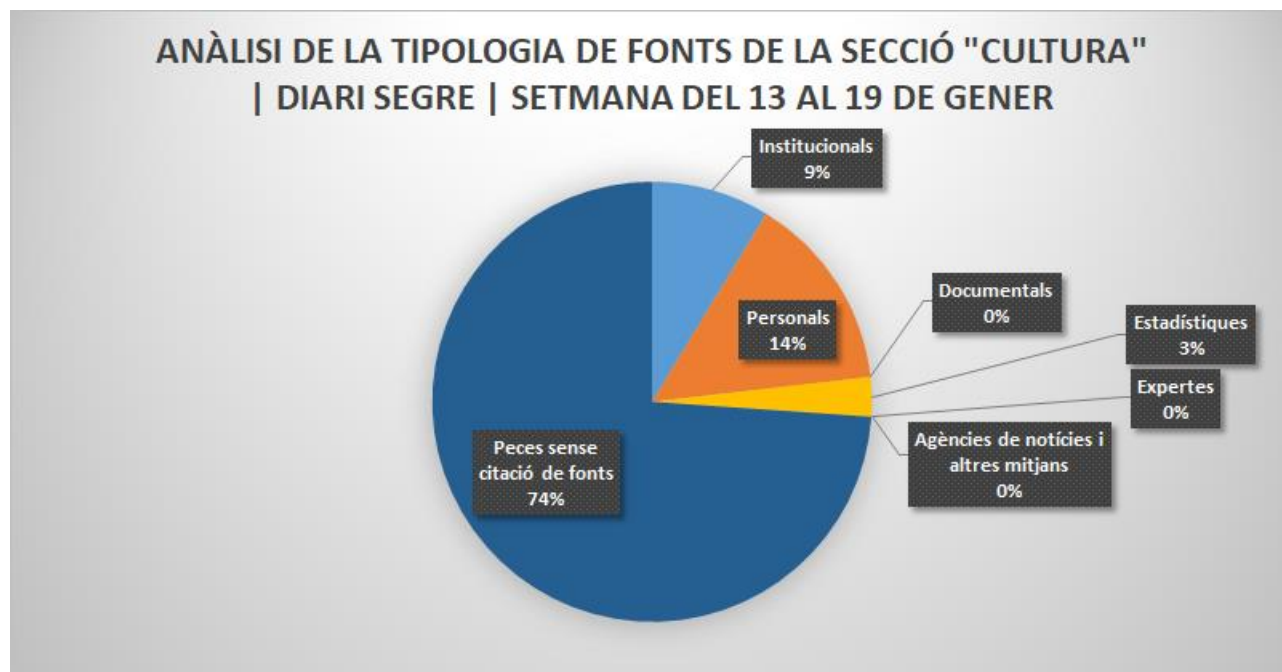
ANNEX 40. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS D'AUTORIA A LA SECCIÓ "CULTURA" | Segre | Font: creació pròpia

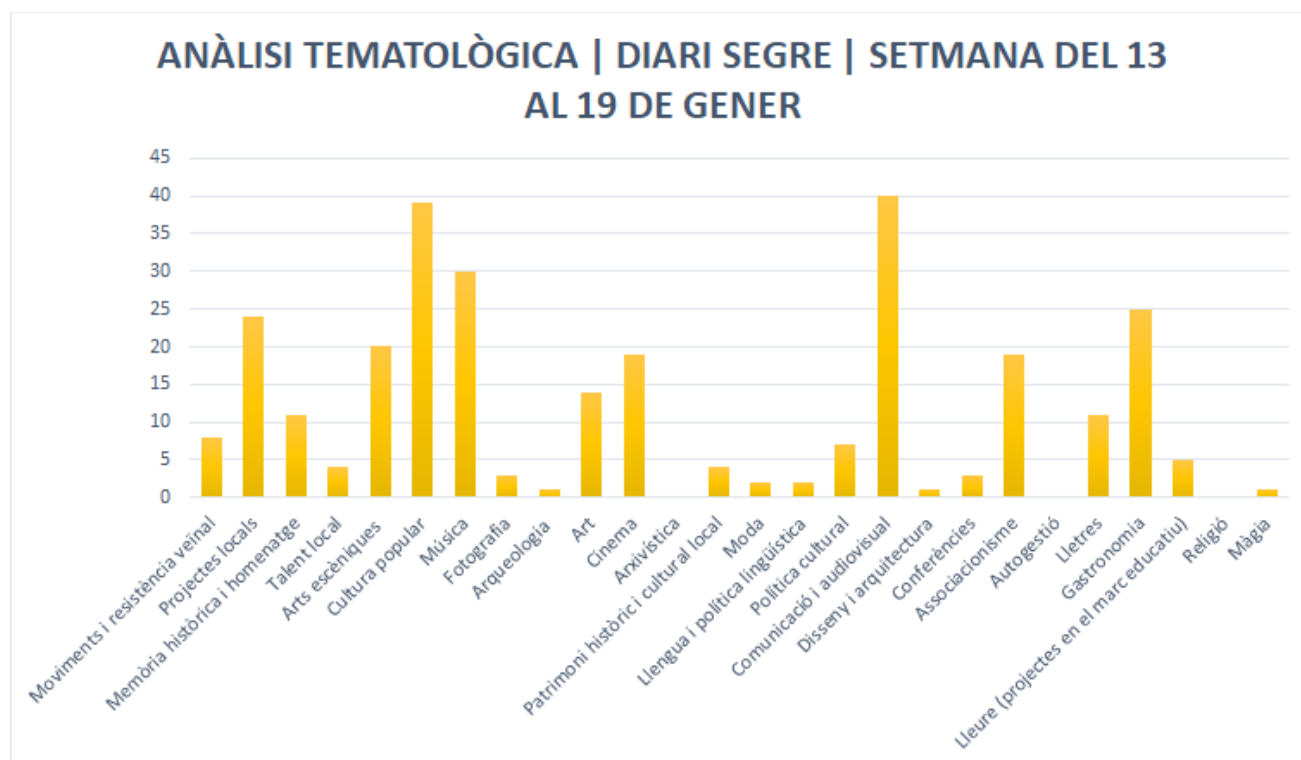
ANNEX 41. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS DE FONTS CITADES RESPECTE EL TOTAL DE LES PECES CULTURALS | Segre | Font: creació pròpia

ANNEX 42. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS DE FONTS CITADES A LES PECES DE LA SECCIÓ "CULTURES" | Segre | Font: creació pròpia

ANNEX 43. GRÀFIC DE BARRES VERTICALS SOBRE L'ANÀLISI TEMATOLÒGICA | Segre | Font: creació pròpia

ANNEX 44. PEÇA “Més de 250 aplecs sardanistes programats per al 2020 arreu del país” | Segre | Font: Segre

Sardanejant

L'APÀGINA DE LA FEDERACIÓ SARDANISTA DE LES COMARQUES LLEIDATANES

Joan Ventura i Ester Llorens, comunicadors sardanistes
aplec@segre.com | 973 271 873 - 973 278 830

Més de 150 aplecs sardanistes programats per al 2020 arreu del país

L'estabilitat del món sardanista es reafirma en les contrades lleidatanes

Els aplecs de la sardana que se celebren en vil·les i ciutats són, de ben segur, les manifestacions més populars del moviment sardanista arreu del país. Segons consta en l'edició per aquest any 2020 de la Guia Sardanista, se'n celebraran fins a 155 al llarg de l'any i del territori.

Capsem el moment actual vers aquestes populars trobades sardanistes amb Joan Ventura, president de la Unió d'Aplecs de Catalunya, i amb Ester Llorens, presidenta de la Coordinadora d'Aplecs de la Sardana de les Comarques Lleidatanes.

Joan, 155 aplecs de la sardana programats per aquest 2020. És una bona dada?

Joan Ventura: La veritat és que sí. El nombre d'aplec és manté similar, ja que si bé cada any hi ha alguns baixos, any rere any hi ha nous aplecs que sorgeixen i cobreixen les baixes.

Què ha aportat la Unió d'Aplecs en aquesta primera mesura de la seva trajectòria en l'àmbit dels aplecs?

J: En els primers mesos hem canalitzat les ajudes de la Generalitat a les quatre demarcacions d'aplec i ara treballem, entre d'altres, per sumar colors amb la Coordinació per aconseguir un major i millor finançament per als nostres actes.

Com a consellador del territori, quines són les diferències organitzatives més destacades entre demarcacions?

J: Sota el nom Aplec de la Sardana hi ha diferències evidents territorialment parlant, sobretot pel que fa al nombre de cobles participants. En el cas de Tarragona i Lleida, amb només una cobla ja es considera Aplec de la Sardana, mentre que a Barcelona, en una de les sessions (matí, tarda o nit), algunes hi han de participar tres cobles. A Girona la normativa de la demarcació exigeix la participació de dues cobles al matí i tres més a la tarda. A Lleida hi ha també altres aspectes, com oferir un sopar en aplecs de tarda i nit.

Aquesta diversitat és positiva o hauria de tendir a una uniformitat territorial?

J: Seria interessant tendir a una major uniformitat territorial per aconseguir també

una major participació interterritorial; això és, que una persona, per anar a un aplec o a un altre, no sigui un escall al nombre de cobles, possem per cas.

Però actualment a nivell econòmic és impossible, si bé és cert que tendim a poc a poc a una major uniformitat fruit del treball en conjunt.

Est parlo molt de dignificar els Aplecs. A què es refereix?

J: Dignificar significa oferir qualitat, tan interna com externa.

Això significa que qualsevol persona aïen a la sardana, si apareix en un aplec,

J: Cren he dit abans, aconseguir més finançament econòmic d'institucions i empreses diferents i, sobretot, trobar un patrocinador que englobi els 155 aplecs. D'altra banda, estem treballant per tenir un conveni que ofereixi als aplecs el servei d'ambulància per evitar embuts i male majors, i així organitzar i ballar amb tranquil·litat.

Estem, una vintena d'aplec per aquest 2020 a la demarcació de Lleida, quina valoració en podem fer?

Ester Llorens: El nombre d'aplec a les nostres comarques es va mantenint, però això

veu convocatori, com és per exemple l'aplec a Ponts. M'ha prevista alguna trobada d'organitzadors d'aplec com en anteriors anualitats?

E.L.: Les trobades que hem anat fent els darrers anys han tingut una bona acceptació per part dels organitzadors d'aplec, i per això la nostra intenció és mantenir-les, perquè és l'espai en el qual podem compartir inquietuds i posar en comú noves iniciatives.

La innovació és una assignatura pendent?

E.L.: És veritat que les innovacions en el món de la sardana i, més aviat a dir que en el

Lagenda

Ballada de Sardanes Fira de l'Or
10 de gener
21-4-17 del migdia. Plaça del Tossal
Les Borges Blanques
Cobla La Castell

Ballada de Sardanes
19 de gener
21-4-17 del migdia
Favellà Polivalent
Alcanís
Cobla Sardanista

Processó i ballada de sardanes
20 de gener
11 del migdia. Plaça de l'Argila
Sorn
Cobla Tàrraga

Concurs Individual de Sardana Revesta
8 de febrer
21-4-17 del migdia.
Auditori Carner Major
Cervera
Cobla Tàrraga

Consulta dates i horaris a la pàgina web de la federació:
www.sardana.cat

Ester Llorens.

Joan Ventura.

s'endugui una bona impressió. Parlem d'organització i d'imatge, detalls com magafonia, servies (sec, bar, cadira, bany) o senzillament d'oferir una presentació acurada de l'acte (i curtall). Un detall que sovint se'n passa per alt és que utilitzem sovint la Senyora, la nostra bandera nacional, com a falda d'escenari o d'entrades. Són coses senzilles de canviar que reverteixen en una imatge més digna.

Quines són les accions immediates per part de la Unió d'Aplecs?

cal agrair la il·lusió i l'esforç que les agrupacions de cada localitat comencen en l'organització dels seus actes sardanistes i la col·laboració de les institucions que ho fan possible.

Ara bé, d'una banda ens preocupa que algunes agrupacions tinguin dificultats per trobar relleu, i això fa perillar la seva continuïtat. Enguany, per exemple, hem perdut l'aplec de Tarragona, que havia assolit la vint-i-cinquena edició. D'altra banda ens satifa poder anunciar que s'initien no

més de la cultura tradicional, troben reticències. Tot i així crec que cal anar repensant els models dels actes sardanistes i dels aplecs en particular per fer-los atractius al públic, especialment al jove.

Com a tresorers de la Unió d'Aplecs de Catalunya, quina visió en teniu de la resta de trobades que s'organitzen arreu del país?

E.L.: Tot i que som un país petit, cada territori és singular i manté la seva pròpia manera de fer. La diversitat enriqueix i cada demarcació crec

que ha de continuar amb la seva manera de fer. La Unió d'Aplecs segurament no ha de ser un ens uniformitzador, sinó que ha de potenciar l'organització dels aplecs de cada territori i vetllar perquè siguin coneguts i valorats a més com una important manifestació de la nostra cultura i les nostres tradicions.

Creu que seria bo desincentivar el calendari d'aplec?

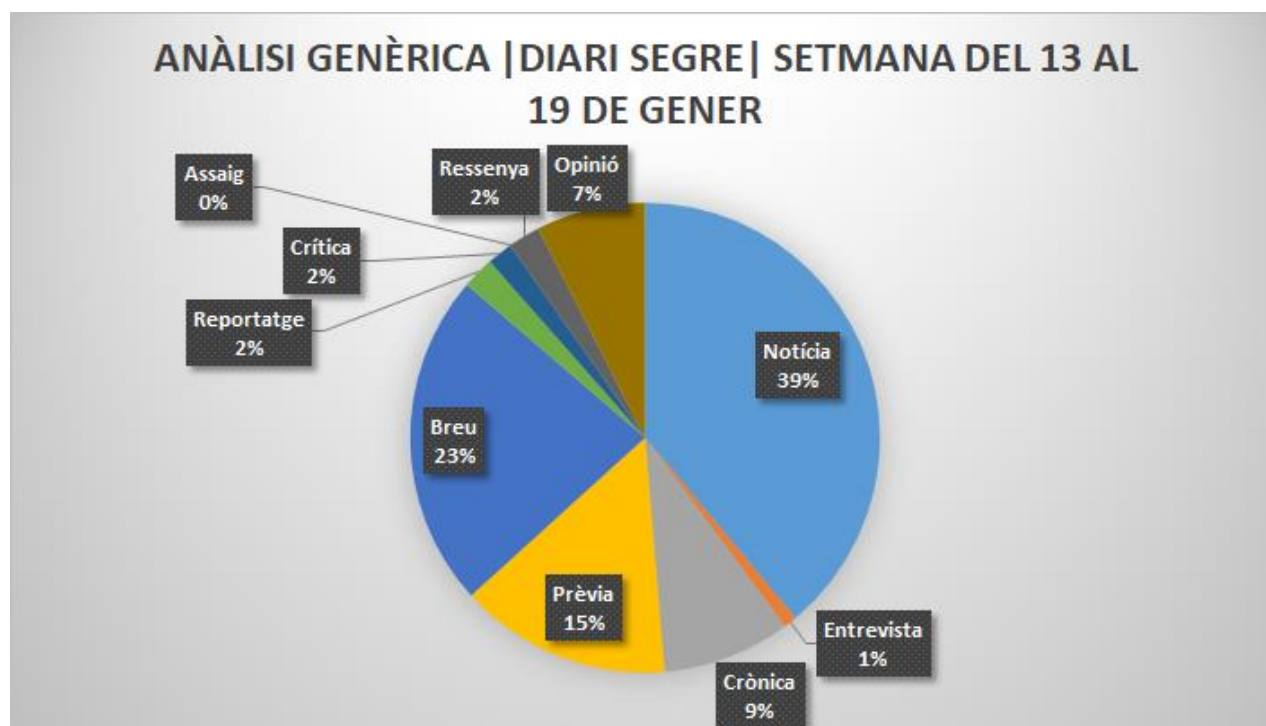
Perquè no s'hi programi cap a la demarcació de Lleida durant els mesos de tardor i hivern?

E.L.: És veritat que els aplecs es concentren en l'època del bon temps. En certa manera és lògic perquè, en tractar-se d'actes a l'aire lliure el que es vol garantir és que es puguin celebrar sense que la meteorologia ho impedeixi.

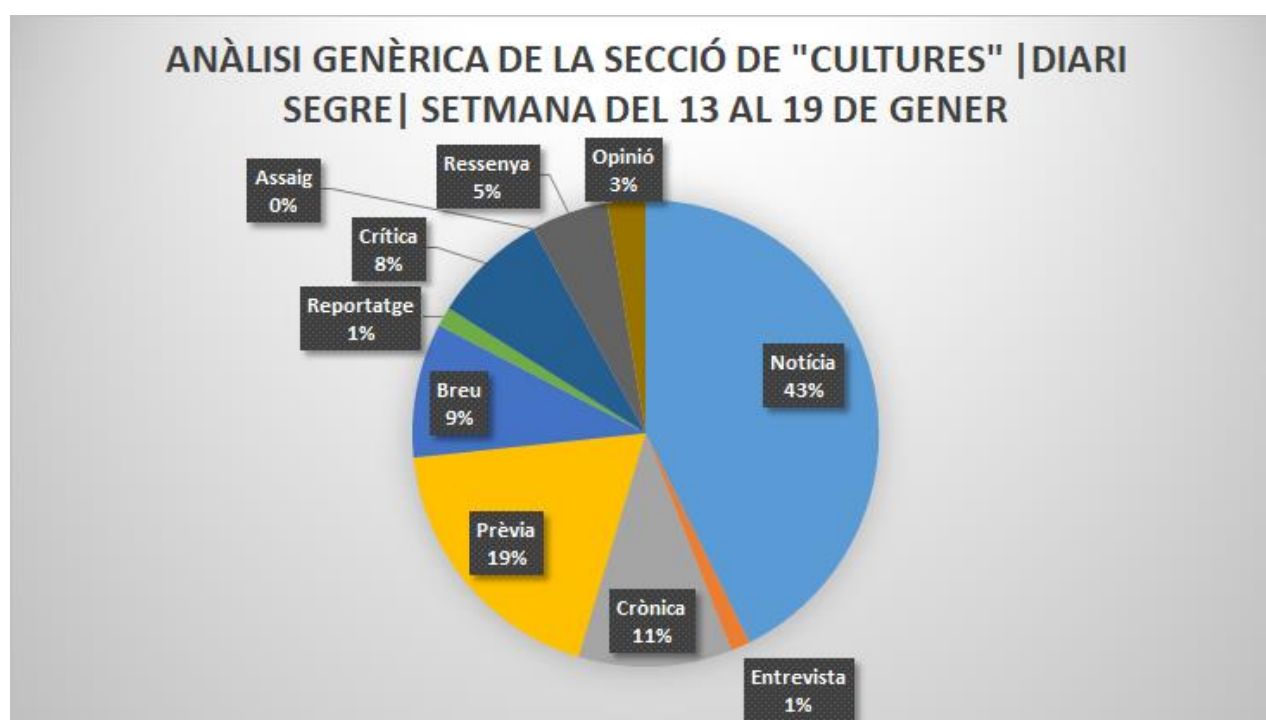
Actualment les poblacions disposen d'equipaments que permetrien programar-les en temporada de fred i, fins i tot, a l'hivern. És un tema que estaria bé abordar amb els organitzadors d'aplec.

Moltes gràcies a en Joan Ventura i a l'Ester Llorens. Totes les dades dels aplecs les podeu trobar en les pàgines web i xarxes socials de la Federació de Lleida i la Coordinació de Catalunya.

ANNEX 45. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE ELS GÈNERES PERIODÍSTICS RESPECTE LA TOTALITAT DE LA INFORMACIÓ CULTURAL | Segre | Font: creació pròpia

ANNEX 46. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE ELS GÈNERES PERIODÍSTICS UTILITZATS A LA SECCIÓ "CULTURA" | Segre | Font: creació pròpia

ANNEX 47. PEÇA “El Festival Jazz de Concabella s’estrena amb un ple” | Segre |
Font: Segre

L'actuació del quintet Jordi Rossy Vibes, dissabte al castell de Concabella.

El Festival Jazz Concabella s'estrena amb un ple

El certamen obre amb l'actuació del quintet Jordi Rossy Vibes

X. SANTESMASSES

ELS PLANS DE SIÓ | Concabella va inaugurar dissabte a la nit la quarta edició del seu festival de jazz amb un ple. Un total de 150 espectadors van acudir a la sala noble del castell per escoltar al quintet Jordi Rossy Vibes.

Segons l'impulsor del certamen i músic, Enric Ribalta, “el muntatge és possible gràcies a les complicitats que genera amb

els músics del territori”. La formació, liderada per Jordi Rossy al vibràfon, compta també amb Mark Turner al saxo, Jaume Llobart a la guitarra, Robert Landfermann al contrabaix i Joey Baron a la bateria.

La quarta edició del festival de jazz ha programat un total de tres actuacions. La pròxima cita tindrà lloc el dissabte 8 de febrer i serà a càrrec de la

formació Afro Blue, liderada pel bateria de Guissona Ricard Grau. Tancarà el cicle el Jaume Llobart Quintet el dia 14 de març.

L'Associació d'Amics del Castell de Concabella ha aconseguit durant 15 anys consolidar el seu festival de música clàssica i fa quatre anys va començar de forma paral·lela el seu camí amb la música jazz.

ANNEX 48. PEÇA “La mentida i la veritat” | Segre | Font: Segre

La crítica de Juan Ferrer

Obra mestra ★★★★★ Molt bona ★★★★ Bona ★★★ Regular ★★ Dolenta ★ Sense qualificar

La mentida i la veritat

El cap de propaganda alemany, Joseph Goebbels, va fer famosa la frase “una mentida repetida mil vegades es converteix en una veritat” i en va fer un ús profús en els anys del terror nazi. El llibre en què es basa *Jojo Rabbit*, titulat *El cel engabiat*, escrit per Christine Leunens, aprofundeix en aquest tema quan assenyala que “el gran risc de mentir no és que les mentides siguin falsedats i per tant, irreals, sinó que esdevinguin reals a la ment dels altres”.

D'aquesta manera, el director neozelandès Taika Waititi fa seua la història d'un nen de deu anys convertit en un autèntic nazi, adoctrinat des de les denominades Joventuts Hitlerianes, el mentor i amic imaginari del qual és ni més ni menys que el führer en persona, paper interpretat pel mateix Waititi convertit en un ésser ridícul i esperpèntic, com algunes de les seqüències d'un film que transita per la comèdia i el drama, encara que per a alguns no hagi estat gaire respectuós amb un tema tan delicat.

El cert és que *Jojo Rabbit* es construeix a través d'una sensibilitat humana que et desar-

ma, en la qual aporta claus que avancen cap a la presa de consciència i que va mostrant gradualment el personatge central en la seua metamorfosi, aquesta innocència robada, quan des-

cobreix el més amarg de la vida i de la mort d'una manera directa.

Amb una aparença que recorda l'estil de Wes Anderson en l'estètica, en la utilització de

l'absurd, Waititi promou una complexa imatgeria infantil cap als altres, cap aquests jueus que el fanatisme ha demonitzat, una cosa que el mateix Jojo veu esfondrar-se davant dels esdeve-

niments que sobrevenen, en la pèrdua, en l'embolic que es forma al seu cap quan descobreix que la seua mare pensa en la llibertat davant la crueltat nazi, en aquesta jove jueva amagada a la seua pròpia casa que conté referències a Anna Frank, a un món per descobrir contrari a la intolerància en un temps tan cruel.

Taika Waititi, a qui no se li pot negar un sentit agut de l'humor tan interessant com insòlit –n'hi ha prou amb esmentar l'èxit aconseguit el 2014 amb l'esbojarrada crònica vampírica *El que fem a les ombres*, convertida en sèrie–, amb la seua última pel·lícula mesura l'horror des de la mirada d'un nen que pot distingir a força de desastroses vivències, tan jocosos com punyents, qui és qui a nivell humà, i en què regala finalment una lliçó d'ètica que ja voldrien tenir molts adults, perquè la vida segueix i perquè una mentida, per molt que es repeteixi, no sempre ha de convertir-se forçosament en una veritat.

TRAGICOMÈDIA
Jojo Rabbit

País: EUA, 2019. Director: Taika Waititi. Intèrprets: Roman Griffin Davis, Taika Waititi, Scarlett Johansson. Cine: JCA Alpicat

★★★★

ANNEX 49. PEÇA “OFNI, nou col·lectiu de Lleida per defensar els drets de les dones” | Segre | Font: Segre

ENTITATS FEMINISME

OFNI, nou col·lectiu de Lleida per defensar els drets de les dones

L.F.M.

[LLEIDA] OFNI, tal com es defineix al seu perfil de Twitter, és un nou col·lectiu feminista no mixt –format només per dones i identitats dissidents– i anticapitalista que naix a Lleida. El dimecres 5 de febrer el col·lectiu farà la seua presentació (19.30 h) a la Biblioteca Anarquista Maria Rius al carrer Corts Catalanes, 79 de Lleida. Hi haurà un berenar vegà per a tots els assistents a preus populars.

Amb aquesta, ja seran tres les associacions a la capital del Segrià en defensa dels drets de les dones. D'una banda, hi ha Marea Lila, que

va nàixer fa dos anys per organitzar els actes feministes del 8 de març i el 25 de novembre (Dia Internacional contra la Violència Masclista). A més, entre altres iniciatives, cada primer dilluns de mes organitza una marxa nocturna per reclamar la igualtat efectiva entre dones i homes.

D'altra banda, Dones Lleida és el col·lectiu lleidatà més veterà, ja que al desembre va complir 40 anys des de la seua formació. Contribueix a l'organització d'actes feministes i ofereix activitats dedicades a les dones durant tot l'any.

ANNEX 50. PEÇA “Tres dècades de vida cultural a Lleida” | Segre | Font: Segre

EQUIPAMENTS CULTURALS ANIVERSARI

Tres dècades de vida cultural a Lleida

El centre CaixaForum va complir el mes passat 30 anys d'activitats, en què ha superat els dos milions de visitants || Més de 34.000 persones a l'exposició de mòmmies egípcies, la de més èxit

REDACCIÓ

[LLEIDA] CaixaForum Lleida, el centre cultural de La Caixa, va complir el mes passat trenta anys. El 19 de desembre del 1989 va obrir les portes el llavors denominat Centre Cultural de Lleida de la Fundació La Caixa a l'edifici de Blondel que havia ocupat l'antic cine Viñes, obra de l'arquitecte Francesc de Palau Morera Gatell. L'immo- ble, inaugurat el 1919, va cele- brar així el centenari el 2019. En els últims trenta anys, el centre cultural s'ha posicionat com una peça fonamental del panorama cultural de la ciutat i el terri- tori, en què ha rebut en total més de 2,1 milions de persones que han gaudit de les exposicions programades i participat en les milers d'activitats que s'hi han dut a terme, amb especial aten- ció també cap al públic familiar i escolar. De fet, la mitjana de visitants en aquests trenta anys s'ha situat en 74.401 persones per temporada.

Dos directores

Mercè Freixinet (la Grana- della, 1955) va ser la primera directora de l'espai cultural. Diplomada en Magisteri, es va mantenir durant vint-i-quatre anys al càrrec, lloc que va de- ixar en fa sis per jubilació i va passar el testimoni a l'actual responsable del centre, Mari- bel Tost (Lleida, 1968). Llicen- ciada en Història de l'Art, Tost va entrar a treballar a l'Obra Social de La Caixa el 1997 i el desembre del 2013 va estrenar la nova etapa de CaixaForum.

El relleu va coincidir en el temps amb l'exposició de més èxit de públic en les tres dècades de l'espai cultural, la dedicada a les mòmmies egípcies, que entre finals d'aquell any i la primave- ra del 2014 la van visitar més de 34.000 persones. En un 2020 carregat d'activitats, CaixaFo-

L'exposició sobre les mòmmies egípcies, entre el 2012 i el 2013, la de més èxit de públic en trenta anys.

rum Lleida estrenarà el 18 de març la mostra *Les avantguar- des històriques, 1914-1945*, que oferirà una relectura de les pri- meres dècades del segle XX a través d'una selecció d'obres de la col·lecció de l'Institut Valen- cià d'Art Modern (IVAM), amb artistes com Man Ray o Marcel Duchamp.

A més, entre l'agenda d'ac- tivitats per als pròxims mesos val a destacar el cicle *Universos literaris*, en el qual autors com Lorenzo Silva, Najat El Hachmi, Alejandro Palomas i Leticia Dol- lera desplegaran l'univers dels seus mites, revelaran els seus moments iniciàtics i explicaran al públic què els inspira a l'hora d'escriure.

Mostra inaugural del centre cultural, amb fotos de John Gutmann.

EXPOSICIONS

La més visitada

■ L'exposició més visitada de tota la història del centre cultural va ser *Mòmmies egípcies. El secret de la vida eterna*, que des de fi- nals del 2012 a començaments del 2013 va congregat un total de 34.043 visitants.

Al podi

■ La segona mostra de més èxit va ser la dedicada el 2010 a l'art nouveau del pintor txec Alphonse Mucha (23.414 visites), i la tercera, una del 2008 sobre l'art del Tibet (22.578).

Altres mostres d'èxit

■ Les col·leccions del Museu del Prado, el 2014, amb 22.199 visi- tes; Joaquín Sorolla (2015-16, amb 19.709); Sebastião Salga- do (2016, amb 17.336); o Gustav Klimt (2008, amb 17.061).

Tapissos de la Seu Vella

■ La primera exposició de gran èxit: els tapissos de la Seu Vella el 1992, amb 16.407 visites.

Les fotografies de John Gutmann van estrenar la sala

■ El centre cultural es va inaugurar el 19 de desem- bre del 1989 amb una ex- posició dedicada al pintor i fotògraf alemany naci- onalitzat nord-americà John Gutmann. L'esde- veniment va congregat una àmplia representa- ció del món polític, social i cultural de Lleida, com l'alcalde, Antoni Siurana; el president de la Diputa- ció, Ramon Company; i el bisbe Ramon Malla.

ANNEX 51. PEÇA “Una lleidatana d’alta volada” | Segre | Font: Segre

Una lleidatana d’alta volada

Gisela Armengol Roselló, de 37 anys, és la primera dona comandanta a pilotar en una companyia aèria de l’Aràbia Saudita || Explica a SEGRE la seua experiència i els recents canvis al país

L. GARCIA

LLEIDA Treballar en el que t’apassiona i semblar canvia. Això és el que fa, i amb summa experiència, la lleidatana Gisela Armengol Roselló, que s’ha convertit en la primera dona amb rang de comandanta a pilotar en una companyia aèria de l’Aràbia Saudita per a rutes locals. Amb només trenta-set anys, Armengol va començar a treballar a Vueling amb base a Barcelona el 2011 i des de fa una mica més de cinc anys cotitja el càrrec de comandanta, després d’un curs “dur i extremament” gràcies a l’extens currículum que tenia.

Des del passat 9 de desembre, treballa a l’Aràbia Saudita després d’un acord entre Vueling i la companyia local Flyadeal, i s’encarrega de les rutes locals a Riad, Dammam, Jassim i Tabuk. La decisió, voluntària, no va ser improvisada i Armengol va investigar si pel fet de ser dona toparia amb obstacles per exercir la seua feina.

“Tenia els meus dubtes, però després d’indagar i preguntar molt vaig descobrir que Flyadeal és una pionera a l’Aràbia Saudita, ja que les hostesses van amb pantalons i sense vel al cap”, explica a SEGRE. De fet, afegeix que per respecte tant als comandants com als copilots els anomenen capità i que “se sorprenen” quan “els dic que jo ho sóc de veritat”.

Armengol diu que en l’activitat hi ha menys de cinc dones volant per a aerolínia saudita, però que cap és comandanta, i que la primera dona pilot al país d’Àsia Occidental va ser el juliol del 2019. “Tòper que aviat una dona saudita estigui a la meua posició. Per això tot el personal de terra local se sorpren al veure’m. De fet, molta em feliciten, com els passatgers, i fins i tot alguns, sobretot les dones, demanen fer-se selfies amb mi”, comenta.

Aquesta experiència laboral li ha permès unir les seues dos passions: volar i conèixer món. A més, està vivint en primera persona els canvis a l’Aràbia Saudita. “El país està obrint les portes i cada vegada surten lleis noves que permeten més llibertat”, subratlla. Un canvi que també ha experimentat amb el primer Dakar i la Supercopa espanyola de futbol, un “miratge en aquest últim cas perquè el país ha tornat a segregar dones i homes als estadi de futbol”.

FITXA PERSONAL

Nom: Gisela Armengol Roselló

Estat: 37 anys.

Lloc de naixement: Lleida, a la partida de Bubiñit.

Càrrec: Comandanta de Vueling amb base a Barcelona.

■ Amb 18 anys va iniciar els estudis de pilot a AeroMadrid i la seua primera feina va ser com a instructora al Real Aeri Club de Lleida. Va treballar durant més d’un any i mig com a hostessa a Ryanair a Londres, on va viatjar per millorar l’anglès, i després va tornar a Espanya per ser instructora de vol a Topfly, amb base a Osta, on ensenyava a alumnes de companyies anònimes. Després, va treballar com a copilot d’avions turbopropellers a Ghana i des del 2011 està a Vueling a Barcelona, com a comandant des de l’estiu del 2014.

La lleidatana Gisela Armengol Roselló, a la cabina d’un dels avions de Vueling que ha pilotat.

Les dones són les principals ‘admiradores’ de la comandanta, a qui demanen fotografies.

“Cada dia som més dones pilots a Lleida”

■ “Jo el que volia era volar.” Així respon Gisela Armengol a la pregunta de quan li va sorgir la vocació per l’aeronàutica. “La curiositat per aquest món el devia tenir una mica a la sang, ja que el meu cosí alguna vegada comentava que volia ser pilot i jo de petita li deia que seria la seua hostessa”, explica.

Amb divuit anys, l’any 2000, va iniciar els estudis de pilot a AeroMadrid i la seua primera feina va ser com a instructora del Real Aeri Club de Lleida, del qual forma part de la junta directiva. “Mai no em vaig sentir discriminada per ser dona, encara que sempre hi havia algun comentari

per l’esquena, l’únic és que nosaltres ens exigim més perquè havíem de demostrar més el que sabíem fer”, assegura. En l’aviació, les dones també s’obren camí, tot i que únicament representen el 4 per cent del total a Espanya. “Cada dia som més dones pilots a Lleida”, destaca Armengol.

“El personal de terra de Riad ballava al veure’m pilotar l’avió”

■ Armengol valora el projecte a favor de la igualtat de la companyia saudita Flyadeal on, diu, la van animar a fer-se respectar. “Va ser divertit veure el personal de terra de Riad ballant perquè pilotava jo l’avió. La veritat és que no m’esperava aquesta bona rebuda”, diu. Després d’un mes i mig a l’Aràbia Saudita, destaca la bona experiència.

“La gent és molt amable i hospitalària. Viuen més de mi i no es pot passejar perquè les voreres no estan preparades, per la qual cosa pràcticament viuen al cotxe”, explica. La lleidatana també en lloca el paisatge. “M’ha sorprès perquè no és tot desert, hi ha moltes muntanyes i el terreny sembla un verger assolat”, comenta. Ben aviat tornarà a Barcelona, però no descarta repetir experiència en una altra destinació per continuar creixent més.

ANNEX 52. PEÇA “La PAH va paraitzar gairebé mig centenar de desnonaments el 2019, la majoria okupacions” | Segre | Font: Segre

La PAH va paraitzar gairebé mig centenar de desnonaments el 2019, la majoria okupacions

En una trentena de casos eren famílies vulnerables que van entrar en habitatges buits || Destaquen que els desallotjaments avortats són menys que el 2018 i asseguren que la situació “ha millorat”

SANTI COSTA DOMINGO

LLEIDA | La Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) va paraitzar el 2019 un total de 45 desnonaments a Lleida ciutat i altres municipis com Alcoletge o Alcarràs. D'aquests, 30 són casos de famílies vulnerables que van okupar habitatges buits, 2 per impagament de la hipoteca, i els 13 restants per no abonar el lloguer. Una xifra que ha baixat si es compara amb la del 2018, quan la plataforma va paraitzar al voltant de 60 desallotjaments, encara que reconeixen que la situació general “ha millorat a nivell legislatiu”. No obstant, insten les administracions a “actuar immediatament en matèria legislativa i de serveis socials”. Així ho va assegurar un activista de la plataforma, Henry Mora, que va afegir que a aquests 45 desallotjaments aturats en caldria sumar 9 més que la PAH defineix com “desnonaments silenciosos, que són casos en els quals la propietat no renova el contracte de lloguer per tornar a arrendar-lo però a un preu més alt”. En els tres primers trimestres del 2019 es van executar 604 desnonaments a la província, segons el Consell General del Poder Judicial.

Respecte als desallotjaments paraitzats de casos de famílies vulnerables que han okupat habitatges, Mora assegura que “no és una situació que ens vingui de nou, ja que es reproduïx des de fa anys. Es tracta de famílies que no tenen més remei que entrar en un pis buit

Imatge d'arxíu d'un desnonament que va paraitzar la PAH a Lleida ciutat.

DADES

15

DESNONAMENTS PER LLOGUER

Són els que ha parat la PAH el 2019, mentre que per impagament per hipoteca n'ha aturat 2.

9

DESALLOTJAMENTS SILENCIOSOS

Així defineix la PAH la no-renovació del contracte del lloguer d'un pis per arrendar-lo més car.

604

DESNONAMENTS TOTALS

En els tres primers trimestres del 2019 es van executar aquests lloguers a tota la província.

i que ho feien davant la inacció de les administracions”. És per això que ara, des de la PAH, es mostren esperançats, “perquè el Govern català està fent efec-

tiva la llei 24/2015 i protegeix les famílies vulnerables tant a nivell d'habitatge com de talls de subministrament”. També confien que els nous pressupos-

tos de la Paeria “ajudin a reduir el nombre de desallotjaments”, alhora que esperen que el nou govern estatal apliqui polítiques d'habitatge “justes”.

Esperen el decret ‘antidesnonaments’ de la Generalitat

■ D'altra banda, la PAH espera que es faci efectiu “com més aviat millor” el nou decret *antidesnonaments* que impulsa la Generalitat i va anunciar el desembre passat. Aquest decret fixarà que els grans tenidors d'habitatge hauran d'oferir un lloguer social als okupes que a més de sis mesos que estiguin en un habitatge buit i siguin reconeguts com a famílies vulnerables. Van recordar que el 2018 el Govern “va efectuar almenys 3 desnonaments a Lleida, mentre que el 2019 no ens en consta cap”.

LES CLAUS

Llei 24/2015

■ L'entrada en vigor d'aquesta llei catalana estableix que els bancs no podran desnonar famílies vulnerables ni tallar-los la llum o l'aigua.

Decret del Govern

■ Al desembre, la Generalitat va validar un decret en el qual obliga els grans tenidors d'habitatges a oferir lloguer social a famílies vulnerables que portin okupant un habitatge 6 mesos.

ANNEX 53. PEÇA “Antisida de Lleida recull mobles per a famílies amb risc d'exclusió social” | Segre | Font: Segre

Antisida de Lleida recull mobles per a famílies amb risc d'exclusió social

L. FARRÉ

LLEIDA | L'Associació Antisida de Lleida ha iniciat aquest any 2020 llançant una campanya de recollida de mobles en bon estat per equipar tres nous pisos que s'han condicionat a la ciutat per acollir famílies en risc d'exclusió social. Es tracta de tres habitatges de lloguer cedits per l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.

Les persones poden aportar tota mena de mobiliari en bon

estat, com llits, sofàs, armaris, electrodomèstics, vaixelles, jocs de coberts i qualsevol altre material per a la llar. A més, són els tècnics de l'entitat els que s'encarreguen de recollir el mobiliari el dia i hora que decideixi el donant. Fins ara han recollit un armari de menjador, alguns estris de cuina, un armari per a una habitació i un llit doble, tal com va avançar ahir l'entitat SEGRE.

El contracte de lloguer té una

durada d'un any amb la possibilitat de renovació segons la necessitat de les famílies. L'objectiu principal de la iniciativa és ajudar les famílies amb dificultats econòmiques, ja que se'ls ofereix un lloguer a un preu reduït.

Quan la seua situació econòmica millori es valorarà fer una recerca d'un habitatge propi per deixar el de lloguer a una altra família en condicions de precarietat.

ANNEX 54. PEÇA “Nit de reis” | Segre | Font: Segre

CARME VIDALHUGUET
CAFÈ DELS OMESOS

Nit de Reis

MÀGICA. ESPERADA per petits i grans. Però no per això, tal com diu Pere Quart en el seu poema *Christmas*, “amb el pretext dels Reis, degollarem tants innocents com calgui”. I a la seva *Pregària de gener*, fent crítica del sistema, el Joan Oliver poeta escriu, adreçant-se als Reis, “sou els Tres, sou els Tres viatjants de comerç. El Ros, xampany i capons del Prat. El Negre, perles i abrics d’astracan. El Blanc, cotxes cromats i artefactes. Salveu la Cristiandat de l’Infern amb balanç magre”. I quan l’any 68, en el llibre *Circumstàncies*, li pregunten què vol, en una tirallonga de monosíl·labs que reprodueixo en part, diu: “Doncs jo sols vull –ei, si pot ser–: un poc de fam i un xic de pa. Un poc de fred i un poc de foc. Un xic de son i un poc de llet. Un xic de set i un poc de vi i un poc de llet. I un poc de pau. I un poc de sol i un poc de sal i un poc de cel. Un xic de bé i un xic de mal.” I enguany, quan els Reis van arribar a Torregrossa, vam veure un “xic de bé”: el Rei blanc era blanc, el ros era ros i el negre era negre. Però el que és notícia, en el sentit periodístic del terme, és que del fet que el Rei negre fos negre t’adonaves que tota una

comunitat africana establerta entre nosaltres participava de la festa amb una naturalitat que anys abans o no s’havia produït o, si més no, no s’havia fet, mai, tan visible. ¿I això és notícia? pot preguntar-se més d’un. Doncs sí, té prou rellevància perquè el simple fet de fer participar de la festa algú vingut de fora que s’ha fet veï de Torregrossa i que arrossega veïns altres a participar de costums i tradicions de la comunitat que els rep, vol dir que les polítiques locals de diversitat i d’integració deixen endevinar resultats. I d’això és del que es tracta, més enllà de pintar o no pintar.

Sí, doncs, a Torregrossa, Baltasar sempre és el rei més glamurós, enguany ha triomfat, i de quina manera, perquè a més a més va servir-se, obertament i clara, a través de la seva acompanyant, des del balcó noble de la Casa de la Vila, d’un ofici sovint amagat: el de la traducció simultània. Amb naturalitat. Perquè les llengües, abans que res, són eines de comunicació. I, quan després va passar per casa i ens va deixar paquets, la generositat va ser immensa. I les mirades, a l’hora de donar i rebre, còmplices de satisfacció.

ANNEX 55. TAULA D'ANÀLISI ESTRUCTURAL SOBRE LA INFORMACIÓ CULTURAL DE EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: creació pròpia

DATA	QUANTITAT DE PECES	INCLOSOS DINS LA SECCIÓ "CULTURA I ESPECTACLES"	INCLOSOS EN ALTRES SECCIONS	PERCENTATGE DE PÀGINES RESPECTE EL TOTAL DEDICADES A LA CULTURA	QUANTITAT DE PECES CULTURALS EN PORTADA	QUAN LA CULTURA ÉS OBJECTE DE L'ENTREVISTA DE LA CONTRAPORTADA
Dilluns 13 de gener	20	8	12	31,3%	1	NO
Dimarts 14 de gener	26	17	9	37,5%	1	SÍ
Dimecres 15 de gener	26	11	15	37,5%	1	SÍ
Dijous 16 de gener	26	17	9	27,1%	1	SÍ
Divendres 17 de gener	33	29	4	28,6%	0	SÍ
Dissabte 18 de gener	22	12	10	31,3%	1	SÍ
Diumenge 19 de gener	23	8	15	29,2%	0	NO
TOTAL	176	102	74	31,8% (mitjana)	5	71,4%

ANNEX 56. PEÇA “Rosalía actuarà a la gala dels premis Grammy” | *EL PUNT AVUI-GIRONA* | Font: *El Punt Avui-Girona*

MÚSICA

Rosalía actuarà a la gala dels premis Grammy

La cantant catalana Rosalía actuarà a la 62a gala dels premis Grammy, que tindrà lloc el diumenge 26 de gener a l'Staples Center de Los Angeles. A la gala, també hi actuaran Demi Lovato, Billie Eilish, Ariana Grande i Camila Cabello, en una cerimònia que presentarà per segon any consecutiu Alicia Keys. Rosalía hi està nominada en dues categories, la de millor disc llatí de música urbana i la de millor nova artista. ■ ACN

ANNEX 57. PORTADA del dia 13 de gener, quan la mort d'Isabel-Clara Simó va ser motiu de portada | *EL PUNT AVUI-GIRONA* | Font: *El Punt Avui-Girona*

CULTURA-ESPECTACLES

S'apaga la veu lliure d'Isabel-Clara Simó

Esriptora, periodista i política i autora prolífica va morir ahir als 76 anys

Molt estimada pels lectors, la seva ha estat una vida de compromís per la llibertat

espígul
IMMOBILIÀRIA

Masia Boréils
Piscina gran i jardí planer
Venda

Gran masia restaurada totalment amb volta catalana i grans finestres. Al bell mig de Boréils a prop de tots els serveis i transport públic.

795.000€

972 220 110

Pl. Marquès de Campo, 2 - Girona

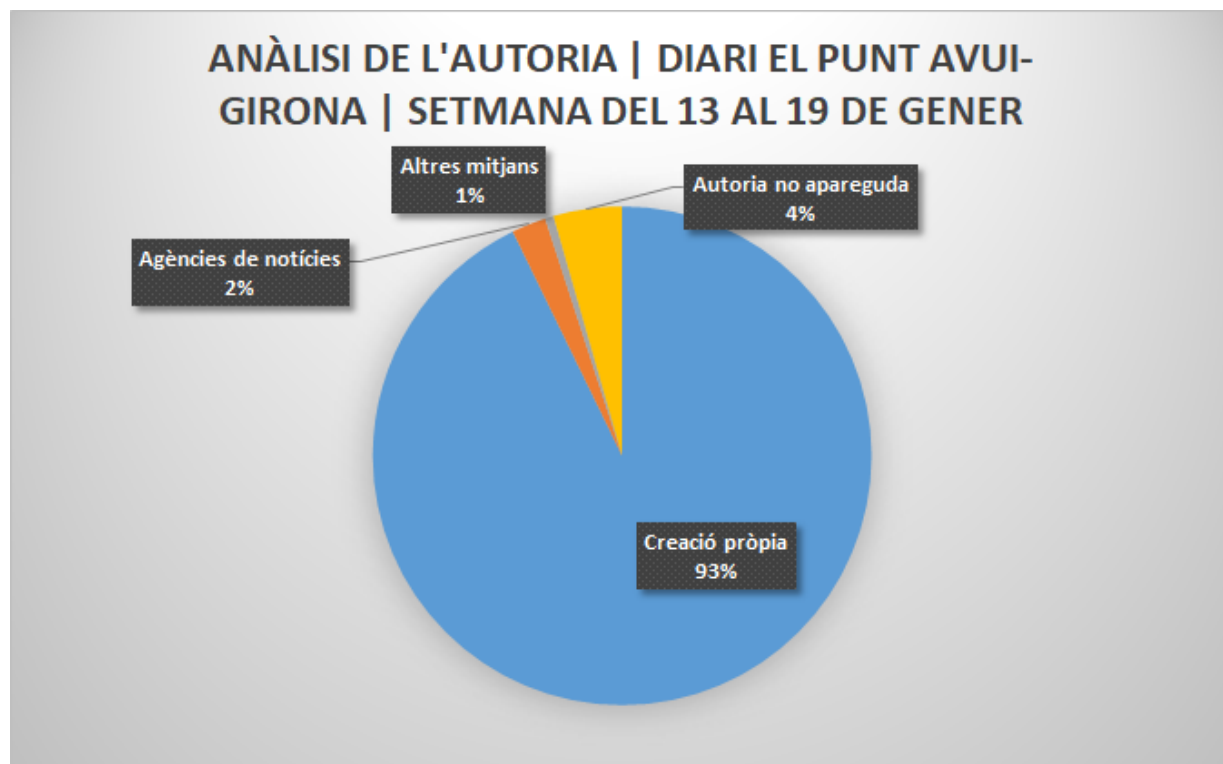
EL PUNT AVUI+

Edició de Girona

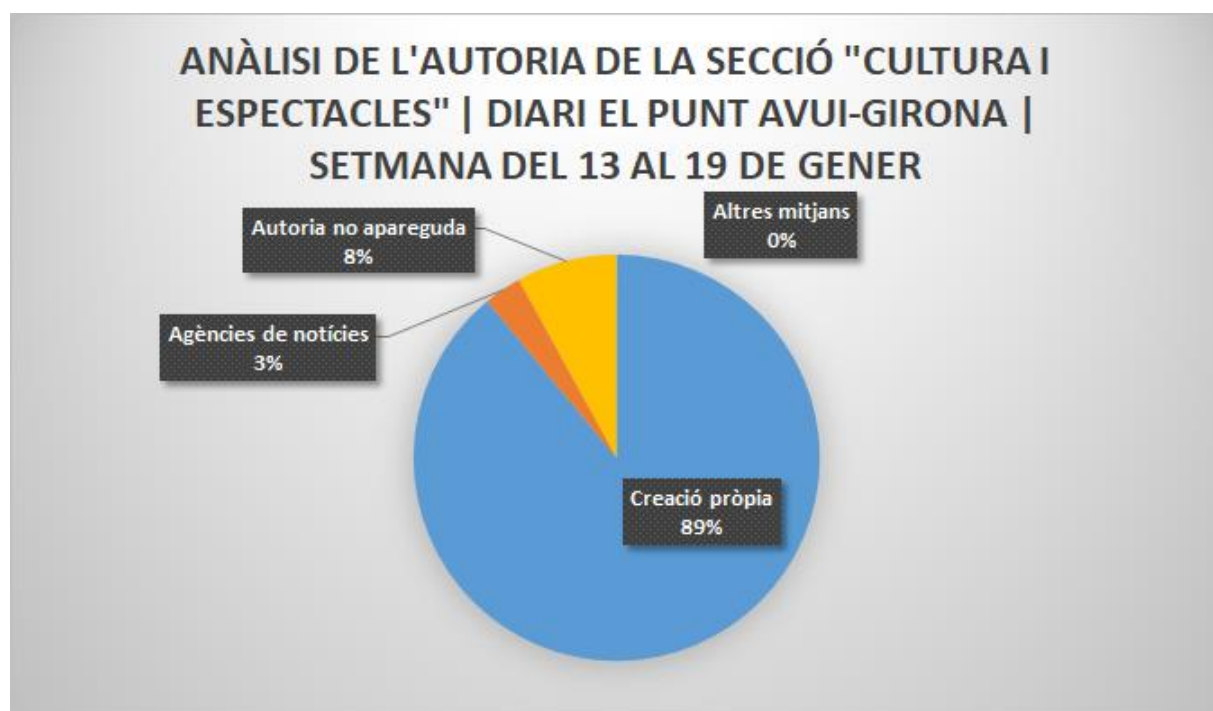
DIMARTS • 14 de gener del 2020. Any XLV. Núm. 15239 - AVUI / Any XLII. Núm. 14109 - EL PUNT

1,20€

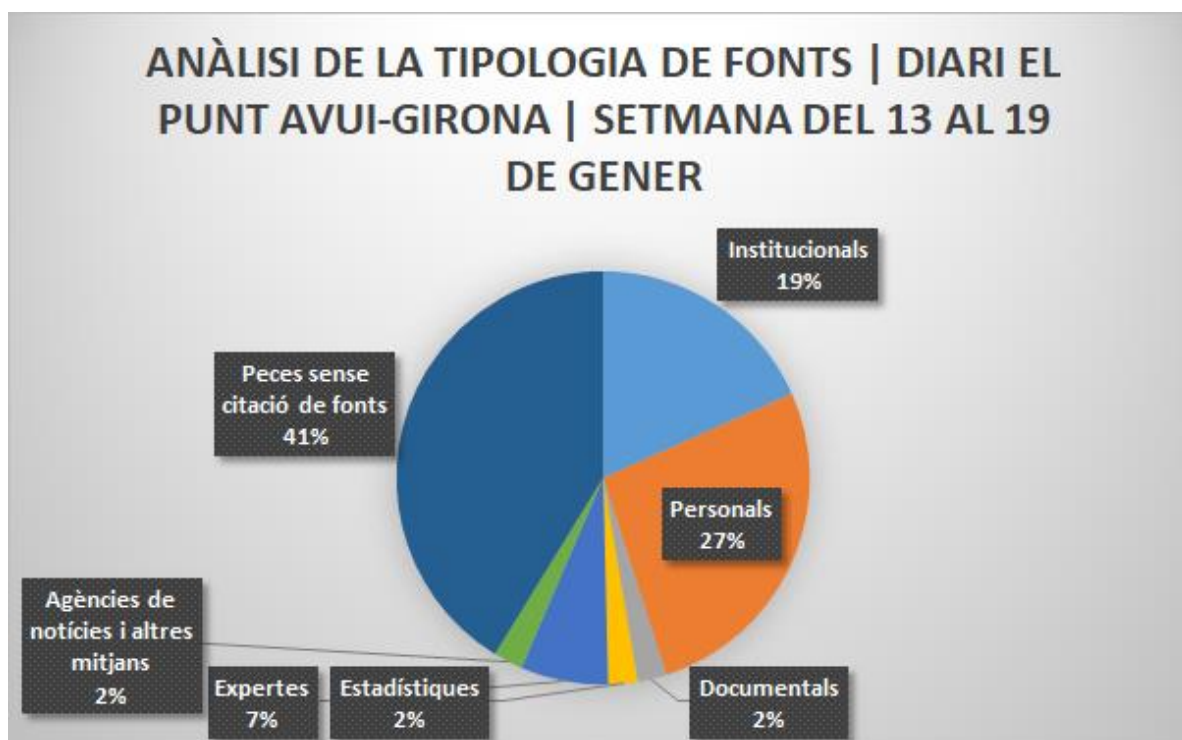
ANNEX 58. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS D'AUTORIA DEL TOTAL DE LES PECES CULTURALS | *EL PUNT AVUI-GIRONA* | Font: creació pròpia

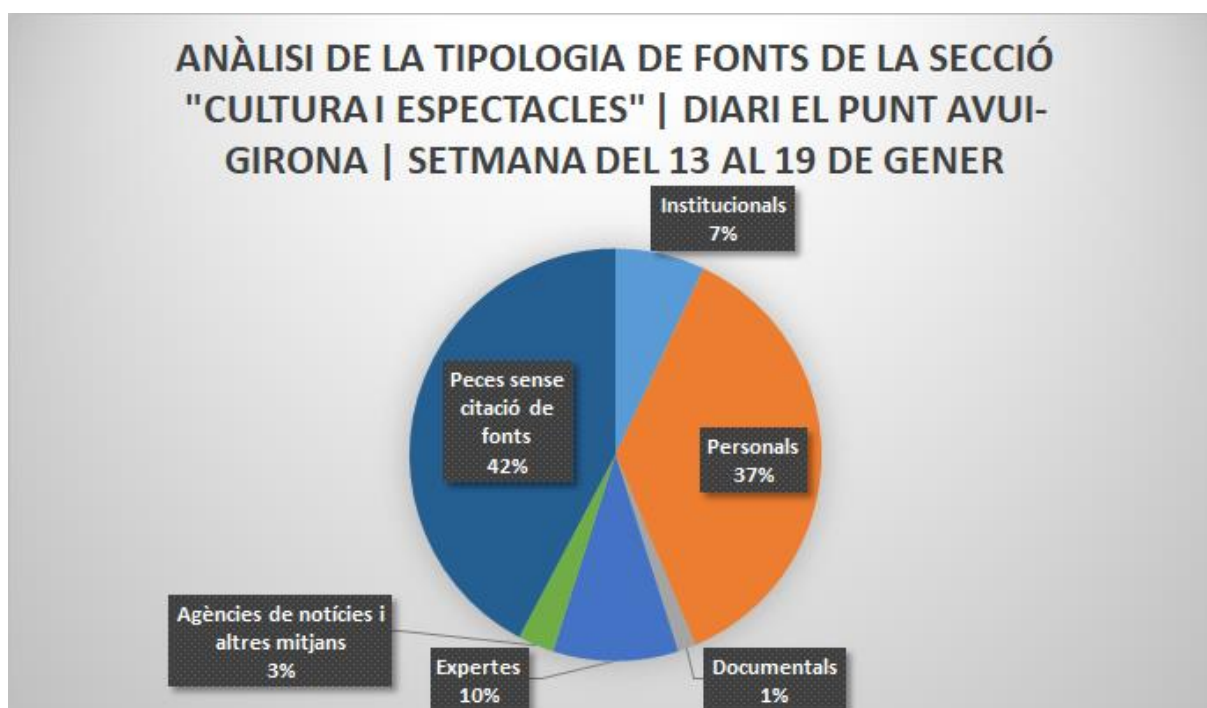
ANNEX 59. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS D'AUTORIA DE LES PECES LOCALITZADES A LA SECCIÓ "CULTURA I ESPECTACLES" | *EL PUNT AVUI-GIRONA* | Font: creació pròpia

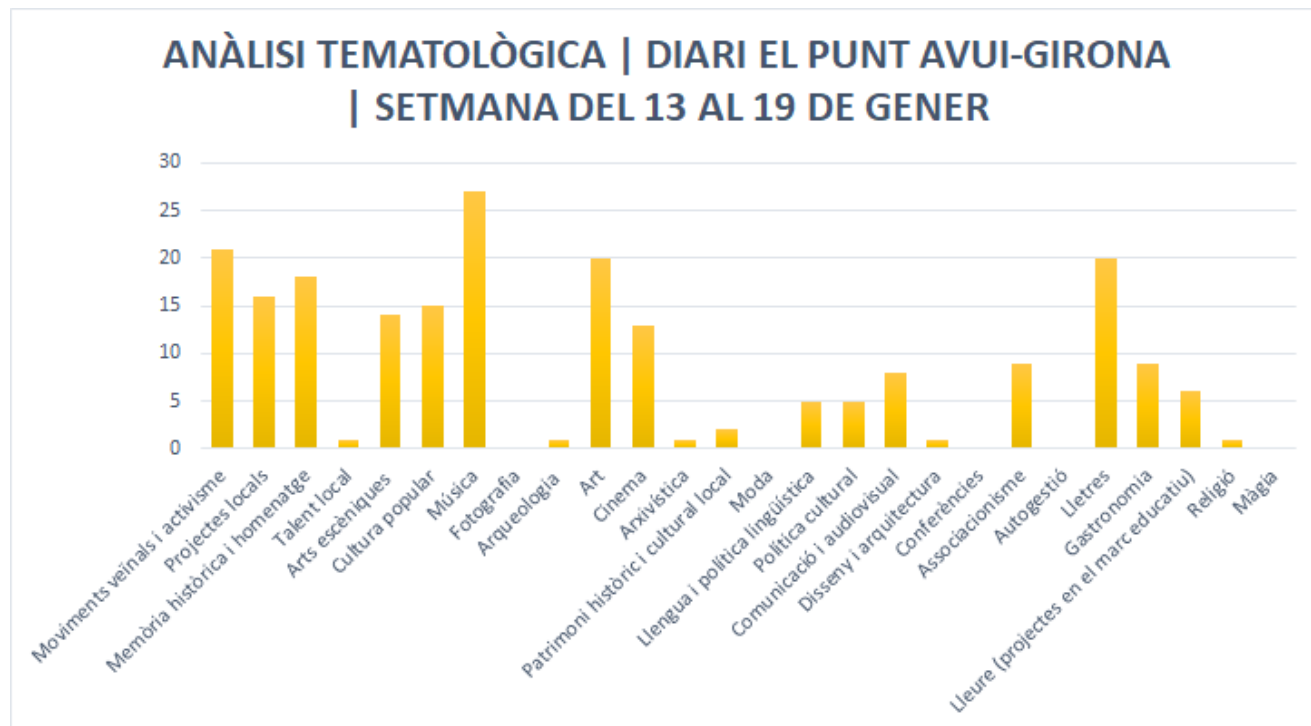
ANNEX 60. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS DE FONTS CITADES RESPECTE EL TOTAL DE LES PECES CULTURALS | *EL PUNT AVUI-GIRONA* |
Font: creació pròpia

ANNEX 61. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS DE FONTS CITADES A LES PECES DE LA SECCIÓ "CULTURA I ESPECTACLES" | *EL PUNT AVUI-GIRONA* |
Font: creació pròpia

ANNEX 62. GRÀFIC DE BARRES VERTICALS SOBRE L'ANÀLISI TEMATOLÒGICA | EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: creació pròpia

ANNEX 63. ENTREVISTA A JOAN GARRIGA, MÚSIC | EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: El Punt Avui-Girona

Entrevista **Joan Garriga** El músic, ànima de Dusminguet i La Troba Kung-Fú, present

“Posar cors a Instagram queda molt lluny de la filosofia del «fes-t’ho tu mateix»”

Guillem Vidal
BARCELONA

Figura essencial per comprendre tot el que ha passat, en el terreny de les músiques populars, on els últims anys a Catalunya, el cantant i acordeonista Joan Garriga (La Garriga, 1972) apareix a La Troba Kung-Fú per emprendre un nou projecte, titulat Joan Garriga i El Marzaco Galàctic, amb la rumba, la cumbia i l'improvisació de les revistes com a motor de les pègates. En l'època, des de fa uns mesos, de Pina Estampa, oïem de Mael, Mishima i el seu admirat Jaume Sisa, el també ex-Dusminguet va publicar fa uns mesos un disc curi (Nocturns de vetlla i revetlla) i preveu publicar-ne un altre, ja en format long play, l'últim vieni. Garriga deixarà per primer cop a l'escena amb la seva alineació galàctica demà a l'Apolo, convertit pel Festival Mil·lenni.

Què ha provocat deixar a un costat La Troba Kung-Fú i posar en circulació El Marzaco Galàctic?
És un canviament d'època, tot i que no hi ha grans diferències pel que fa a la pro-

posta musical. La Troba Kung-Fú vam començar el 2007, o el 2006, i, després de dos anys, vam adonar-nos que era una ocupació que havia arribat al seu final. No és un final definitiu, perquè ens estem molt totes i ens ho continuem passant molt bé, quan toquem junts. Però si que tenim la sensació, per les circumstàncies, o pel nostre ritme vital, que hem arribat a un final d'etapa. Per un altre disc amb La Troba i anar-lo a definir com a tal és una cosa en què no m'hi veia.

Sobta veure'l tocar a un format de quartet.
Sí, però els últims tres anys, amb La Troba, quan volíem polímetre, ja ho fèiem amb quatre. Era impossible ser més, viàvem, i, al final, de inevitable preguntar-se quin sentit té fer discos amb tanta gent si els has d'acabar definint amb quatre músics. Amb La Troba hi havia sempre un munt d'idees molt boniques que, al final, no podien ser.

La «vetlla» i la «vetlla» són dues cançons d'una mateixa mossa?
Sí, era bonic jugar els

“Quan fas música popular, hi ha un gaberisme que has de mirar de no perdre mai

dos noms. Ja que tenen un mateix origen etimològic. M'agradia que s'entendessin aquelles moments estrets en què estàs molt content, o estàs gaudint d'un gran plaer, un habitacle en moments de revolta, amb moments més melancòlics. Jo soc una persona molt romàntica i melancòlica, i tot i que estic convençut que les meves cançons sempre ho han fet ordinaris, en aquest cas, encara s'ha expressat amb més claredat.

Molt Sisa, aquesta idea.
La Nit de Sant Joan em va afectar tant de poètic que, durant anys, vaig voler convertir-me en el Marzaco (el seductor furtiu) d'aquell epòstode de Sisa i Dagoberto. I abans d'este [riu]. És una anàlisi creient, amb en Sisa, i de

un refranç. Amb aquest disc m'ha donat la benévola a la PIGA (Preservació i Gestió de l'Imatge Autogestida) i, en l'aspecte vital, que t'obrin de bat a bat les portes de la PIGA, és el millor que es pot passar [riu].

El 2020 farà 25 anys de la formació de Dusminguet. Com ha evolucionat la seva manera d'entendre les músiques populars, en aquest quart de segle?
Sempre ho mantingut amb la música una relació bastant semblant, diria. Ho aprofito moltíssim que, al principi, em semblaven molt llunyans i amb els quals, finalment, m'he sentit còmode i m'he fet meus. Ha tingut gràcies i la convicció que no hi havia res escrit, la qual cosa m'ha permès, per exemple, aprofitar-me a cantar una cançó de gènere sergüer a principi dels anys seixanta del segle passat a la República Democràtica d'Espainya en català. Per contra, però, si tornes una mica més conservador, la qual cosa no crec que sigui gens bé. Quan fas música pretensament d'inspiració popular, hi ha un punt de gaberisme que has de mirar de no perdre mai.

L. Ha perdut?
Amb l'edat et tornes més conservador, això és ordinaris. I, en aquest sentit, soc crític, en molta aspecte. Ràpid, per exemple, molt convicció de les lletres l'altre que tenen les cançons d'aquells dies, però també d'admetre que els falta risc, que no cal ser tan seriós. Però és que amb l'edat s'adonem que tenim molta energia i que la que tenim no la posem mai. Això comporta una cosa bona, que de la necessitat d'aprofitar el moment, però no pot ser que aquesta por que se

i'escapi l'origen l'impostat dels segons quins coses.
Té la sensació d'estar fent coses gaberistes que, per ordinaris, no li corresponen?
A l'entornari no, mai, tot i que sí que hi ha hagut moments, per ser molt poès, en què he notat un cansament i en què he trobat espèssament a intentar que la gent se senti a cantar les meves cançons. És una sensació que he tingut només una o dues vegades, però és matadora i l'he fent replantejar tot.

Aquesta sensació a la qual et referides, però, en tot cas, The tingut amb els fills i el seu amic, quan et penses que et fas el simpàtic i no estàs sent més que el pena [riu].

"Ballen-li a la vida" canta en el disc. També quan els temps no hi conviden gaire?

Sí, i tant!, encara més i amb més raó. No sabem res, de la vida. Estem perdutíssims, estem aquí de viatge. I ballar, o riure's de nosaltres, ens fa tenir més consciència d'aquesta fugacitat que no pas

creure en grans dogmes o en aquelles coses serioses on què ens fan creure. És vertat que en una cultura com la nostra és molt difícil estar bé en moments tristes. El ritual, però, ens ensenya que no hauria de ser així. Si canviem en un funeral, o balléssim en onomàzmenes, posar-viuriem tots millor.

Quina importància ha tingut en vostè el fet de viatjar?

Jo, l'estil, The triat com a ballador, fent aquella música amb què crec que ha-

“
Soc una persona romàntica i melancòlica, i ara s'expressa amb més claredat

llarà la gent. L'ofici, en canvi, The triat per viatjar.

I quin viatge li ha canviat més la vida?

Uf, tots. Si que vam tenir la sort, de joves, la meua germana i jo, que la nostra mare va anar a treballar a Nicaragua com a mostra de cooperació i va venir dient-nos que havíem d'acompanyar-la per veure com vivia la gent en un lloc que no era el nostre. Va ser un viatge bastant ineluctable, aquell, en l'aspecte musical també. Quan sortia de festa pel poble, els meus pares em lligaven una mica curt, però, en canvi, quan els deia que me'n anava amb un amic a fer l'intercanvi em deien que d'acord, que m'esperàssim.

Li interessa l'esclat de música d'arrel llatina com el 'reggaeton'?

Sí, sempre se'n aprèn. Del tema idèntic i quant a utilització de formes, sobretot. Però últimament, i no sé si és perquè m'estic fent gran, veig que la música, tot el seu llenguatge comunicatiu, tendeix massa cap a la publicitat. I quan vens d'una generació en què la teua influència és el pensk, fins i tot el folk, i els seus referents són els Sex Pistols i Xesco Boix, veure gent amb samarretes de marea intentant quedar guapos durant cinc segons et fa adonar que tot és mentida. Posar còrs o aplaudiments en un vídeo a Instagram queda molt lluny del la filosofia del fet i no te maten. ■

ANNEX 64. PEÇA “L’Escala recorda Xaxu” | EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: El Punt Avui-Girona

Amb una ofrena floral a la tomba del cèlebre compositor de sardanes i músic Josep Vicens i Juli, el popular Avi Xaxu, es va obrir ahir a l’Escala l’Any Xaxu

L’Escala recorda Xaxu

X. Castiellón
L’ESCALA

Josep Vicens i Juli, l’Avi Xaxu, va néixer a l’Escala el 14 de gener del 1870, ahir va fer exactament 150 anys. Per commemorar aquesta efemèride i “redescobrir i difondre” la figura i l’extensa obra d’aquest compositor, conegut sobretot per les seves sardanes, l’Ajuntament de l’Escala i l’Agrupació Sardanista Escalencs Avi Xaxu han coordinat una programació que preveu, per ara, una vintena d’activitats, tant a l’Escala com a la resta del país. L’Any Xaxu va començar ahir amb una ofrena floral institucional al nínxol on reposen les restes de Josep Vicens i Juli (1870-1956) al cementiri de l’Escala. A l’acte, hi van assistir descendents del compositor –que va ser també pare i avi de compositors: Josep Vicens i Mornau (1895-1987) i Josep Vicens i Busquets (1917-2010)– i representants del consistori i de diverses

L’ofrena floral que va tenir lloc ahir al matí al cementiri de l’Escala, on està enterrat el compositor ■ AJUNTAMENT DE L’ESCALA

L’Ajuntament i l’Agrupació Sardanista Avi Xaxu coordinen una vintena d’activitats

entitats locals. Ahir també es va presentar el logotip de l’Any Xaxu, obra de Francesc Sala i Giralt, i dels actes programats.

Concert aquest dissabte
El primer acte obert al públic serà el concert que tindrà lloc aquest dissabte al

CER Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova (17 h), on la cobla Rossinyolets, el Cor Indika de l’Escola Municipal de Música i el pianista Ivan Joanals oferiran un programa titulat *Xaxu. Sardanes, peces corals i algunes apunts musicals*. Justa-

ment un dels objectius de l’Any Xaxu es donar a conèixer l’amplitud i varietat de l’obra de Vicens, que a més d’algunes de les peces més populars del repertori sardanístic –s’estima que va compondre més de 500 sardanes– també va crear obres religioses,

música per a peces teatrals, composicions corals, ballables, etc. Barber de professió, Vicens va dirigir diverses cobles i va fundar La Principal de l’Escala, però també va ser director de corals com ara La Marinera i l’Agrupació La Unión Escalense, inspirades en el model dels cors de Josep Anselm Clavé.

Entre les activitats previstes per als mesos vinents dins l’Any Xaxu, hi ha cicles de xerrades i d’excursions als llocs on va viure, tant a l’Escala com a Malgrat de Mar, Girona i l’exili francès. També s’ha previst l’edició d’un CD doble amb una àmplia selecció de la seva obra com autor de cobla orquestra. La seva música sonarà també en totes les activitats sardanistes regulars de l’Escala i a l’estiu s’estrenaran dos concerts de La Principal de Cassà i La Principal de Llobregat dedicats monogràficament a Xaxu i el seu temps. També hi ha previst un monòleg (*Xaxu, un home de poble*) i una exposició. ■

ANNEX 65. PEÇA “Mobilització per mantenir el personal a l’estació de Ribes” | EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: El Punt Avui-Girona

Mobilització per mantenir el personal a l’estació de Ribes

J.C.
RIBES DE FRESER

La plataforma Perquè no ens Fotin el Tren ha convocat per demà (17.30 h) una concentració a l’estació de Ribes de Freser, de la línia R3, per reivindicar que s’hi mantingui el personal actual. Aquesta línia uneix l’Hospitalet del Llo-

bregat amb Puigcerdà i la Tor de Querol i és, doncs, una línia internacional. Adif ha decidit prescindir del personal que ven bitllets i deixar aquesta servei a càrrec d’una màquina expenedora o dels revisors de cadascun dels trens que circulen per aquest tram de l’R3. De fet, és el que ha fet en al-

tres estacions de la mateixa línia, i en d’altres, com el cas de la de Torelló, ho va intentar, però la pressió de la mateixa plataforma ho va evitar. L’entitat ha remarcat que cal personal durant tot l’any, encara que la línia en aquest tram tingui pocs usuaris, i no només els mesos d’estiu i d’hivern, com proposa

Adif, que és quan el nombre de viatgers puja pels esports de muntanya i l’excursionisme. Perquè no ens Fotin el Tren recorda que retallar serveis és com si es produís el desmantellament de la línia. La mobilització té el suport dels grups municipals de la CUP i de Tots Fem Ribes. ■

L’estació de Ribes de Freser és un punt important de l’R3, perquè és l’enllaç amb la del tren cremallera de Núria ■ J.C.

ANNEX 66. PEÇA “La Fira del Fesol de Santa Pau celebra trenta anys” | EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: El Punt Avui-Girona

La Fira del Fesol de Santa Pau celebra trenta anys

■ Presenta l'edició més internacional de la fesolada, que diumenge oferirà plats amb fesols cuinats a l'estil mexicà, indi i marroquí ■ Hi haurà una gran fira artesana i moltes activitats complementàries

J. Peña
SANTA PAU

La Fira del Fesol de Santa Pau viurà un aniversari. “La fesolada, l'acte més conegut de la mostra, celebra trenta anys, tot i que fa més de temps, una quarantena, que celebrem la Fira de Sant Antoni”, declara orgullós Pep Compagnys, l'alcalde local. No han organitzat cap acte especial de celebració, però sí que presenten una novetat: enguany en lloc de tenir un territori convidat la fira oferirà fesols cuinats d'acord amb receptes de la gastronomia d'altres continents. Així, a banda de la quinzena de restaurants habituals, a la fesolada de diumenge es podran tastar també fesols cuinats a

La fesolada, un dels moments més esperats de la Fira del Fesol de Santa Pau ■ NASTORCH

l'estil mexicà, indi i marroquí. La resta de programació segueix l'esquema ha-

bitual. “La fira funciona i agrada, per això mantindrem el mateix programa,

tot i que ja estem treballant per donar-li un aire nou amb vista al futur”,

continua explicant l'alcalde, que, si el temps acompanya, espera cap a 5.000 visitants. Després de la fesolada, que sol repartir vora tres-cents quilos de fesols, té lloc el lliurament del Fesol d'Or –secret fins a últim moment–, enguany de mans d'Alba Vergés, la consellera de Salut (13.00 h).

La programació es completa amb la cercavila del porc i el xai acompanyat dels Ministres de la Bona, missa solemne, benedicció dels animals, cantada de goigs de Sant Antoni... I, a la tarda, l'espectacle infantil *Xafar-ranxo a la masia de l'avi Pere i l'àvia Mare*, a càrrec de Gerard Garcés, rondallaire encarregat de cloure la fira del 2020.

ANNEX 67. PEÇA “Espolla, preparada per rebre l'oli nou” | EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: El Punt Avui-Girona

Espolla, preparada per rebre l'oli nou

■ La 24a Fira de l'Oli i l'Olivera arriba diumenge amb un centenar d'expositors; una vintena, amb olis de la zona

J. Peña
ESPOLLA

Tot està a punt per encetar una nova Fira de l'Oli i l'Olivera d'Espolla, una edició –la 24a– amb bones perspectives: “Aquesta és una bona temporada, la millor dels últims anys, la cooperativa d'Espolla ja ha premsat més de 700.000 quilos d'olives”, destaca l'alcalde local, Carles Lagresa, que també ressalta l'aposta que es continua fent per oferir una fira més sostenible i reduir al màxim els envasos de plàstic. Tot i que es fan activitats durant tot el cap de setmana, el dia fort de la mostra és diumenge, quan el nucli antic queda atapeït per un centenar de parades –una vintena, amb olis de la zona o pro-

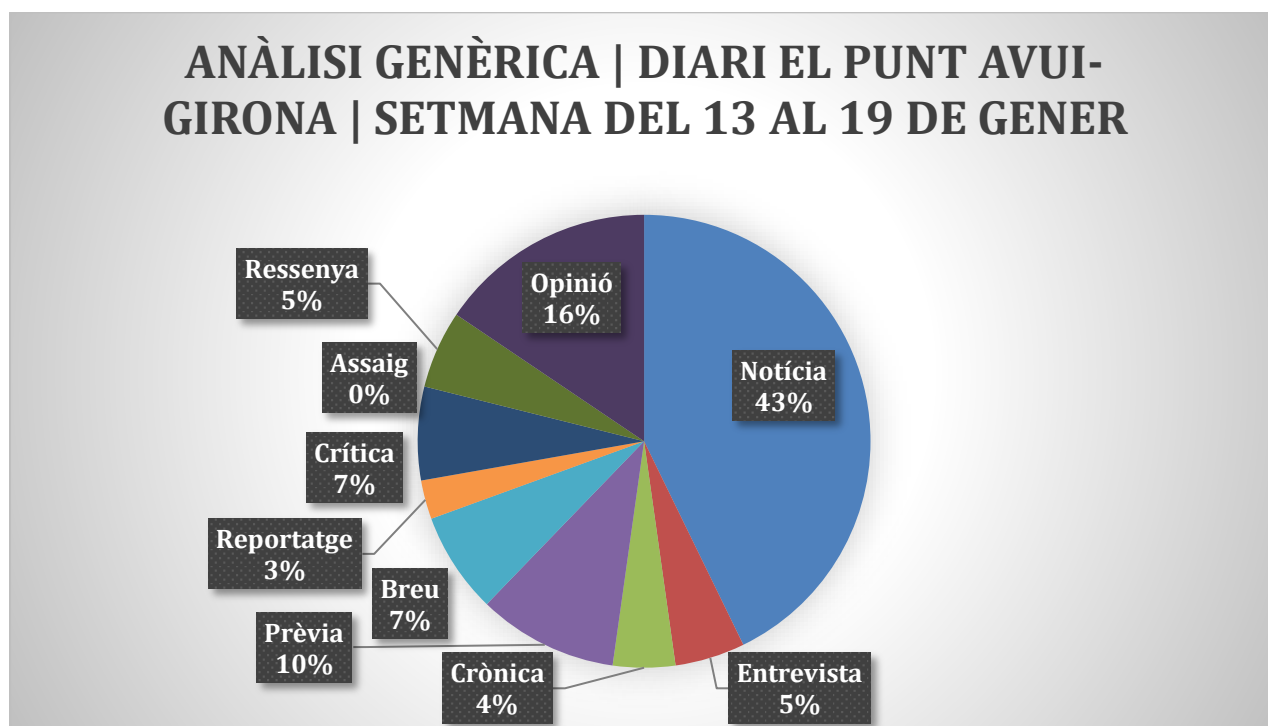

La fira, en què s'espera uns 10.000 visitants ■ ARXIU

ductes relacionats – i diverses activitats com ara el popular concurs de llançament de pinyol d'oliva, el photocall *Oli en un llum!* –es repeteix per l'èxit de l'any passat–, castellers, inflables, jocs infantils i la novetat: una iniciació al tast d'olis d'oliva verge, amb Laura Masramon. S'hi esperen uns 10.000

visitants. “És la primera fira de l'any de la comarca i la gent té ganes de sortir i comprar o tastar l'anyada de l'oli nou de tots els trulls de la zona”, continua explicant l'alcalde, que també destaca la presència de visitants de la Catalunya del Nord: “Són prop de la meitat del total, a més de ser els més matiners.”

ANNEX 68. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE ELS GÈNERES PERIODÍSTICS RESPECTE LA TOTALITAT DE LA INFORMACIÓ CULTURAL | *EL PUNT AVUI-GIRONA* | Font: creació pròpia

ANNEX 69. PEÇA “El cooperativisme comença a casa” | *EL PUNT AVUI-GIRONA* | Font: *El Punt Avui-Girona*

L'APUNT

“El cooperativisme comença a casa”

Gisela Pladeveya

En un context de dificultats d'accés a l'habitatge, no ajuda a revertir la situació que hi hagi una escassa oferta de lloguer social. La problemàtica, amb efectes especialment greus cap a les persones més vulnerables, s'ha d'abordar per satisfer aquest dret. Al novembre, i durant la presentació d'una diagnosi que servirà de guia per a l'elaboració del pacte local per l'habitat-

ge de Girona, es va evidenciar que “els desnonaments són una de les manifestacions més dramàtiques de la crisi”, que posa en entredit el mateix sistema. És una bona notícia, per tant, que les administracions públiques recorrin a fórmules diferents de les habituals, com és el cas de l'habitatge cooperatiu: com diu l'entitat Sostre Cívica, el cooperativisme comença a casa!

ANNEX 70. ENTREVISTA A JOAN VILA I BOIX, CRÍTIC D'ART | EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: El Punt Avui-Girona

Joan Vila i Boix

Crític d'art. Escriu a la revista 'Mirall'. S'ha unit a l'equip del Centre d'Art i Natura de Farrera

"Idees per enfortir el teixit artístic? Menys laments i més creure'ns-ho"

● Fa temps que les campanes toquen a mort per a la crítica d'art, però aquest vell, i sovint bell, art de vetllar per l'art del nostre temps té el bon costum de reviscolar amb noves veus.

Vila i Boix (Barcelona, 1991) pertany a una nissaga de quatre generacions de pintors: els Vila III CRIDOL DURAN

Maria Dalau
BARCELONA

Quina és la funció de la crítica d'art avui?

S'hi ha divagat molt, però jo crec que és ben simple: a través dels seus coneixements sincers, guiar el públic i l'artista.

Però ja no decidex què és i què no és art.

Durant gairebé 200 anys, va tenir aquesta enorme influència: beatificava uns artistes i alhora destruïa les carreres de molts altres. Avui aquest poder el té el mercat. Agafem per cas el plàtan de la fira Art Basel de Miami. El primer que va dir que allò era art va ser el galerista, per donar-li valor econòmic. Després s'hi van afegir els mitjans de comunicació, per tenir audiència; els mateixos espectadors, per fer-se selfies; i arribem a un McDonald's que n'ha acabat creant una campanya publicitària. Tota la societat ho ha validat com a art sense la intervenció de la crítica. Des de la crítica només es pot qualificar de ximpleria.

La conclusió és que no compta per a res, doncs, la crítica d'art?

Et posaré dos exemples flagrants que demostren que ha desaparegut: Guim Tió i Conrad Roset, artistes que estan triomfant i sobre els quals ningú, o gairebé ningú, està escrivint res. Fins i tot la Rosalía, des del punt de vista crític, està abandonada. Ens quedem en qüestions menors, la majoria comercials i mercantilistes, i passem per alt el que realment importa: d'on surt l'estètica que fa servir? Jo penso que és un clar exemple de neobarroquisme manierista. S'hi hauria d'entrar a fons per a la comprensió d'aquest i de molts altres referents actuals. Però no es fa. És clar que la crítica morirà si el seu màxim interès és de quin color s'ha pintat les ungles la Rosalía.

I les xarxes socials intenten cobrir aquest buit. Què aporten al coneixement de l'art?

Hi ha grates sorpreses de bona fe però que sovint acaben fent circular moltes informacions errònies i, el que em sembla més preocupant, abunden els

debats idiotes de professionals, catedràtics i tot. Com aquesta dèria que tenen els famosos tuiters de la cultura catalana de dir que la cultura ens fa més lliures. Des de quan la cultura ha fet més lliure algú? El futurisme italià va portar el feixisme a Itàlia. Els nazis s'inspiraven en l'impressionisme alemany. L'art no ens ha fet mai lliures. Bàsicament quan l'art ha pogut manar tot ha acabat en matances indiscriminades.

En un món crebentment virtual, quin ha de ser el paper de l'art?

Sortir d'aquests cercles de soroll i imaginar. Mostrar-nos coses noves, no recrear-nos en un passat que no existirà mai més. Hi ha artistes que estan treballant molt intel·ligentment aquestes eines, com la fotògrafa Martina Matencio.

No té la sensació que hi ha una crisi creativa?

Si i no. Els museus són grans mausoleus. Hi ha poques iniciatives que trenquin amb la dinàmica d'exposar obres mortes.

Quin sentit té que avui, amb els moviments de renovació cultural que hi ha empreses pel feminisme, l'emergència climàtica..., seguim mirant els mateixos quadres que es miraven els optimistes dels anys vint? Potser seria molt més interessant que les dones artistes agafessin la col·lecció del Maoba o del MNAC i la reordenessin. I per què no la Greta Thunberg?

Tampoc ajuda que quan Catalunya es mostra al món ho fa amb artistes que no els coneixen ni a Catalunya. Vivint el conflicte cultural, ideològic i territorial més bèstia dels últims 40 anys, hem de portar a la Biennal de Venècia estàtues destrossades? Aquí hi veig una crisi de creativitat. Però on no n'hi ha és en els exemples d'artistes que t'he posat abans. L'Andrea Torres o la Stella Rahola no tenen cap crisi de creativitat. El problema és que siguin tan menyspreads.

Com podríem enfortir el teixit artístic del país?

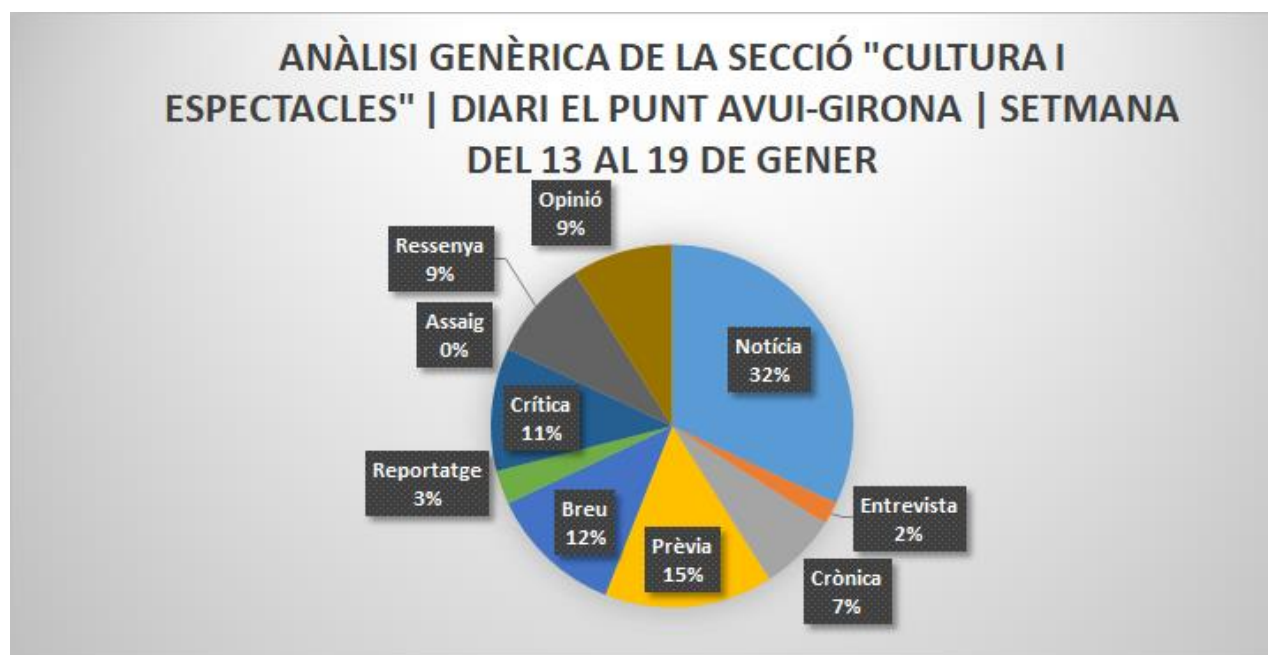
Menys laments i més creure'ns-ho. No en farem res, d'estar demitits dia i nit. Abans t'he dit

que els museus són mausoleus, però és que les publicacions culturals són necrològiques! Només que parlen del que tanca. Per què han ignorat la impressionant obra de land art, amb conjunció completa amb la realitat social i política del país, que es va fer aquest 1 d'octubre a Montserrat? En un moment tan interessant, també dramàtic, amb gent injustament empresonada, la irresponsabilitat cultural és molt alta, més per ignorància que per maldat.

Vila Cinca, Vila Arrufat, Vila Grau i Vila Delcós. Si gira l'esquena té al damunt una saga de quatre generacions d'artistes.

La pregunta més temuda [riu]. Admiro molt el treball del meu avi, que penso que és l'autor de l'última gran obra d'avantguarda que s'ha fet a Catalunya [els vitralls de la Sagrada Família]. I el del meu pare, que també considero que és un dels últims pintors d'avantguarda que queda en aquest país. Potser sí que aquest pòsit familiar et dona avantatge, però això no vol dir que acabis primer la cursa.

ANNEX 71. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE ELS GÈNERES PERIODÍSTICS EMPRATS A LA SECCIÓ "CULTURA I ESPECTACLES" | *EL PUNT AVUI-GIRONA* | Font: creació pròpia

ANNEX 72. PEÇA "Memòria d'un tempus fugit" | *EL PUNT AVUI-GIRONA* | Font: *El Punt Avui-Girona*

Crítica dansa

Natàlia Chocarro Bosom

Memòria d'un tempus fugit

Absències

Composició escènica i dansa:
Andrés Corchero
Mercat de les Flors, 16 de gener

El cos del ballari conté, sota els plecs de pell tensada, la memòria d'un temps fugit. En la respiració pausada i amb els primers acords de la bella i encisadora *Tabula rasa*, d'Arvo Pärt, Andrés Corchero emergeix al bell mig de l'escenari en un posat fràgil i llunyà.

Amb la mirada perduda i el cos afligit, el ballari inicia un moviment pausat que el connecta amb el llegat generacional que el precedeix –i posseeix–, i

del qual participa. Atrapat pel record d'una presència –i que interpreta amb la càrrega d'una petita banqueta que li penja de les espatlles–, l'artista es proposa de retre homenatge a un ésser estimat del qual mai es va poder acomiadar. Amb aquesta declaració d'intencions i amb la certesa que la mort no és res més que un estadi de la vida, sempre dilatant i en constant transformació, Corchero pren el testimoni i es lliura a les vicissituds que aquesta comprèn. Del desconsol al goig i de l'absència a la presència, els dos solos interpretats –*Padre* i *Camí de si-*

lenci– es fonen en una reeixida proposta formal que troba en el moviment –però també en la paraula, a través del debut de la seva filla, Rita–, i en la música, una emotiva i colpidora al·legoria a la vida.

Així, amb l'actitud serena i contemplativa d'un asceta –recordem els treballs anteriors amb els seus mestres japonesos de la dansa Butoh, Kazuo Ohno i Min Tanaka, amb qui comparteix diferents espectacles–, Corchero vol trencar les convencions i fugir en els límits de la creació; un procés d'introspecció i valentia que s'assenta en la fugaci-

Andrés Corchero, en l'espectacle que es pot veure, fins avui, al Mercat de les Flors de Barcelona

tat de l'existència. En aquest procés d'investigació, Corchero estableix connexions amb altres disciplines i dibuixa una *ars combinatoria* on el gest consumit del moviment es deixa seduir pel so dels mots i els acords en un procés regeneratiu del qual el seu cos es fa ressò. Les col·laboracions amb el pianista Agustí Fernández o el compositor i improvisador Joan Saura, a qui –recordem– aquest matí diumenge dedica, juntament amb Fernández, Liba Villavecchia i Nuno Rebelo, *La música del teu nom*, en són un exemple.

Absències, un viatge captivador al fons de l'ànima. Retrobar-nos per acomiadar-nos d'aquells a qui no vam poder dir adeu.

ANNEX 73. PEÇA “El retorn d’Evru al costat de Zush” | EL PUNT AVUI-GIRONA |
Font: El Punt Avui-Girona

L’artista reapareix a la galeria Senda després d’una llarga crisi de salut que no li va deixar crear res

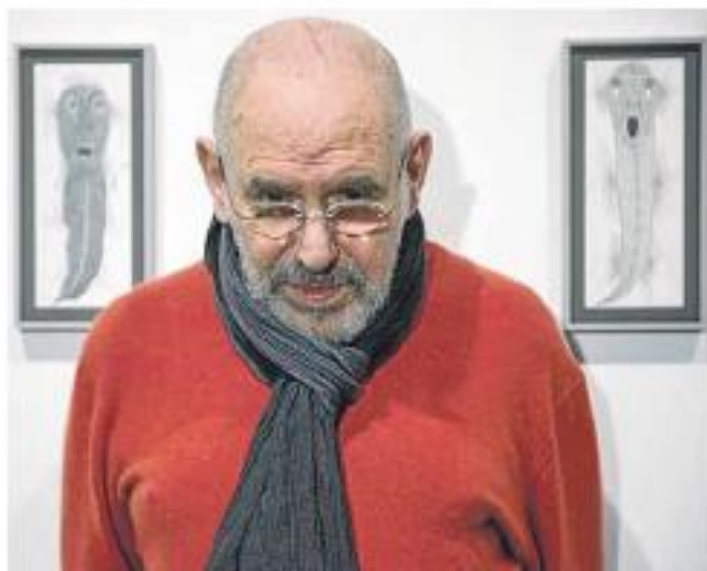
El retorn d’Evru al costat de Zush

Marta Pallarès
BARCELONA

Un quadern allargat. Llapís d’una desena de gruixos diferents. Una goma d’esborrar. Una maquineta de fer punta. I molt, moltíssim silenci i solitud. Res de música, aquella que sempre l’acompanyava a l’estudi; res de tecnologia, aquella de la qual va ser pioner. Evru ha tornat amb les eines més senzilles i fràgils per crear. I amb Evru ha tornat Zush, el ser artístic que va matar fa dues dècades, per reemplaçar-lo, perquè l’associava amb una criatura “magnífica”. Evru s’ha reconciliat amb Zush i, tots dos, començats, amb l’art. I de retruc amb la vida. “Torno a ser”, escriu amb una energia que fa anys, un set, l’havia abandonat completament. La remuneració ha estat sorprenentment bona: la gent que el coneix bé i que ha patit amb ell els seus sofriments.

Tornar a ser és l’exposició que inaugurarà dimecres que ve la galeria Senda amb la sèrie de dibuixos que Evru/Zush (Albert Porta, nascut el 1946, va morir el 1968 en un trenopàtic, dins del qual es va forjar la personalitat de Zush) ha gestat els últims tres anys. Tres anys de renouement pausat, amb un bucle incessant d’alta i baixos, després d’un roïr radical que va durar l’estrenitat de quatre anys.

Van ser quatre anys d’abisme, segrestat per una salut extremadament precària, durant els quals no va crear “absolutament res”. “Era un workaholic, només dormia quatre ho-

Evru/Zush a la galeria Senda, folla amb el seu treball. | JOSEP LOSADA

res. Havia de pagar els excessos. Em vaig dedicar a nodar, passejar i prendre el sol”, explica. No li havia passat res semblant, i de coses n’hi han arribat a passar de tots colors, en els seus gairebé 60 anys de carrera.

No sap ben bé què li va fer veure la llumeta. El cas és que un dia es va trobar amb un quadern allargat i d’un dels seus fills va fer emergir un rostre. El primer de 1965, la meitat dels quals construïen la línia d’un horitzó a les parets de la galeria del carrer Trinitària.

Menjada, ja són més de 196. Quatre més acabats de fer, amb un que plora desconsoladament. El dia que el va fer Evru/Zush estava trist. N’hi ha d’altres que riuen, que estan frosos, que estan espor-

guts, que imploren compassió o simplement estan abstractes de soc i de tot-hom. Aquells dies l’artista tenia aquesta estada d’ànima. Una muntanya russa afectiva, sí.

Retrats emocionals

“N’hi ha de tot tipus d’expressions i tots són jo, cap un més que l’altre. Són retrats emocionals. Aquests personatges ja habiaven en la meua obra i ells també han tornat. Es comuniquen amb mi. No soc un creador, soc un comunicador que posa les animes que porten aquests còrrs.”

En rigorós blanc i negre. Fa dos Nadals li van regalar una caixa de colors que no han obert. Ja s’estan associant. Encara no s’hi sent amb cor. Potser no s’hi sentirà mai més. El seu nou galerista, Carlos

Duran, intenta animar-lo perquè es torni a veure amb forces per fer pintures de grans formats. “És una imatge el que vindrà”, li respon.

Evru/Zush feia més d’una dècada que no exposava. A Senda ho farà fins al març i després començarà a gestionar les múltiples peticions que està rebent: Madrid, Eivissa, Turquia, on l’adoren... Per veure’l en estat pur, dimecres que ve a la inauguració farà “un acte xamànic molt senzill per donar bones vibracions a l’exposició i perquè ens ajudi a vendre molt”.

El i el galerista ho han posat ben feliç: poques vegades es podrà adquirir un Evru/Zush per 1.000 euros. No són diners el que necessita per continuar. Corrin. ■

ANNEX 74. PEÇA “El perfil de l'exclusió social a Catalunya” | EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: El Punt Avui-Girona

El perfil de l'exclusió social a Catalunya

EL RISC TÈ SEXE • La taxa d'exclusió és més alta si ets dona, tens entre 45 i 54 anys, ets immigrant, estàs a l'atur, ets família nombrosa i/o família monoparental

Càritas Diocesana de Girona
GIRONA

Hi ha característiques de la persona sustentadora principal de les llars que defineixen un risc més alt de trobar-se en situació d'exclusió social? Aquesta és una de les qüestions que es planteja Càritas i que l'estudi Foessa, publicat recentment, ha ajudat a resoldre. Segons l'estudi, a Catalunya la primera característica determinant és l'edat. Les llars sustentades per persones d'entre 45 i 54 anys tenen un risc d'exclusió social més elevat, amb taxes del 23,5%. En termes de pes dins el total de la població, el 40% de les llars en situació d'exclusió social estan sustentades per persones menors de 44 anys. La segona característica té a veure amb el fet migratori. Les taxes d'exclusió social entre les llars sustentades per persones de fora de la Unió Europea (46,8%) són superiors a les sustentades per persones de nacionalitat espanyola (15,1%) o de la resta de la Unió Europea (18,5%). La tercera característica té a veure amb la configuració del nucli familiar. La taxa d'exclusió social de les llars amb cinc persones o més és del 38,4%, més elevada que la de les llars de dues a quatre persones (15,7%) o les llars d'una persona (18,2%). Segons el seu pes dins el total, el grup més nombros és el de les llars amb 2-4 membres, amb un pes del 59%. La taxa d'exclusió social de les llars monoparentals és del 25,7% (vs. el 17,5% de la resta de llars). En ter-

Imatge de la llar Betania de Càritas a Barcelona per a preses de permís ■ J.LOSADA

mes distribuïdes, però, les llars monoparentals representen el 10% del total de llars en situació d'exclusió social. La darrera tracta de la desigualtat entre sexes. Les taxes d'exclusió social entre les llars sustentades per dones (20,7%) són superiors a les dels homes (16,7%). Malgrat les diferències en les taxes d'incidència de l'exclusió per sexe i a

causa del major pes poblacional de les sustentades per homes, en valors absoluts, el 61% de llars en exclusió estan sustentades per homes. L'estudi conclou que, malgrat dades absolutes, la taxa d'exclusió és més alta si ets dona, tens entre 45 i 54 anys, ets immigrant, estàs a l'atur, ets família nombrosa i/o família monoparental. ■

ANNEX 75. PEÇA “Exclusió social i gènere: els rols de Venus” | EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: El Punt Avui-Girona

OPINIÓ

Pedro Fuentes

Sociòleg, de l'equip d'estudis de Càritas

Exclusió social i gènere: els rols de Venus

El gènere és un factor explicatiu en qualsevol anàlisi. Les dones tenen pitjors condicions laborals i estan més presents en la majoria d'indicadors de pobresa i exclusió. Quan preguntem a la població sense feina què passaria si en trobés avui mateix, entre els que responen que no podrien acceptar-la per responsabilitats familiars, només el 8,2% són homes. Els homes podrien deixar

d'exercir immediatament les responsabilitats familiars, les dones no. El rol dels ciutadans en tot allò reproductiu se segueix assignant a la dona. Aquesta dada l'hem escollida per la seva contundència i és perquè ens obre la via a la reflexió sobre el procés d'assignació de rols, que no és innocent, i manifesta un model que primer els cataloga com a importants i secundaris, i després els distribueix se-

xualment. Mart és la producció i la competència, Venus la reproducció i la cura. Mart és important, Venus secundària. L'assignació i valoració social dels rols és una realitat socialment construïda, que no respon, en part, a cap tipus de determinisme natural, i que en tant que “constructe” és possible i desitjable la seva modificació, tant pel que fa a l'assignació com a la seva consideració social.

ANNEX 76. PEÇA “Una dona genial i rebel” | EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: El Punt Avui-Girona

Una dona genial i rebel

Fa set anys, just per les festes de Nadal, vaig conèixer una dona extraordinària a Horcón, un lloc de la costa xilena del Pacífic: Mónica Echeverría, escriptora, dramaturga i actriu ocasional, activista cultural i política, de manera que, exiliada a Anglaterra els primers anys de la dictadura de Pinochet, va tornar al seu país impulsant-hi accions de resistència. L'havia coneguda abans en un documental de la seva filla Carmen Castillo, *Caíe Santa Fe*, en què la directora reflexiona sobre la militància al Moviment d'Esquerra Revolucionària (MIR), recull el testimoni dels antics ministres fent memòria de la seva lluita (també del preu pagat i dels errors) i d'aquells que, com ara el seu company Miguel Enríquez, van morir resistint contra la dictadura. El film també traça la història de la família de Carmen Castillo, que va ser expulsada de Xile l'any 1974 i que continua residint a París, i és així que hi apareixen els germans de la documentalista (Cristian, Consuelo i Fernando José) i, com a moment-me la seva presència, els pares: l'arquitecte Fernando Castillo Velasco i, com he dit, Mónica Echeverría.

Dues persones provinents de famílies molt benestants que, em consta, van perdre fortuna i privilegis per oposar-se a Pinochet i, havent adquirit consciència en contra de la injustícia social, per actuar d'esquenes al liberalisme econòmic que devasta el seu país: l'obra de Fernando Castillo, arquitecte reconegudíssim que no va servir al poder i als poderosos, aplica la idea que l'arquitectura té el deure de desenvolupar la convivència democràtica i que hauria de ser apresada com una activitat humanitzadora; part de l'obra de Mónica Echeverría denuncia els assassins i còmplices al servei de la dictadura i els qui s'han convertit sense escrúpols a la causa del capitalisme voraç. Això darrer en el seu últim llibre *¡Háganme callar!*, un crit irònic, perquè no ha callat mai.

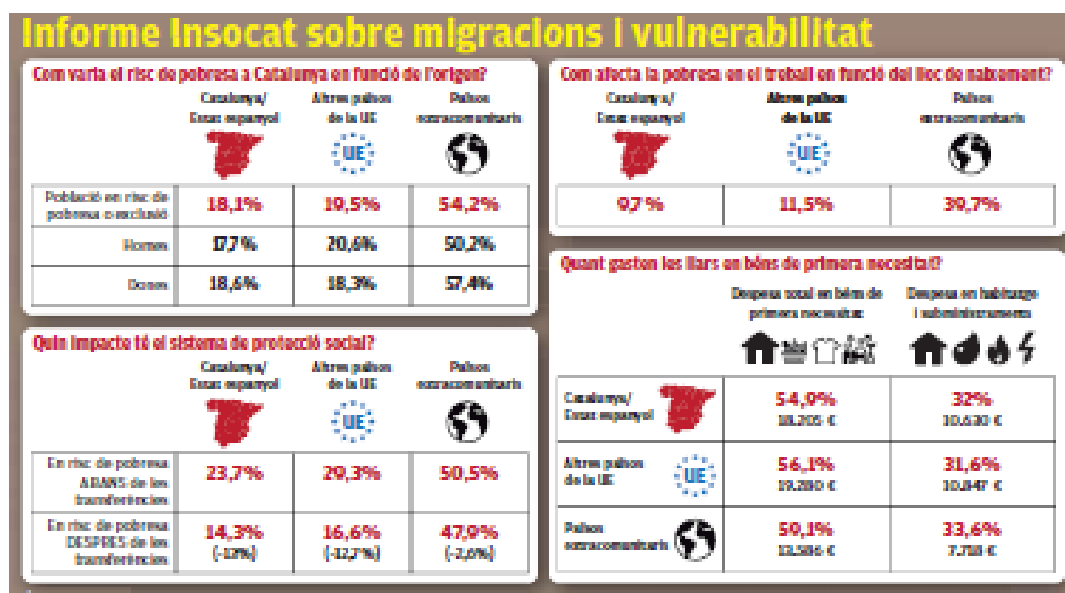
Havent vist els seus pares, doncs, a *Caíe Santa Fe* i sentint com ella en parlava, vaig dir a Carmen Castillo que, després d'haver-la coneguda personalment a través d'aquesta pel·lícula, també desitjava

conèixer-los. Aleshores ja tenien més de 90 anys i és així que no podia tardar gaire: vam acordar que viatjaria a Xile el Nadal següent. Fernando Castillo tenia la salut molt delicada, però amb cadascuna de les forces que li quedaven transmetia intel·ligència, una sensibilitat humanista, una seducció poderosa, un humor finíssim. A les nits, es retirava i aleshores Mónica dominava l'escena. No he conegut una narradora oral tan poderosa com ella. Una fabuladora sensacional amb la matèria de les seves vivències, entre què les accions de resistència contra la dictadura: vestir un porc amb un uniforme militar i fer-lo córrer en una concentració de suport al dictador, llançar peix podrit dins del Palau de Justícia de Xile, caminar en silenci pel centre de Santiago junt amb altres persones que, com ella, transportaven una figura amb la imatge d'una víctima de la dictadura... També vam riure molt amb les seves històries familiars, les seves ocurrencies i xafarderies.

Fins al final, la gran Mónica Echeverría va ser genial i rebel i va mantenir el coratge en les protestes actuals a Xile

Fernando Castillo va morir uns mesos després d'aquells dies de Nadal a Horcón, als 94 anys. Mónica Echeverría ha traspassat fa pocs dies. Tenia 99 anys. A l'enterrament, la filla Consuelo va dir “*junto a ella, la vida fue siempre un asombro*” i va referir-se a la manera de ser irreverent, desobedient, de la seva mare, al seu esperit crític, el seu plaer d'escoltar i inventar per tots destins novel·lescós, a la seva ira davant de la injustícia i a la seva passió descordada per un món de bellesa, amb el seu grau de bogeria, regne de la imaginació i de l'afecte. Fins al final, la gran Mónica va ser genial i rebel, va mantenir el coratge i així es va solidar amb les protestes actuals a Xile.

ANNEX 77. PEÇA “Els immigrants tripliquen el risc d'exclusió tot i treballar” | EL PUNT AVUI-GIRONA | Font: El Punt Avui-Girona

Els immigrants tripliquen el risc d'exclusió tot i treballar

■ L'informe presentat per les entitats socials alerta que el 54% dels qui provenen de països no comunitaris són pobres ■ Un 40% tenen feina però més de la meitat guanya menys de 1.000 euros

clara forran
BARCELONA

Ser migrant multiplica per tres la possibilitat de patir pobresa i risc d'exclusió social. Així ho constata l'informe presentat ahir per la Federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social, l'ECAS, que acompanya amb la taxa de pobresa es dispara entre la població migrada provinent de països extraeuropeus que és del 53,4% respecte al 18,1% de la població nascuda a l'Estat espanyol o el 19,5% dels que naixen a països de la Unió Europea. Si la persona immigrant de una dona la situació encara empitjora i el risc d'exclusió supera el 57%. “S'ha de potenciar la educació intercultural i fer polítiques més integradores”, defensava el vocal de Pobresa d'ECAS, Ferran Ruíz que va redactar una nova Llei d'extranjeria per facilitar que les persones que han hagut de marxar dels seus països s'hi puguin sentir. Des de les entitats socials es reclama més suport ja que una de les conclusions de l'informe és que tot i les

Pla d'inserció laboral per a estrangers al sector agrari

El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies va signar un conveni amb la Unió de Pagesos amb la voluntat de fomentar la formació i la contractació de personal en el sector agrari. El programa, que durarà un any de durada, s'adreça a persones que busquen treballar en el sector agrari, tot i no tenir formació. L'objectiu és facilitar-les les competències necessàries perquè s'hi puguin dedicar. D'aquesta manera, segons va destacar el conseller Xavier El Homrani, es dona “resposta a les necessitats del sector” a la vegada que s'ofereix

“suport i una sortida a persones vulnerables”. El programa també està pensat perquè persones d'origen estranger que tenen dificultats per trobar feina i que tenen oportunitats en sectors agrícoles, puguin integrar-se al mercat laboral. En aquest sentit, El Homrani va dir que es “es flexibilitza la normativa per aconseguir que les persones migrades que viuen al nostre país puguin aconseguir el permís de treball”.

El programa, que estarà dotat d'un pressupost de 160.000 euros, a través del Servei Públic d'Ocupació, ha-

bitarà un punt d'orientació a cada demarcació amb una persona orientadora que dissenyarà un itinerari personal d'inserció a cada persona interessada. Paral·lelament, s'organitzaran nou sessions formatives, de 25 hores cadascuna, per tal de donar resposta a les necessitats formatives de les persones que es beneficiïn del pla. Unió de Pagesos serà l'encarregada d'executar les actuacions d'orientació i formació, un cop finalitzat el procés, el sindicat agrari haurà d'acreditar la inserció de les persones que hagi format.

d'Àsia o de Llatinoamèrica un 40% no supera els 500 euros. “Els cost que accedim a llocs de treball amb menys qualificació però molts no poden triar la feina i els interessos almenys que ens un contracte”, afegia la responsable del Centre Residencial d'Inclusió Horta de la Vila de Sant Joan de Déu, Servei Social, Clara Sillero. L'informe també posa en relleu que la salut de les persones migrades es va deteriorant amb el temps i quan porten dos anys la percepció de patir de quan van arribar. Pel que fa al nivell d'estudis, els qui obtenen l'ESO són amb un 68,2% alumnes d'origen migrat, el 55% de l'altre costat de la ruta d'Àfrica, un 68,8% entre els provinents de Centru i de Sud-amèrica i un 60,8% entre els d'Àsia i Oceania, enfront de la taxa del 91,5% dels alumnes amb nacionalitat espanyola.

L'informe compara les dades que elabora l'Idescat i l'INE amb altres indicadors laborals, d'educació i salut amb l'objectiu d'entendre com viu la població migrada. ■

transferències socials que reben respecte a la població autòctona, aquesta ajuda als serveis de societat continua sense poder sortir-ne. “S'han de portar canvis en la protecció social perquè és difícil que en puguin arribar”, explica Ruíz, que posava especial atenció a augmentar la protecció per als jo-

ves no acompanyats que complixen la majoria d'edat. Una altra de les propostes que plantegen els autors de l'informe és fer complir als ajuntaments l'obligació d'empadronar les persones no vingudes, encara que no s'tinguin un domicili fix i poder accedir així a proteccions com la renda garantida. Les xifres també constataren una discriminació laboral. Mentre la taxa

d'activitat de la població estrangera és del 72%, davant el 50,7% de l'espanyola, la taxa d'atur és del 20,7% dels immigrants, respecte del 9,5%. Un 40% dels treballadors extraeuropeus tenen feina però més de la meitat cobren salaris de menys de 1.000 euros. L'autora de l'informe i investigadora social, Georgina Martín, manté que en el cas de les dones procedents de l'Àfrica,

ANNEX 78. TAULA D'ANÀLISI ESTRUCTURAL SOBRE LA INFORMACIÓ CULTURAL DEL DIARI DE TARRAGONA | Font: creació pròpia

DATA	QUANTITAT DE PECES	INCLOS ES DINS LA SECCIÓ "CULTURA I VIDA"	INCLOS ES EN ALTRES SECCIONS	PERCENTATGE DE PÀGINES RESPECTE EL TOTAL DEDICADES A LA CULTURA	QUANTITAT DE PECES CULTURALS EN PORTADA	QUAN LA CULTURA ÉS OBJECTE DE L'ARTICLE DE LA CONTRAPORTADA
Dilluns 13 de gener	40	18	22	46,4%	3	NO
Dimarts 14 de gener	31	24	7	35,7%	3	NO
Dimecres 15 de gener	38	25	13	39,3%	1	SÍ
Dijous 16 de gener	41	23	18	37,5%	3	NO
Divendres 17 de gener	42	25	17	40,6%	1	NO
Dissabte 18 de gener	35	24	11	41,1%	3	NO
Diumenge 19 de gener	48	21	27	43,8%	1	SÍ
TOTAL	275	160	115	40,6% (mitjana)	15	28,6%

ANNEX 79. PEÇA “De Rosa López a Famous: las diez vidas de los ganadores de Operación Triunfo” | DIARI DE TARRAGONA | Font: Diari de Tarragona

De Rosa López a Famous: las diez vidas de los ganadores de **Operación Triunfo**

Merece la pena hacer un repaso a sus historias y qué hicieron tras su salida del programa de televisión

La concursante Anaïa Romero fue la ganadora de la novena edición de Operación Triunfo. © RTVE

PATRICIA MUÑOZ SÁNCHEZ.
MADRID

La ganadora de la primera edición de Operación Triunfo fue Rosa López, que ha mantenido un éxito relativo desde aquel 2002. Pero, ¿qué fue de los vencedores de las otras nueve ediciones? El estreno de la nueva edición de Operación Triunfo llega con gran expectación tras el anuncio de nuevas dinámicas dentro del concurso, un jurado renovado y nuevos profesores.

En estos casi 20 años de Operación Triunfo desde que se estrenara la primera temporada, diez han sido las ediciones de Operación Triunfo que se han podido seguir en España y diez, por tanto, sus ganadores. Afortunadamente a los que ganar no les aseguró, ni mucho menos, el éxito.

1 Rosa López (OT 1). Apodada ‘Rosa de España’, la ganadora se ganó el favor y el cariño de la audiencia con su espectacular voz y su extrema inocencia. Sin tiem-

po prácticamente para asumir el triunfo, Rosa fue elegida para representar a España en el Festival de Eurovisión (2002), donde logró un digno séptimo puesto con su tema ‘Europe’s singing a celebration’. Tras el éxito en Eurovisión, la primera ganadora de OT se dedicó a desarrollar, no sin altibajos, su proyecto musical del que ha vivido hasta la fecha. Ha publicado ocho discos de estudio y no solo ha participado en programas como ‘Tu cara me suena’ sino que también ha protagonizado su propio ‘reality’, ‘Goy Rosa’.

2 Ainhoa Cantalapiedra (OT 2). La segunda ganadora de OT compartió la potencia vocal de Rosa y, por ello, fue recompensada por la audiencia, quien la siguió hasta el primer puesto de su edición. Tras un tiempo de descanso, la cantante vasca retornó la música pero no consiguió que sus discos terminaran de cuajar en España, por lo que decidió instalarse en México. Allí desarrolla su carrera musical, donde escribe te-

mas para telenovelas y participa en conciertos tributo a artistas como Rocío Dúrcal. Se espera que, para este 2020, Ainhoa saque nuevo disco.

3 Vicente Seguí (OT 3). Quizás el ganador con menos reconocimiento y fortuna de las cinco ediciones llevadas a cabo en Televisión Española. El valenciano tiene tres discos en el mercado. Ha acompañado a la cantautora Lorna Górriz en una de sus giras por España pero, en la actualidad, poco se conoce de la carrera musical del tercer ganador.

4 Sergio Rivero (OT 4). Dos años de descanso vinieron bien para dejar respirar al formato y cambiar de aires con la emisión del programa en Telecinco. La audiencia se volvió a enganchar, encandilada, entre otras cosas, por la dulce voz de un canario de 19 años que se llevó finalmente el triunfo. Sin embargo, dos discos seguidos (2008 y 2009) en el mercado y escasez

ventas en ambos provocaron que Sergio se desanimara y se olvidara de la interpretación por un tiempo. En 2018 el canario logró sacar a la luz su primer disco de producción propia.

5 Lorena Gómez (OT 5). Un año después de la victoria del canario llegaba la de esta catalana que, desde las primeras galas, se convirtió en una de las favoritas de la audiencia. Sin embargo, fue, una vez más, la salida al mundo exterior y dos discos consecutivos de versiones los que provocaron que ‘abandonara’ la música, por lo menos en España. Lorena se instaló en 2015 en Miami y se dedicó a la interpretación como actriz de telenovelas. Paradójicamente, fue la quinta edición de ‘Tu cara me suena’ la que trajo a la cantante de vuelta a España.

6 Virginia Maestro (OT 6). La sexta ganadora de OT se alzó con el triunfo entre polémica y cierto rechazo por parte del público, que no perdonó el favoritismo de uno de los miembros del

jurado, Nito Mejía, hacia la cantante. Desde su salida de la academia, Virginia ha seguido vinculada al mundo de la música e interpretación independiente. El pasado 2019 lanzó su último disco, el quinto de su carrera.

7 Mario Álvarez (OT 7). Tras salir de la academia y lanzar varios trabajos que no tuvieron el éxito esperado, decidió unirse a la orquesta Parovoz, muy famosa en Galicia, donde continúa su carrera profesional.

8 Nahuel Sachak (OT 8). Junto a Vicente Seguí, Nahuel es el que menos éxito, a todos los niveles, obtuvo de su triunfo. Su edición fue la menos vista de la historia y, por ello, se redujo a cinco galas que no permitieron que los cantantes se dieran a conocer. El paraguayo volvió a su país donde se dedicó a ofrecer actuaciones como ‘stripper’. Más tarde volvió a los escenarios como cantante de crooners y en la actualidad, afincado en Italia.

9 Anaïa Romero (OT 9). Televisión Española rescató el formato 14 años después de su estreno y volvió a dar la campanada. Anaïa se convirtió en la flamante ganadora de una edición que cautivó al espectador nostálgico. La pamplonica, que representó a España en el Festival de Eurovisión junto a su pareja Alfred García (también concursante de OT) lanzó en 2019 su primer disco de estudio. Pero no para nada, con el que ha comenzado a girar por España en este 2020.

10 Famous Oberogo (OT 10). El último ganador de OT, un joven senegalés de 20 años, logró poner en pie con sus espectaculares actuaciones a público, compañeros e incluso jurado en más de una ocasión. Con una voz de ensueño, movimientos dignos de un auténtico bailarín y gran versatilidad. Cuando se cumple un año de su triunfo, Famous cuenta únicamente con un sencillo en el mercado, ‘Hillo’, lanzado el pasado mes de agosto. Un tema que, según el cantante, es ‘un homenaje’ a sus ‘raíces africanas’.

ANNEX 80. PEÇA “Muere Christopher Tolkien, hijo de J.R.R. Tolkien” | *DIARI DE TARRAGONA* | Font: *Diari de Tarragona*

Obituari

Muere **Christopher Tolkien**, hijo de J.R.R. Tolkien

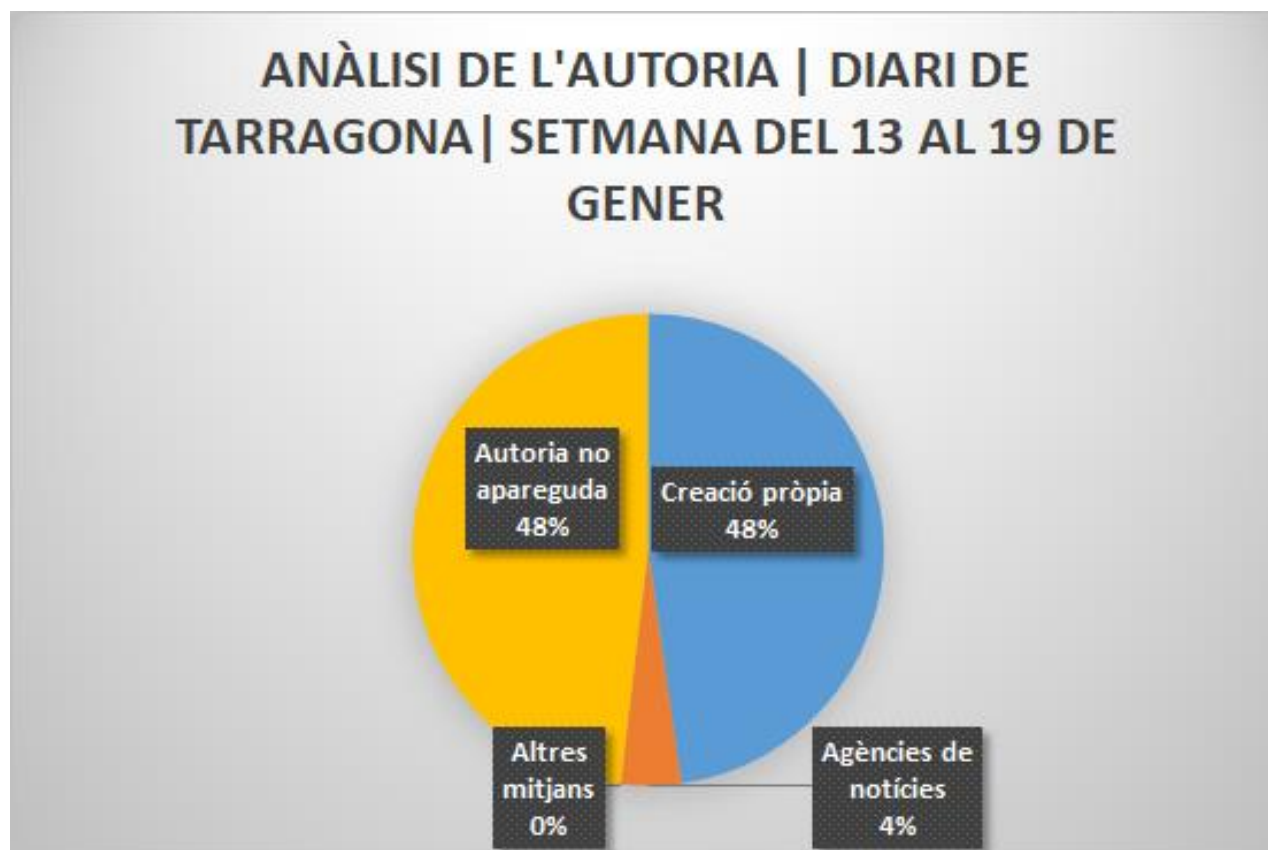
EFE
LONDRES

Christopher Tolkien, hijo del autor de la saga *El señor de los anillos*, el escritor británico J.R.R. Tolkien, ha muerto a los 95 años,

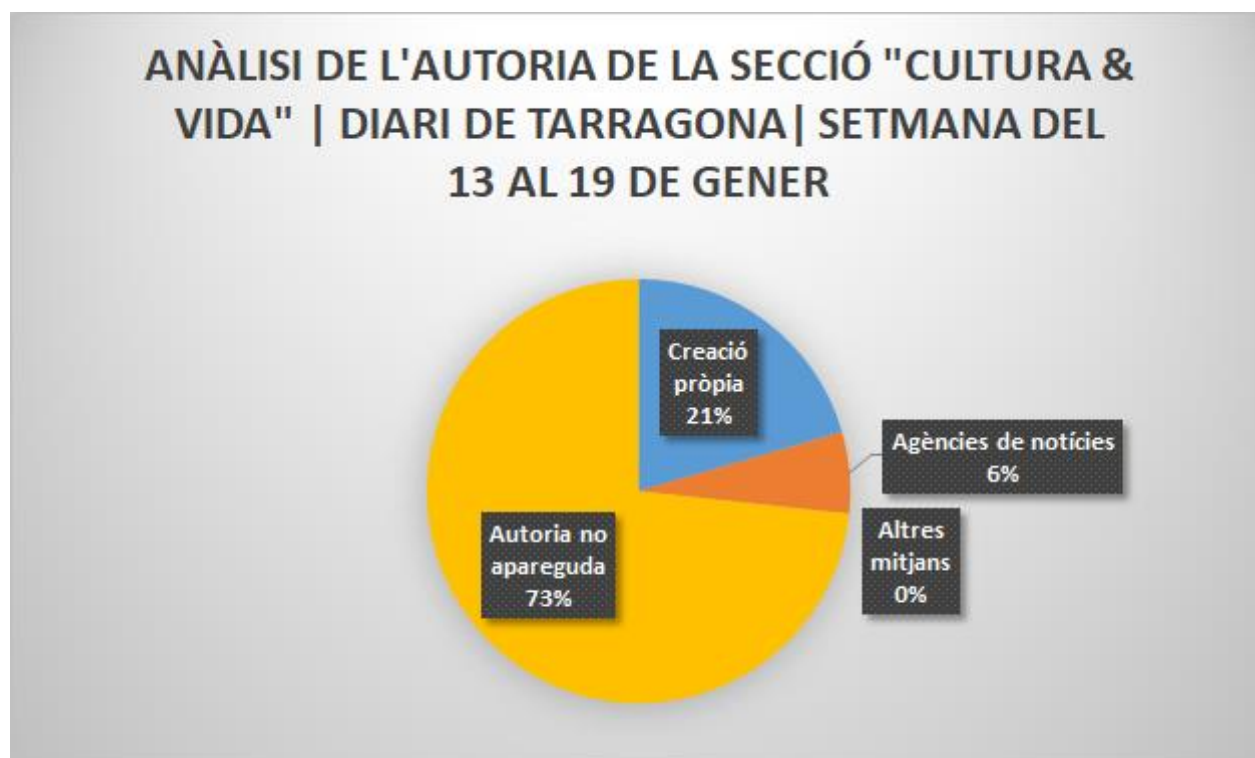
anunció ayer la Tolkien Society. Christopher, tercer hijo del célebre autor, fue responsable de catalogar, editar y publicar numerosos trabajos que habían quedado inéditos a la muerte de su padre, en 1973, incluida la obra *El Sil-*

marillion. También dibujó muchos de los mapas que detallaban el mundo ficticio de la Tierra Media, donde se desarrolla la acción de las principales novelas de J.R.R. Tolkien. «El compromiso de Christopher con las obras de su padre ha permitido que vieran la luz docenas de publicaciones», subrayó en un comunicado el presidente de la Tolkien Society, Shaun Gunner, que alabó asimismo su trabajo como académico en la Universidad de Oxford, donde dio clases de lengua inglesa entre 1964 y 1975.

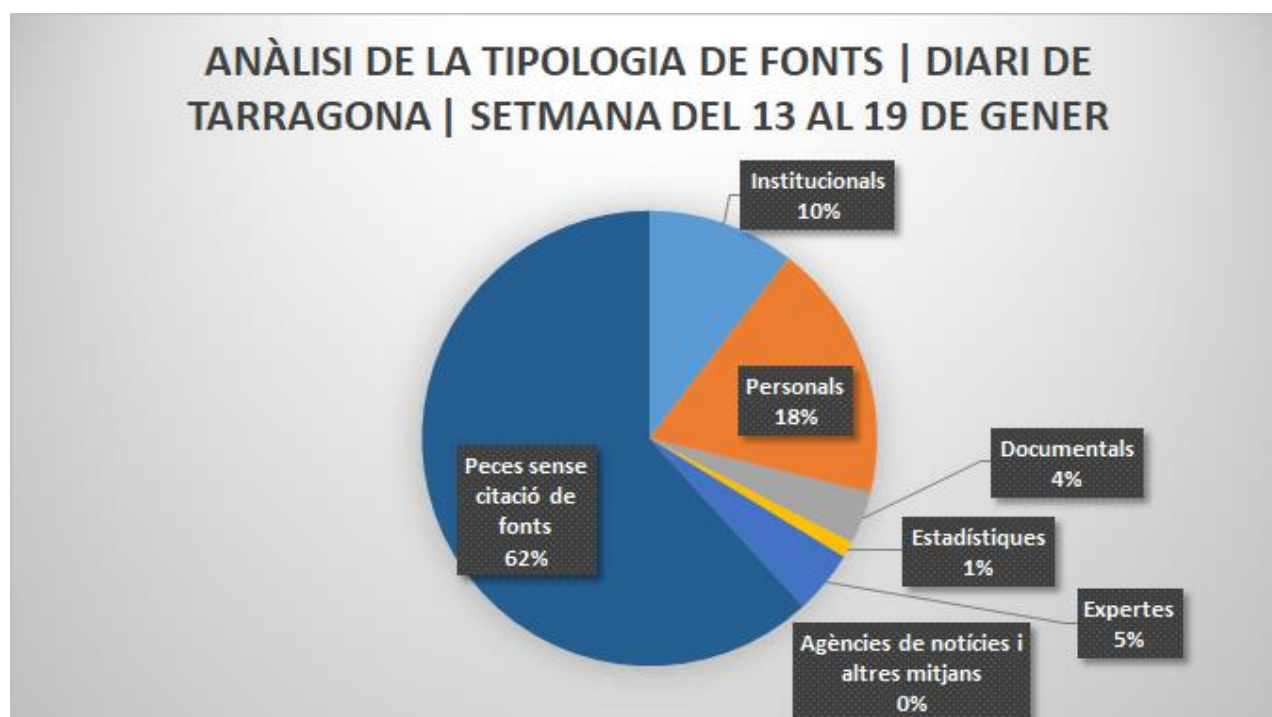
ANNEX 81. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS D'AUTORIA DEL TOTAL DE LES PECES CULTURALS | *DIARI DE TARRAGONA* | Font: creació pròpia

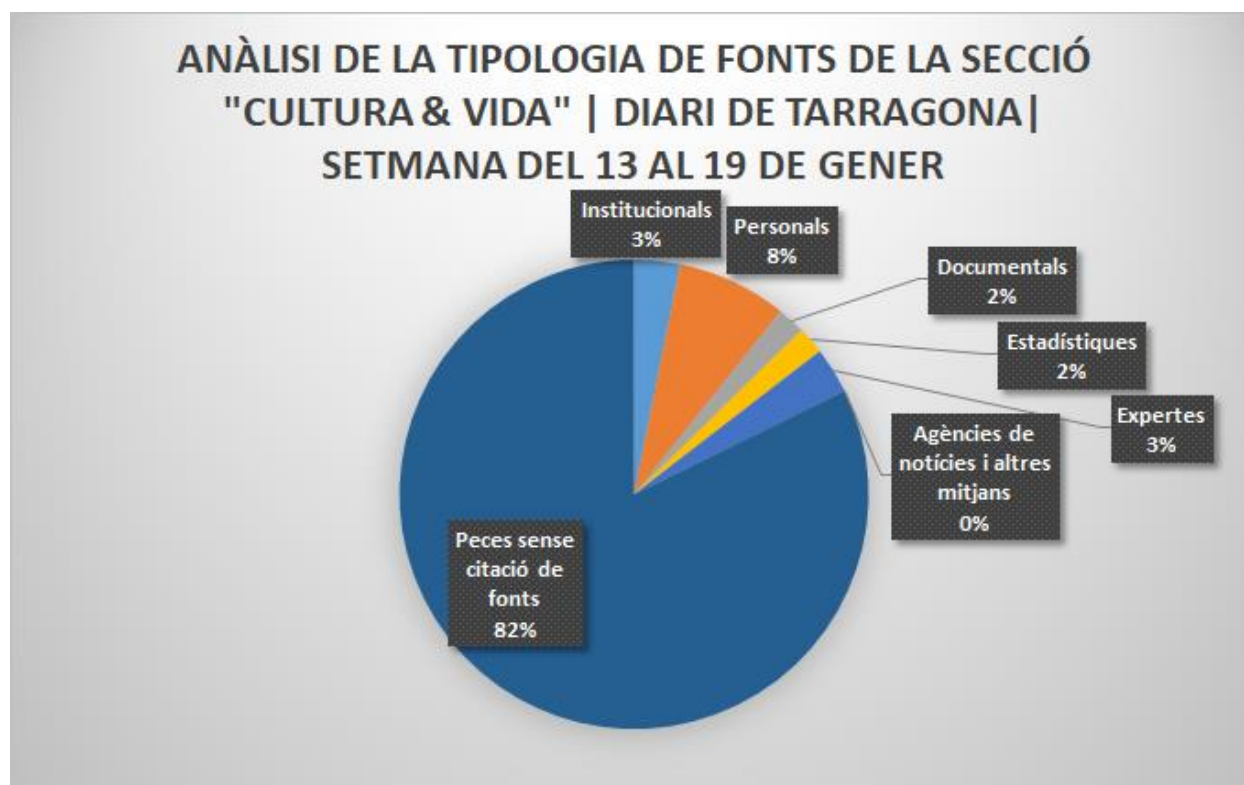
ANNEX 82. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS D'AUTORIA DE LES PECES LOCALITZADES A LA SECCIÓ "CULTURA & VIDA" | *DIARI DE TARRAGONA* |
Font: creació pròpia

ANNEX 83. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS DE FONTS CITADES RESPECTE EL TOTAL DE LES PECES CULTURALS | *DIARI DE TARRAGONA* |
Font: creació pròpia

ANNEX 84. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE EL TIPUS DE FONTS CITADES A LES PECES DE LA SECCIÓ "CULTURA & VIDA" | *DIARI DE TARRAGONA* |
Font: creació pròpia

ANNEX 85. PEÇA "Falset escalfa motors per celebrar l'Encamisada" | *DIARI DE TARRAGONA* | Font: Diari de Tarragona

Tradicions

Falset escalfa motors per celebrar l'Encamisada

Arrenca avui, a les 13 hores, amb el repic de campanes i l'explosió de coets

Desenes de carruatges recorren Falset, en una edició passada de l'Encamisada. FOTO: ALFREDO GONZÁLEZ

C.VALLS
FALSET

Falset ho té tot a punt per celebrar l'Encamisada, una festa tradicional declarada d'Interès Nacional de Catalunya, que recorda la llegenda (s.XVIII) d'una encamisada encapçalada pels vilatans contra els francesos, pels volts del dia de Sant Antoni. «Estat nocturn va sorprendre l'enemic i els falsetans van obtenir la victòria, tot passant

desapercebuts, es diu», repassa el regidor de Promoció Econòmica a l'Ajuntament de Falset, Antoni Muntané. Històricament, la festa comptava amb la participació d'agricultors, que arrossegaven pels carrers carros i mules. Amb el temps, però, disposar d'un animal de càrrega va deixar de ser habitual i, avui, els habitants del municipi els lloguen per recrear la llegenda, la qual té un important vessant estètic. Els seus partici-

pants surten a la cercavila caracteritzats fins a l'últim detall. La celebració, organitzada pel Centre d'Estudis Falsetans amb la col·laboració de l'Ajuntament entre altres patrocinadors, es durà a terme des d'avui (13-20h) fins demà diumenge (08.30h-11.30h) amb les activitats habituals. Aquesta festa és intergeneracional i hi participaran entre 60 i 65 carros, amb capacitat de fins a una desena de persones, juntament amb una vin-

tena que acompanyarà a peu dret cadascun dels carros, a més del grup de cavalleria muntada amb prop d'unes 40 persones. A tall de novetat, s'ha habilitat el camp de futbol vell per als vehicles de transport d'equins i un altre espai per a la seva càrrega i descàrrega. «Arran un comunicat del departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat, garantim una sèrie de mesures per vetllar pel benestar animal, així com de

la presència d'un veterinari durant l'Encamisada. També hi haurà inscripcions gratuïtes amb assegurança», explica el president Centre d'Estudis Falsetans, Anton Vidal.

El repic de campanes i l'explosió de coets anunciaran la festa (13h) i es podrà veure el guarniment de carros i cavalls pels carrers (16-18h). L'Encamisada es reunirà i, a les 20h, hi haurà el pregó a la plaça de l'Església i rua pels carrers. Més informació a falset.org

ANNEX 86. PEÇA "Indignació veïnal per l'augment de les esclotxes a les cases del nucli de Lilla" | DIARI DE TARRAGONA | Font: Diari de Tarragona

Montblanc

Indignació veïnal per l'augment de les esclotxes a les cases del nucli de Lilla

Vint-i-tres immobles estan afectats per les voladures, que es fan dues o tres vegades a la setmana per construir l'A-27

ALBA TUDÓ
LILLA

«Si no avíem que fem voladures alguns veïns s'espanten i dona la sensació que és un terratrèmol», lamenta l'alcalde de Lilla, Glòria Rovira. I és que aquest nucli està patint les conseqüències de la construcció de l'autovia A-27. A la plaça de l'Església hi ha un cartell on avisa als veïns els dies en què es faran les voladures, però no especifica l'hora ja que no ho saben.

La intensitat de les voladures que es fan per construir aquesta carretera és la causa de l'aparició d'esclotxes a les cases, que ha fet augmentar el nombre d'immobles fins a 23. Els treballs es fan

a uns 500 metres des dels immobles. La zona té dificultats tècniques perquè el terreny està format per argiles expansives, que obliguen a fer un terraplè per consolidar l'estructura de l'autovia. De fet, és un dels trams més complexos de l'actuació.

Les voladures, més intenses

«Les primeres voladures eren molt fluïdes però ara ja en són dues o a vegades tres a la setmana i són més intenses. No sabem perquè és així, potser tenen més pressa en acabar l'obra», explica Rovira.

Afegeix que «cada cop que fan voladures augmenten les esclotxes. Els veïns estan indignats i cada cop es queixen més». En aquesta

pedania hi viuen unes 90 persones, però els caps de setmana o en èpoques de vacances la xifra augmenta. L'alcalde de la pedania diu que la resposta per part de l'empresa és que ho arreglaran quan acabin les voladures. «La gent protesta i l'has d'afrontar amb Acciona -l'empresa constructora- i per força ho arreglen». «Així no funciona ja que no podem estar amb esclotxes fins que s'acabin les obres, que poden durar cinc o sis anys», reclama Rovira.

Fa uns mesos va caure una paret dins d'una casa, el sostre d'una cuina i també una barbacana d'un immoble. «Algunes cases són velles, de tota la vida i més o menys fins ara estaven bé», diu Glòria Rovira.

Josep Lluís Gavalda és un veí de Lilla que viu a la primera casa d'un extrem del poble. «En el meu cas no tinc esquerdes. Però estem tots farts de la pols que fan, sobretot a l'estiu, ja que ho havíem de tenir tot tancat i ha estat brutal, no podíem obrir les finestres», es queixa.

Afegeix que «els responsables haurien de tenir més sentit comú i fer les coses perquè els veïns no tinguessin tants problemes, i així no ha estat».

Un altre veí de Lilla, Jordi Roca, manifesta que «a més a més de les esclotxes, els camins estan molt malament, hi ha forats grossos i que no es té en compte la gent del territori». En el seu cas té un magatzem on a sota hi ha un taller

per a fer reparacions. «Tinc por que l'esquerda grossa caigui i m'enterrí totes les eines. Si continuen fent voladures acabarà caient», exposa Roca. També tenia una esquerda en una barbacana que casi va caure, però l'empresa constructora ho va arreglar fa uns dos mesos ja que era perillós.

«Ho acaben arreglant ja que ens hem posat forts perquè ho facin, però els hi costa molt fer-ho», afirma Rovira. Pel que fa al termini no se sap fins quan seguiran fent voladures ni quan s'acabarà l'actuació.

«Va per llarg ja que tenen molta feina i són pocs operaris que hi treballen. Creiem que el problema de les esquerdes s'agreuja ja que cada cop som més cases les

Les frases

«A l'estiu ho havíem de tenir tot tancat per la pols. En el meu cas no tinc cap esquerda»

Josep Lluís Gavalda
Veí de Lilla

«A més a més de les esclotxes els camins estan molt malament i no es té en compte la gent del territori»

Jordi Roca
Veí de Lilla

«Creiem que el problema de les esclotxes s'agreuja més amb les voladures»

Glòria Rovira
Alcalde de la pedania

1. Jordi Roca ensenya una esclotxa a conseqüència de les obres.
2. Una esquerda a l'interior d'un habitatge.
3. Esquerda que va aparèixer en un magatzem.
4. Imatge de les obres d'aquesta setmana. FOTOS: ALBA MARINÉ

que ho pateixen», assenyala l'alcalde de la pedania.

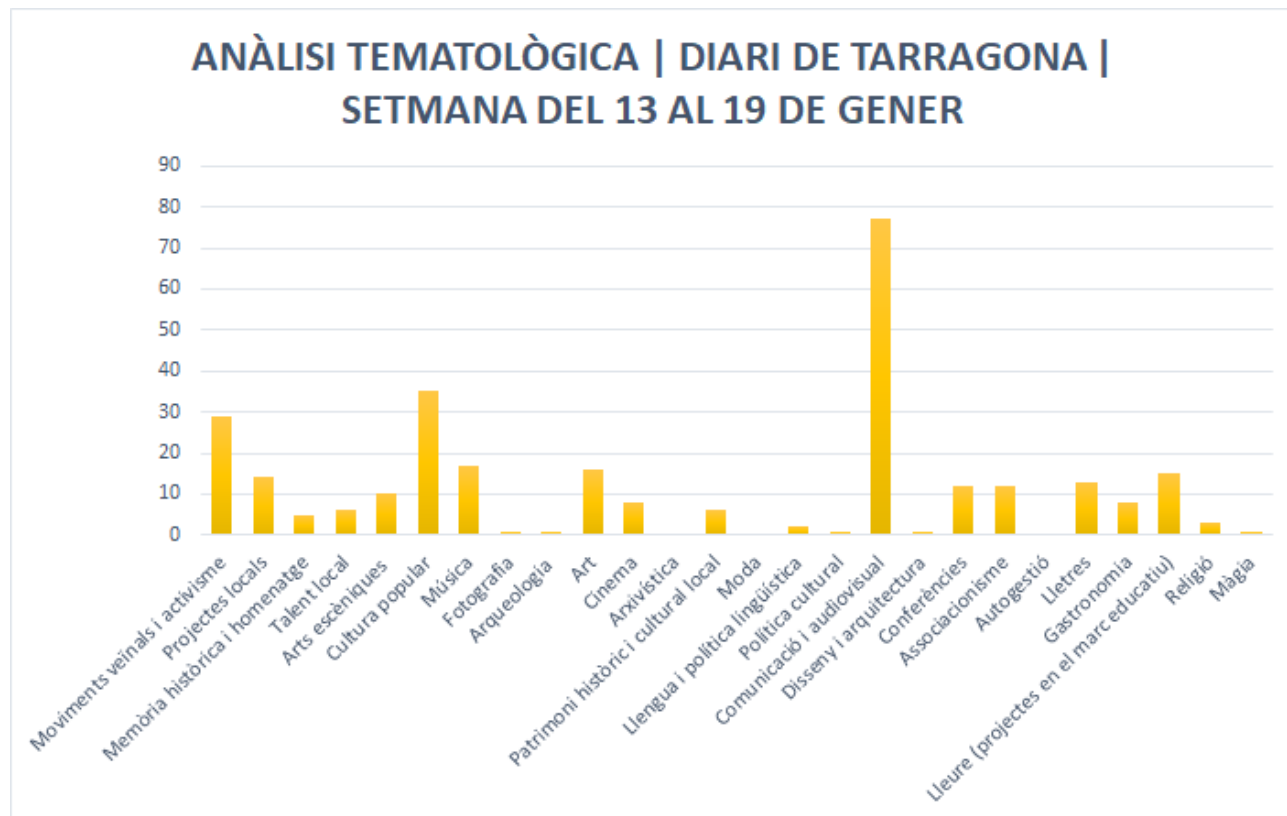
«L'empresa constructora, Acciona, hauria de donar alguna resposta i tranquil·litzar els veïns ja que això no és el procediment habitual. Ells volen acabar l'obra i ja està», afirma Gavalda.

Per fer l'obra, els operaris tallen molts camins i els veïns no reben cap informació. «No els hi costaria dir per exemple que el camí de les Esplanades estarà tallat tants dies, però no ho fan. Quan veus que un

camí està en mal estat i has d'enfrontar un altre cop», accentua Rovira. Afegeix que «cada dia quan m'aixeco penso a veure quin xou tindrem avui amb l'autovia».

Els veïns tampoc reben cap informació al respecte i estan indignats. «No sabem si tindrem unes bones pantalles sonores, com s'acabarà el soroll, no ens diuen a on aniran els abocaments. Si no anem tots a una no farem mai res aquí», conclou Jordi Roca, que es mostra indignat.

ANNEX 87. GRÀFIC DE BARRES VERTICALS SOBRE L'ANÀLISI TEMATOLÒGICA
| DIARI DE TARRAGONA | Font: creació pròpia

ANNEX 88. PEÇA “Talent KM0” | DIARI DE TARRAGONA | Font: Diari de Tarragona

TALENTO
KM0

Proyecto. El fotógrafo y videógrafo Rubén Perdomo pone en valor, cada mes, la capacidad artística y el trabajo de diferentes profesionales tarraconenses

SILVIA FORNOS
TARRAGONA

Una mirada personal y un reflejo del talento local. Este es el sello de identidad del proyecto *Photo Km 0*, impulsado por el fotógrafo y videógrafo Rubén Perdomo, desde su estudio en la calle del Vidre de Tarragona. La iniciativa quiere convertirse en un retrato de la capacidad artística y del trabajo de fotógrafos y fotografías tarraconenses. Para ello, expone mensualmente el trabajo de diferentes profesionales. «La idea surgió para poner en valor el talento fotográfico de la ciudad, porque hasta ahora no se ha hecho nada», explica Rubén Perdomo, quien defiende que «es necesario dar visibilidad y reivindicar el trabajo que hacen». El mismo ha hecho una selección de los autores.

Cada mes, Perdomo exhibe este talento en la calle. «Cuelgo una fotografía de gran tamaño del autor en el exterior del estudio y que es visible tanto para el resto de tarraconenses como para los turistas, lo que resulta un reclamo», explica. La iniciativa va acompañada de la edición de un audiovisual que, en palabras del impulsor del proyecto, «es la parte más didáctica del trabajo de cada artista y que da a conocer su obra a través de una retrospectiva de su trabajo».

Retrospectiva

A través del recuerdo de los inicios, la trayectoria y los referentes, Rubén Perdomo recompone, según detalla, «la parte más humana de este talento fotográfico». Cada fotografía expuesta en la calle va acompañada también

de un código QR que enlaza con la entrevista al autor de ese mes. «Es abrir una ventana al mundo de cada fotógrafo y crear este tipo de sinergias es bueno para los autores y también para una ciudad como Tarragona», añade Rubén Perdomo.

Para hacer la selección de los fotógrafos, Rubén Perdomo ha tenido en cuenta que los profesionales tengan raíces en la ciudad o que hayan realizado trabajos relacionados con el territorio. «En los vídeos, los fotógrafos relatan cómo son, cómo trabajan y cómo piensan, es decir, qué piensan en general del oficio. Oyéndolos hablar y por la manera como se expresan ya dan a entender su trabajo», explica el videógrafo.

La iniciativa

Reporteros, fotógrafos documentales o autores intimistas están reflejados en *Photo Km 0*. Hasta el momento, Ramon Cornadó, Lluç Queralt, Pep Escoda y Cristina Serra han sido los primeros protagonistas de la iniciativa. En el caso de Cristina Serra, Rubén Perdomo ha destacado que «hace trabajos por encargo vinculados con la arquitectura y, por otro lado, también desarrolla proyectos personales»; mientras que de Pep Escoda pone en valor que «ha publicado sus fotografías en más de 140 libros para editoriales».

Hoy le llega el turno al fotoperiodista David Oliete, quien a finales del año pasado fue reconocido con el primer premio en la categoría Professional Event, Competitive Event con la serie *A human tower victory of the Colla Vella dels Xiquets de Valls* en los *International Photography*

Las reflexiones

«La idea surgió para poner en valor este talento fotográfico de la ciudad»

«El audiovisual es la parte más didáctica de cada artista y que da a conocer su obra con una retrospectiva de su trabajo»

Rubén Perdomo
Fotógrafo y videógrafo

«Todos tenemos un estilo propio, pero también nos inspiramos en los trabajos de otros»

«Quiero que mis fotografías provoquen alguna reacción o sentimiento»

David Oliete
Fotoperiodista

Awards (IPA). Para David Oliete, «la iniciativa es una muy buena oportunidad para dar a conocer el trabajo y la visión del oficio y de la actualidad de diferentes fotógrafos tarraconenses». Explica que «para hacer el audiovisual le facilité a Perdomo una selección de imágenes de Castells, viajes y trabajos de fotoperiodismo, y Rubén es quien ha hecho la elección final y que se podrá ver hoy a partir de las 19 horas». «Al final, todos tenemos un estilo propio, pero que forjamos a medida que vemos y nos inspiramos en trabajos de otras personas, y proyectos como *Photo Km 0* contribuyen a seguir fomentando la creación artística en el mundo de la fotografía».

David Oliete valora que «debería que ser una obligación de las administraciones impulsar proyectos de este tipo, para dar visibilidad a la faceta más artística de la ciudad». Por ello, explica el fotoperiodista tarraconense, «mi aportación al proyecto de Rubén Perdomo es el valor añadido de que las fotografías hablen y que provoquen algún tipo de reacción o de sentimiento, todo ello a través de una mirada personal».

Cuando acaba de exponer un fotógrafo, Rubén Perdomo aguarda la foto del autor (en un tamaño más pequeño) para mostrarla en el interior del estudio de la calle del Vidre. «El objetivo es, cuando transcurran los doce meses, poder hacer una exposición colectiva con todos los participantes». Por ahora, el proyecto *Photo Km 0* se ha convertido en la primera piedra para que este talento fotográfico forme parte del patrimonio de Tarragona.

El calendario

'Photo Km 0' es una iniciativa impulsada por el Estudio Perdomo que da apoyo y reivindica el talento artístico de algunos de los fotógrafos de la ciudad de Tarragona. Estos son algunos de los profesionales que han dado a conocer su trabajo o que lo harán en los próximos meses:

- **Ramon Cornadó** del 8 de agosto al 25 de septiembre de 2019
- **Lluç Queralt** del 25 de septiembre al 27 de octubre de 2019
- **Pep Escoda** del 7 de noviembre al 4 de diciembre de 2019
- **Cristina Serra** del 12 de diciembre de 2019 al 15 de enero de 2020
- **David Oliete** del 16 de enero hasta el 19 de febrero
- **Gerard Boyer** del 20 de febrero hasta el 25 de marzo
- **Nani Nolla** del 26 de marzo hasta el 22 de abril
- **Alba Rodríguez** del 23 de abril hasta el 24 de mayo
- **Ram Giner** del 26 de mayo hasta el 30 de junio
- **Verónica Moragas** del 2 de julio hasta el 5 de agosto
- **Miguel Barnús** del 10 de septiembre hasta el 14 de octubre

ANNEX 89. PEÇA “Un grupo de vecinos del Port de Cambrils impulsa una nueva asociación del barrio” | DIARI DE TARRAGONA | Font: Diari de Tarragona

Sociedad

Un grupo de vecinos del Port de Cambrils impulsa una nueva asociación del barrio

REDACCIÓ
CAMBRILS

Un grupo de una quincena de vecinos y vecinas del puerto de Cambrils se reunieron este martes para sentar las bases de la futura asociación vecinal del barrio. El taller, abierto a todo el vecindario, fue conducido por el Servei d'As-

essorament a Entitats del Departament de Participació Ciutadana del Ayuntamiento de Cambrils y permitió trabajar conjuntamente los fines y objetivos que se persiguen en la puesta en marcha de esta nueva asociación.

De esta primera sesión de trabajo, ha salido una comisión gestora que se reunirá el próximo 29

de enero y redactará los estatutos y el acta fundacional para poder evaluar en una asamblea vecinal y designar la junta directiva.

Durante el encuentro, surgieron inquietudes de mejora en el ámbito de urbanismo, la necesidad de potenciar el sentimiento de identidad del vecindario, así como preservar la singularidad patrimonial del barrio y evitar la sobreexplotación.

Tres años sin asociación

La creación de la asociación es importante ya que el puerto es el único de los 10 barrios de Cambrils que desde hace tres años no tiene interlocución vecinal para poder plantear las posibles mejoras y actividades dinamizadoras.

Los vecinos del Port de Cambrils, reunidos el martes. FOTO: CEDIDA

ANNEX 90. PEÇA “Renaixement reutilitzat” | DIARI DE TARRAGONA | Font: *Diari de Tarragona*

El claustre de l'Ajuntament d'Ulldecona, en un antic convent. FOTO: CRISTINA

RENAIXEMENT REUTILITZAT

XAVIER CLIMENT
Arquitecte

**El temps retorna (VIII)
El Patrimoni ha de tenir una nova
vida, útil a la societat**

Després de les Jornades sobre el Renaixement a Oria – Arnes i a Tortosa, li toca ara el torn a Ulldecona per cloure un recorregut imprescindible per les Terres de l'Ebre de les nostres arquitectòniques sorgides del quatrecento italià. Així com a l'Escola del Camp tenim perso-

natges fonamentals com Farguebisbe Antonio Agustín, mossèn Jaume Arnigó o Pere Rial, al Bisbat de Tortosa trobem la benedictina Sorís que va aconseguir la creació dels Palaus Col·legis a Tortosa per a l'educació dels monjos, base de la Universitat de Tortosa.

Sorís havia cursat estudis de teologia a París. Va ser prior del Convent dels Dominics a Tarragona, Euzat com a docent i va ser vicari a Arago i posteriorment a Catalunya. Era un personatge il·lustrat i amb accés a les més importants biblioteques d'aleshores, centres bàsics del coneixement, on es tro-

ba el nou estil sorgit com a retorn als temps clàssics.

El manteniment dels sistemes constructius del gòtic és, a l'Ebre, encara més persistent que al Camp de Tarragona. Una prova la tenim a l'Església de Nostra Senyora del Roser a Ulldecona, on les monumentalitats dovellats de l'arc d'arc i les voltes d'aresta que cobren la nau i les capelles portaven encara a l'època anterior. Per contra la treballada portada del convent era recorda les dels Palaus Col·legis de Tortosa o de l'Església de St. Domènec del mateix conjunt, totes elles, igual que Ulldecona, promogudes per l'orde dels dominics i les també semblants de St. Miquel d'Aiguà i de St. Magdalena d'Alfama.

Era interessant, però, parlar en aquest article d'una altra qüestió, aliena al propi estudi del Renaixement, però imprescindible en la salvaguarda i manteniment del Patrimoni. Volem parlar de la reutilització del patrimoni.

Amb la perspectiva del temps transcorregut des de les desamortitzacions de Mendizábal (1808) i de Madoc (1855), resulta clar que no es van assolir els objectius. La part positiva de tal actuació legislativa la trobem en l'adquisició de diversos edificis conventuals situats a l'interior dels recintes urbans, per destruir-los a usos públics. Recordem que la desamortització d'edificis als convents que no tinguessin almenys dotze religiosos profesos.

Replics atractius

Al cas concret del Convent de Ntra. Senyora del Roser a Ulldecona, l'Església es va destinar a mercat públic i el claustre a ajuntament.

Davant les controvèrsies de dedicar un espai religiós a un tipus de servei com és un mercat, la volumetria de l'edifici resultava molt propera a les modes de l'època (s. XIX) on les renovacions urbanes tenien en els mercats un dels seus equipaments més potents. Des dels models de França i Anglaterra, la desamortització propicià espais i edificis adaptables a l'ús dels centres considerats com a centres de comunió.

Molt més senzilla, ideològicament, resultava la reconversió d'un claustre, amb un pati interior, una anella de circulació i una anella exterior de dependències, destinades a oficines i sales dels monjos, en noves oficines i sales municipals.

Al cas d'Ulldecona els reptes eren singularment atractius. Pel que fa a l'Església, calia reconstruir-la en llibreteria i Casa de Cultura, amb accessos independents i amb un programa superior a la superfície en planta. Això va provocar la situació de la llibreteria Popular de la Diputació a un nivell elevat, amb accés pel cor, conformada amb diversos subnivells que permetien reconstruir

una actuació absolutament reversible i exempta dels murs. Un gran vitrall separa la biblioteca del creuer permetent la visió i reconeixement mutu d'ambdós espais. Es va reafirmar el perfil de la cúpula desapareguda i es va destinar tota la planta baixa a Casa de Cultura, amb diversos espais annexos. Entremunt es van eliminar els afegits moderns mantenint, però, l'estructura de l'antiga muralla.

Pel que fa a l'antic convent, el repte era tancar l'espai del pati amb la quarta façana interior que mai havia existit. Es millorava així la funcionalitat de l'edifici públic que ja era ajuntament des de la desamortització. La trapa de la façana trencada era evident. La proposta va ser una recuperació formal a partir d'un

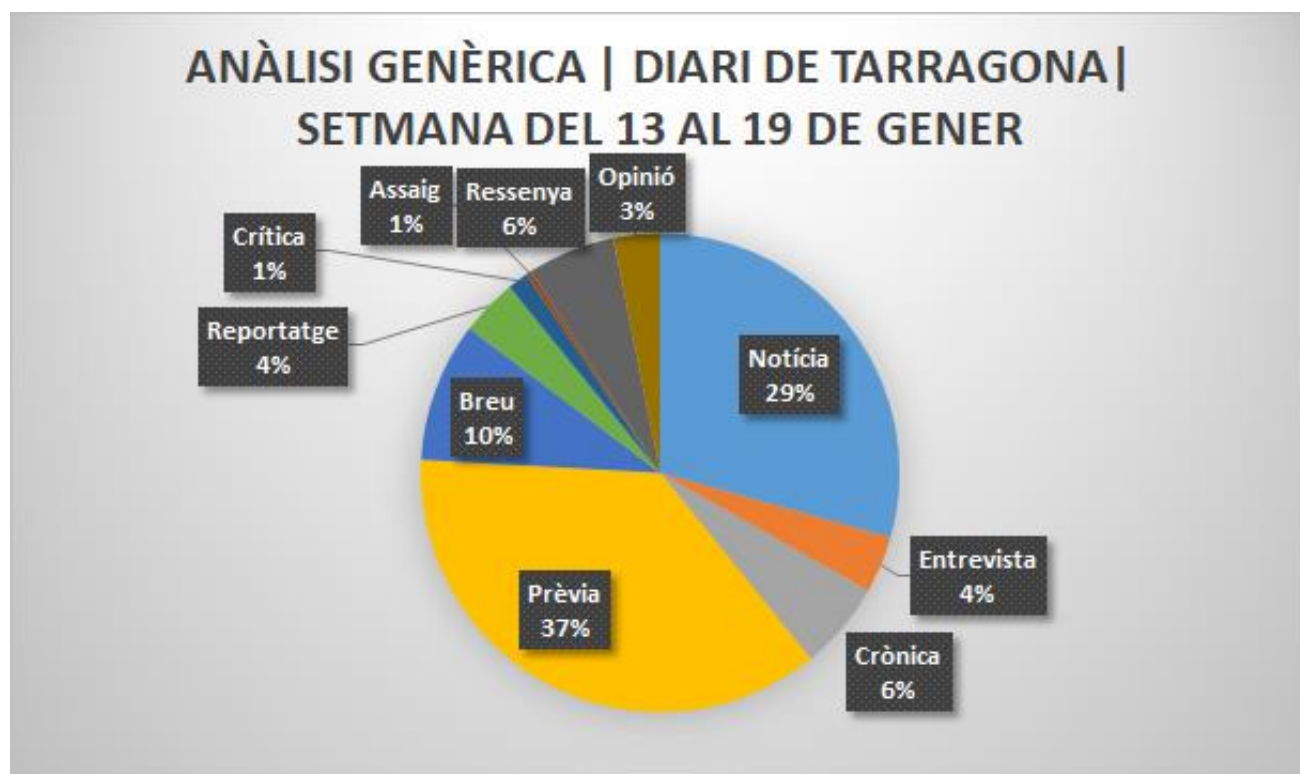
L'agenda d'avui Casa de Cultura d'Ulldecona

La presentació de la jornada és a càrrec de l'Alcalde d'Ulldecona, Nuri Ventura Busca (19.00 h). A continuació, tindran lloc les xerrades: 'L'Església i el convent dels dominics a l'actualitat' (19.15 h), a càrrec de Jaume Antich Balada, alcalde d'Ulldecona; i 'Renaixement Reutilitzat. El cas d'Ulldecona' (19.40 h), a càrrec de Xavier Climent Sánchez, autor del projecte de Rehabilitació del Convent del Roser. A les 20.30 h, començarà l'exposició 'El temps retorna: 500 anys del Renaixement a la Catalunya Nova'.

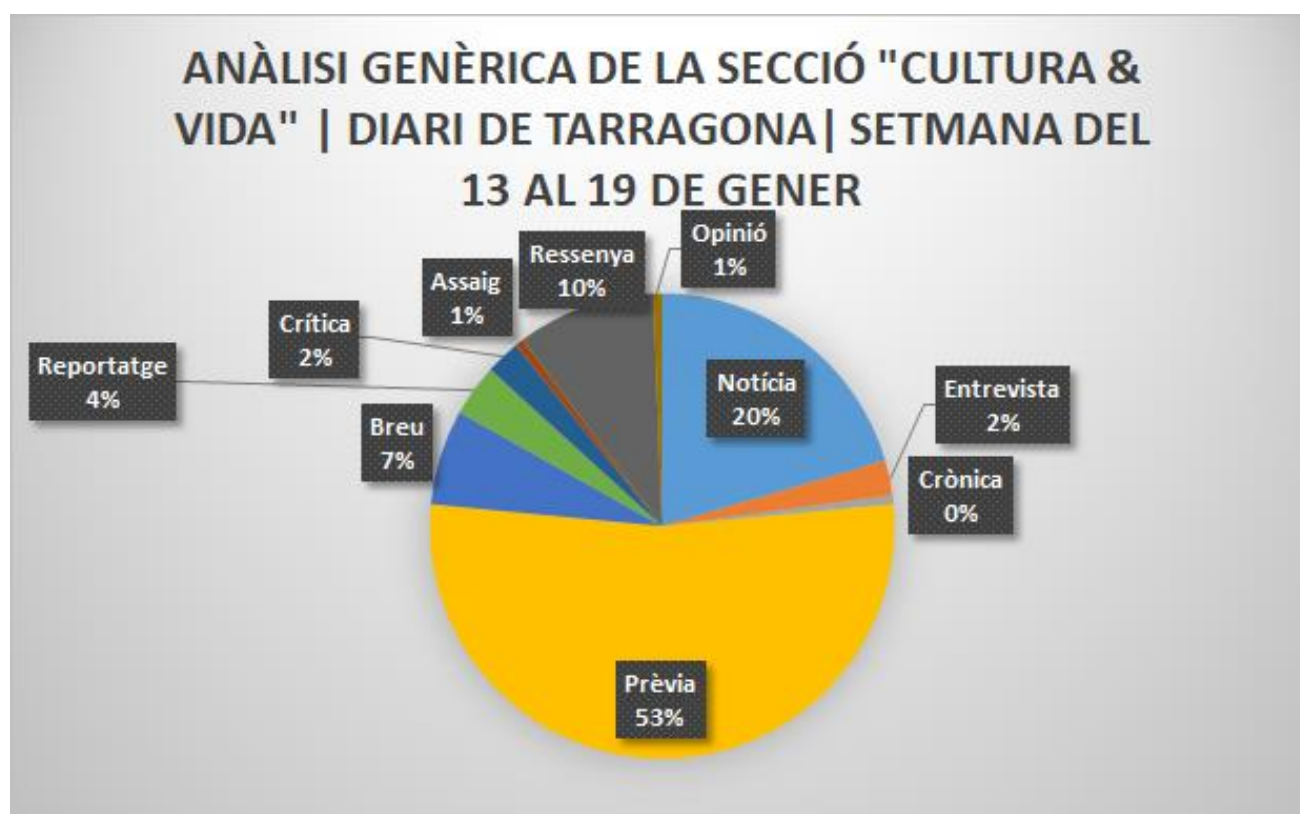
material que deixés absolutament evident el procés històric de l'edifici. Partint de la mateixa idea conceptual de les aretes de la cúpula de l'Església es va optar per un element més dur com és l'entramat metàl·lic que permetés una lectura corpòria sense perdre la transparència. La resta de la intervenció era relativament senzilla, bastava amb la neteja i reordenament de les façanes exteriors, la substitució dels elements estructurals horitzontals i la redistribució d'espais a les noves necessitats.

Lleuat dels grans monuments que cal conservar encara que no tinguin més funció que la històrica i contemplativa, per al Patrimoni en general s'ha de buscar una nova vida als edificis de forma que tornin a ser útils a la societat, regenerant i recuperant el seu valor econòmic d'acord amb nous usos, públics o privats. Rehabilitar resulta en general absolutament viable, però rehabilitar un element patrimonial obert, evidentment, un doble guany.

ANNEX 91. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE ELS GÈNERES PERIODÍSTICS RESPECTE LA TOTALITAT DE LA INFORMACIÓ CULTURAL | *DIARI DE TARRAGONA* | Font: creació pròpia

ANNEX 92. GRÀFIC CIRCULAR SOBRE ELS GÈNERES PERIODÍSTICS EMPRATS A LA SECCIÓ "CULTURA & VIDA" | *DIARI DE TARRAGONA* | Font: creació pròpia

ANNEX 93. PEÇA “Viaje de Montbrió a Estados Unidos con parada en Amazon” |
DIARI DE TARRAGONA | Font: Diari de Tarragona

Viaje de Montbrió a Estados Unidos con parada en Amazon

Angels Ratés, en su actual ciudad de residencia, Seattle. Foto: CIDRGA.

MARC LIRIANO PUIGAN
RELUS

La historia de Angels Ratés (Montbrió 1992) puede significar un espejo para cualquier chica que pretenda cumplir sus sueños, a pesar de las dificultades que entraña el camino. Salio de Montbrió para estudiar la licenciatura de Ingeniería de Telecomunicaciones, justo después de pasar con nota la formación inicial académica en el instituto del pueblo y luego, en el IES Joan Guirjoan de Ròndoma. En Barcelona, experimentó su primera expansión hacia la independencia. En realidad, la vida de esta joven de 27 años ha vivido en continuo riesgo en la toma de decisiones. Ha preferido abandonar la zona de confort para no estancarse.

Hasta el punto que cuando apareció la oportunidad de realizar el trabajo de final de carrera en Estados Unidos no dudó. Tomó otra determinación crucial. Cruzar el charco con apenas 22 años. En un viaje familiar a Nueva York, en plena adolescencia, se enamoró de la ciudad y de la cultura americana. De ahí su intención de volver al país. «Marcharte tan joven implica que tengas que tomar tus propias decisiones sin la familia y los amigos al lado y eso hace que te conozcas mejor a ti misma», reflexiona la protagonista, en una charla vía conferencia desde Estados Unidos, donde ahora mismo se encuentra.

Amante del arte, sobre todo de la interpretación y del cine, un registro al que no descarta dedicarse en un futuro, Ratés no solo cumplió con el cometido del proyecto sino que precisó llevar a cabo el Doctorado en Inteligencia Artificial en Estados Unidos. «El sistema educativo aquí, desde mi punto de vista, es muy bueno», añade.

Elegió primero Boston como ciudad de amparo. Actualmente, su rutina diaria la realiza en Seattle, desde donde se mueve también a otros puntos de Estados Unidos siempre que el trabajo lo reclama.

El paso del tiempo le obligó a tramitar todos los visados legales para poder ejercer en el país. Ha pasado por todos. Un pequeño via crucis. Ha disfrutado del visado de intercambio, del de estudiante, del de trabajo y, gracias ya a su conciliación en la multinacional Amazon, ya dispone del de resi-

dencia. Otro pequeño logro personal.

La llegada a Amazon

Acceder a Amazon le costó esfuerzo extra. Se preparó durante nueve meses y 12 horas diarias de estudio para poder controlar todas las entrevistas por las que debía pasar. Ni siquiera la exigencia de las entrevistas le asustó. En septiembre de 2017 inició su primera etapa en Amazon web services. En septiembre de ese mismo año y gracias a la ayuda de Gabriel Blanco, un personaje clave en el ingreso final a la multinacional, obtuvo el contrato definitivo. Su

Se confiesa amante del arte, sobre todo del mundo de la interpretación y del cine

cargo actual es de Científica Aplicada y suele desplazarse a Nueva York para encargos laborales.

En la empresa, Angels Ratés dispone de la posibilidad de trabajar con gente de todas las nacionalidades. Se los ha encontrado también en el país norteamericano. Desde Irán, Pakistán o China por ejemplo. «El contacto con gente tan diversa, de otros lugares que parecen diferentes, te abre la mente y te permite conocer y aprender mucho más. Al final te das cuenta de que todos somos iguales», confirma.

Las oportunidades: a todos los niveles que ofrece Estados Unidos han conmovido a la joven. «Si digo aquí es por eso, porque tienes opciones que en Catalunya no puedes tener, sobre todo en trabajo. Por eso mucha gente decide marcharse», confiesa. Su caso no admite sospechas. Ha perseguido sus objetivos con ambición y con apenas 27 años ya dispone de un empleo bien considerado en una de las multinacionales más prestigiosas del momento. «Yo animo a todas las personas como yo que lo intenten, porque vale la pena», realigna.

En todo caso, su trayecto todavía no ha terminado. La inquietud tanto cultural como vital de Angels seguramente la llevará a explorar nuevos horizontes en un futuro no muy lejano. Aprender a estar separada de los suyos le ha servido para descubrir mejor sus ambiciones, aunque echa de menos el contacto con su gente, en la villa de Montbrió, donde siguen firmes las raíces de una chica de pueblo que ha logrado subsistir y permanecer en la gran urbe americana. Sin miedos y mucha firmeza, ha dado los primeros pasos hacia una carrera laboral impecable.

Con 22 años dio el paso y viajó a EEUU para llevar a cabo el trabajo de final de carrera

dos Unidos siempre que el trabajo lo reclama.

El paso del tiempo le obligó a tramitar todos los visados legales para poder ejercer en el país. Ha pasado por todos. Un pequeño via crucis. Ha disfrutado del visado de intercambio, del de estudiante, del de trabajo y, gracias ya a su conciliación en la multinacional Amazon, ya dispone del de resi-

ANNEX 94. PEÇA “Necessària innocència” | *DIARI DE TARRAGONA* | Font: *Diari de Tarragona*

«Godes del Montbell és encara un país petit, fet de pedres, terra, fonts d'aigua i muntanyes i els seus habitants, els goderes i les goderes, a més de respirar, parlar, menjar i dormir, també saben cantar, abraçar i escoltar els secrets dels arbres... Godes del Montbell fa referència a la localitat del Baix Penedès, Jurats del Montbell, i els habitants d'aquest conte. El conte de mil ocells, reflecteixen l'esperit de la seva autora, Marina Durany, una artista que, a més, és un «animal mediterrani. Malgrada l'aigua molt calada i el sol d'aquí. I on en sento millor realment és prop dels arbres, prop de la natura».

Marina és música i pintora, dues facetes claus en la mostra *Entremés i música*, que inaugura avui a la Sala Portal del Pardo del Vendrell (11.30 hores) i que es podrà visitar fins al 15 de febrer. «És una exposició d'art en què hi ha contes que es poden llegir i on, sobretot, es poden veure els dibuixos originals, d'on surten aquests contes», explica l'autora. Una mostra «viva, plena de sorpreses per a tota la família. Per aprendre la gent de casa i compartir amb ella el directe, que és el que a mi m'agrada», assegura. El directe, que li ve a Marina de la música. «M'agrada començar a tocar la flauta a nou anys. Pujé de solista i també toco amb l'orquestra barroca. He fet música antiga i encara toco», explica. Quant a la pintura, va arribar més tard, com una necessitat vital impossible de debatre. «Queda cop abundant més espai a la meua vida i encara no puc parar. He pintat en concerts en di-

recte, a alguna òpera. Pintar en directe té aquesta part de saltar al buit que a mi em funciona molt bé», assegura. Pel que fa a la tècnica, aquarel·la i tinta xina, «que van més amb el meu caràcter, amb la rapidesa». Així, aquest procés es tradueix en uns dibuixos lluminosos, molt frescos, honestos i directes, puntuals.

«La flauta és deuenar i la pintura bruidar. Amb la flauta sento més les emocions, és una cosa física i

amb la pintura no sento absolutament res, és com un canal. Normalment no sé què pintaré, no és un món d'idees per a mi. Encara que amb els contes he hagut de fer un petit esforç», destaca.

Els contes són *El barret del sol* -també en castellà, amb text de Marga Iniesta, il·lustracions de Marina Durany i traducció de Lela Font; *El vol d'en Pol*, de Marina Durany; i *El cant de mil ocells*, de la Marina amb la col·laboració d'Alban Gerhardt. «És un violoncel·lista mundialment conegut. El conte indica un ocell QM que permet escoltar el cant dels ocells, interpretat per Alban. «És una versió molt bona, il·lustracions artístiques i música. No hem de mantenir mai la capacitat d'un nen, que probablement és més elevada que la nostra», defensa.

D'igual manera, el full de paper «està molt oxidat perquè sigui el màxim d'orgànic». És ecològic i reciclable, de molt bona qualitat, que ve d'Itàlia. En relació a la resta, he buscat que tot fos artesanal, encara que costa molt. Don autoeditats, ja que he tractat els llibres com si fossin reproduccions artístiques. Aquestes petites obres es poden gaudir i comprar a l'exposició. També a la Llibreria La Capora, de Tarragona. «M'han obert les portes», manifesta Marina.

Activitats per a tothom

Durant el temps que es pot visitar la mostra hi ha activitats gratuïtes diferents. Són Les parades, per a pares i mares (22 de gener); *El cant de mil ocells*, a partir de tres anys (28 de gener); *La llum de Mozart*, concert per a adults (2 de febrer); *El barret del sol* (7 de febrer); *El vol d'en Pol*, a partir de tres anys (14 de febrer) i la Cloenda (16 de febrer). D'entre elles, Marina parla amb especial afecte d'Un conte inaguant d'història bosc en els Quatre per a flauta de Mozart. «És per a adults però poden anar menys i nenes que puguin gaudir de la música perquè entenguin moltes sensacions. El recital barreja imatge perquè són il·lustracions i la música. Mozart és pura llum», assegura Marina.

Així mateix, la creadora té en compte les diferents percepcions sensorials. «Hi alguna persona és neurodiversa o té una percepció sensorial més sensible, que ho fa difícil saber en el moment de la inscripció per poder fer les adaptacions necessàries», revela.

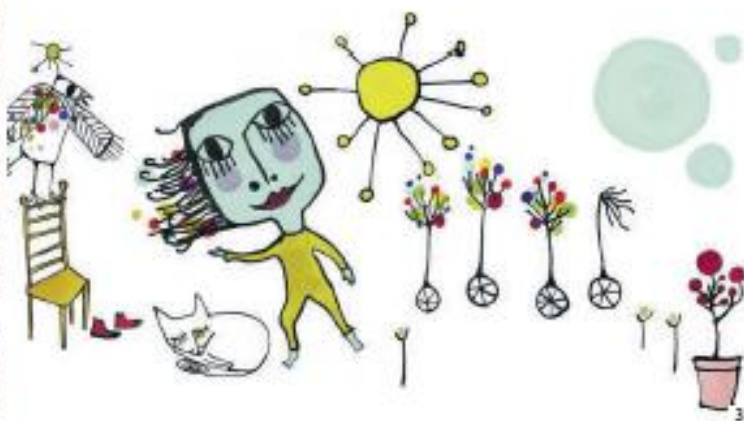
Informació i inscripcions: a la biblioteca o trucant al telèfon 977662118.

1

2

3

1. Marina Durany, anantada d'algunes de les seves obres.

2. Dibuixos que pertanyen a 'El cant de mil ocells'.

3. Il·lustració d'El barret del sol quan l'ocell demana que balli la gata. FOTO: CIBERS

recte, a alguna òpera. Pintar en directe té aquesta part de saltar al buit que a mi em funciona molt bé», assegura. Pel que fa a la tècnica, aquarel·la i tinta xina, «que van més amb el meu caràcter, amb la rapidesa». Així, aquest procés es tradueix en uns dibuixos lluminosos, molt frescos, honestos i directes, puntuals.

«La flauta és deuenar i la pintura bruidar. Amb la flauta sento més les emocions, és una cosa física i

ANNEX 95. PEÇA “1.600 plazas y 120 actividades en los centros cívicos” | DIARI DE TARRAGONA | Font: Diari de Tarragona

1.600 plazas y 120 actividades en los centros cívicos

REDACCIÓN
TARRAGONA

Esta temporada hay una cuarentena de actividades nuevas y se da prioridad a la perspectiva feminista

El Ayuntamiento de Tarragona, a través de los seis centros cívicos que hay distribuidos por la ciudad, presenta la programación Invierno-Primavera 2020 con 120 actividades (una cuarentena de ellas nuevas) y que ofrecerán más de 1.600 plazas.

Según destaca la Consejera de Ciudadanía, Carla Aguilar, esta programación contempla «todo lo que tiene que ver con la pers-

pectiva más feminista, inclusiva y por el respeto con el medio ambiente y animal» y esto hace «fortalecer estos puntos porque hay demanda y porque hay muchos tarraconenses interesados en estos aspectos».

Prioridad a la salud

El equipo de centros cívicos, del que la concejala destaca «el talento y las ganas de mejorar día a día» prioriza este año la Salud y el bienestar ampliando la oferta, dada la importante demanda de los usuarios.

Destaca la actividad de zumba, donde se ofrece este baile a personas con diversidad funcional, así como otras actividades

como «el teatro de las oprimidas» o un curso de educación emocional a través de la literatura infantil y juvenil.

También cabe destacar la sección de ecología y sostenibilidad, donde se ha ampliado la oferta con muchas novedades, proponiendo actividades de relaciones con las diferentes mascotas con las que convivimos en casa y proponiendo actividades como

Las inscripciones arrancan el lunes de la semana que viene en la página web

«Cosmética sin residuos» para aprender a hacer un champú, una mantequilla corporal o una pasta de dientes.

Igualmente se incrementa la oferta gratuita con las Aulas de dinamización informática «Cívics Lab» donde se pasa de 9 actividades en otoño del año pasado a 13, durante esta nueva temporada de invierno y primavera.

ANNEX 96. PEÇA “1.600 plazas y 120 actividades en los centros cívicos” | DIARI DE TARRAGONA | Font: Diari de Tarragona

URV. Conferència sobre sexualitat i diversitat funcional

El programa Inserlab de la URV organitza la conferència «l'Perqué no? Parlem de sexualitat i afectivitat», a càrrec del psicòleg i terapeuta sexual: Andreu López Carrillo. Psicòleg General Sanitari. Màster en Psicologia Clínica, Legal i Forense, Màster en Teràpia Sexual i de Parella i Màster en Sexologia Clínica. Exerceix com a psicòleg a Villablanca Serveis Assistencials i forma part de l'equip professional al Centre de Diagnòstic de Tarragona com a psicòleg i sexòleg. Inscripcions al correu electrònic: cinclusio-social@urv.cat.

ANNEX 97. PEÇA “Nou edifici per a persones amb discapacitat intel·lectual” | DIARI DE TARRAGONA | Font: Diari de Tarragona

Nou edifici per a persones amb discapacitat intel·lectual

S'estan alçant a Falset les noves instal·lacions que acolliran la Llar Residència Montsant. Això permetrà passar de set a setze usuaris

M. PLANA
FALSET

La Llar Residència Montsant de Falset comptarà, en pocs mesos, amb noves instal·lacions. Actualment, l'Associació Montsant, Famílies amb Disminuïts del Priorat, té un pis tutelat amb set usuaris. En breus, però, disposarà d'un edifici de nova construcció que permetrà doblar les persones ateses. «És molt important per Falset i la comarca perquè es podrà arribar a més gent i, al mateix moment, donar un millor servei», valora l'alcalde Carlos Brull.

L'edifici ja s'està alçant, amb previsió que pugui entrar en funcionament en, aproximadament, cinc mesos. En total, es disposaran de 16 places: dotze seran residents permanents i quatre places donaran el que s'anomena 'servei de respir', és a dir, estades de curta durada.

Amb aquests treballs, es materialitza una llarga reivindicació que ja es va començar a definir a finals de 2016. Va ser aquell any quan l'Associació Montsant i la Fundació Privada Astres van signar un conveni que tenia com a objectiu construir la nova Llar Residència Montsant. Amb aquesta

Instant d'una visita a les obres aquest mes de gener. FOTO: AJ. FALSET

firma, es donava pas a que la nova instal·lació es construís a uns terrenys de la Fundació Astres, qui assumirà la titularitat de la residència, una vegada finalitzin les obres, detalla Brull.

«És un projecte que s'ha treballat molt per part de l'Associació Montsant, la Fundació Astres,

conjuntament també amb l'Ajuntament», afegeix l'alcalde de Falset. A més, el batlle destaca la importància del nou equipament com a eina per lluitar contra el despoblament. «Necessitem oferir serveis i aquest era molt necessari per la comarca», subratlla Carles Brull.

ANNEX 98. PEÇA “No son peores pero sí lo tienen peor” | DIARI DE TARRAGONA |

Font: *Diari de Tarragona*

No son peores pero sí lo tienen peor

**Negar el problema
de la inmigración ilegal
no resuelve el problema,
lo encona**

Existe una discusión abundante entre los políticos —y sobre todo malintencionada, como la mayoría de ellos— relativa al porcentaje de extranjeros que delinquen en España, particularmente en agresiones y/o violaciones a mujeres.

Con las estadísticas en la mano, no hay duda de que cometen porcentualmente más delitos que los nacionales, pero no porque sean peores, ya que ello sucede hoy día en casi todos los países europeos que acogen a inmigrantes ilegales. O sea, que no es culpa, estrictamente suya, sino de su situación. Todos los que hemos visto centros de acogida a menores foráneos nos hemos sobrecogido por sus degradantes condiciones de vida, que no se deben a la voluntad de las autoridades españolas, digámoslo ya, sino a que los residentes triplican muchas veces la capacidad del centro.

¿Cuál es, pues, la solución una vez se ha producido la inmigración ilegal? Es decir, la llegada sin papeles, sin trabajo, sin ninguna vinculación al país de entrada, sin conocimiento de la lengua y sin posibilidades de subsistencia. Pues la más fácil para ellos: la delincuencia y, si son jóvenes, el sexo forzado a falta de relaciones sociales que permitan otra alternativa.

Es muy duro, durísimo, reconocerlo, pero el problema está en la inmigración ilegal en sí misma. Negarlo, como negar las estadísticas de delincuencia por un sentimiento falsamente progres, no resuelve el problema sino que lo encona, no disminuye las violaciones y otros delitos, sino que los potencia. Esa, digo, no es un problema sólo de España, donde la tasa de delitos —cometidos quienes los cometen— es inferior a la mayoría de países, pero sí que es nuestro problema y cerrar los ojos ante él es de idiotas o de misérrimos.

ANNEX 99. PEÇA “El arte de la reciprocidad” | DIARI DE TARRAGONA | Font:
Diari de Tarragona

EL ARTE DE LA RECIPROCIDAD

Reus. El Centre de Lectura acoge una exposició que rompe con los estigmas de las enfermedades mentales

CRISTINA VALLS
REUS

La clave está en el proceso creativo, esa la esencia de las 18 obras que se encuentran en el *hall* del Centre de Lectura de Reus estos días. Se trata, ni más ni menos, que de la muestra itinerante de la 14 edición de *Parelles Artístiques*, una iniciativa de Osonament, que cuenta con el apoyo de Fundació Antiga Caixa Manlleu y BEVA.

La exhibición de dicho proyecto se prolongará hasta el día 2 de febrero y se podrá visitar de lunes a viernes de las 9 a las 13 horas y de las 16 a las 21 horas. El objetivo del proyecto es romper con los estigmas de las enfermedades de la salud mental, así como dar la oportunidad a muchas más personas de poder disfrutar del arte

como forma de expresión y de crecimiento personal.

Como es habitual en el proyecto, cada una de las obras se realiza a cargo de dos artistas, uno de las cuales es *amateur* usuario del Servei de Rehabilitació Comunitària (SRC) de Tarragona del Institut Pere Mata. Así pues, cómo decíamos, el artista profesional pacta con su compañero qué obra quiere realizar. Con lo que se da mucha importancia a ese vínculo que se establece entre ambos.

Inaugurada el pasado viernes, la exposición tiene cabida para todo tipo de expresiones artísticas, ya sea representadas a partir de la escultura como de la pintura. «En la presente edición, vemos las obras de 15 parejas artísticas. Podemos constatar que cada vez son más espectaculares. Los artis-

18 obras

La 14ª edición de 'Parelles artístiques' acoge más de diez obras de diferentes parejas. La clave radica en el proceso creativo.

tas están muy implicados y algunos repiten año tras año. La verdad es que esta unión nos ofrece unos buenos resultados y muy interesantes. Son rasgos que llaman la atención de la ciudadanía», dice la psicóloga clínica y responsable del Servei de Rehabilitació Comunitària del Institut Pere Mata, Anna Bové.

Y es eso es precisamente lo que quieren lograr con estas exposiciones, que tengan repercusión. Sólo de esa manera «se romperán barreras y creencias erróneas sobre las enfermedades de salud mental», apunta. La psicóloga también añade la importancia del proceso de creación por parte de los artistas.

«Es tiempo el que pasan juntos y eso se nota en las obras. Crea algo que perdura. Lo más impor-

Las parejas artísticas participantes en la inauguración de la 14 edición de la iniciativa en Reus. FOTO: ALFREDO GONZÁLEZ.

El proyecto Osonament, la fundación promotora

Reus es el primer lugar en el que se ha puesto en marcha la exposición de la 14 edición del proyecto 'Parelles Artístiques'. En él se han implicado diferentes entidades de atención a la salud mental de diferentes comarcas catalanas: Alt Camp, Anoia, Barcelonès, Baix Camp, Baix Penedès, Osona, Segrià, Tarragonès y Vallès Oriental. De hecho, en total, se han realizado 69 obras de la mano de 168 artistas.

Osonament, la fundación promotora de la iniciativa 'Parelles Artístiques', se fundó en el año 1978 y ofrece atención en logopedia y ofrece una extensa red de recursos para cubrir las necesidades de rehabilitación, vivienda, ocio e inserción laboral de personas con problemas de salud mental y adicciones en la comarca de Osona. Su planificación integra servicios de salud, sociales y laborales para garantizar una atención global.

José Luis Lazaro y la escultora Beatrice Bizot, con la obra realizada de forma compartida 'In or Out?'. FOTO: ALFREDO GONZÁLEZ.

tante es la gente que vea eso», completa Bové.

Un paseo artístico

La exposición cuenta con obras tan variadas como la que nos expone la pareja formada por la escultora profesional Beatrice Bizot y José Luis Lazaro llamada *In or Out?* Se trata de una pieza de acero galvanizado, calado y soldado en la que se muestra la figura de una persona y su contorno, jugando con el concepto del fondo y la forma.

Otra obra espectacular es la propuesta por M. José Aguilar y Marie France Veyrat. *Ens alliberem* fusiona dos instalaciones peculiares: una hecha a partir de alambre galvanizado, partículas textiles y madera de ciprés; y, por otro lado, de tejido textil, esmalte sin-

tético y madera de pino piñonero. Se trata de una pieza singular, conceptual, y viene acompañada de un escrito que aclara su significado. Representa «la falta de libertad del ser humano en todo el planeta».

La pareja formada por el artista profesional Ramon Cornadó y Juan Fran Gómez se decantó por una fotografía, bautizada como *Consum Desmesurat / Cor Dur*, con la que exponen diferentes elementos cotidianos en un cuadro y una piedra, en el centro, lo completa. En el ámbito pictórico, también está, entre otras obras, la llamada *L'univers infinit*, de la pareja artística formada por Miquel Cabrerizo y Apellaniz. Se trata de un óleo sobre papel, muy colorido, en el que representan unos planetas entre otros elementos.